

အရိယဝါသတရားတော်

မာတိကာ

၁။ နိဒါန်း

၂။ တာရားမွှေ့ဆုံး

၃။ သူတ်ဆူတာ မျဉ်းကြီးဘဲ

၄။ သာသနဗုံးမျဉ်းကြောင်းကာစလား

၅။ အရိယာဝါသတရား မျဉ်းကြောင်း

၆။ အရိယာဖွံ့ဖြိုး၏ (၈) ပါး

၇။ အရိယာတို့၏ ခံစားအိမ်

၈။ အရိယာဝါသ(၁၀)ပါး ခေါင်းစဉ်ပါမ္မာ

၉။ ရဟန်းနှစ်မျိုး

၁၀။ အရိယာဝါသတရား (၁၀) ပါး ခေါင်းစဉ်

၁၁။ ၁-၂ အရိယာဝါသ

၁၂။ ၃-၁၁ အရိယာဝါသ

၁၃။ ၄-၅ အရိယာဝါသ

၁၄။ ၆-၇ အရိယာဝါသ

၁၅။ ၈-အရိယာဝါသ

၁၆။ ၉-၁၀-အရိယာဝါသ

၁၇။ အမောင်းအမြောက် အရိယာဝါသ

၁၈။ သတိကောင်းပုံ

၁၉။ ကိုယ်တိုင် အားထူတိကြည့်ကြ

၂၀။ ဓာတ်ရေးဆရာတ်းတယေသာက်က

၂၁။ သောတာပန်ဟာ လူကို သတ်နိုင်သေးသတဲ့

၂၂။ အဖိုးသတရား

၂၃။ သွားလျင်သွားတယ်လို့ ထိပါတဲ့

၂၄။ ထံလျင်က ထွက်တဲ့ စာအူပြား

၂၅။ ငါသုံးမျိုး

၂၆။ ဘုန်းကြီးလိုလဲ အခက မယုံဘူး

၂၇။ ကိုယ်တိုင် အေးထူတိကြည့်တဲ့အခါ

၂၈။ သမာဓိဉာဏ် ရှင့်လာတော့

၂၉။ သတင်းစာ တစောင်က

၃၀။ ဘုန်းကြီးတို့ သွားမနကျ လမ်းအထိုင်း

၃၁။ တွေ့ဖြီးသိမှ ဉာဏ်အစီး

၃၂။ သတိကောင်းလို့ ဉာဏ်ကောင်းလာပုံ

၃၃။ သတိ အစောင့်အရှေ့ရာက် ထားပေးကြ

၃၄။ ခြိစိတိုင်းမှတ်ရှု သတိပြု

၃၅။ သူသတ်ဖို့လိုကြီး တမ္မဒါနိုက

၃၆။ အရှင်သာရီပူဗ္ဗရာ ဖြေလာတဲ့အခါ

၃၇။ ခွဲးနှုန်း ယာဂုလုံး

၃၈။ ခါနကတာ သီလကတာ စသည်

၃၉။ ပရီယာယ်နဲ့ မေး

၄၀။ အနှစ်လာမဉာဏ်

၄၁။ တမ္မဒါနိုက သေဆုံး

၄၂။ တူသီတာ နတ်ဖြည့်စရာက်

၄၃။ စန္ဒာနိုပ်ဆေားမဖြစ်ပုံ

၄၄။ အေးထူတိကြည့်ကြခမ်းပါ

၄၅။ ဖို့ရာဇေားပါး ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသ

၄၆။ တရားအားထူတ်လို့ သေတဲ့မသာ မရှိ

၄၇။ တရားအားထူတ်ဆဲမှာ ခြောင်ဘို့ရာ

၄၈။ ပယ်လှန်သင့်တာမေတ္တာ ပယ်လှန်ပစ်

၄၉။ အမေမရီကံသား မခွဲတာဘူးမော

၅၀။ အရိုင်းပါးကို ပယ်ပုံ

၅၁။ နှစ်သက်လို့ချင်တာ ကာမဖွဲ့စ်

၅၂။ ကာမဂုဏ်ဆိုတာ သားတစ်ပမာ

၅၃။ ဓမ္မားမြို့နဲ့တူတဲ့ ကာမဖွဲ့စ်

၅၄။ ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရဲ

၅၅။ ရဟန်းနှင့် သန်းဝါယာ

၅၆။ ဒိတ်နှင့်ရွှေပဲ ကွဲခြားပုံ

၅၇။ ကာမဖွဲ့စ်ပယ်ဘို့ရာ ဘုံရားပေးသောနည်း

၅၈။ အရိုယာဝါသအိမ်အောက်ရာမှာ သွှေ့ဆိုတဲ့ ခရီတ်ရှိရမယ်

၅၉။ ဆန္ဒနှင့် ဝိရိယလဲ လိုတယ်

၆၀။ တရားမရခြင်း အကြောင်း ၂-ခု

၆၁။ ပေသာဝါယာ

၆၂။ ဒိတ်စာတ်ဖြူဖြူငြေားမှာ သတိပွဲဘန်တရားဟာ အေားပါ

၆၃။ တရားရထိုက်ပေမဲ့ တရားမရ

၆၄။ ဒိတ်ဆွဲမကောင်းက တရားမရ

၆၅။ အရိုယာဝါသတရားခတာ်ကြိုး ဗုံးတိယပိုင်း

၆၆။ ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရဲ သတိပြု

၆၇။ နောက်ဆုံးခကားခတာ်

၆၈။ ဧလေးတန်ဖို့ရာများ

၆၉။ မိတ်ပျက်မိတ်ဆုံး ရောဂါဏ္ဍား

၇၀။ ၁၀၁၁ဘေးကာာဝါ့

၇၁။ အချင်းချင်း မေတ္တာပျက်တာ ခေါ်သူ

၇၂။ ထိုင်းမိုင်းပျော်းရီ ထိန်မို့

၇၃။ တရားအရသာဟာ တယ်အရသာနဲ့မှ မတူဘူး

၇၄။ ပုံးလွှင့်မှု ပူပန်းမှု ပခြစ် ကူးကြေး

၇၅။ ယုံမှားမှုဟာ ဝိမိကိုး

၇၆။ ထင်ရှားရာ လွယ်ရာ ခြုံးရှု

၇၇။ ဘွားလျှင် ဘွားတယ်မှတ်

၇၈။ အားထူတိကြည့်ယင် ဖြောက်မယ်

၇၉။ ဝါယောဓာတ်ကို သိပုံး

၈၀။ ဗုဒ္ဓဝေဇာနာကို သိပုံး

၈၁။ မိတ်ကိုသိပုံး

၈၂။ ရွှေပိန့်နာမ် ကဲ့ပုံး

၈၃။ အမကြာင်းနှင့် အကျိုးမှု ထင်ပုံး

၈၄။ သမ္မတနာဏ်

၈၅။ ဥဒုယွှေ့ယဉ်

၈၆။ ဘင်္ဂလာဏ်မှ သခါရွေပွဲကွာအထိ

၈၇။ အကို ၆-ပါးနှင့် ဖြည့်စုံပုံး

၈၈။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စစ်ဆေးကြည့်

၈၉။ သောတာပန် လူထွက်

၉၀။ ကိုယ်တိုင်စွဲမှ သိမှာ

၉၁။ သီးသန့် သွွောစတွေ

၉၂။ ရာမိုးခြင်း သုံးမျိုး

၉၃။ အြောက်မှုပွဲလဲ အြောက်လင်ရမယ်

၉၄။ လွှတ်ယင် လွှတ်ခြောင်း သိသည်

၉၅။ ဘာရားအဆုံး နိဂုံးချုပ်

၉၆။ မနာက်ဆက်တဲ့ အမှတ်(၁) ရှင်းလင်းချက်

၉၇။ အမှတ် (၂) ရှင်းလင်းချက်

၉၈။ ပါယောက် ဖွူးပွဲခွဲန်းလည်း ပရုမတ်ပင်

၅၁

ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို ယခုလို အချိန်အခါမျိုးမြဲ စက်တင်ပုန်ပွင့်ရသည်မှာ အချိန်ကောင်း အခါကောင်း မိလှသည်ဟု ယူဆပါသည်။

အကြောင်းကား ယခုအချိန်အခါသည် မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်၌ သတိပွဲနှင့် (ကမ္မားနှင့်)တရားကို ပါးများ ရှုမှတ်ကြသူ ရဟန်းရှင် လူ သူတော်စင် ယောက် အပေါင်းတို့ များပြားလာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သုံးလောက ထွန်ထား မြတ်ဘုရားသည် ကုရာဏိင်း ကမ္မာသမဓိနိဂုံး၌ နေထိုင်ကြကုန်သော ရဟန်း ရှင် လူ ပရီသတ် လေးပါးတို့အား စိတ် အညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေး စင်ကယ်ရန်၊ အရိယာမဂ်ကို ရရန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ပျက်မောက်ပြုရန် တရာတည်း သော လမ်းများဖြစ်သော မဟာသတ်ပဋိနှုတ်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကုရာဏိင်း၌ အရိယာအကျဉ်းကို ကျင့်ကြသူတို့သည် ဆထက်တဘိုး တိုးတက် များပြားလာခဲ့လေသည်။ ယုတ်စွာအဆုံးအားဖြင့် ရေခံပော်ရာ ဗိုင်ငင်ရာတို့၏ ပင်လျင် သတ်ပဋိနှုတ်ပါး အခြားသော စကားကို ပြောဆိုလေ့မရှိကြဟု အင့်ကထာဆရာတို့က ဖွင့်ပြကြလေသည်။

ဤအရိယာအကျင့်ဖြစ်သော သတိပဋိနှင့် (ကမ္မဋ္ဌန်း) တရားကို ပျော်များ ရှုမှတ်ကြသူတို့ အလွန် တိုးတက် များပြား
လာသည့်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ယခင်က မဟာသတိပဋိနှင့်သုတိကို ဟောကြားတော်မှုခဲ့သော ကုရှုတိုင်း ကမ္မသမဓန်းပုံး
ပင်လျင် အရိယာဝါသသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မှုပြန်လေသည်။ ထိုကြောင့်လည်း ကုရှုတိုင်းသူး ရဟန်း
ရှင် လူ သူတော်စင် အများတို့မှာ အရိယာတို့၏ စံအမိမေး၊ အရိယာတို့၏ နေရား တရားတို့ကို ကြားနာကြ၍ အရိယာ
တို့၏ စိတ်နေသဘောထား ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွားတို့ကို ကောင်းစွာ သိကြရပေသည်။

ପ୍ରିୟେ ଯାତିପଦ୍ମାନ୍ତି (କମ୍ପ୍ଲାନ୍ଫ୍ସିଂ)ରୁ ପ୍ରିୟାଃ ମୁଖୀଃ ମୁଖୀଃ ଶ୍ଵାସତିକ୍ରମୀ ରହଣ୍ଝଃ ରୁଦ୍ଧିଲ୍ଲ ଯୁତୋରୁରୁଣାନାପିଳିଂଟି ତ୍ରୈ ତ୍ରୈ ତାଙ୍କ ମୁଖୀଃ ପ୍ରାଣୀଃ ଯତ୍ନାନାପିଳିଂଟି ଗ୍ରେନ୍ଡିକ୍ ମହାତନ୍ତି ଯାନ୍ତାରୁରୁଣାନାପିଳିଂଟି ରହଣ୍ଝଃ ରୁଦ୍ଧିଲ୍ଲ ଯୋଗିଅପିଳିଂଟି ଆଶ୍ରିଯାତ୍ମକିତି “ଆଶ୍ରିଯାତ୍ମକିତି” ଏବଂ ଆଶ୍ରିଯାତ୍ମକିତି ଏକରେ ତାରାଃ ଗ୍ରେନ୍ଡିକ୍ ଯିକ୍ରିର୍ବାନ୍ତି ଅଳ୍ପାଂଶୁ ପ୍ରିୟାଶ୍ରିଯାତ୍ମକିତି ଯାତିପଦ୍ମାନ୍ତିରୁରୁଣାନାପିଳିଂଟି ହେବାକ୍ରମାଃ ତୋରୁରୁଣାନାପିଳିଂଟି ॥

ဤအရိယာဝါသ သတ်ကား- အဂံတ္ထရ နိကာယ် ဒသကနိပါတ် ဆဋ္ဌမှ စာမျက်နှာ ၂၉၉-၂၈၀-၂၈၁- ၂၈၂- တို့၌
ပင်မ အရိယာဝါသနှင့် ဒုတိယ အရိယာဝါသ နှစ်သုတ်ရှိသည့်အနက် ဒုတိယ အရိယာဝါသသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအရိယာဝါသ တရားစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံမှာ ကျေးဇူးရင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘရားကြီးသည် ၁၃၂၄-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မှန်းလဆန်း ၉-ရက်၊ ၁၀-ရက်နေ့ ညများက (ကျောက်တန်းမြို့ ဧည့်ဝိုင်းရွာကျောင်း သိမ်သမတ်ပုံမှု အပြန်) ဟံသာဝတီ ခရိုင်ဝန် ဦးသိန်းအောင် မင်းကတော် ဒေါ်ပိုဂိုန် သာသနာရေး အသင်းအဖွဲ့များ၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင် ဖြစ်သော ဦးဖိုးလှ အမှုးပြုသည့် ယောကိုဟောင်းအပေါင်းတိုက ပင့်လျောက်တောင်းပန်သောကြာင့် သံလျင်မြို့ သာသနစေ ဓမ္မာစရိယ အဂ္ဂမဟာအကျိုး အရှင်ဝဏ္ဏသိရှိ၏ မင်းကျောင်း ပထမပြန် စာသင်တိကို၌ ဤ အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို ဟောကြား တော်မှစ၍က တရားသူကြီး ဦးသိန်းဟံသာဝါသ အသံဖွဲ့ယူခဲ့လေသည်။ တရားစာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဤစာအုပ် နိဒါန်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျေးဇူးရင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘရားကြီးသည် ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို ဖွံ့ဖြို့ခြုံ ဆိပ်ခွန်၍၊ ရန်ကုန်ဖြူကဗ္ဗာအေး မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက် သိမ်ကျောင်းရေစက်ချုပဲ၊ ပဲခူးမြှု ကြခတ်ရိုင်းကျောင်းတိုက် သိမ်ကျောင်း ရေစက်ချုပဲ၊ ငါးသုင်းချောင်းမြှု မဟာစည်ရပ်သာ သိမ်သမုတ်ဖွဲ့၊ ရန်ကုန်ဖြူ ဘရားလမ်းကျားကူးမဲ့ဘုရား၊ မန္တလေးမြှု ဝင်းပိုက်ရပ်ရင်ရုံပိုင်ရင် ဦးစိန်ဝင်း ဒေါ်ယဉ်ယဉ်တို့၏ အီမ်ရော်ဘရားပဲတို့၏လည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့်ပြင် အီမ်မဲ့မြှု၊ မမောင်းမဲမြှု၊

ဝါးခယ်မဖြို့၊ ညောင်ဦးဖြို့၊ တောင်တွင်းကြီးဖြို့၊ ပျဉ်းမနားဖြို့၊ ဗန်းမော်ဖြို့၊ မိုးတားဖြို့၊ ရွှေဘိုကျာက်မြောင်း၊ မင်းလှဖြို့ စသော ဖြို့များ၏လည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။

ဤအရိယာဝါသ တရားတော်ကို စာအပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ရန် လျှောက်ထားသူ ဒါယကာ-ဒေါက်တာ ဦးမြင့်ဆွေကား-တရားဘက်၏ ဝါသနာပါသူ တဦးဖြစ်ပါသည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတခေတ်လုံးမှာ သီရိမဂ်လာကုန်းမြောသို့ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ရန် ထေရဝါဒ ငါးနိုင်ငံမှ ဤရောက်လာတော်မူကြောင်းသော သံပူးတော် မြောက်မြားစွာ တို့အား စေတနာ ဝန်ထမ်း သာသန့် အကျိုးဆောင် အဖြစ်ဖြင့် ဆေးဝါးကုသရင်း ထင်ရှားသော တရားတော်ကြီးများအား တရားစာပေတို့ကို မေးလျှောက်လေ့ ရှိသောကြောင့် ဆရာတော် ဘုရားကြီးများက “ဒါဒေါက်တာက တရားဒေါက်တာဘဲ”ဟု ဂုဏ်ပြု ပြောဆိုခြင်းကို ခံယူရရှိသူ တဦး ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါက်တာ ဦးမြင့်ဆွေသည် ကိုယ်တွေ့တရားအားထုတ်နေသူလည်းဖြစ်သောကြောင့် ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို ကြားနာရသည့်အခါ ဓမ္မပီတိများ ဖြစ်လာ၍ မိမိ ကြားနာရသလို အများသော ဓမ္မမိတ်ဆွေတို့အားလည်း ကြားနာစေလိုပါ သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် တရားအရသာကို ခံစားရသလို အများသော ဓမ္မမိတ်ဆွေတို့အားလည်း ခံစားစေလိုပါသည်။ ထိုကြောင့် လည်း ဤ အရိယာဝါသ တရားတော်ကိုစိုးအပ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မဂ်လာပါခင်ဗျား-

မဂ်လာ-အောင်မြင့်

၁၃၂၅-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်။

နိဒါန်း

ဘဝတူ သဖွမ်လုံ

ဉ်အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးစာအပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ အကြောင်းကို ရေးသားရာတွင်-

- ၁။ ကျွန်တော်၏ ငယ်ရွယ်စဉ်က အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပုံ။
- ၂။ ကျေးဇူးရှင် မဟာ့သည် ဆရာတော်ဘုရားထံသို့ ကျွန်တော် ရောက်ခဲ့ပုံ။
- ၃။ ကျွန်တော် တရားလိုက်စားခဲ့ပုံ။
- ၄။ အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို နာကြားခဲ့ပုံ။
- ၅။ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ရန် ကြီးစားခဲ့ပုံ--

ဟူ၍ အပိုင်း ၅-ပိုင်း ခွဲကာ ရေးသားလိုပါသည်။

ကျွန်တော်ပေါ်ချွေးစွဲပေါ်ခြင်း

ကျွန်တော်သည် မန္တလေးမြှို့ ထင်ရှားကျော်စောခဲ့သော ဆရာဝန်ကြီး ဦးစံကြားနှင့် နေးဒေါ်မမလေးတို့မှ ဖားမြင်ခဲ့သော အကြီးဆုံးသား ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်၏ ဖောင်ကြီးသည် အများသော ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့က သီလဂုဏ်၊ သမာဓိရဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာဝန်ကြီးဟု ဂုဏ်ပြုခဲ့သည့်အလျောက်၊ ထိခေတ်က မန္တလေးခရိုင်တွင် ထင်ရှားကျော်စောခဲ့ပါသည်။

အစိုးရအမှုထမ်းအဖြစ် အနှစ် (၃၀)ခန့်မျှ ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် အငြိမ်းစားယူ၍ အပြင်လူနာများကို လက်ခံကုသခဲ့ရာတွင် အနာရောက် မဖောက်ကင်းသော လူနာဟူ၍ မတွေ့ရသလောက် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုစဉ်က အသက်(၁၅)နှစ်ခန့် ငယ်ရွယ်သူတော်းဖြစ်၍ ကောင်းမွန်စွာပေါ်နိုင်စွမ်းသော အသိဉာဏ် မရှိသေးရကား၊ “ပုံဖောင်အပါအဝင် ဆရာဝန်ကြီးတွေဟာ လူတွေမှာဖြစ်တတ်တဲ့ ရောဂါဟူသမျှကို ကုန်စင်အောင်ဆေးဝါးဖြင့် တားနိုင်ကြတာချည့်းဘဲ၊ လူမမာတွေကသာ လာရောက်မကုသကြလို့ မသေသင့်ဘဲ သေကြတာဘဲ၊ ရှုန်ကုန်က ဆရာဝန်ကြီးတွေဆိုလျှင် ပစ္စည်းကရိယာတွေကလဲပြည့်စုံ၊ ဆေးဝါးတွေကလဲ ပြည့်စုံကြတော့ ဘယ်ရောဂါမဆို တားဆီးနိုင်ကြမှာဘဲ”ဟု လွှဲမှားစွာ ယူဆမိခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်၏ မိဘများကလည်း ပစ္စည်းဥစ္စာ ကြွယ်ဝပ်နှင့် ဂုဏ်အသရေး အရှိန်အဝါကလည်း ကြီးပြန်သည့်အပြင် တိုက်ခိမ်နှင့် မော်တော်ကားနှင့်လည်း ဖြစ်ပြန်သောကြောင့်၊ မကြောင့်မကြ မတောင့်မတရဘဲ စိတ်သွားတိုင်းကိုယ်ပါ၍ လိုရာ ပြီးမြောက်နေရကား၊ “လူဘဝကြီးသည် ချမ်းသာသုခန့်အတူ ကျွန်တော်၏ ဖောင်ကြီးသည် ဖြစ်သော ဘုံးမှုနှင့်ကြီးတရာ့ ဖြစ်သည်”ဟု လွှဲမှားစွာ မှတ်ယူမိခဲ့ပါသည်၊ သေခြင်းတရားကို မဆိုထားဘို့၊ ဆင်းရဲခြင်းကိုပင် မစဉ်းစားခဲ့ပါ။

တနေ့သော ကံကြွားဖန်လာပုံက-ကျွန်တော်၏ မိခေါင်ကြီး မမျှော်လင့်ဘဲ နှလုံးရောဂါ စွဲကပ်လာပါတော့သည်။ (Congestive Heart Failure) ဟု ခေါ်သော ရောဂါသည် မိခေါင်ကြီးအား နေ့ပေါင်းများစွာ နှိပ်စက်ခဲ့သော ကြောင့်၊ မန္တလေးမြှို့တွင်အကြီးဆုံးဖြစ်သော အက်လိပ်ဆရာဝန်ကြီးနှင့်အတူ ကျွန်တော်၏ ဖောင်ကြီးသည် စွမ်းအားရှိသလောက် အားသွှန်ခွန်စိုက် ကုသကြပါသော်လည်း၊ မိခေါင်ကြီးမှာ ချမ်းသာခွင့်မရဘဲ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားပါတော့သည်။

ထိုအခါကျမ်ပင် “လူတို့၌ အချိန်အရွယ်မရေး ရောဂါဝေဒနာ ကပ်ရောက်တတ်သည်၊ လူတို့၌ ကပ်ရောက်တတ်သော ရောဂါဝေဒတိုင်းကို ဆရာဝန်ကြီးများသည် မတားမြစ်နိုင်၊ လူတို့သည် ကြီးသည်၊ ငယ်သည်မဟု စာတတ်သည်”ဟူသော အသိဉာဏ်တို့ ကျွန်တော်မှာ ပေါ်လာပါတော့သည်။

မိခေါင်ကြီးကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကျွန်တော်သည် အသက်(၂၃) နှစ် အရွယ်တွင် ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ ပညာတော်သင် ရောက်ပါသည်၊ ဆေးတက္ကသိုလ် ခွဲစိတ်ခန်းတွင် လူသောကောင်များ၊ လူခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းများကို နေ့စဉ်တွေ့နေရသော အခါ “လူတွေဟာ သေသွားတဲ့အခါ ငါက်ပျောတုံး၊ ထင်းတုံးပေမာ ဘာမှအသုံးမကျတော့ပါကလား၊ တချိန်တုံးကဆိုယင် ဒီ လူသောကောင်တွေဟာ လူလောကမှာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ မသေတော့မဲ့အတိုင်း ပျော်လိုက် ပါးလိုက်, မော်လိုက် ကြွားလိုက်နှင့်

နေလာခဲ့ကြမှာဘဲ၊ မူးသူကမူး၊ သောက်စားသူက သောက်စား၊ ရမ်းကားသူက ရမ်းကား၊ မတော်မတရားတွေ လုပ်သူကလုပ်နဲ့ ထင်သလို နေလာခဲ့ကြမှာဘဲ၊ တချို့ဆိုယင် ဘယ်လိုကြီးပါးအောင် လုပ်ပြလိုက်မယ်၊ ရှုနှစ်ခါ ဘယ်သို့၊ လာမဲ့ရှုနှစ်အချို့ မှာဘယ်ပုံး၊ ဘယ်နှစ်အတွင်းမှာ ဘယ်လိုအဆင့်အတန်းရောက်ရမယ်ဟု စီမံကိန်းတွေချုပြီး မျှော်လင့်ချက်ကြီးတွေနဲ့ စိတ်ကူး ယဉ်လာကြပေး တနေ့ကျတော့ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်ဖြူနဲ့ပြီး ကျောင်းသားတွေရဲ့ (Anatomy) သင်တဲ့ ဆေးတဗ္ဗာသို့လို ခွဲစိတ် ခန်းမှာ စန်စန်ကြီး ရောက်လာရတော့တာဘဲ၊ သူတို့ရဲ့ စီမံကိန်းတွေ မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့တော့ အိုးအားကွဲလာခဲ့ကြပြီ” ဟု တွေးမိကာ သံဝေး ရမိပါသည်။

တနေ့သော် ကျွန်ုတ်တော်၏ ဆရာတော်ဘူးသူ ဆရာဝန်ကြီးတော်းသည်ပင်လျှင် ရှုတ်တရက် ဥပစ္စာကကံကြာ့နဲ့ သေ လွန်ခဲ့ရာ၊ သူ၏ရုပ်ကြွင်းမှာ ဆေးရုံကြီး ရင်ခွဲရုံသို့ ရောက်လာပါတော့သည်၊ အလောင်းကို သွားရောက် ကြည့်ရှုသောအခါ အေးအင်သန္ဓားတုန်း၊ အရွယ်ကောင်းတုန်း ဖြစ်ပါလျက်၊ ဗြို့ကနဲ့ သေလွန်ခဲ့လေရာ ကိုယ်အကိုအစိတ်အပိုင်းတို့ ပြတ်သတ် ကိုးဗြို့ပြီး သေနေသည်ကို တွေ့ရသော ကျွန်ုတ်မှာ များစွာ ထိတ်လန့် တုန်လှပ်မိပါတော့သည်။

ထိုအချို့မှစ၍ အမျိုးမျိုးသော သတိသံဝေးတော်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာကာ၊ မိဘတို့အစဉ်အဆက် ကိုးကွယ်လာခဲ့သော ရတနာ သုံးပါးသို့ စိတ်ညွတ်စုံပြုလာပါသည်။

မဟာဓာတ်ဆရာတော်ထဲ ရောက်ခဲ့ပဲ

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ပွဲကြီး မစမိ ၁၉၅၂-ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ၊ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ရန်အတွက် ပိဋ္ဌကတ်ကျမ်းစာ တို့ကို ကြိုးတင်တည်းဖြတ်သုတေသနရန် ယိုးဒယား၊ သီ္ပိတို့၊ ကမ္မာဒီယား၊ လောနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်မှ သံပုံမဟာ နာယကကြီးများ၊ မဟာတော်ကြီးများ၊ မဟာပါမောက္ခကြီးများ၊ ကျွမ်းတတ်ပေတတ် အမိပတိ မထောရှိကြီးများ ရန်ကုန် သာသန္တရှိပ်သာသို့ ရောက်လာကြပါသည်။

ကျွန်ုတ်တော်အား ငှါးဆရာတော် သံပုံမဟာတော်များကို တန်းစွဲ တပတ်လျှင် J-ကြိုမ်ကျ စေတန္တဝန်ထမ်း ဆေးဝါး ကုသရန် နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသန အဖွဲ့၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ၊ သွားရောက်ကုသသောကြာ့နဲ့ အဆိပါ ဆရာတော်ဘုရားကြီး များ၏ အဆုံးအမြှော်ဝါဒတို့ကို မပြတ်ကြားနာခွင့် ရှုခဲ့ပါသည်။

ဤသာသန္တရှိပ်သာကား ကျေးဇူးရှင် မဟာဓာတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးရာဌာနကြီး ဖြစ်ကြောင်းကို အထူးရေးသားရန် မလိုပါ၊ သီးရာတွင် ထိုစွဲက ကျွန်ုတ်နှင့် မဟာဓာတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ တွေ့ရဆုံရခဲ့လုပါသည်။

ကျွန်ုတ်သည် အချိန်ရတိုင်း သာသနာရေးဆိုင်ရာ ကျမ်းစာအပ်များကို ဖတ်လေ့ရှိပါသည်၊ တနေ့သုံး ဓမ္မစက္က ပဝတ္ထနသုတ် ပါ၌နိုးသုယ် ကျမ်းစာအပ်ကို ဖတ်ကြားရာ (ယံကို့ သမှုဒယစ္စာ သုံး တံ့ နိရောဓမ္မာ) ဟူသော အပိုဒ်ကို စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်မိပါသည်။

ကျွန်ုတ်၏ စိတ်သည် အထူးအားဖြင့် တုန်လှပ်မိပါသည်၊ ဤစာအပ်ကို အသာချုပ် လောကကြီး၏ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံ တို့ကို တမ္မာ်တဝေါကြီး တွေးမိရာ အချိန်အတော်ကြာသွားပါတော့သည်။

“လူတွေဟာ စိတ်ညစ်သူ ညစ်၊ ဒေါသဖြစ်သူဖြစ်၊ ဦးသူင့်နဲ့ ကောင်းကွက်ရယ်လို့ မရှိ၊ မိုးမှာ်ကြိုနေတဲ့ ညချမ်းမှာ တချက်တချက် လျှပ်ပြက်သလို သောကဗျာပါဒော်အကြားမှာ တချက်တချက်သာလျှင် လူချမ်းသာ သုခဆိုတာ ရကြတာဘဲ” ဟု တွေးမိပါသည်။

တခုသော ညချမ်း၌ ၁၃၁၃-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မှန်းလဆုတ် ၁၄-ရက်နောက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍား မဟာဓာတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အသံလွှင့် ဌာနမှ အသံလွှင့်ဟောကြားခဲ့သော မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီး စာအုပ်ကို ဖတ်ရှု မိပါသည်။

ထိတရားတော်ကြီးကို ကျင့်သုံးပါက-

- ၁။ စိတ်အညစ်အကြေးတို့မှ သန္တရှင်းစင်ကြုံယေသည်။
 ၂။ စိုးရိမိပုပန်ခြင်းမှ လွန်မြောက်နိုင်သည်။
 ၃။ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေ ချုပ်ပြုမ်းနိုင်သည်။
 ၄။ အရိယာမဂ်ညာဏ်ကိုလဲ ရနိုင်သည်။
 ၅။ အလွန်တရားမှ အေးမြေသည့် နိုဗာန်ကိုပင် မျက်မှာက်ပြနိုင်သည်-

ဟုတွေရသောကြောင့်၊ ငင်းသတိပဋိနှစ်တရားတော်ကြီးကိုများစွာ စိတ်ဝင်စားမိပါတော့သည်၊ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသည့် တရားမွဲများသို့လည်း သွားရောက် နာကြားလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတော့သည်။

အလုပ်ကိစ္စများသော ကျွန်တော်မှာ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါခဲ့ပါ၊ သို့ရာတွင် သာသန္တရိပ်သာသို့ ထိစဉ်က တန်းနောက်တပတ်လျှင် J-ကြိမ်ကျ ဆေးပါးကုသရန် ရောက်လေ့ရှိရာ၊ ကျွန်တော်တို့အား ဧည့်ခံလေ့ရှိသော ဆွမ်းစားကျောင်းမှ ယောကို ဒေါ်အေးကြည်က မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသည့် စာအပ်အသစ်များ ထွက်တိုင်း ထွက်တိုင်း၊ လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလေ့ရှိသောကြောင့် ကောင်းစွာ ဖတ်ရှုခဲ့ရပါသည်။

ထိအခါ “ယခင်က ငါသိခဲ့သော တရားအသိတွေဟာ ဘာဝနာမယညာဏ်အားဖြင့် သိတဲ့အသိ မဟုတ်သေးပါကကား၊ သုတမယညာဏ်၊ နိုဗာမယညာဏ်အသိဖြင့် သိတဲ့ အသိတွေသာ ရှိသေးပါတကား၊ ဘာဝနာမယညာဏ်ဖြင့် သိအောင်ကြီးစားရန် တာဝန် ငါမှာ ရှိသေးပါကလား” ဟု တွေ့မိပါသည်။

လူတွေဟာ ဤတာဝတည်းနှင့် မပြီးသေးပါ၊ ဘဝပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ကြရပါသိုးမည်၊ မည်မျှကျင်လည်ကြရိုး မည်ကိုလဲ ဘယ်သူမျှ မပြောနိုင်ပါ၊ နိုဗာန်မရောက်မိစိတ်ကြား တဲ့လည်လည် ကျင်လည်ကြရပါသိုးမည်၊ လူအဖြစ်ဖြင့် ကျင်လည်ကြရလျှင် တော်ပါသေးသည်၊ တိရှိဘာန်ဘဝ၊ ပြို့ဘာဝစသည်တို့ဖြင့် ကျင်လည်ကြရပါမဲ့ ကြောက်စရာကောင်းလှ ပါသည်။

လူဘဝဖြင့် ကျင်လည်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် ဒုက္ခတွေ စိုင်းစိုင်းလည်နေပါတော့သည်၊ ဒုက္ခတဲ့မျိုးမှ မလွတ်သေးခင် နောက်ထပ် ဒုက္ခတဲ့မျိုး ဝင်လာတတ်ပါသည်၊ ဤဒုက္ခတွေပြုခြင်းအောင် စွဲးနိုင်တာကတော့ သတိပဋိနှစ်တရားတော်ကြီးဘဲ ရှိသည်ဟု နားလည်လာပါသည်၊ လက်တွေဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြည့်မှ ဖြစ်တော့မည်ဟု သဘောပေါက်လာပါတော့သည်၊ သို့ရာတွင် စိတ်ကူးသာ ရှိခဲ့ပါသေးသည်၊ အလုပ်ခွင့်သို့ မရောက်သေးပါ။

မနှုသတ္တဘာဝါ ဒုလ္လဘော-ဟူသော ပါဋ္ဌအရ “လူအဖြစ်ကို ရခဲ့သည်” ဟု ရဟန်း ရှင်လူအများဟောကြ ပြောကြပါသည်၊ သို့ရာတွင် လူဖြစ်ခြင်း၏ တန်ဘိုးကိုမှ တကယ်သိသူ နှုကြပါသည်၊ လူ့ဘဝကိုရခြင်းသည် အိမ်ထောင်ခြင်း၊ သားမွေးခြင်း၊ လူစည်းစိမ်ကို ခံစားခြင်းတို့အတွက်လောက်သာ မဟုတ်၊ မျက်မှာက်ဘဝ အတွက်ငါး၊ တမလွန်ဘဝအတွက်ငါး၊ လိုအပ်သော ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရန် အတွက်လည်း ဖြစ်ပါသည်၊ ယခုဘဝ၌ လူဖြစ်လသည်မှာလည်း အတိတ်ဘဝ တရုံက ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီ အထောက်အပံ့ကြောင့် ဖြစ်လေရာ၊ နိုဗာန်ရောက်ရေးနှင့် နိုဗာန်မရောက်မီ စပ်ကြား အတွက် လိုအပ်သော ပါရမီတို့ကိုလည်း ယခု ပစ္စက္ခဘဝတွင် ဖြည့်ကျင့်ကြဘို့ လိုပါသေးသည်။

အထူးအားဖြင့် ယခုလို ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် ကြိုကြိုက်သည့် အနိက်ဝယ်၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရ မိမိ၏စိတ်ကို ရင့်ကျက်အောင် ထိန်းသိမ်းသည့် နည်းကိုရှာဖွေခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်လက်တွေ ကျင့်သုံးခြင်း၊ အနာဂတ် ဘဝများစွာတို့ အတွက်ကောင်းသော အထောက်အပံ့ရအောင် ဆည်းပူးခြင်း၊ ကျင့်သုံးခြင်း အလုပ်တို့ကို လုပ်ကြဘို့ များစွာလိုအပ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ဤသိပြုလုပ် ဆည်းပူးကြသူတို့ကား ရှားပါးလုပါသည်၊ သားနှင့် သွီးနှင့်၊ ဆွေနှင့်မျိုးနှင့်၊ ရာတူးဂုဏ်သိရှိ စည်းစိမ်းနှစ်ယုံကြုံများကို အေးပြုခြင်း၊ အေးပြုခြင်း၊ အေးပြုခြင်း၊ စသည်အနေအားဖြင့် ဝင့်ကြားကာ နေရသည် ကိုပင် မဟာသုခကြီးဟု ယူဆကြပါသည်၊ ငင်းတို့၏ နေးများကဲလည်း ဝန်ကြီးကတော်ကြီး၊ သူမြေးကတော်ကြီး၊ ဆရာဝန်ကတော်ကြီး၊ အရာရှိကတော်ကြီး၊ စသည်အနေအားဖြင့် ဝင့်ကြားကာ လည်တန်တမ္မာမေ့ဖြင့် “မသေဆေးကို စားထားသူတို့ အလား” ဘတိမာန်၊ ဓနမာန်၊ ဂုဏ်မာန်၊ ပညာမာန်တို့ တက်နေတတ်ကြလေသည်။

တရားလိုက်စားခြင်း

လူဟူသည် ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းမရှိသော အရာဝထ္ဌတို့စွဲး၍ ထုလုပ်ထားသည့် အရာမဟုတ်၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတော်သော သဘောတရားတို့၏ အစာအဝေးဖြစ်ပေရာ တနေ့သော် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြရပေသည်။

လုံးဝပျက်ပြန်းသည်အထိ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်မိအတွင်း၍ပင် သားကိစ္စ၊ သီးကိစ္စ၊ မယားကိစ္စ၊ ဆွေမျိုးကိစ္စ၊ စားဝတ်နေရေးကိစ္စ၊ ဖော်ပြနိုင်သော ကိုယ်တွင်းရေးကိစ္စတို့ကြောင့် စိတ်သောကဗျာပါဒတို့ မကြာမကြာရောက်ရသောကြောင့် အပိုမပျော်ခြင်း၊ နှလုံးတုန်ခြင်း၊ သွေးတိုးခြင်း၊ နှလုံးသွေးကြောပိတ်ခြင်း စသော ရောဂါတို့ စွဲကပ်လာတ်ပေသည်။

အချို့သော လူဂုဏ်တန် လူရည်တတ်တို့ကမူ ငှါးတို့၍ ဖြစ်လာသော ရောဂါဝေဒနာတို့ကို ငှါးတို့၏ ပစ္စည်းသစ္စာ ရတနာရွှေငွေဖြင့် ဖလယ်၍ကုသလျှင် ရလိမ့်အုံဟုယူဆကြသည်၊ တချို့သော အာဏာရပုဂ္ဂိုလ်များကမူ ငှါးတို့၏ အာဏာဖြင့် ဖလယ်၍ ကုသလျှင် ရလိမ့်အုံဟု ယုံကြည်းကြလေသည်။ ကျွန်ုတ်လည်း တချို့နှင့်က ဤသို့ပင် ယုံကြည်းပါသည်။

ရေကြောင့်ဖြစ်သော အညစ်အကြေးကို ရေဖြင့်ပင် ဆေးကြာ သုတ်သင်ပါမှသာ စင်ကြယ်သကဲ့သို့၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရောဂါဝေဒနာကိုလည်း စိတ်ဖြင့်ပင် ပြန်လည်ကုသပါမှသာ ပျောက်ကင်းဘွယ်ရာ ရှိပါသည်။

ဤစိတ်ဝေဒနာ စွဲကပ်လာလျှင် ကိုယ့်စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းမရှိပါက ရပ်လို့လဲမတည်၍၏၊ သွားလို့လ ဟန်မရှာ ထိုင်လို့လ မကောင်းလှ၊ အပိုလိုလဲမပျော်သည့် ရောဂါဝေဒနာ စွဲကပ်လာပါတော့သည်၊ လေးပါးသော ကူးရှိယာပုတ် ပျက်ပြား ခြင်းမှာ အဆိုးဝါးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

ယခုခေတ်၌ ထင်ရှားကျော်စောသော လူဂုဏ်တန် လူရည်တတ် အပိုင်းတွင်၊ စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မှု အကျင့်တရားမရှိကြသော သူတို့မှာ အထက်ဖော်ပြပါ ရောဂါဝေဒများ စွဲကပ်လာသည့်အခါ စိတ်တည်၍၏မှုမှု ရရှိရန်အတွင် ဘဝင်၍၏ ဆေးလုံး (ဦးနောက်၍၏ဆေးလုံး)၏ (Tranquilliser) ဆေးတို့ကို ဆောင်ထားလေ ရှိကြပါသည်။

ငှါးဆေးလုံးသည် စားသုံးသောအခိုက်၌ ဦးနောက်ကို တဒ်အားဖြင့် နှစ်သိမ့်မှုရဖော်၍ စိတ်သည် တည်၍၏လာတတ်ပါသည်။

အပိုမပျော်သူများသည် ငှါးဆေးကို အညွှန်းအတိုင်း သုံးစွဲကြလေရာ၊ အပိုစက်ခွင့် အတော်အတန် ရကြပေသည်၊ အပိုရာမှ နိုးသောအပါ၍၏မှု ဦးနောက်ရှင်းလင်းပြီး စိတ်ကြည်လင် လာတတ်ပါသည်၊ သို့ရာတွင် “နေမြင့်လေ အရှုံးရင့်လေ” ဆိုသကဲ့သို့ တဖြည်းဖြည်းနေမြင့်၍ လုပ်ငန်းခွင်သို့ဝင်သောအခါ၊ ဦးနောက်သည် ဒုံးရှင်းအတိုင်း ပြန်လည်နောက်ကျူလာ သောကြောင့် စိတ်သည်လည်း မကြည်မလင် ဖြစ်လာပြန်ပါတော့သည်၊ ထိုအခါ သူတပါးအား မလိုမှန်းထားလိုစိတ်၊ မကောင်းကြုံလိုစိတ်၊ သူတပါးပြောသည်ကို ဟုတ်သည်မှန်းသည်ဟု မယုံကြည်းလိုစိတ်တို့ ထပ်တလဲလဲ၊ ဖြစ်လာပါတော့သည်။

ကျွန်ုတ်ကိုယ်တိုင်လည်း တခါက ဤဆေးကိုဆောင်ထားရသူ ဖြစ်ခဲ့ဘူးပါသည်၊ သို့ရာတွင် ကျွန်ုတ်မှာ အညွှန်းအတိုင်း သုံးဆောင်သောလည်း တည်လုံး အပိုစက်ခွင့်မရသောကြောင့်၊ အညွှန်းထက်ပို၍ သုံးဆောင်ပါမှသာ တည်လျှင် ၂နာရီ ၃-နာရီခန့်မှု အပိုခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

၁၃၂၄-ခုနှစ် တန်ဆောင်မှန်းလ၏ တည်သူ့ အပိုမပျော်၍ ကိစ္စအမျိုးမျိုး၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုး၊ လူအမျိုးမျိုး၊ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးတို့ကို တွေးရင်းတော်လုံးက ကံကောင်းထောက်မချိန်ရောက်လာသော ကျွန်ုတ်သည် မဟာစည်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာတရားအကြောင်းကိုလည်း တွေးမိပါသည်။

“အင်း (Tranquiliser) ဆေးတွေ့ကို သောက်လာခဲ့တာလဲ ကြာလျှို့၊ (Tranquiliser) ဆေးရဲ့တန်ခိုးကတော့ အခိုက်အတန်ဘဲ တန်ခိုးပြတာဘဲ၊ မဟာစည်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာ အလုပ်ပေး တရားတော်အရ ငါရဲ့ နောက်ကို နောတဲ့ ဦးနောက်ကို ရှင်းလင်းသွားအောင် အားထုတ်ကြည့်ပို့မှုဘဲ” ဟု ထူးထူးစားခြား အကြံကောင်း ပေါ်လာသည်နှင့် တပြင်နက်၊ ကျွန်ုတ်သည် အပိုရာပေါ်၍ပင် ပက်လက်လှန်၍ အပိုရင်း ဝမ်းပိုက်ကို စူးစိုက်ကာ ဝမ်းပိုက်ဖောင်းလာခို့ကို

(ဖောင်းတယ်)၊ ဝမ်းပိုက် ပိန်လာခိုက် (ပိန်တယ်) ဟု လက်တွေ့ရှုမှတ်ပါသည်၊ အချိန်မည်မျှ ကြာသွားမည်မသိပါ၊ ရှုမှတ်နေသော စိတ်သည် ပျောက်ကွယ်၍ အိပ်ပျော်သွားပါတော့သည်။

နံနက်လင်း၏ အိပ်ရာမှ နီးသောအခါ လွန်စွာအုံပြု၍ ဝမ်းမြောက်မိပါသည်၊ “ငါ၏အဘို့ အကောင်းဆုံးသောစိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မှ နည်းကောင်းကိုရပြီး” ဟု ဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်မိပါသည်၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်ကိုင်း၊ တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်ကိုင်း အဖန်ဖန်ပွါးမိသည့်အပြင်၊ မဟာဓာတ် ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျေးဇူးဂုဏ်တို့ကိုလည်း ဦးညွတ်မိပါသည်၊ ကျွန်တော်၏စိတ်သည်လည်း အထူးသဖြင့် ကြည်လင်နေပါသည်၊ ရပ်ကောင်း၊ သွားကောင်း၊ အလုပ်-လုပ်လို့လောင်း ဖြစ်နေပါတော့သည်။

“ဘုရားရှင်၏ တရားတော်အရသာသည် အရသာတကာတို့ထက် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏”ဟု ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့ ပြောကြဟောကြပါသည်၊ ကျွန်တော်ကမဲ “တရားကိုရှုမှတ်သော သူ၏ စိတ်သည် (Tranquilliser) ဆေးကို သုံးဆောင်သူ များစွာတို့၏ စိတ်ထက် တည်ဥှုမြစ်သည်” ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြှတ်၏ တရားတော်သည် စိတ်တည်ဥှုမြစ်မှအတွက်၊ အကောင်းဆုံးသော (Tranquiliser) ဆေးကြီးဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်တော်ရဲ့ပွဲစွာ ဝန်ခံပါသည်။

ကျွန်တော်သည် သာသန္တရိပ်သာ၌ စေတန္တဝန်ထမ်း ဆေးဝါးကုသခဲ့သည့် ၁၉၅၂-ခုနှစ်မှ စ၍ တရားအရသာကို သိသည့် နေ့တိုင်အောင် ပြန်လည်ရေတွက်လျှင် (၁၁)နှစ်ခန့် ကာလကြားလျောင်းခဲ့ပါ၍၊ ငင်း (၁၁)နှစ်အတွင်းဝယ် မဟာစည်းဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဘဝပြဿနာကို မေးမြန်းလျောက်ထားစဉ်က ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ရင်းနီးစွာ ဓမ္မသဝနမဂ်လာ ကို ခံယူခဲ့ရသည့်မှအပ် တရားအရသာကို ဘဝဝနာမယဉ်က်ဖြင့် သိသည်အထိ ကိုယ်တိုင်အားမထုတ်ခဲ့မိသောကြောင့် ပြန်လည်၍ တွေးမိတိုင်း ယူကြီးမရ ဖြစ်မိပါသည်၊ ထို (၁၁)နှစ် ကာလအတွင်း၌ တရားအရသာကို ဘဝဝနာမယဉ်က်ဖြင့်သိ အောင် အားမထုတ်ခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်တော်၏ ချွတ်ယွင်းသော ကိစ္စတရာ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ တရားအရသာကို သိသည့်နေ့မှစ၍ ကျွန်တော်သည် ညစဉ်အိပ်ရာဝင်တိုင်း ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည်ကို မရှုမှတ်ဘဲ အိပ်လေ့မရှိတော့ပါ၊ ဖောင်း၊ ပိန် ရှုမှတ်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် ကျွန်တော့အဘို့ အကောင်းဆုံးသော (Tranquiliser) ဖြစ်ပါတော့သည်။

တရားသဘောကို ကျွန်တော် အကျယ်မပြောပြတ်ပါ။ မဟာစည်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာသန္တရိပ်သာ၌ တရားအားထုတ်ရန် လာရောက်ကြကုန်သော ရဟန်းရှင်လူတိုးအား တရားပေးသည့်အခါ ဟောကြားတော်မူလေ့ရှိသည်ကို အသံဖမ်းယူ၍ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထားသော “ပိုပသုနာ အလုပ်ပေး တရားတော်ကြီး” စာအုပ်၌ ပါသည့်အတိုင်း ရှုမှတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၃-ခုနှစ်၊ နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း နံနက် ၅-နာရီမှ ၆-နာရီအထိ၊ ၁-နာရီခန့်အချိန်ယူ၍ ပိုပသုနာအားထုတ်လာခဲ့ပါသည်၊ ကျွန်တော်၏ စိတ်များသည် သိမ်မွေနှုန်းသုံးလည်း ထိုးတက်လာပါသည်၊ ကြောက်သည်၊ လန့်သည်ဆိုသော အရာတို့လည်း တစာစ ပါးလာ၍လားမသိ၊ အစွမ်းသွေးတို့လည်း ထက်မြှက်လာပါသည်၊ အပါယ်တံခါးကိုလည်း ပြန်လည်၍ မပွင့်စေလိုတော့ပါ။ ဤဘဝမှစု၌ လုံးဝ ပိုတွေ့သွားသို့ရှုသာ ရှုံးစိုက်မိပါသည်၊ ထို့မြင်းစွာစေသော စိတ်တို့လည်း နည်းပါးလာသောကြောင့် ကျွန်တော်၏ စိတ်များပေါ့ပါးလာပါတော့သည်၊ မဂ်ညှက်ကို မရသည်တိုင်အောင် မျက်မှောက်တွင်ပင် ဒီဇိုင်မွေအကျိုးတို့ကို ခံစားသင့်သလောက် ခံစားနေရပါ၍။

အရိယာဝါသတရားဓာတ်ကို နာကြားခြင်း

မဂ်ညာဏ်ကိုရသွားသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အတော်များများ ရှိသည်ဟု ကျွန်တော်ကြားဘူးပါသည်၊ **ငှုံးအရိယာပုဂ္ဂိုလ်** တို့၏ စိတ်နေသဘောထား ညာဏ်ရည်ညာဏ်သွား အကျင့်တရားကို ကျွန်တော်တွေရန် မစွမ်းနိုင်သောလည်း အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်း အရိယာဝါသ အကို(၁၀)ပါးကိုမူ အနုမာနည်တွင် ထောက်ဆျွဲ ပညာမျက်စီဖြင့် နှင့်ယဉ်းယဉ်းကြည့်ရှုပါသွဲ “ဤသူ သည် အရိယာ၊ ဤသူသည် အရိယာ မဟုတ်”ဟု မချုသီဖြင့်နိုင်သည်ဟု သောင်ရမ်း ဝိနိုဒ္ဓယ ပေါင်းချုပ်ကျမ်း ပင်မအပ်စာမျက်စာ (၆၂)၌ ဖော်ပြထားသည်ကို ဖတ်ရှုမှတ်သားရပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်အနေအားဖြင့် ပြည့်စုလုပ်လုပ်မှု တောင့်တမျှော်လင့်မိပါသည်။

ကျွန်တော်အဖို့ အမှာင်ကိုခွင့်မည့် နေရာင်၊ လရောင်တို့သည် တရာ်ပြီလာသကဲ့သို့ ကျွန်တော်သိလိုသည့် တရားတို့ကို တမ်းတရာ့မျှ မကြာမြင့်စီ သိသိရှုရာ အကြောင်း ဆုလာ ကြိုလာတတ်သည်က များပါသည်။

တန္ထားသော သောကြာနေ့၏ ညနေချမ်းဝယ် သာသနုရိပ်သာသို့ ယောက်များအား ဆေးဝါးကုသပေးရန်အသွား၊ ကျွန်တော်တို့နှင့် ရင်းနှီးလှသော ဓမ္မမိတ်ခွေဗြီး ယောက် ဒေါ်အေးကြည်က ဆရာကြားနာဘို့ ငါးလာပါတယ်၊ အေးအေးဆေး ဆေးဖွင့်ပြီ ကြားနာပါဟု ပြောရင်း တိတ်ခွေများကို ပေးလာပါသည်။

ငှုံးတိတ်ခွေများကား ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားပြီးသည် သံလျင်ခြွှုံး (၂) ညတိုင်တိုင် ဟောကြား တော်မူခဲ့သော အရိယာဝါသတရားတော်ကြီးကို တရားသူကြီး ဦးသိန်းဟောက အသံဖမ်းယူလာခဲ့သော တိတ်ခွေများဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်၊ ကျွန်တော့အဖို့ အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ဦးထွန်းတင်တို့ အိမ်သားလည်း အရိယာဝါသတရားတော်ကြီးကို တွေ့ရပါသည်။

ထိနေညာတွင်းချင်းပင် ရိုပ်သာမှာအပြန် လမ်း ၅၀-ရှိကျွန်တော်၏ စိတ်ခွေဗြီး ဦးထွန်းတင်အိမ်သို့ သွားရောက်ကာ ငှုံးတို့အိမ်သားများနှင့်အတူ ဖွင့်ချုံးကြားနာကြရပါသည်၊ ကျွန်တော်သည် တကြိုမ်တံခါးမျှ မရဘူး မမြင်ဘူးသော ရတနာထုပ်ကိုရသကဲ့သို့ အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ဦးထွန်းတင်တို့ အိမ်သားများလည်း အရိယာဝါသတရားတော်ကြီးကို J-နာရီခိုန်းမျှ မြိမ်သက်စွာဖြင့် တရိုတသော နာကြားကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျွန်တော်မှာ ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို နာကြားလို့ မဝန်င်ပါ၊ ဤတရားတော်ကြီးကို သိနားလည်းရပါမှ ကောင်းလေစွဟု စိတ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်၊ သို့သော်လည်း ပညာသင်ကြားချိန်က ပါမောက္ခက ဖြစ်စေ၊ ကထိကကဖြစ်စေ အရေးကြီးသော ပညာရပ်တို့ကို ၁-နာရီခိုန်းမျှ သင်ကြားပို့ခြုံပြီးနောက် အတန်းအပြင်သို့ ပြန်ထွက်လာကြသောအခါ အပုံ ၁၀၀-ပုံလျှင် ၂၂-မျှသာ မှတ်မိကြသည်က များပါသည်၊ အပုံ ၁၀၀-ပုံလျှင် ၅၀-မျှ မှတ်မိသူကား အလွန်ရှားပါးပါသည်၊ အလွန်မှတ်ညာဏ်ကောင်းသူတို့သည်သာလျှင် အပုံ ၁၀၀-၈၇။ ထက်ဝက်ခန့် မှတ်မိကြပါသည်။ ငှုံးအရိယာဝါသတရားတော်ကြီးကို J-နာရီခိုန်းမျှ နာကြားရသော ကျွန်တော်မှာကား တရားနာဆဲသာ ဝမ်းပန်းတသာဖြစ်ပြီးလျှင် နာ၍ကောင်းသော်လည်း တရားပွဲ ပြီးသောအခါ အပုံ ၁၀၀-၈၇။ ၂၂-ပုံခန့်လောက်သာ ပြန်လည်မှတ်မိပါတော့သည်။

အာအုပ်အဖြစ်ပုံနှိပ်ရန်

ကျွန်တော့အဖို့မှာကား ဤအရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို ထပ်တလဲလဲ ကြားနာချင်ပါသည်၊ အများသော ဓမ္မ စိတ်ခွေဗြီ့ကိုလည်း နာကြားစေချင်ပါသည်၊ သို့ရာတွင် ဤတရားတိတ်ခွေများမှာ ကျွန်တော်ပိုင် မဟုတ်ပါ၊ အကယ်၍သာ တရားအသံမှ စာအဖြစ်သို့ ကူးယူကာ ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိရလျှင် မိမိအတွက်ရော အများသော ဓမ္မ စိတ်ခွေဗြီ့အတွက်ပါ လွန်စွာကျေးဇူးများလိမ့်အဲဟု အကြိုဖြစ်ပေါ်လာပါသည်၊ ဓမ္မအဲနောက်သို့လည်း ယူလိုပါသည်။ ဤသို့ အကြိုဖြစ်သည့် အလျောက် နောက်တန္ထားတွင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားထံသို့ သွားရောက်ဖူးမြော်၍၊ အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ခွင့်ပြုပါရန် ရုံးသေစွာ ခွင့်ပြန်လောက်ထားခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရခြားဖောက်၊ ငှုံးတိတ်ခွေပြီးချွှုံးသော အသံတရားကို စာတရားတို့ စာရေးဖြစ်သူ ကျွန်တော်နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော တူမလေး မနှစ်အား အကူအညီတောင်းပြန်ပါသည်။

မနှစ်သူ ငယ်ချယ်သူဖြစ်သော်လည်း ရတနာသုံးပါး ဆရာသမားတို့ကို ရိုသော်တော်သူ တူးဖြစ်သည့် အလျောက်၊ ကျွန်တော်တောင်းခံသည့် အကူအညီကို ဝမ်းမြောက်စွာ ကူးညီမည် ဖြစ်ပါကြောင်း ကတိပြုပြီးလျှင်၊ ဖြူစာင်သော စေတနာဖြင့် အသံမှစာဖြစ်လာအောင် (၂)ရက်အတွင်း အြိုးကူးယူပါသည်။

မင်္ဂလာဦးအောင်မြင့်က ဤစာမျက် နိဒါန်းလိပ်သေးသည်၊ ဤစာအပ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမှာ ဆရာတိ တိုးစားမှုကြောင့် ဖြစ်ရာ နိဒါန်းကိုလည်း ဆရာသည်ပင်လျင် ရေးသင့်ပါသည်ဟု တိုက်တွန်းပြန်သောကြောင့်၊ ဤနိဒါန်းကိုလည်း တူမလေး မနုနှင်း အကူအညီဖြင့်ပင် ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ထိုကြောင် သံသရာဆိတာ သေသေချာချာသိလျှင် အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းပါသည်။ သံသရာတေးကြီးမှ လွတ်မြောက်ရန် နိုဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြဘို့ အထူး တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

သံသရာတရုတ်းက မလွတ်မြောက်သေးတောင်မှ အပါယ်သံသရာမ လွတ်မြောက်အောင် တရားအားထုတ်ကြဘိ။ လိုပါသည်၊ အပါယ်သံသရာတေားကြီးသို့ ကျစေနိုင်သည့် သက္ကာယဒို့ကြီးကို အကြောင်းမဲ့ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်မှလည်း အပါယ်သံသရာက လွတ်ပါမည်။

“သဏ္ဌာယဒီနိုကို အကြောင်းမဲ့ ပယ်နိုင်တဲ့ အရိယာမဂ်ဖိုလ်တရားတွေ လောက္တာရာ သိလ သမာဓိ ပညာတွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရမယ်” လို့ ကျေးဇူးရင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာအလုပ်ပေးတရားတော်ကြီး စာအပ်၌ ဆိတ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၂-ခု၊ နှေ့ပါရိလ(၁)ရက်နေ့မှစပြီး နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း ၅-နာရီမှ ၆-နာရီအချိန်တိုင်အောင် ၁-နာရီကာမှ ဝိပဿနာတရား အားထဲတိကြည့်ခဲ့ပါသည်။

ခန္ဓကိုယ်ပေါ်တွင် ဖြစ်ပေါ်သမျှတိုကို ရှုမှတ်ကြည့်သောအခါ ဝမ်းပိုက်သည် ယခင်အတိုင်းပင် ဖောင်းလိုက်ပိုန်လိုက် နင့် ဖြစ်နေသည်ကို သိနေရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ သိနေသည့်ကြေးထဲက ကျွန်တော်၏ လူမမှာများကို မျက်စွဲထဲတွင် မြင်လာပါ သည်။

တဖန်လူမမာများ၏ မျက်နှာတွေ ပျောက်ကွယ်ပြီး ခင်မင်ရင်းနီးသော မိတ်ဆွေအချင်းချင်း ရယ်စရာ မောစရာပြာခဲ့သည့်အကြောင်းများကို ပြန်လည်တွေးမိပါသည်။ တွေးမိရာမှ တဖန်ခြေထောက်၌ နာကျင်ခြင်းနှင့် နားဝါး အခဲခံက်လောက်အောင်ယားယံခြင်း ပျောက်သွားပြီးနောက် ပေါင်ကျင်လာပြန်သည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ ပေါင်ကကျင်နေသည့်နေရာသို့ စိတ်ရောက်သွားရာမှ တချိန်က တိုးတယောက်နှင့် စကားပြောမတဲ့၍ စိတ်ဆုံးခဲ့ရသော အကြောင်းများပြန်ပြီး ပေါ်လာသည်ကိုသတိရှလာပါသည်။ ကျွန်ုတ်သမျှတို့ကို ဆရာတော်အရှင်မြတ်အား လျှောက်ထားကြည့်ရာ၊ ဆရာတော်အရှင်မြတ်တို့က “တကာကြီး တရားထိုင်ရင်း ပေါ်လာသမျှ ကောင်းဆိုးခံစားမှုတွေ သိမှုတွေ အရင်ကကြိုတွေ့ခဲ့ရတဲ့ အကြောင်းမျိုးဖဲ့တွေကို ခုပ်ကြာကြာ ဖိုက်ပြီးတော့သာ ရှုမှတ်ကြည့်ပါ။” တကယ်လို့ တကာကြီး ကြံဆထားတာတွေထဲက တရားထိုင်တဲ့အချိန်မှာ ပေါ်လာလို့ရှိလျင်လ တဗေားကို စိတ်မရောက်စေဘဲ ဒီတွေးတော့ ကြံဆမှတ် အပေါ်မှာသာ အာရုံစိုက်

ပြီး ရူမှတ်ပါ။ ဘာကိုဘဲတွေးတွေး နာဘာ၊ ကျင်ဘာ၊ ညောင်းဘာ၊ ကိုက်ဘာ၊ ထံဘာတွေကို ဘယ်လိုဘဲ ခံစားနေရနေရ စိတ်မပျက်နဲ့” ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

ဆွဲဒင်အမျိုးသမီးသီလရှင်

ကျွန်တော်သည် တနေ့လျင်တကြိမ်၊ တကြိမ်လျင် တနားရီမျှသာ တရားထိုင်လာခဲ့ရာမှ တလက္ခာ့ရွှေ ကြောလာခဲ့သော်လည်း တရားတော်၏ အရသာကို ဘယ်လိုခံစားရမှန်းမသိ၍ စိတ်ပျက်သလိုဖြစ်လာပါသည်၊ စိတ်ပျက်သည့်ကြားထဲက တဖန်ပြန်တွေးမိပြန်သောအခါ သာသနာရှိပိသာသို့လေရောက် တရားအားထုတ်ကြသော သူတော်စင်အပေါင်းတို့သည်တရားတော်၏ အရသာကိုသိပြီး ညာက်စဉ်နာသွားကြသည်။ သာသနာရှိပိသာမှ မိုင်ပေါင်းများစွာ ဝေးကွာလှသော ဥရောပတိုက် အနောက်ကမ်းခြေ၊ ဆွဲဒင်ပြည်မှ ဆွဲဒင်လူမျိုး သီလရှင်မကြီး ဒေါ်အမိတ္ထာကပင် ညာက်စဉ်နာပြီးသောအခါ၌ "Meditation is a very Marvellous Process" (အမိပါယ်မှာ တရားအားထုတ်ရတာ သိပ်ထူးဆန်းဒါဘ) ဟု ကျွန်တော့အား သာသနာရှိပိသာ ဆေးခန်းထဲတွင် ထုတ်ဖော်ပြောသွားခဲ့ဘူးသည်။

များစွာသော သူအပေါင်းတို့သည် တရားတော်၏ အရသာကို တကယ်မခံစားရော့နှင့် ခံစားရသည်ဟု ပြောကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမဟုတ်။ ရ-ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းထားကြသော သူများဖြစ်သည်။ အရသာအစစ်အမှန်ကို တွေ့ရှုသာ ပြောပြသွား တန်ရာသည်။ ဆရာတော်များကလည်း တရားထိုင်ရင်း ပေါ်လာသမျှကိုသာ ရူမှတ်သွားပါ။ ရူမှတ်သွားရင်းက တရား၏ တကယ်အရသာကို တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု တိုက်တွန်းကြသည်။ ငါလည်း ခွဲသန်သနဖြင့် တရားကို အားထုတ်ကြည့်မည်ဟု စိတ်ကိုတင်းကာ ပြန်ပြီးတရားကို ရူမှတ်ပြန်ရာ အကောင်းအဆိုးခံစားမှုများနှင့် ကြိုတွေ့မှုများ ပေါ်လာသည့် အခါတိုင်း ရူမှတ်လာခဲ့ရင်းက ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် ထိုအာရုံများပေါ်သာ ကျေရောက်နေပါသည်။

တရားအရသာ ထိုကဲ့သို့ ရူမှတ်လေ့လာကြည့်ရာမှ ပေါ်လာသမျှ၊ ထိုတွေ့မှုများ၊ ကောင်းဆိုးခံစားမှုများသည် မည်သို့ဖြစ်သွားသည် ကို သိရှိလာပါသည်။ နာကျင်ခြင်းများ၊ ညောင်းညာခြင်း၊ ကိုက်ခဲခြင်း စသောခံစားမှုများသည် ပေါ်ပြီးပျောက်ကွယ်သွားသည်ကို သိရှိရပါသည်။

သို့အရသာကလေးမှာ ကျွန်တော်၏ တသက်တာတွင် ခံစားခဲ့ရသော မည်သည့်အရသာနှင့်မျှ မတူကြောင်းကို သိရှိသွားပါသည်။ ထိုအရသာကလေးကို ခံစားရပြီးနောက် ၁၉၆၂-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ပါရီလ ၂၅-ရက်နောက် ၄၃-၄၀-နာရီအချိန်တွင် ကျွန်တော်သည် ညာက်စဉ်တရားကို ရိုသေစွာနာကြားခွင့် ရသွားပါသည်။

ညာက်စဉ်တရား နာပြီးခြင်းသည် တရားအားထုတ်သည့်အလုပ် ပြီးဆုံးသွားသည် မဟုတ်သေးပါ။ ဆက်လက်ပြီးအားထုတ်ရန်ရှိပါသေးကြောင်းကို သိရှိပါသည်။ သို့ပါသော်လည်း လူလောကအလယ်၌ ပလီးဗောဓမ္မီးစုံတွေကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ရင်ဆိုင်နေရသော ကျွန်တော့အဖို့ တရားအားထုတ်ခြင်းနှင့် ကင်းကွာရမည့် အကြောင်းသည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။

လောကုတွေရာနယ်ပယ်၌ မွေးလျှော့နေခဲ့သော ကျွန်တော်သည် မလွှဲမရောင်နိုင်သောအကြောင်းကြောင့် လောကီနယ်အတွင်းသို့ ပြန်ဝင်လိုက်ရပြန်ပါသည်။ စရာဏာကုသိုလ်ပြုရန်အတွက် ကမ္မာအေးသံယေးရုံကြီး၌ ဘာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် အကြောင်း ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

ဝမ်းပိုက်နာ

သံပူဇားရုံးတွင် တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရင်းက ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၆-ခု၊ ဉာဏ်လ ၁၁-ရက်နေ့ည့် ၁၀-နာရီအချိန်တွင် နေအိမ်သို့ ပြန်ရောက်ပြီး အပိုရာဝင်သောအခါ တသက်တွင် တကြိမ်တခါမျှ မခံစားရဘူးခဲ့ သော ဝမ်းပိုက်နာ ကို ခံစားလိုက်ရပါသည်။ ဝမ်းပိုက်အတွင်းမြှုပ်များကို တအားလက်ဖြင့် ဆွဲဆုပ်ထားသလို အခံရခက်လှသော နာကျင်မှုကြီး သည် ကျွန်တော့အား စတင်နိပ်စက်လာပါတော့သည်။

ကျွန်တော်၏ ဝမ်းပိုက်တွင်းက အောင့်သလိုလို နာသလိုလိုလည်း ထင်ရပါသည်။ အခံရခက်သော ဝေဒနာပြောင့် ပက်လက်လည်း အိပ်လို့မရ၊ မူာက်လျက်လည်း အိပ်လို့မဖြစ်၊ စောင်းနေပြန်လျင်လ တဒုက္ခ ဖြစ်နေပါသည်။ ဝမ်းသွားပစ် လိုက်လျင်ရောဂါ သက်သာသွားလိမ့်မည့်ဟု ထင်မိသည့်အလျောက် ဝမ်းနှုတ်ဆေး ကရင်းအော့(မြို့) မက်ဂနိုဆီယာ (Cream of Magnesia) ကိုယူ၍ သောက်လိုက်ပါသည်။ မသက်သာလုပါ၊ မသက်သာသည့်အတွက် နေးဖြစ်သူအား ဝမ်းချုပ့်ခိုင်း ပြန်ပါသည်။

နေးဖြစ်သူက ဝမ်းချုပ့်ပေးသော်လည်း သက်သာမသွားပါ။ ဝမ်းသွားလို့မရ၍ ငါ၏အူလမ်းပြောင့်း ပိတ်နေပြီဟု သိသွားပါသည်။

အူလမ်းပြောင့်းပိတ်ပြီဟု သိသည်နှင့်တပြိုင်နက် သေရတော့မည့် အရေးကို တွေးမိလာပါသည်။ တွေးမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် မဟာဓည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသည့် ဥတ္တိယထေရ် ဥဒ္ဒိန်းကျိုးရင့်တော်မူသော အောက်ပါ ထေရာဂါထာကလေးကို သတိရမိလာပါသည်။

အားလာခေ မေသမုပ္ပန္နာ
သတိ မေ ဥဒ္ဒပ္ပါဝါ။
အားလာခေ မေ သမုပ္ပန္နာ
ကာလော မေ န ပမို့တံ့။

(ဤဂါထာကလေး၏ အပို့ယ်ကို မဟာဓည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နှုတ်ခွန်းဆက်တရားတော် စာအပ်ထဲမှာ တွေးရှိနိုင်ပါသည်။)

ရူမှတ်ခြင်းသာ စောက်တည်ရာ

ပြင်းထန်စွာ ခံစားနေရသော ဝမ်းပိုက်နာကျင်မှုအတွက် ညည်းညုနေခြင်းဖြင့် အကျိုးထူးမည် မဟုတ်၊ ဒေါသဖြစ်ပြီး သေးနာရှိလှများကို ကြိမ်းမောင်းဆဲဆိုနေပြန်ယင်းလ ရောဂါပျောက်မည်မဟုတ်၊ အကုသိုလ်သာ ဖြစ်တော့မည်၊ သေရမည့် အတူတူ ယခင်က ရူမှတ်ခဲ့သော တရားတော်ကိုသာ ထောက်တည်ရာအဖြစ် ပြန်လည်ရူမှတ်တော့မည်ဟု စိတ်တွင် ပိုင်းဖြတ် လိုက်ပါသည်။

စိတ်ပိုင်းဖြတ်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ၁၉၆၂-ခုနှစ်အတွင်း တရားအားထုတ်စဉ်က ကျွန်တော်၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင် ပေါ်လာသော ဝေဒနာဆိုးများအပေါ်၌ ကျွန်တော်၏ အသိစိတ်ကလေးကို တထပ်တည်းကျေနေအောင် တင်ထားပြီး ရူးစိုက်ကြည့်ပါတော့သည်။

တရားအားထုတ်စဉ်က ကြိုတွေ့ရသော ဝေဒနာသည် ခန္ဓာကိုယ်လှုပ်သာ နေသည်ကို အထင်အရှားသိခဲ့ရသည်။ တရားသာထိုင်မကြည့်ခဲ့လျှင် ဝေဒနာများရှိနေသည်ကို သိရန်ခဲယဉ်းလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

မည်ကဲ့သို့သော ဝေဒနာမျိုးကို ခံစားနေရသည် ဖြစ်စေ၊ အခံရခက်နေသည့် ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းပေါ်သာ ကျွန်တော်၏ စိတ်ကို တင်ထားပြီး ရူမှတ်ကြည့်ခဲ့ရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်။

ဝမ်းပိုက်အတွင်းရှိ အုတွေမှာ တင်းကြပ်စွာ ညုစ်ထားသိသကဲ့သို့ ထင်ရပါသည်။ ပိတ်ဆိုနေသည့် အစာအိမ်နှင့်အူ များတို့မှာ ဖောင်းကားနေပြီး အစာဟောင်းများနှင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်ကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။ အစာအိမ်နှင့်အူများ ဖောင်းတက်နေသည့်အတွက် ကျွန်တော်၏ ဝမ်းပိုက်တပြိုင်လုံးမှာ ဂျိုပြားကဲ့သို့ တင်းမေလျက် ရှိနေသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ ဝမ်းပိုက်အလယ်ကို ရူမှတ်နေရင်းက ကျွန်တော်သည် ဘယ်ဘက်သို့ စောင်းချင်လာပါသည်။

စောင်းချင်သည့် စိတ်ပေါ်လာ၍ ဘယ်ဘက်သို့ စောင်းပစ်လိုက်သောအခါ ဝမ်းပိုက်အလယ်၌ ပေါ်နေသော ဝေဒနာသည် ပျောက်ကွယ်သွားပါသည်။ တဖန် ဘယ်ဘက်ဘေးတနေရာတွင် နာကျင်သော ဝေဒနာသည် ပေါ်လာပြန်ပါသည်။ သက်သာသလိုထင်၍ ညာဘက်သို့ စောင်းချင်သည့်စိတ် ပေါ်လာပြန်သောအခါ ရူမှတ်မြီး လှည့်လိုက်ပါသည်။ ဘယ်ဘက် ပိုက်တဲ့မဲ့မှ ဝေဒနာပျောက်ပြီး ညာဘက်ပိုက်တနေရာတွင် နာကျင်သောဝေဒနာ ပေါ်လာသည်ကို သတိဖြစ်ပြန်ပါသည်။ ဤ သိန့်နှင့် ကျွန်ုတ်ရူမှတ်နေသော စိတ်အစဉ်သည် တုပိုက်လုံး၌ နာလိုက် ပျောက်လိုက်ဖြစ်နေသော နေရာအနဲ့အပြားပေါ်၍သာ ကျနေပါတော့သည်။

ကျွန်ုတ်၏ စိတ်သည် ဝေဒနာ၏ အနိုင်ကို မခံ၊ အရှုံးလည်း မပေးဘဲ ရူမှတ်မြဲ ရူမှတ်နေပါသည်၊ နော်ဖြစ်သူက တတ်စွမ်းသမျှပြုပြီး ရောဂါနှင့်ပတ်သက်သော အကျိုးအကြောင်းမေးမြန်းသည်ကိုပင် ရည်ရည်ဝေးဝေး မဖြေဘဲ အတိချုပ်သာ အဖြေပေးပြီး ဝေဒနာကိုသာ ရူမှတ်လျက်နေပါသည်၊ ထိုညာအဖို့ အလွန်ဆိုးဝါးပြီး တင်းကျပ်နာကျင်လှသော ဝမ်းပိုက်နာကို ရူမှတ်လျက်ပင် ကုစား၍ မိုးထိန်ထိန် လင်းသွားခဲ့ပါသည်။

နော်ဖြစ်သူသည် တယ်လိုဖုန်းမှနေပြီး ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးမှ ခွဲစိတ်အထူးကု ဆရာဝန်ကြီးထံသို့ အကြောင်းကြားလိုက်ပါသည်။ “ဆရာမြတ်ဆွဲ ညာကတည်းကစပြီး ပိုက်နာတာ အခုအချိန်အထိ မသက်သာသွား၊ ဝမ်းနှုံးတိုက်ပြီး ဆပ်ပြာရည်နှင့် ဝမ်းချျေပေးတာလဲ နှစ်ခါရှိပြီ၊ ခုချိန်ထိ ဝမ်းလုံးဝမသွားသွား၊ အန်လဲ အန်တယ်၊ အန်တာက နှစ်ကြိမ်ရှုပါပြီ၊ တဆိတ်ကျေးဇူးပြုပြီး လာရောက်ကြည့်ပါ” ဆိုသော နော်ဖြစ်သူက ဆေးရုံမှ ဆရာဝန်ကြီးအား တယ်လိုဖုန်းမှနေပြီး ပန်ကြားနေသည့် အသံသည် ကျွန်ုတ်၏ နားတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပါသည်၊ ဝင်ရောက်လာရာမှ တဖန် ပျောက်ကွယ်သွားပြန်ပါသည်။ မကြောမိ အထူးကုဆရာဝန်၏ အသံသည်လည်း ကျွန်ုတ်၏ နားဝါး ပေါ်လာပါသည်၊ ထို့နောက် ကျွန်ုတ်၏ ပိုက်မှာ သူ၏ လက်ဖြင့် စမ်းသပ်ခြင်းကို ခံလိုက်ရပါသည်၊ ဆရာဝန်သည် ကျွန်ုတ်ကို မေးခွန်းအမျိုးမျိုးထုတ်ပါသည်၊ ကျွန်ုတ်သည် လိုရင်းလောက်ကိုသာ ဖြေကြားရင်း စိတ်ကို ဝေဒနာပေါ်၍သာ တင်ထားပါသည်။

အူလမ်းကြောင်းပိတ်ရောဂါ

ဝမ်းနှုံးတိုက်ရှုပြစ်စေ၊ ဝမ်းချျေပြစ်စေ ဝမ်းမသွားလျှင် (Intestinal Obstruction) အူလမ်းကြောင်းပိတ်ရောဂါတတ်သည်ကို ဆရာဝန်တိုင်း အကဲခတ်နိုင်ကြပါသည်။ သို့သော် ပိုက်ကိုခွဲကြည့်မှသာ ပိုတ်ရသည့်အကြောင်းမှန်ကို တပ်အပ်သေချာ သိနိုင်ပါသည်၊ အူလမ်းကြောင်းကို ပိုတ်စေတတ်သည့် ရောဂါပေါင်းစုတို့ရှိသည့်အနက် ကင်ဆာရောဂါသည် ကြောက်စရာအကောင်းဆုံးနှင့် ဆရာဝန်များကုလို့ မပျောက်သော ရောဂါဖြစ်ပါသည်၊ အူလမ်းကြောင်း ပြီးကနဲ့ပိတ်သွားသော အားမေးခွန်းအားမျိုးမျိုးထုတ်ပါသည်။ ကျွန်ုတ်လည်း သိပါသည်။

အထူးကု ဆရာဝန်သည် ကျွန်ုတ်နှင့် ကျွန်ုတ်၏ နော်ဖြစ်စေ အားအား အားမင်္ဂလာရန်နှင့် သူကိုယ်တိုင် အစွမ်းကုန်ကြီးစားပြီး ကုမည်အကြောင်း အားပေးစကားပြောပါသည်၊ ကျွန်ုတ်မှာ ကြောက်စိတ်မရှိပါ၊ စိတ်ကို ဝမ်းပိုက်တဲ့မဲ့သာ ပေါ်နေသော ဝေဒနာများပေါ်၍သာ တင်ထားပါသည်။ မျှချေ သေရတော့မည်ဟုယူဆ၍ မိမိ၏ ခန္ဓကိုယ်ပေါ်၍ ပေါ်ပြီးရင်းပျောက်သွားရင်းဖြစ်နေသော ဝေဒနာအာရုံမှလဲပြီး မည်သည့်အာရုံဆီသို့မျှ ကျွန်ုတ်၏ စိတ်အရောက်များ ပေါ်လိုက် ဖြစ်နေသည်ကို သိနေရပါသည်။ ကျွန်ုတ်မှာ မလှုပ်ရှားနိုင်တော့ဘဲ အိပ်ရာပေါ်၍ ပက်လက် လဲနေပါပြီ။

ဘာမျှအကျိုးမသက်ခေါက်

အထူးကုဆရာဝန်သည် ကျွန်တော်၏ ဝမ်းပိုက်ကို စွဲစပ်စွာကြည့်ပြီးမှ သူ၏ ညာလက်ဖြင့် သေချာစွာစမ်းသပ်ရင်း ကျွန်တော်၏ နောက်ထပ် အလုဆိပ်ပြာရည်ဖြင့် ဝမ်းချူးပေးရန်မှာကြားပြီး သူအိမ်သို့ပြန်သွားပါသည်။ ညာအချိန် ကကဲ့သို့ ဝမ်းထပ်ချူးသော်လည်း ဘာမျှအကျိုးမသက်ရောက်ပါ၊ ဆပ်ပြာရည်၊ အလုဆိပါသို့သာ ပြန်ထွက်လာပါသည်။ ရှုမှတ် လျက်နေသောစိတ်သည် ဝေဒနာနှင့် တထုတ်တည်းလို ကျေနေခဲ့ရာမှ ထိန်းညိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ အထူးကုဆရာဝန်သည် သူကိုယ်တိုင် လာရောက်ပြီး ကျွန်တော့အားဆေးရုံသို့ ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။ တချိန်ထက် တချိန် ကျွန်တော်၏ ရောဂါမှာ ပို့ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ရှုမှတ်သည့်စိတ်တို့ကို အလျော့မပေးခဲ့ပါ။

ကျွန်တော်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ပက်လက်တမိုးတည်း မနေ့နိုင်တော့ပါ။ အိပ်ရာပေါ်တွင် လိမ့်နေပါသည်။ နာကျင် သောဝဒနာမှ သက်သာခွင့်ရရန် ဘယ်ဘက်ဒုးကို ကေးပြီး ညာဘက်ခြေသလုံးကို ဘယ်ဘက်ဒုးပေါ်သို့ တင်ကာ သက်သာ လို သက်သာပြား စမ်းကြည့်ပါသည်။

ကျွန်တော်၏ နောက်ခိုင်မှ ဆေးရုံပြီး အရေးပေါ်ဌာနအတွင်းခန်းသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် ပြင်းထန်လှသော ဝေဒနာ တို့သည် ပေါ်လိုက်၊ အသိစိတ်ကလေးများသည်လည်း ပျောက်သွားလိုက်၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ ဆူညံးသော အသံတို့သည် နားထဲ ဝင်လာလိုက်နှင့် တလုည်းစီ ထိအာရုံဆိုးများဆီသို့သာ ရောက်နေပါတော့သည်။ တခါတရုံးပြင်းထန်သော ဝေဒနာသည် ပေါ်လွင်နေပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အခန်းနံပါတ်(၃)နှင့် (၄)တွင်ရှိ လွှတ်နေသော ခုတင်တနေရာပေါ်၌ ရောက်သွားပါသည်။

ခုတင်ပေါ်၌ လဲလျောင်းပြီး ခံစားမှုများနှင့် ပေါ်ရာအာရုံများတို့ကိုသာ စိုက်ပြီး ရှုမှတ်လျက်နေစဉ် ခွဲစိတ်အထူးကု ဆရာဝန်ရောက်လာပြီး ရောဂါဝေဒနာ၏ သမိုင်းဖြစ်စဉ်ကို ထပ်မံမားမြန်ပါသည်။ မေးမြန်ပြီးနောက် ဝမ်းပိုက်ကို ဓာတ်မှန် ရိုက်ရန်အတွက် ဓာတ်မှန်ဌာနသို့ အလျင်အမြန် ခေါ်သွားရန် ဆရာမနှင့် သူမှာပြုလက်ထောက်များအား စွမ်းလိုက်ပါသည်။

သူမှာပြန့်၏ လက်ထောက်များသည် ဓာတ်မှန်ဌာနသို့ကျွန်တော့ကို ဆောင်သွားကြပါသည်။ စိုးရိမ်မှု၊ ကြောက်လန်းမှု၊ ငိုကြေးမှု၊ ဒေါသထွက်မှုများ လုံးဝပေါ်မလာပါ။ ဓာတ်မှန်ဌာန၌ ကျွန်တော်၏ ပိုက်ကို ဓာတ်မှန်ရိုက်ပြီးသောအခါ ကျွန်တော်၏ အုအလယ်ပိုင်းမှာ ပိတ်ဆုံးနေသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ဓာတ်မှန်ပါရရှိကလည်း အုအလယ်ပိုင်း ပိတ်လျက်နေသည်ဟု ပင် မှတ်ချက်ရေးလိုက်ပါသည်။

ခွဲစိတ်ကုသရန်

သူမှာပြန့်၏ လက်ထောက်များသည် ကျွန်တော့အား အခန်းနံပါတ်(၃)နှင့် (၄) သို့ ပြန်ပြီး ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ရောဂါအကြောင်းကို သံရပါသည်။ အထူးခွဲစိတ်ကုပေးသော ဆရာဝန်၌ ဝမ်းပိုက်ကို ခွဲစိတ်ပြီး ပိတ်နေသောအူ အစိတ်အပိုင်းကို ဖြတ်တောက်ပြီး ပြန်ဆက်ရန်၊ သို့မဟုတ် အုအခွဲလိုက် ရစ်ပတ်နေလျှင်လည်း နေသားတကျဖြစ်အောင် ပြန်လည်ပြပြင်ရန်၊ ကားထွက်နေသော အုအောက်ပိုင်းထဲသို့ ကြိုးနေသော အုအလယ်ပိုင်းက တိုးဝင်နေခဲ့လျှင်လည်း ပြန်လည် ဆွဲထွက်ပေးရန်၊ ဝမ်းပိုက်ကို ခွဲစိတ်ကြည့်ပြီးနောက် ပိုက်အတွင်း နေရာအန္တာပြား၌ အမြစ်တွယ်လျက်နေသော ကင်ဆာ အကြိတ်များကို တွေ့ဖြင်၍ လုံးဖြတ်ပယ်ရားပစ်ရန်၊ မဖြစ်နိုင်လျှင်လည်း မည်သို့မျှ မလုပ်ဘဲ ဝမ်းပိုက်ကို ပြန်လည်ပိတ်ပစ်ပေးရန် အခွင့်အရေးရှိနေပါသည်။ ခွဲစိတ်ကုသပေးသည့်တိုင်အောင် ကျွန်တော်၏ အသက်မသော ရောဂါပျောက်လိမ့်မည်ဟု အာမ မခံနိုင်ပါ။ သတိကြီးစွာဖြင့် စွန်းစားပြီး ခွဲစိတ်ကုသသောအခါ တွေ့မြင်ရမည့် ဝမ်းတွင်ရှိ ရောဂါအစိုင်အခဲများကို သူ၏ စားလက်နက်ဖြင့်လိုးဖြတ်ပြီး အသက်ကိုကယ်နိုင်စွမ်းရှိလျှင် ကြိုးစားပြီးကယ်တင်မည်။ မကယ်ဆယ်နိုင်လျှင်လည်း ဥပေကွာ ရှုလိုက်ရှုသံသာ ရှိပေသည်။

ပါရရှိသည် ကျွန်တော့ကို ခွဲစိတ်ကုသရန်အတွက် နေ့ဖြစ်သူ၏ သဘောတူညီချက်ကို ယူပါသည်။ ကျွန်တော်၏ နေ့ကြီးက ခွဲစိတ်ကုသပြီးမှ ဖြစ်စေ၊ အကယ်၍ ခွဲစိတ်ကုသရင်း ကျွန်တော်သေားဆုံးသွားခဲ့လျှင် အရေးမဆိုပါ၊ ခွဲစိတ်ရန် ခွင့်ပြ သဘောတူညီသည် အကြောင်းကို လက်မှတ် ရေးထိုးလိုက်ပါသည်။

ခွဲစိတ်အထူးကုဆရာဝန်က ကျွန်တော့ကို ခွဲစိတ်ကုသရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ နေ့ဖြစ်သူကလည်း သဘောတူပြီး ပါပြီ။ ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာပေါ်ပိုပင် မျက်စိမ့်တ်လျက်ပေါ်လာသမျှ အာရုံတိုင်းကိုသာ ရှုမှတ်နေစဉ် ဆရာဝန်ကလေးနှင့် သူနာပြုဆရာမကလေးတို့သည် ကျွန်တော့အနီးသို့ ရောက်လာကြပြီး ဆရာဝန်ကလေးက ကျွန်တော်၏ နာခေါင်းပေါက်ကလေးမှနေပြီး (Ryle's Tube) ရော်ဘာပိုက်လုံးကလေးကို ကျွန်တော်၏ အစာအမိမာတွင်းသို့ ရောက်အောင်ထိုးသွင်းလိုက်ပါသည်။ ရော်ဘာပိုက်ကလေး၏ တဖက်စွန်းသည် ကျွန်တော်၏ လည်ချောင်းသို့ ရောက်သွားရာ ကျွန်တော့လည်ချောင်းအတွင်းမှာ တစ်ဆုံးနေသည့် ခံစားမှုကို ကြိုတွေ့ရပါသည်။

ရော်ဘာပိုက်လုံးကလေးသည် လည်ချောင်းကို ကျော်လွန်ပြီး အစာရေ့မျိုးလမ်းကြောင်း (Oesophagus) ကို ဖြတ်ပြီး အစာအမိမာတွင်းသို့ ရောက်ရှိသွားသောအခါ လည်ချောင်းတွင်း၌ တစ်ဆုံးနေ့၌ အခံရခက်နေသည့် အရှိန်သည် လျှောကျသွားသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် နာနေသောမ်းပိုက်အပေါ်၌ ကျွေသည့်အခါလည်းကျေနေသည်၊ လည်ချောင်းတွင်း၌ တွင်း၌ ခိုးလိုးခုလု ဖြစ်နေသည်ကို လည်း သတိပြုမိပါသည်။

ထိုအာရုံတွေ ကြားထဲက ကျွန်တော်၏ လက်မောင်းမှ နေပြီး (Dextrose with Saline) သကြားနှင့်ဆား ရောစပ်ထားသော အရည်သွင်းရန်အတွက် ဆရာဝန်ကလေးသည် လက်မောင်းလယ်မှ သွေးပြန်ကြောထဲသို့ ချွှန်ထက်သောအပ်ကလေး ထို့သွင်းလိုက်၍ နာကျင်သော ဝေဒနာကလေးကိုလည်း သိရပြန်ပါသည်။ အခန်းတွင်းရှိ ပေါ်လာသမျှသော အာရုံခိုးတို့သည် ပေါ်လာပြီးတိုင်း ပျောက်ကွယ်လျက် ရှိနေသည်ကိုသာ တွေ့ရသည့်ကြားထဲက တာဝန်ခံ အထူးကုဆရာဝန်သည် ညာ၁၀-နာရီအချိန်တွင် ကျွန်တော်၏ အိပ်ရာနားသို့ ရောက်လာကာ “ခွဲသင့်တဲ့အကြောင်းတွေကတော့ ရှိတာဘဲ။” ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ (Conservative Treatment) မခွဲဘဲနဲ့ စောင့်ကြည့်ချင်သေးတယ်၊ ခုနေအခါမှာ (Suction and Replacement) အစာအမိတွင်းမှ အပုပ်ရေတွေ စုတ်ထုတ်ရင်း လက်မောင်းသွေးပြန်ကြောထဲမှနေပြီး သကြားနှင့် ဆားရေတွေ သွင်းပေးသွားအံ့ဌံယ်”။

ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်

ခွဲစိတ်အထူးကုဆရာဝန် ထွက်ချိသွားသောအခါ တာဝန်ခံ ဆရာဝန်ကလေးသည် ကျွန်တော်၏ အစာအမိမာတွင်းမှ ပုပ်ဟောင်ပြီး မစင်နဲ့ထွက်နေသော စိမ်းဖွံ့ဖွံ့ အရေမှားတို့ကို စတင်ပြီး စုတ်ထုတ်ပစ်ပါတော့သည်။

မစင်နဲ့ထွက်နေသော ရေမှားတို့ကို ဖန်ပြန်ဖြင့် စုတ်ထုတ်ပြီးသည့်အခါတိုင်း ကျွန်တော့အနားတွင်ရှိသော ဆရာဝန်ကလေးသည် (Kidney Tray) ခေါ် ခွက်ကောက်ကလေးထဲသို့ စွန့်ပစ်နေပါသည်။ ခွက်ကောက်ကလေးထဲမှ ထွက်ပေါ်လာသောမစင်နဲ့သည် ကျွန်တော်၏ နာခေါင်းထဲသို့ ရောက်လာပါသည်။

နာနေသော ဝမ်းပိုက်၊ ခိုးလိုးခုလုဖြစ်နေသော လည်ချောင်း၊ မစင်နဲ့ထွက်နေသော ခွက်ကောက်အတွင်းမှ အနဲ့ခိုးများ၊ ကျွန်တော်၏ ခုတင်ဘားနားမှ တဗြား လူမမာများအော်သံ၊ ညည်းညှုသံများတို့ကို ကျွန်တော်သည် တမ္မားပြီးတမ္မားတွေ့နေရပါသည်။ ခံစားရသမျှ နံ့သမျှတို့သည် တလုည်းပေါ်လျက် နေရမှ တလုည်းပြန်ပြီး ပျောက်လျက်သာနေပါသည်။

ညာ၁၁-နာရီအချိန်တွင် အထူးကု ဆရာဝန်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ဆရာဝန်ကလေးသည် ကျွန်တော့တင်ပါးကို အပိုဆေး ထို့ပေးလိုက်ပြီးနောက် နာရီဝိုက်ခန်း ကြားသောအခါ တရားစဉ်ကို ရှုမှတ်နေရင်းက ကျွန်တော်သည် အပိုပျော်သွားပါတော့သည်။

၁၉၆၆-ခန့်၏ သုဂ္ဂတ်လ ၁၃-ရက်။ ၁၀-နာရီခွဲအချိန်တွင် ကျွန်တော့အား ပြုစုနေသော အထူးပြုသူနာပြုဆရာမ မဋ္ဌားမေကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

ကျွန်တော်သည် သတိထားပြီး ဝမ်းပိုက်ကို ပြန်လည်ရှုမှတ်ကြည့်သောအခါ နာကျင်သော ဝေဒနာမှာ ယမန်နောက် သို့မဟုတ်တော့ပါ၊ သိသိသာသာကြီး လျှောကျသွားသည်ကို သတိပြုမိသွားပါသည်။ ကျွန်တော်၏ နာခေါင်းထဲမှာလည်း ရင်းသွားသည်ဟု သိလာပါသည်။ တကိုယ်လုံးမှာလည်း နေသာထိုင်သာ ရှိလာပါသည်။

အစောင့်ဆရာမက “ညတုန်းက ဆရာဝန်ကလေးတွေ လာပြီး ၂-နာရီတွေကြိမ်ကျ ဝမ်းထဲက အရေတွေကို သားရေ ပိုက်လုံးကနေပြီး စုတ်ထုတ်ပေးကြတယ်၊ တော်တော်ကြောလျှင်လ သူတို့ လာကြလိမ့်ခုံးမယ်” ဟု ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်သည် မိန်းလျှက်နေပါသည်၊ ဆိုးဝါးသော့ကွဲပေးနာမှ တရာ့ဖြေးဖြေးကုန်ဆုံးလိုက်လာပါသည်၊ ကျွန်တော် ၈၀။ စိတ်သည် ၉၅။ အေးလာပြီး ပတ်ဝန်းကျင်မှ အာရုံမျိုးစုံတို့သည် ယမန်နေ့ကကဲ့သို့ ပေါ်ထွက်နေသော်လည်း ကျွန်တော် ၈၀။ စိတ်သည် ထိုအာရုံများကို ဥပော်ပြုလျက်ရှုနိုင်နေပါသည်။

ညောက်ပိုင်း ၄-နာရီအချိန်တွင် ကျွန်တော်၏ အိမ်သားများနှင့် ဆွေမျိုး မိတ်သဂ္ဗာများသည် ဆေးရုံကြီးရှိ ကျွန်တော် အား တင်ထားသော လူနာခန်းသို့ ရောက်လာကြပါသည်၊ မိတ်ဆွေများကို နှုတ်မဆက်နိုင်ပါ၊ ပြီးလျက်သာပြနိုင်ပါသည်၊ ခံစားခဲ့ရသော ဝေးနာဆိုးကြီးကြောင့် အားအင်များမှာ ကုန်ခန်းသွား၍ အသံမှာ မထွက်တော့ပါ၊ စကားမပြောနိုင်၍ မိန်းလျက်သာ နေရပါသည်။

ကိုယ်ပန်းခေ စိတ်မန္တမ်းခေနဲ့

နောက်တွေ့မဲ့ မျက်စွေ့ကို ပြန်ဖွင့်ကြည့်ရာတွင် သာသနာရိပ်သာမှ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား၏ တပည့်များဖြစ်သော ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍာတန့် ဆရာတော် ဦးဝေနတို့သည် ကျွန်တော်၏ အပ်ရာတေး၌ ရပ်နေကြသည်ကို တွေ့မြင်ပြန်ပါသည်၊ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍာတို့သည် စက္ခာမြှေ့ကို ချထားရာမှ တည်ပြုခဲ့ ရင့်ကျက်သော မျက်နှာတော်ကို တရာ့ဖြေးဖြေးမေ့ကာ ကျွန်တော့ကို ကြည့်ရင်း “ဒါယကာကြီး ကိုယ်သာပန်းခေ၊ စိတ်မန္တမ်းပါစေနှင့်” ဟု သတိပေး ဆုံးမစကား တခွန်းတည်းကိုသာ မိန့်ကြားပါသည်။

နေးနှင့်သားသမီးများမှာ သောကမီးလောင်နေလျက်ရှိကြပါသေးသည်၊ ဆွေမျိုးများနှင့် မိတ်ဆွေများမှာလည်း စိုးရိမ်နေကြပါသည်၊ ထူးခြားသည်မှာ ထိုအချိန်က ပူဆွေးနေကြသော မိတ်ဆွေအပေါင်းတို့ကို မြင်တွေ့နေရသော်လည်း ကျွန်တော် ၈၀။ စိတ်မှာ မည်သို့မျှ မဖြစ်ပါ။

တရားတော်အရ “မြင်ကာမတ္တ” ဖြစ်နေသလားလို့ မပြောတတ်ပါ၊ အရှင်တိန္တစ်ပါးသည် ကျွန်တော်၏ အပ်ရာတေးနားတွင် ရပ်တော်မူလျက် အန္တရာယ်ကင်းပရိတ်တရားတော်များကို ရွတ်ဘတ်တော်မှုကြပြီးနောက် သာသနာရိပ်သာသို့ ပြန်ကြတော်မှုကြပါသည်။

ပျောက်သလောက်ရှုံးနေပါပြီ

ယမန်နေ့သက ကြိုတွေ့ခဲ့ရသော ဒုက္ခဝေးနာကြီး ပျောက်သလောက် ရှိနေပါပြီ။ အမှတ်သတိတို့သည်လည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်လာ၍ အကွက်စွေ့အောင် ရှုမှတ်နိုင်ပါသည်။ ဆေးရုံကြီး တောင်ဘက်ဆီမှ တိုက်ခတ်လာသော လေအေးကလေး၏ ဒက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော သုခဝေးနာ ကလေးကိုပင် ရှုမှတ်ရပါသေးသည်။

အားလုံးသော ဆွေမျိုးမိတ်သဂ္ဗာတို့အား စိတ်ချမ်းသာစေရန် “ဒီနေ့နောက်ပိုင်းမှာတော့ တော်တော်ကလေး သက်သာသွားပါပြီ” ဟု စကားတခွန်းသာ ပြောလိုက်ပြီး မျက်စွေ့ကို ပြန်ဖိုတ်ကာ ပေါ်လျက်ပင်ရှိနေသော သုခဝေးနာကို ပြန်ပြီးရှုမှတ်လျက်သာ နေပါသည်။ အည်သည်များ ပြန်သွားကြသောအခါ မိုးချုပ်စပြုနေပါပြီ။

သုခဝေးနာကို ရှုမှတ်နေရသည်မှာ တချိန်ထက်တချိန်ကောင်းလျက်သာ နေပါသည်။ လည်ချောင်းထဲမှ ထုတ်မပစ်သေးသော ရော်ဘာလုံးကလေးကသာ လည်ချောင်းသားကို ကလိသလိဖြစ်နေပါသည်။ တံတွေးမျိုးလိုက်လျှင်လည်း ဂါးရိုးမျက်သလို ဖြစ်နေပါသည်။

သက်သာလာပြီ

ခွဲစိတ်အထူးကု ဆရာဝန်သည် ညပိုင်းတွင် ကျွန်တော့ထံသို့ ရောက်လာပြီး ကျွန်တော်၏ အခြေအနေကို မေးမြန်းပြန်ရှု ကျွန်တော်သည် ရှုမှတ်နေသော တရားကိုဖျက်လျက် “အတော့ကို သက်သာသွားပါပြီသရာ၊ လည်ချောင်းထဲမှာ ရှိနေသေး တဲ့ ရော်ဘာပိုက်လုံးကလေးကြောင့် အခံရက်နေတာလောက်ပဲ ရှိပါတော့တယ်” ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။ အုလမ်းကြောင်း ပိတ်သည့် ဝေဒနာ ဖြစ်၍ ရော်ဘာပိုက်လုံးကလေးကို အစာအမိမာတွင်းမှ ဆွဲထုတ်ပစ်ရန် မဖြစ်နိုင်သေးပါ။

အစာအမိမာတွင်းမှ နောက်ထပ် အိုင်ထွန်းလာမည့် အပုပ်ရောများကို စုတ်ထုတ်ပစ်ရန် ထားနေရပါသေးသည်။

တချိန်ထက်တချိန် ရောဂါသက်သာလာသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း တကယ့်အခြေအနေမှာ မကောင်းလှသေးပါ။ စနေနေ့သည်ကို ပြုခြင်းပါသည်။

နောက်နေ့ နံနက်ပိုင်းအချိန်တွင် ခွဲစိတ်အထူးကုဆရာဝန်သည် ကျွန်တော်၏ မျက်နှာနှင့် လက်ချောင်းကလေးများမှာ ပြုခြင်းနေသည်ကို တွေ့မြင်သွားပါသည်။

အထူးကုဆရာဝန်သည် ပိုမိုစိုးရိမ်ပြီး ဝမ်းပိုက်ကို ခွဲရကောင်းမလား၊ မခွဲဘဲထားရ ကောင်းမလားနှင့် ချိတ်ချုတ်ဖြစ်သွားပါသည်။ ဆရာဝန်သည် ကျွန်တော့အနားတွင် ရပ်လျက် နက်နက်နဲ့ တွေးတော့နေပါသည်။ ကျွန်တော့မှာမူ ဆရာဝန်ကို တချိန်မျှ စိုက်ကြည့်ပြီးနောက် မျက်စွေ့ကို အသာကလေး ပြန်မို့တိုက်ကာ တရားကိုပင် ပြန်ပြီး ရှုမှတ်နေပါသည်။ အတန်ကြာမှ ဆရာဝန်သည် လူတယောက်အသက်ကို အထူးတန်ဘိုးထားသူ ဖြစ်သည့်အလျောက် သူ၏စားကို မသုံးဘဲ စွန်းပြီးအရေထား၊ ဆေးသွင်းပြီး ကုရန်သာ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

“ဒီလိုဘဲ ထားပါအုံမယ်၊ တဖြေးဖြေးသက်သာသွားပါလိမ့်မယ်” ဟု ပြောပြီး ပြန်ထွက်သွားပါသည်။

တန်းနေ့နေ့ ညပိုင်းအချိန်တွင် ကျေးဇူးရှင် မဟာဓာတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိတ် ဆရာတော် ငါးနှင့် ကြွေရောက်လာပါသည်။

ဗော်ချောင်းတရားတော်

ထိအချိန်ထိ ကျွန်တော်၏ရှုမှာ ပျက်နေပါသေးသည်။ လက်ချောင်းကလေးများမှာလည်း ပြုခြင်းလျက်ပင်ရှိပါသေးသည်။ နံနက်ပိုင်းက ကျွန်တော့ထံသို့ လာရောက်ကာ ကျွန်တော်၏ လက်ချောင်းကလေးများကို ကိုင်လျက် အထူးကုဆရာဝန်က “ဒီလက်တွေက အစကထဲက ဒီလိုဘဲလား” ဟု မေးမြန်းလိုက်မှ ကျွန်တော် သတိပြုခို့သွားပါသည်။ လက်များမှာ တကယ်ပြုခြင်းနေသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဗော်ချောင်းသံတွေ့တရားတော်ကို ဟောပြောပြီးနောက် ကျွန်တော်ရှုမှတ်ရင်းဖြစ်သောတရားတော်ကိုသာ ဆက်လက်ရှုမှတ်ရန် သတိပေးဆုံးမစကားပြောပြီး ပြန်ကြသွားပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ဝေဒနာအတွက် လာရောက်မေးမြန်းကြသော အိမ်သားများနှင့် ဆွေမျိုးအားလုံးတို့သည်လည်း နေအိမ်များသို့ အသီးသီးပြန်သွားကြပါသည်။

ညပိုင်းအချိန်တွင် အထူးကုဆရာဝန်သည် ကျွန်တော့ထံသို့ထပ်မံရောက်လာပြီး စမ်းသပ်ကြည့်ပြန်သောအခါ အုံအား သင့်သွားပါသည်။ စိတ်အားတက်ကြွာနှင့်ပင် “မခွဲရတော့ဘူး၊ ဒီအတိုင်းနဲ့ဘဲ ပျောက်ပါလိမ့်မယ်” ဟု ပြောပြုပါသည်။

ထိနေ့ည် ၁၀-နာရီ အချိန်တွင် အခန်းတွင်၌ တာဝန်ကျေသော ဆရာဝန်ကလေးသည် ရော်ဘာလုံးလေးကို ကျွန်တော်၏ နာခေါင်းထဲမှ ထုတ်ယူပစ်လိုက်သောအခါ ကျွန်တော့မှာ ပိုမိုပြီး နေသာထိုင်သာ ရှိသွားပြန်ပါသည်။

သောကြာနေ့ည် ၁၀-နာရီမှစပြီး တန်းနေ့နေ့ည် ၁၀-နာရီတိုင်အောင် ရေတစက်မျှ မသောက်ခဲ့ရ၍ ကျွန်တော်၏ လည်ချောင်းမှာ ပူးပြီးမြောက်သွေးလျက်ရှိနေရာ ရော့ရော့သောက်ခွဲ့ကို ရှိသွားသည်နှင့်တပြိုင်နောက် ကျွန်တော့မှာ လန်းဆန်းသည်ထက် လန်းဆန်းလာပါသည်။ လည်ချောင်းမှာလည်း ခြောက်သွေးနေရာမှ စိုပြောလာပါသည်။ အလှည့်ကျ ဆရာဝန်သည် အထူးကုဆရာဝန်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ထိုည့် အိပ်ဆေး ထိုးပေးသဖြင့် တရားမမှတ်နိုင်တော့ဘဲ အိပ်ပျော်သွားပါတော့သည်။

ဤသိန့်ပင် ကျွန်တော်သည် သေဘေးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ရပါသည်။

တချိန်က စွဲမြို့မြို့ အားထုတ်ခဲ့သော တရားတော်သည် ကျွန်တော် သေရမည့်အချိန်တွင် သက်သာခွင့်ရရန်များစွာ အကျိုးပြုပေသည်ကို သိရှိသွားပါသည်။ ဝေဒနာပြင်းစွာခံစားနေချိန်၌ ကျွန်တော်ရှုမှတ်သော တရား၏ အထောက်အပံ့သာ မရပဲ ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် စွဲလမ်းစရာ အာရုံတခုခု၏ အပေါ်၌ ကျရောက်နေခဲ့လျှင် ထိရောဂါနှင့်ပင် သေဆုံးသွားရသော အခါ ကျွန်တော်သည် စက်ဆုပ်စရာကောင်းသော ဘဝတခုခုသို့ ရောက်သွား ပေလိမ့်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။

ယခုသော် မွန်မြတ်သောတရားတော်ကို အားထုတ်ထား၍ သေခါနီးအချိန်တွင် ကျွန်တော့အတွက်တရားသည် ထောက်တည်ရာ ဖြစ်ရပါသည်၊ ယခုအခါတွင် ကျွန်တော်သည် တရားစစ်တရားမှန်ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ရပေဖြေဟု နှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်နေပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် စားဝတ်နေရေးဖြစ်သည့် လူမှုရေးကိစ္စ၊ သားရေး မယားရေးကိစ္စနှင့်ပင် အချိန်ကုန်နေကြပါသည် အချိန်ကုန်နေသည့်ကြားထဲက အနည်းဆုံး တနေ့လျှင် တနာရီ ကြာမျှ ဝိပသာနာတရားတော်ကို အားထုတ်ကြည့်ကြလျှင် ထူးမြတ်သောတရားကို တွေ့နိုင်ကြလို့မည်ဟု ထင်ပါ၍ တရားတော်ကို အားထုတ်ကြည့်စမ်းပါဟု တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

သို့သော် ဆရာသမားကောင်းကို မဆည်းကပ်ဘဲနှင့် အားထုတ်လို့ မဖြစ်သေးပါ၊ ဆရာသမားကောင်းကို မို့ပဲ ဆည်းကပ်ပြီး တရားအားထုတ်မှသာလျှင် အကျိုးသက်ရောက်မည် ဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြလိုပါသည်။

အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးသည် ပုံနှိပ်ရှုဒါန်းရန် ဒွေးပြုတော်မူသော ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ ဆရာတော်ဘုရားကိုးထိပ်ထား၍ စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အကူအညီပေးကြသော မင်္ဂလာဦးအောင်မြင့်၊ သာသနာရှိပ်သာဆွမ်းစားကောင်းတာဝန်ခံ ဒေါအေးကြည့်နှင့်တူမဖြစ်သူ အတွင်းဝန်ရုံးဟောင်း အမျိုးသားစီမံကိန်းဌာနမှ လက်ရေးတို့စာရေး မနှစ်တို့ အား ကျေးဇူးတင်ပါသည် ဟူသော အမြောင်း မှတ်တမ်းတင်ရင်း ဤနိဒါန်းကြီးကို အပြီးသတ်ပါသတည်။

မြင့်ဆွဲ
ဝဏ္ဏကျော်ထင်-ဒေါက်တာဦးမြင့်ဆွဲ
ဆဋ္ဌသံဂါယနာသံလုပ်ကမဟာဘိသတ္တာ
သာသနာရှိပ်သာ အကျိုးဆောင်ဆရာဝန်။

အရိယာဝါသတရားတော်ကြီး

(၂၄-၉-၉) ပဋိမလ္မ

တရားပန္တုင်ခံ

နဲမာ တသေ ဘဂဝတော့ အရဟေတော့ သမ္မာသမ္မာခွဲသော။

ဒီကန္တာ ဘုန်းဟောဘို့ တရားကတော့ ဆောင်ပုဒ်စာရွက်ကလေးထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်း အင်္ဂါးရနိကာယ်မှာ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ အရိယာဝါသတရားတော်ဘ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့က တရားဟောလိုကိုယင်၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မှာတဲ့ သုတေသနလေး တိုတိဖြစ်ဖြစ်၊ ရှည်ရည်ဖြစ်ဖြစ်၊ တရားရုံး ပလျင်ခံအနေနဲ့ ရှေးဦးစွာ မူတည်ပြီး ဟောလေးရှုပါတယ်၊ အဲဒီလို သုတေပါမြိုင်ငံးကို မူမတည်ဘ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်လောက်သာ ပျော်းတော့ အလွတ်သက်သက်ဟောယင်လ ဖြစ်တော့ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့်လို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောထား ခဲ့တဲ့ သုတေပါမြိုင်ငံးကို ပလျင်ခံပြီး ဟောလိုက်ရတာက ပိုပြီးတော့ လေးလေးနက်နက်ရှိတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ စိတ်ထဲမှာ ယူဆ ထားပါတယ်။

သူတော် မျဉ်းကြီးဘ

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့ တရားတော်တွေကို (ယူတ္ထ) သုတ်-လို့ ခေါ်ပါတယ်။ (ယူတ္ထ) သုတ်ဆိုတဲ့ ပါမြိုစကားမှာ အနက်အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်၊ အဲဒီအမျိုးမျိုးထဲမှာ အထူးစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကလေး တရာ့ကတော့ ဘာလလို့ဆိုယင်၊ ယူတ္ထ ဆိုတာဟာ မျဉ်းကြီးပါဘဲတဲ့၊ မျဉ်းချုပ်တွေကြီးပေါ့၊ လက်သွားဆရာများဟာ သစ်သားကို ဖြပ်င တော့မယ်၊ ခုတ်တော့ရွှေတော့မယ်၊ ခွဲစိတ်တော့မယ်ဆိုယင်၊ ရှေးဦးစွာ မျဉ်းကလေးချုပ်တယ်၊ အဲဒါကတော့ တင်ရှားပါတယ်၊ အများဘဲ မြင်ဘူးနေကြမှာပါ၊ အဲဒီလိုမျဉ်းကြောင်းကလေးချုပြီးတော့ အဲဒီမျဉ်းကြောင်းကလေးအတိုင်း ခုတ်ရွှေရတယ်၊ ခွဲစိတ်ပြုပြင်ရတယ်၊ လက်သမားဆရာဟာ “ငါကျမ်းကျင့်နေတာဘာ”၊ မျဉ်းချုပ်ဗို့ မလိုပါဘူး” ဆိုပြီးတော့ မျက်မှန်းနဲ့ ရမ်းဆပြီး ခုတ်လိုက် ရွှေလိုက် ခွဲစိတ်လိုက်ယင် မလိုတဲ့နေရာတွေ ရောက်ပြီးတော့ ပျက်စီးလဲသွားတတ်တယ်၊ မျဉ်းချုပြီး ရွှေခုတ်ခွဲစိတ် ဖြပ်ငယ်တော့ အပျက်အစီးမရှိဘဲ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့အတိုင်း အချိုးတကျ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် လက်သွားဆရာတွေဟာ ရှေးဦးစွာ မျဉ်းချုပြီးတော့ အဲဒီ မျဉ်းကလေးအတိုင်းလိုက်ပြီး ရွှေခုတ် ခွဲစိတ် ပြုပြင်ကြရပါတယ်။

သာသနုးမျဉ်းကြောင်းကလေး

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာလ အဲဒီလိုပါဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမည်ဝါဒသုတ်တရားတော်ဟာ တရားကိုကျင့်လိုတဲ့ သူတွေအတွက် မျဉ်းကြောင်း ပါဘဲ၊ ပုံစံသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဲဒီတရားမျဉ်းကြောင်းကလေး အတိုင်းဘဲ လိုက်ပြီးတော့ ကျင့်ရပါတယ်။

တရားမျဉ်းကြောင်းကလေးတွေ ချထားပုံကတော့ သီလကို ဘယ်လိုကျင့်ရမယ်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက မျဉ်းကြောင်းကလေး ချထားခဲ့တယ်၊ အဲဒီမျဉ်းကြောင်းကလေးအတိုင်းဘဲ လိုက်ပြီး သီလကိုကျင့်ရတယ်၊ သီလကိုလိုဟာကိုယ် တရားကလေးတွေတဲ့ အဲဒီမြတ်စွာဘုရားဘဲ မကျင့်ရဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားက မျဉ်းကြောင်းကလေး ချထားခဲ့တယ်၊ အဲဒီမျဉ်းကြောင်းကလေးအတိုင်းဘဲ သမာဓိဘာဝန်ကို ဘယ်လိုပါးများရမယ် ဆိုတာကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက မျဉ်းကြောင်းကလေး ချထားခဲ့တယ်၊ အဲဒီမျဉ်းကြောင်းကလေးအတိုင်းဘဲ သမာဓိဘာဝန်ကို ပါးများရတယ်၊ သမာဓိကူးက အမျိုးပေါင်း ၄၀-ရှိတယ်၊ အဲဒီအတိုင်း မဟုတ်ပါဘဲနဲ့ ကူးကူးကူး ၅၀၆၀၁၇၀-စသည်ဖြင့် ဒီလိမဟုတ်တာတွေ တမျိုးတမည် အသစ်အဆန်း မထွင်ရဘူး။ ပြီးတော့ ပညာဘာဝန်ကို ဘယ်လိုပါးစေရမယ် ဆိုတာကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက မျဉ်းကြောင်းကလေး ချထားခဲ့တယ်၊ အဲဒီပညာဘာဝန် မျဉ်းကြောင်းတွေကတော့ အများကြီးပါဘဲ၊ ခန္ဓာ ငါးပါးနဲ့လ မျဉ်းကြောင်းတွေ ချထားခဲ့တာရှိတယ်၊ အာယတနဲ့လ ချထားခဲ့တာရှိတယ်၊ မတ်နဲ့လ ချထားခဲ့တာရှိတယ်၊ သစ္ာနဲ့လ ချထားခဲ့တာရှိတယ်၊ ပဋိဓားမျဉ်းဖြင့်နဲ့လ ချထားခဲ့တာရှိတယ်၊ နာမ်ရပ်နဲ့လ ချထားခဲ့တာရှိတယ်၊ အများကြီးပါဘဲ၊ အဲဒီမျဉ်းတွေထဲက ဘယ်မျဉ်းနဲ့ဘဲဖြစ်ဖြစ် တရားရုံးသို့ လိုက်ပြီးတော့ကျင့်ရတယ်။ ဒီလိမျဉ်းကြောင်းနဲ့ အလားတူတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ တရားဒေသတော်တွေကို (ယူတ္ထ) သုတ်-လို့ ခေါ်ပါတယ်-တဲ့။

ဒါကြာင့် ဘုန်းကြီးတို့က တရားဟောတော့မယ် ဆိုလို့ရှိယ် (သုတေ) သုတေဆိုတဲ့ မျဉ်းကြာင်းကလေးကို ရှုံးဦး စွာချေရတယ်၊ တချိုကစာရေးတဲ့အခါမှာ မျဉ်းကြာင်းမရှိဘဲရေးယင်လဲ ဖြောင့်အောင်ရေးနိုင်တယ်လို့ ကိုယ့်လက်ကို ယံကြည့် ပြီးတော့ မျဉ်းလွှတ်ရေးကြတယ်၊ အဲဒီလိုရေးတာဟာ ဖြောင့်တန်သလောက်တော့ ဖြောင့်နိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် မျဉ်းချုပြီးရေး တာလောက်တော့ မသေချာဘူး၊ စိတ်လဲ မချေရဘူး၊ ဒါကြာင့် ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ တရားမျဉ်းကြာင်းချေတဲ့ အလေ့အထူးလုပ်ထားပါတယ်၊ ဒီကနေ့ဥုံးလုံးတရားမျဉ်းကလေးကတော့ အရိယာဝါသ သုတေတရားတော် တဲ့၊ ဒီအမည် ကတော့ ဆောင်ပုဒ်စာချက်ကလေးတွေ ဝေထားဘူး စောစောကတည်းက သိပြီးသား ဖြစ်နေကြပါတယ်၊ နောင်လဲ မမေ့အောင် အဲဒီဆောင်ပုဒ်စာချက်ကို ရှိရှိသေသေ သိမ်းထားကြရမယ်၊ အိမ်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ မရှိမသေနဲ့ အကြိုအကြား ညုပ်ပြီး မထားရဘူး၊ အဲဒီဆောင်ပုဒ်တွေဟာ ပို့နှင့်တော့ တရားတော်တွေဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ တရားတော်တွေကို လွယ်လွယ်နဲ့ဆောင်မှတ်ထားရအောင်လို့ ဘုန်းကြီးက အကျဉ်းချုပြီးတော့ ထုတ်ပြုထားတာ၊ ဒါကြာင့် ရှိရှိသေသေသိမ်း ထားကြရမယ်၊ နောင်အလုပ်ရှိတဲ့အခါ ထုတ်ပြီးကြည့်ယင် ယခုဘုန်းကြီးဟောထားတဲ့ တရားတွေဟာ ပြန်ပြီးတော့ ပေါ်လာ မယ်၊ အဲဒီ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ အရိယာဝါသတရားမျဉ်းကြာင်း ကလေးတွေကို ဘုန်းကြီးက ရှုံးဦးစွာ ပါဋ္ဌားလိုဘဲ ရွတ်ပြီး မျဉ်းချလိုက်မယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအတိုင်းဘဲ ဟောခဲ့တယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီး အဲဒါကို ရှိရှိသေသေ နားထောင်ကဲ။

အရိယာဝါသတရား မျဉ်းကြာင်း

ဒါ သိမ်းဆုံး သိမ်းဆုံး အရိယာဝါသသာ၊ ယော အရိယာ အာဝသီး သူ ပါ အာဝသနှိုး ပါ အာဝသီသနှိုး ပါ။

ဘို့ကွေး၊ ရဟန်းတို့။ ကြေမေ အရိယာဝါသသာ၊ အရိယာတို့၏ စံနေရာဖြစ်သော ဤအရိယာဝါသတရားတို့သည်။ ဒါ ဆယ်ပါးတို့ပေတည်း။ ယော၊ ယင်းဆယ်ပါးသော အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်တရားတို့ကို။ အရိယာ၊ အရိယာသခင် အရှင်မြတ်တို့ သည်။ အာဝသီသုတေ၊ ရှုံးအခါကာလကလဲ မှို့နေထိုင်ခဲ့ကြ သီတင်းသုံး စံနေခဲ့ကြလေကုန်ပြီး အာဝသနှိုး ပါ၊ ယခုပစ္စပွဲနှင့် ကာလွှာလဲ စံနေဆဲ ဖြစ်ကုန်၏။ အာဝသီသနှိုး ပါ၊ နောင်အခါ ကာလွှာလဲ မှို့နေခဲ့ကြပေကုန်လတဲ့။

အရိယာပူရှိလ် (၈) ပါး

အရိယာတို့၏ မှို့နေထိုင်ရာ စံနေရာအားဖြင့် အရိယာဝါသလို့ ခေါ်တယ်၊ အရိယာ-ဆိုတာက အရိယာပူရှိလ်(၈)ပါး၊ အာဝသ-ဆိုတာက စံနေရာအိမ်၊ အရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ စံနေရာအိမ်ပေါ့၊ အရိယာပူရှိလ်(၈)ပါး-ဆိုတဲ့ သောတာပတ္တိ မဂ်ပူရှိလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်ပူရှိလ်၊ အနာဂတ်မဂ်ပူရှိလ်၊ အရဟတ္တ်မဂ်ပူရှိလ်-လို့ ဒီလို့ မဂ်ပူရှိလ်က င့်ပါး၊ သောတာပန် ပူရှိလ်၊ သကဒါဂါမိပူရှိလ်၊ အနာဂတ်ပူရှိလ်၊ ရဟန်းပူရှိလ်လို့ ဒီလို့ မဂ်ပူရှိလ်က င့်ပါး၊ ပေါင်း (၈)ပါး၊ အဲဒီဟာ အရိယာပူရှိလ်(၈)ပါးဘဲ။ ဒီအထဲမှာ မဂ်ပူရှိလ် င့်ပါးဆိုတာကတော့ ပူရှိလ်အရေအတွက်အားဖြင့်သာ ဖော်ပြရပါတယ်။ ဘယ်လိုပူရှိလ်ဘဲလို့ အထင်အရား ညွှန်ပြုဘို့ကတော့ ခဲယော်ပါတယ်၊ ဘုံးကြောင့်လဲဆိုတော့ မဂ်ပူရှိလ်ရဲ့ အသက်တမ်း အချိန်ကာလက စိတ်ကလေးတကြိုမ်းမျှ ရှိလိုပါဘဲ၊ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့သူဟာ ဝိပဿနာညောက် ရင်သနပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ အရိယာမဂ်ဖြင့် နို့ဘာန်ကို တွေ့မြင်သွားတယ်၊ အဲဒီတွေ့မြင်တဲ့အချိန်က ဘယ်လောက်ကြာသလဲလို့ဆိုယင် စိတ်ကလေးတကြိုမ်းများ၊ ရှိလိုပူရှိလ်၊ တစ်ကြေားတော်၊ မကြေားဘူး၊ မိနစ်ဝင်ကို မကြေားဘူး၊ တစ်ကြေားတော်၊ တစ်ကြေားတော်၊ အဲဒီအရိယာမဂ်ဖြင့် နို့ဘာန်ကိုမြင်ပြီးတဲ့ အခြားမှာဘဲ မဂ်နဲ့အလား တူ အရိယာဖို့လို့စိတ်တရား ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီ ဖို့လို့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အချိန်က စြီးတော့ ဖို့လို့ပူရှိလ်လို့ ခေါ်ရတယ်၊ ဒီတော့ အကျဉ်းချုပ် ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိယ်၊ အရိယာပူရှိလ်ဟာ ဖို့လို့ပူရှိလ် င့်ပါးဘဲ ထင်ရားညွှန်ပြန်တယ်၊ ထင်ရားလွှာ တွေ့နိုင်တယ်၊ အဲဒါကို ယခုတရားနာပရီသတ်တွေလဲ အများအားဖြင့် သိပြီးသားတွေဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်၊ သို့သော်လဲ တရား ဒေသနာ အစဉ်က ရောက်လာတော့ သိပြီးတွေကိုလဲ ဘုန်းကြီးတို့က ရှင်းလင်း ဟောပြရတာဘဲ၊ သိပြီးသားတွေဘဲဆိုပြီးတော့ မဟောဘဲ ချုပ်ထားခဲ့ယင်၊ အဲဒါတွေက ဟာပြီးတော့ လိုနေစတတ်တယ်၊ ဒါကြာင့် သိပြီးသားတွေကိုလဲ နည်းနည်းတော့ ပြောသွားရသေးတာဘဲ။

အရိယာတို့၏ ခံနေဆိမ်

ရေးရေးတို့က အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘယ်မှာနေကြသလဲဆိုယင်၊ အရိယာဝါသလိုခေါ်တဲ့ အရိယာတို့၏ စံနေ အိမ်မှာ နေကြတယ်၊ ဥပမာ-ယခု လူဝတ်ကြာင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘယ်မှာနေကြသလဲဆိုယင်၊ ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ်နေကြတာ ပေါ့၊ ရှင်ရဟန်းတွေက ဘယ်မှာနေကြသလဲဆိုယင်၊ ကိုယ့်ကျောင်းမှာ ကိုယ်နေကြတာပေါ့၊ အဲဒါလိုပါဘဲ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟာ ဘယ်မှာနေကြသလဲဆိုယင်၊ အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်မှာ နေကြတယ်၊ ရေးတို့က အရိယာတွေလဲ အရိယာတို့၏ စံနေ အိမ်မှာ နေကြတယ်၊ **ဂါတမမြတ်စွာဘုရား** မပွင့်မီ ရေးကပွင့်တော်မူခဲ့တဲ့ **ကသာပမြတ်စွာဘုရား** လက်ထက်က **ကသာပမြတ်စွာဘုရားနှင့်** တက္က တပည့်သား အပေါင်းတွေ အများကြီးရှိတယ်၊ အဲဒီအရိယာတွေလဲ အရိယာဝါသလိုခေါ်တဲ့ အရိယာတို့၏ စံနေရာ တရားကြီးတွေမှာဘဲနေသွားကြတယ်။ အဲဒီထက်ရေးကျေတဲ့ **ကောဏာရုံမြတ်စွာဘုရား**၊ အဲဒီထက်ရေးကျေတဲ့ **ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား** စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ၊ အဲဒီလိုရေးလျောက်ပြီး လိုက်သွားယင်၊ ပွင့်တော်မူခဲ့ကြတဲ့ ဘုရားအဆုံးဆုံးတွေ ဟာ မရေမတွက်နိုင်အောင် အများကြီးဘဲ ရှိခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီမြတ်စွာဘုရားတွေရယ် အဲဒီမြတ်စွာဘုရားတို့၏ တပည့် သာဝက တွေရယ်၊ ဒီအရိယာတွေ အားလုံးဟာ ဘယ်မှာ နေသွားကြသလဲလို့ဆိုယင်၊ အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီး တွေမှာဘဲ မိုဝင်ပြီး သီတင်းသုံး နေထိုင်ကြသလဲဆိုယင်၊ ဒီအရိယာဝါသ ယောက်နေထိုင်ကြပါတယ်။ ယခု **ဂါတမမြတ်စွာဘုရားနှင့်** တက္က တပည့် သားများ အများကြီးဘဲ ရှိခဲ့ပါတယ်၊ ဒါက ပစ္စာပွန်ခေတ်ပြီးမှာ ရှိကြတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ ဘယ်မှာ သီတင်းသုံး နေထိုင်ကြသလဲဆိုယင်၊ ဒီအရိယာဝါသ တရားတွေမှာဘဲ သီတင်းသုံးနေထိုင်ကြရပါတယ်၊ နေကြတဲ့ အဲဒီမြတ်စွာဘုရားမှစ၍ ပွင့်တော်မူကြမည့် **မြတ်စွာဘုရားအဆုံးဆုံးနှင့်** တက္က တပည့်သာဝက အရိယာတွေ မရေမတွက်နိုင်အောင် များစွာဘဲ ရှိကြပါတယ်၊ အဲဒီအရိယာတွေလဲ ဘယ်မှာ နေကြမည်လဲဆိုယင်၊ ဒီ အရိယာဝါသ တရားတွေမှာဘဲ နေကြမယ်။ ဒါကြောင့်ဒီတရားတွေကို **အရိယာဝါသ** အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီတရားတွေက ၁၀-ပါးရှိတယ်၊ အဲဒီ တွေကို ယခုလို ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောထားပါတယ်။

အရိယာဝါသ ၁၀-ပါး ခေါင်းစဉ်ပါ၌

ကတမ ဒသ၊ ကြုံ ဘိက္ခာဝ ဘိက္ခာ၍ ပဋိနှံပို့ပို့-

နော ဟောတိ ဆဋ္ဌာ်သမန္တာကတော့ ဇကာရက္ခာ

စတုရုပသောနော ပဏ္ဍာန္တပစ္စာကသွေး သမဝယ်-

သဋ္ဌာ်သနော အနာဝိယာသက်ပြီ ပသုဒ္ဓကယာ-

သခါရော သုဝိမှတ္တိဖွော သုဝိမှတ္တိပညာ။

ဒါက အရိယာဝါသတရား ၁၀-ပါးရဲ့ ခေါင်းစဉ်ပါ၌ဘဲ။ တော်တော်ကြာမှ ဗမာလိုခေါင်းစဉ်ကလေးလဲ ထုတ်ပြုမယ်၊ ယခုတော့ ပါ၌ခေါင်းစဉ်ကလေးကိုဘဲ ဘုရားဟောထားတဲ့ မူရင်းအတိုင်း မျဉ်းကလေး ချပြုပါတယ်၊ အလွန်လဲ ကောင်းပါတယ်၊ ပါ၌ကိုနားလည်ယင်၊ ဒီပါ၌လိုသံကလေးတွေ နာကြားရတာကိုက အင်မတန်ကောင်းတယ်၊ ဘုန်းကြီးရဲ့ တပည့်ယောကို တွေထဲက ပါ၌လဲ အတော်အတန်တတ်တဲ့ အချို့ယောကိုတွေမှာ ဘုန်းကြီးတို့က ပါ၌ကိုရွတ်ပြီးဟောလိုက်ယင်၊ သူတို့ ကိုယ်ထဲမှာ ဖြီးဖြီးဖျုံးဖျုံး ပို့တော်အတွက် ဘယ်လောက်မှား ဖြစ်ကြမည်လဲမသိဘူး၊ အဲဒီလို ပါ၌သံကလေးကို ကြားနာလိုက်ရတာနဲ့ သူတို့မှာ ဖြီးဖြီးဖျုံးဖျုံး ဖြစ်တော်က ဘာသော်လဲ-လို့ သူတို့က ဖေးမြန်းလျောက်ထားကြတယ်၊ အဲဒါကို မွေ့ပို့တို့ အဲဒီတို့ ဒီပို့တို့က ပါ၌တရားသံကို ကြားရရှုနဲ့ ဖြစ်တတ်ပါတယ်၊ ကြားရပြီးတော့ မိမိတို့မှာ ဖြစ်ပုံတွေနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး အနက်အဓိုက်ကို သဘောကျသွားလို့လဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပါ၌ကိုမသံကို သူတို့မှာတော့ ပါ၌ကိုမသံကို ပါ၌ကိုလဲ မသံ၊ ဘယ်လို အနက်အဓိုက်ကို ဆိုမှန်းလဲ မသံနဲ့ တော်တော်ကြာတော့ တဖြေးဖြေးနဲ့ ငိုက်တောင် သွားတတ်ကြသေးတယ်၊ ဒါကြောင့်အနက် အဓိုက်ကို သိရအောင် ယခု မြန်မာပြန်ပြုမယ်။

ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော အရိယာဝါသတရားတို့မှာ။ ကတမ၊ အဘယ်သည်သို့နည်း ဟူမှာကား။ ဘိက္ခာဝ၊ ရဟန်းတို့။ ကြုံသွားသည်။ ဘိက္ခာ၍ သံသရာတော်ကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခာ၍ ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ရဟန်းနှစ်မျိုး

ဘိက္ခာ-ရဟန်းဆိုတာ သူတ္ထန် ဒေသနာတော်အရ ဘိက္ခာ-ရဟန်းလဲရှိတယ်၊ ဝိနည်းအရ ဘိက္ခာ-ရဟန်းလဲရှိတယ်။ သူတ္ထန်ဒေသနာ အရာတော့-သံသာရေး ဘယ် လူကွဲတိတိ ဘိက္ခာ-လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း သံသရာတေးကို ရှုမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘိက္ခာ-ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် အငွကထာများမှာ-

ပဋိပန္တကော ဟိ ဒေဝါ ဝါ ဟောတူ မန်သော

ဝါ၊ ဘိက္ခာတိ သံချုံ ကွဲတိ-လို့ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။

ဒေဝါ ဝါ ဟောတူ၊ နတ်ပဲဖြစ်စေ။ မန်သော ဝါ၊ လူဘဲဖြစ်စေ၊ ပဋိပန္တကော၊ တရားကို ကျင့်သောသူသည်။ ဘိက္ခာတိ သချို့၊ ရဟန်းဟူသော ရေတွက်ခြင်းသို့။ ကွဲတိ၊ ရောက်ပါတယ်-တဲ့၊ နတ်ပဲဖြစ်စေ၊ လူဘဲဖြစ်စေ၊ သံသရာတေးကို မျှော်မြင်ပြီတော့ သံသရာက လွတ်ပဲ့ဖြောက်ရအောင်လို့ တရားကျင့်သုံးနေယင်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘိက္ခာ မည်ပါတယ်-တဲ့။ တန်ည်းအားဖြင့်တော့ ကိုလေသာ ဘိန္ဒာတိတိ ဘိက္ခာ-တဲ့၊ ကိုလေသာတွေကို ဖျက်ဆီး တတ်ယင် ဘိက္ခာ မည်ပါတယ်-တဲ့။

တရားကျင့်သုံးနေတဲ့သူမှာ ကိုလေသာတွေက ပျက်ဆီးသွားကြတယ်၊ မကျင့်ယင်တော့ ကိုလေသာတွေကမပျက်ဆီးဘူး၊ တိုးပွဲးသန်မဲးနေတယ်၏ ကျင့်ယင်တော့ ကိုလေသာတွေဟာ နည်းနည်းကျင့်ယင် နည်းနည်းပျက်တယ်၊ များများကျင့်ယင် များများပျက်တယ်၏၊ အပြည့်အစုံကျင့်လိုက်ယင်တော့ ကိုလေသာတွေ အကုန်လုံးပျက်ပြီး ရဟန်ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့်အား ထုတ် ကျင့်ကြုံနေတဲ့သူဟာ သီလကို စောင့်ထိန်းကျင့်သုံးနေလျှင် သီလနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဝိတိက္ခာမကိုလေသာ တွေကို ဖျက်ဆီးနေ သည် မည်တယ်၊ ဝိတိက္ခာမကိုလေသာ ဆိုတဲ့သတ်မှတ်မှု ခုံမှု လိမ်မှု အကျင့်ပျက်မှုတွေကို ကျူးမှုလွန်တဲ့ လောဘ ဒေါသ စသော ကိုလေသာတွေပါဘဲ၊ သီလကိုကျင့်နေယင် အဲဒီ အကြောင်းဆုံး ကိုလေသာတွေကို ဖျက်ဆီးနေသည် မည်တယ်။ သမာဓားဘာ သမာဓားနဲ့ဆိုင်တဲ့ ပရီယုံ့ဇာန်ကိုလေသာ တွေကို ဖျက်ဆီးနေသည်မည်တယ်၊ ပရီယုံ့ဇာန်ကိုလေသာ ဆိုတဲ့ကူးကြုံစည်ပြီး ဖြစ်နေတဲ့ လောဘ ဒေါသစသော ကိုလေသာတွေပါဘဲ၊ သမာဓားကို ပွဲးများနေယင် အဲဒီအလတ်စာ ပရီယုံ့ဇာန်ကိုလေသာတွေကို ဖျက်ဆီးနေသည် မည်တယ်။ ဝိပသုနာပညာ ဘာဝနာကို ပွဲးများနေယင်တော့ ပညာနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အနုသယကိုလေသာ တွေကို ဖျက်ဆီးနေသည်မည်တယ်၊ အနုသယကိုလေသာ ဆိုတဲ့ အကြောင်းညီညွတ်တိုင်း အခွင့်ရတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့ လောဘ ဒေါသ စသော ကိုလေသာတွေပါဘဲ၊ ဝိပသုနာရှုနေယင် စိတ်တိုင်းစိတ်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ အဲဒီ အနုသယ ကိုလေသာတွေကို ဖျက်ဆီးနေသည်မည်တယ်၊ ဥပမာ-ပဲကွပ်များနဲ့ သစ်သားကို ခုတ်ခုတ်ပြီးတော့ ရွှေနေယင် အချက်တိုင်း အချက်တိုင်း မလိုတဲ့ သစ်သားဖက်ကလေးတွေ ဖတ်ကနဲ့ ဖတ်ကနဲ့ ကွာကွာကျနေသလိုဘဲ၊ တန်ည်း ဥပမာက တော့ မမဲ့ကြီးကို ပေါက်ပြားနဲ့ပေါက်နေလျှင် ပေါက်တိုင်း ပေါက်တိုင်း မမဲ့ကြီးမှာ အလွှာ အလွှာနဲ့ ကွာကွာပြီးတော့ ထွက်ထွက်လာတယ်၊ အဲဒါလိုဘဲ ဒွါရ ဒေါ်ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ရှုံးနာမ်တွေကို ရှုမှတ်နေယင် ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ကိုလေသာတွေ ကွာကွာပြီးတော့ ကျကျသွားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝိပသုနာပညာကို ပွဲးများနေတဲ့ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးနေသည်မည်တယ်။ ဒါကြောင့်- ကိုလေသာ၊ ကိုလေသာတို့ကို ဘိန္ဒာတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ကူးတဲ့ ထို့ကြောင့်။ ဘိက္ခာ၊ ဘိက္ခာ မည်ပါတယ်-ရဟန်းမည်ပါတယ်-တဲ့၊ ဒါကတော့ သူတ္ထန်ရဟန်းဘဲ။

ဝိနည်းဘိက္ခာ ဝိနည်းရဟန်းကတော့-ဝိနည်းတော်နဲ့အညီ သက်န်းဝတ်ပြီး ကောင်းကောင်းကျင့်နေတဲ့ အရှင်မြတ်တွေ ပါဘဲ၊ အဲဒီဝိနည်းရဟန်းတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်ကဆိုယင် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်း ဧဟိဘိက္ခာ ခေါ်ပြီး ရဟန်းပြုပေးထားတာတွေလဲ ရှိတယ်၊ အခြားနည်းနဲ့ ရဟန်းပြုပေးထားတာတွေလဲ ရှိတယ်၊ အများဆုံးကတော့ သံသရာတေားက ကမ္မဝါနဲ့ချေတ်ဖတ်ပြီး ရဟန်းပြုပေးထားတာတွေက များပါတယ်၊ ယခုရှိနေကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေဟာ အဲဒီ ကမ္မဝါရဟန်း တွေချည့်ပါဘဲ။ ဒီသုတ်မှာတော့ သူတ္ထန်ဘိက္ခာ ကို ရည်ရွယ်ပါတယ်၊ ဒီသူတ္ထန်ဘိက္ခာတော့ ကမ္မဝါနဲ့ ရဟန်းပြုထားသည် ဖြစ်စေ၊ ပြုမထားသည် ဖြစ်စေ၊ တရားကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို ဘိက္ခာလို့ဘဲ ခေါ်ပါတယ်၊ ဒီသူတ္ထန်ဘိက္ခာက လူသား တွင်မကား၊ နတ်တွေ ပြုဟာတွေလဲ ပါဝင်နေပါတယ်။

ဒါကြောင့်-ကူး၊ ကြိုသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခာ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခာ၊ သံသရာတေးကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပွဲ့ဂိုလ်ပို့နော့၊ အကိုင်းပါးကို ပယ်ပြီးသည်။ ဟောတိဖြစ်၏-တဲ့

အရိယာဝါသတရား ၁၀-ပါ:ခေါင်ချုပ်

အိုင်းပါးကို ပယ်တာဟာ အရိယာဝါသ တရာ့၊ အရိယာတို့၏ နေအိမ် တရာ့-တဲ့။ ဒါကတော့ခေါင်းစဉ်မို့ အတိချုပ်ပဲ ရှိသေးတယ်၊ နောက်အကျယ်ဟောတဲ့ အခါကျတော့ သဘောပေါက်နားလည်ကြ ပါလိမ့်မယ်။ လောကမှာ လူတွေဟာ ဘေးရန်လုံခြုံအောင် အိမ်တွေဆောက်ပြီးတော့ နေထိုင်ကြတယ်၊ တတ်နှင့်တဲ့လူတွေက အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းတွေ ဆောက်ကြတယ်၊ မတတ်နှင့်တဲ့ လူတွေကတော့ တော်ရုံသင့်ရုံဘဲ ဆောက်ကြတယ်၊ မိုးကလေးမှ လုပါတော့၊ လေကလေးမှ ကာကွယ်ပါတော့လို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဓနိကလေး ဖောကလေးတွေနဲ့ ဝါးကပ်ကလေးတွေနဲ့ တော်သလို မိုးကာပြီးတော့ အတော် အသင့်အိမ်ကလေးတွေ ဆောက်ကြတယ်၊ အချို့အိမ်တွေများ မိုးလေတော် ကောင်းကောင်းမလုံရာကြဘူး၊ တတ်နှင့်တဲ့ လူတွေကတော့ လုလုံခြုံခြုံ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းတွေကို သစ်သားနဲ့လဲ ဆောက်ကြတယ်၊ အုပ် အားတော် စသည်နှင့်လဲ ဆောက်ကြတယ်၊ ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် ဆောက်နေကြပါတယ်၊ အဲဒါလိုအိမ်တွေဆောက်ပြီး နေထိုင်ကြတာ ဘာအတွက် တုံးဆိုတော့၊ ဘေးရန် အန္တရာယ် လုံခြုံအောင်လိုပါဘဲ၊ အိမ်မရှိဘဲနဲ့ ကွင်းပြင်မှနေယင်၊ နေပူတဲ့အခါလည်းပါပြီး ဒုက္ခရာက်မယ်၊ မယ်၊ မိုးရွာတဲ့အခါလဲ မိုးရှိပြီး ဒုက္ခရာက်မယ်၊ လေတိုက်တဲ့အခါလဲ လေထိပြီး ဒုက္ခရာက်မယ်၊ အဲဒါရောင့်မမာ နာဖျားပြီး သေသည်အထိ ဒုက္ခရာက်သွားနိုင်တယ်၊ ဒါတွင်လဲ မကသေးပါဘူး၊ ခြင် မှကတွေလဲ ကိုက်နှင့်တယ်၊ မြှုက်ငွေးစသည်လဲ ကိုက်နှင့်တယ်၊ လူသုံး သူရုံးတွေ မလိုမှန်းတီးနေတဲ့ လူတွေက လာပြီးတော့ ရိုက်နှုက် နိုပ်စက်မယ်၊ သတ်ဖြတ်မယ် ဆိုယင်လည်း အကာအကွယ်မရှိတော့ လွယ်နေတာပေါ့၊ အဖျင်းဆုံးအားဖြင့် တစုံတယောက်က ခဲဖြစ်ဖြစ် ဒုတိဖြစ်ဖြစ် အရမ်း ပစ်လိုက်ယင် အဲဒီအကာအကွယ်မရှိဘဲ ကွင်းပြင်ထဲ နေတဲ့လူကို မတော်တဆ ထိမှန်ပြီး ဒုက္ခရာက်စေနိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီဘေးအန္တရာယ်တွေ လုံခြုံအောင်လို့ အိမ်တွေ နေထိုင်ကြရတာဘာ။

သံသရာမှာလဲ ဒီလိုပါဘဲ၊ **အရိယာဝါသ** ဆိုတဲ့ ဘေးရန်လုံခြုံတဲ့ အိမ်မရှိယင် တွေနှင့်တဲ့ ဘေးရန်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်၊ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဘေးရန်တွေထက်လဲ ပြီးကျယ်ပါတယ်၊ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ နေပူတာ ခြင်မှက်ကိုက်တာ ခဲမှုန်တာဆိုတာတွေက ဘာမှ မပြောပလောက်သေးပါဘူး၊ မြှေ့ကိုက်တယ် ရန်သူတွေကလာပြီး ရိုက်နှုက်သတ်ဖြတ်တယ် ဆိုတာတွေလဲ သံသရာဘေးတွေနဲ့ စာကြည့်ယင် ဘာမှမပြီးကျယ်သေးဘူးလို့ ဆိုရမယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်၊ အဲဒီလောကလေးတွေဆိုတာကတော့ ယခုတာဘဝဝထဲသာ ဒုက္ခပေးနိုင်တယ်၊ နောက်ဘဝတွေမှာ ဒုက္ခမပေးနိုင်ဘူး၊ သံသရာဘေးတွေ ဆိုတာကတော့ တသံသရာလုံး လျောက်ပြီးတော့ ဒုက္ခပေးသွားနိုင်ပါတယ်၊ အင်မတန်လဲ ပြီးကျယ်ပါတယ်၊ ဘယ်လောက်ကြီးကျယ်သလဲဆိုယင်၊ အပါယ်လေးပါးကိုလဲ ကျသွားနိုင်ပါတယ်၊ အပါယ်လေးပါးထဲက ငရဲကျရောက်ပြီးတော့ အနှစ်သိန်းပေါင်းများစွာ သန်းပေါင်းများစွာ ကုဋ္ဌပေါင်းများစွာ ဒုက္ခရာက်သွားနိုင်တယ်၊ ပြီးဇာဖြစ်ပြီးတော့လဲ ဒီလိုဘဲ အနှစ်သိန်းသန်း ကုဋ္ဌပေါင်းများစွာ ဒုက္ခရာက်သွားနိုင်တယ်၊ တိရစ္စာနှုန်းဖြစ်ပြီးတော့လဲ ဒုက္ခတွေအများကြီးရောက်သွားနိုင်တယ်၊ လူဘဝမှာ ဆိုပါးတော့ အောက်တန်းကျတဲ့ ဘဝ ဆင်းရဲတဲ့ ဘဝတွေမှာ ဖြစ်နေတယ်ဆိုယင် ရှာရှိုးရလို့ သူတပါး အနိပ်စက်ခံရလို့ စသည်ဖြင့် ဒုက္ခတွေအများကြီး ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ ဘဝမှာ ဖြစ်ပြန်တော့လဲ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း အိုရှု၊ နာရာ၊ သေရ စသည်ဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ အများကြီး ရောက်သွားနိုင်သေးတာဘဲ၊ ဒါတွေဟာ သံသရာဘေးတွေပါဘဲ။ **အရိယာဝါသ** ဆိုတဲ့ အရိယာနေအိမ်နဲ့ မနေနှင့်တဲ့သွေတွေဟာ ဒီသံသရာဘေးတွေနဲ့ထပ်တလဲလဲ တွေ့နေကြရတယ်၊ အရိယာဝါသတရားတွေ ကို ပွဲးများပြီးတော့ အရိယာနေအိမ်မှာ နေကြတဲ့ ဘုရားရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီဘေးတွေက လွတ်မြောက်ကုန်ကြပြီးဒါကြောင့် အဲဒီသံသရာဘေးတွေမှ လုံခြုံတဲ့ **အရိယာဝါသ** အရိယာတို့၏ နေအိမ်ကြီးတွေကို ဆောက်ပြီးတော့ စိတ်ချုပ်ရဲ့ နေကြရအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအရိယာဝါသတရားမော်ကြီးကို ဟောတော်မှုခဲ့တာ-တဲ့။

၁-၂-အရိယာဝါသ

ဗြော၊ ဗြိုသာသနာတော်မြို့၊ ဘိက္ခာ၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခာ၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခာ၊ ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုဇွဲ်ပိုပ္ပါယော၊ အိုင်းပါးကို ပယ်ပြီးသည်။ ဟောတို့၊ ဖြစ်၏။

အိုင်းပါးကိုပယ်ရမယ်၊ ပယ်ပြီးဖြစ်အောင် ကျင့်ရမယ်၊ အဲဒီဟာ နံပါတ် ၁ - အရိယာဝါသ - အရိယာတို့၏ နေအိမ်ဘဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ အိုင်းပါးပယ်ပုံကတော့ အကျယ်ဟောတဲ့အခါ ထင်ရှားပါလိမ့်မယ်၊ ယခုတော့ အိုင်းပါးဆိုတာဘောတွေပါလိမ့်၊ ဘယ်လိုပယ်ရမှာပါလိမ့်မလဲလို့ တွေးထားနှင့်ကြရအောင်လို့ဘဲ မြတ်စွာဘုရားက ဒီခေါင်းစဉ်ကလေးတွေကိုပေးထားတာ။ ပြီးတော့ ဒုက္ခတွေအရိယာဝါသ - အရိယာတို့၏ နေအိမ်နံပါတ် အဲဒီသံသရာဘေးတွေ့ ဆင်းရဲတဲ့ ဘုရားရမှာ ဖြစ်ပြန်တော့လဲ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း အိုရှု၊ နာရာ၊ သေရ စသည်ဖြင့် ဆင်းရဲတဲ့ အများကြီး ရောက်သွားနိုင်သေးတာဘဲ၊ ဒါတွေဟာ သံသရာဘေးတွေနဲ့ထပ်တလဲလဲ တွေ့နေကြရတယ်၊ အရိယာဝါသတရားတွေ ကို ပွဲးများပြီးတော့ အရိယာနေအိမ်မှာ နေကြတဲ့ ဘုရားရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီဘေးတွေက လွတ်မြောက်ကုန်ကြပြီးဒါကြောင့် အဲဒီသံသရာဘေးတွေမှ လုံခြုံတဲ့ **အရိယာဝါသ** အရိယာတို့၏ နေအိမ်ပြီးတော့ စိတ်ချုပ်ရဲ့ နေကြရအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအရိယာဝါသတရားမော်ကြီးကို ဟောတော်မှုခဲ့တာ-တဲ့။ လောကမှာ အိမ် ဆောက်တော့ အိမ်မှာ အစိတ်အပိုင်းတွေက အများကြီးဘဲရှိပါတယ်၊ တိုင်တို့ ထုတ် ယောက် နိုင်း မြှားတို့ အမိုးတို့ အခင်းတို့ အကာတို့ တံ့ခါးပောက် ပြတ်တံ့ခါးပောက်စသည်ဖြင့် အများကြီးပါဘဲ၊ အုပ်တို့ကိုဆိုယင် အုပ်မြစ် အခြေခံလဲ အိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းပါဘဲ၊ ပြီးတော့ အခန်းဆီးတို့ ပောတံ့ခါးပောက်စသည်ဖြင့် အများကြီးပါဘဲ အစိတ်အပိုင်းတွေ

အများကြီးရှိသလိုလဲ ဒီအရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ နေအိမ်မှာလ အစိတ်အပိုင်းအင်း ဖြ-ခုရှိတယ်၊ အဲဒီအင်း ဖြ-ခုနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။

၃-အရိယာဝါသ

နံပါတ်-၃ အရိယာဝါသတရားကတော့-

ဇကာရက္ခာ၊ တခုသော အစောင့်အရှောက် ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။

အစောင့်အရှောက် တခုလ ရှိရမယ်တဲ့။ ယခု လောကပစ္စည်းသွားရှိတဲ့ အထက်တန်း ရာထူးပြောနှစ်ရရှိတဲ့ လူတွေရဲ့ အိမ်မှာ အစောင့်အရှောက်ထားရသလိုပဲ့၊ အဲဒါ ဘာကြောင့်ထားရသလဲဆိုယင်၊ ဘေးရန်လုံခြုံအောင်လို့ ထားရတာပါဘဲ၊ အရိယာဝါသ နေအိမ်ကလဲ အဲဒါလိုပါဘဲ ကိုလေသာဘေးရန်တွေ လုံခြုံအောင်လို့ အစောင့်အရှောက် တခုရှိရပါတယ်။ ဒါလောက်ဆိုယင်-ဆောင်ပုဒ်ကလေးတရ စုံသွားပြီ “ငါးအင်ပင်လယ်၊ ဂုဏ်ပြောက်တွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး” တဲ့၊ ဒီလိုဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးထားရတာက ပါ့ဌ့မတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် အလွယ်တကူနဲ့ မှတ်ထားနိုင်အောင်လို့ ခေါင်းစဉ်ကလေး ပေးထားရပါတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“ငါးအင်ပင်လေ၊ ဂုဏ်ပြောက်တွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး” ဆို။

အင်းငါးပါးကို ပယ်ရမယ်ဆိုတာက အရိယာဝါသ အရိယာတို့၏ နေအိမ်တရာ၊ ဂုဏ်ပြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံရမယ်ဆိုတာက အရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ နေအိမ်တရာ၊ အစောင့်အရှောက်တပါးနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်ဆိုတာက အရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ နေအိမ်တရာ၊ အားလုံးပေါင်း ခေါင်းစဉ်ကလေး ၃-ခုတော့ ပြီးသွားပြီ။

၄-အရိယာဝါသ

နံပါတ် ၄-အရိယာဝါသ တရားကတော့-

စတုရာပသောနော၊ လေးပါးသော မှိုရာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။ မှိုရာ ၄-ခုလ ရှိရမယ်တဲ့၊ ဒါကလ အရိယာဝါသ တရာ့ဘဲ။ ပြီးတော့ နံပါတ် ၅-အရိယာဝါသကတော့- ပဏ္ဍာန်ပစ္စကသော် အပြင်ဘက်က ဘာသာအယူဝါဒတွေဆိုတာ အများကြီးရှိတယ်၊ ကိုယ့်အယူဝါဒနဲ့ကိုယ်၊ ကိုယ့်ဟာမှ မှန်တယ်လို့ချည်း ယူဆပြောဆိုကြပါတယ်၊ တကယ် သဘာဝဓမ္မနဲ့ ချိန်ထိုး ကြည့်လိုက်လျင်တော့ မှန်တာလ မဟုတ်ဘူး၊ အများတွေချည်းဘဲ၊ အဲဒီလို့ မိစ္စအယူဝါဒတွေဟာ သူ့ဟာနဲ့သူ မှန်တယ်လို့ ယူဆပြောဆိုနေကြတဲ့အတွက် အဲဒါတွေကို ပစ္စကသွား-သီးသန့် သွားတွေလို့ ဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒီသီးသန့်သွားရှိတဲ့ မိစ္စအယူဝါဒတွေကိုလဲ ပယ်ပြီးဖြစ်ရမယ်တဲ့၊ ဒါလ အရိယာဝါသတရာ့ဘဲ။ ဒါကြောင့် ခေါင်းစဉ်ဆောင်ပုဒ်မှာ “လေးရပ်မိုကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာသီးသန့်များ”-ဆို။

“လေးရပ်မိုကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာသီးသန့်များ”-ဆို။

၅-အရိယာဝါသ

နံပါတ် ၆-အရိယာဝါသ တရားကတော့-သမဝယသငွေသနော၊ ရှာမှိုးမှုအလုံးစုံကို အကုန်ပယ်စွန်ပြီသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့၊ ဒီပုဒ်ကတော့ ပါ့ဌ့ကိုက အတော်ခက်တယ်၊ သံတုပုဒ်+အဝယ တပုဒ်+သွေ့တုပုဒ်+သသနာ တပုဒ်၊ ဒီ ၄-ပုဒ်ကို ပေါင်းစပ်ထားတယ်၊ သံ ဆိုတာက ကောင်းစွာတဲ့၊ အဝယ ဆိုတာက လိုလေသေးမရှိ အပြည့်အစုံ အကုန်အစင်တဲ့၊ သွေ့ ဆိုတာက စွန်ပယ်အပ်ပြီပြီတဲ့၊ သသနာ ဆိုတာက ရှာမှိုးခြင်း-တဲ့၊ ပေါင်းလိုက်တော့ သမဝယသငွေသနော-ရှာမှိုးမှုအလုံးစုံကို အကုန်ပယ်စွန်ပြီး ဖြစ်ပါတယ်တဲ့၊ ရှာမှိုးနေရသေးတယ်ဆိုယင်၊ အပြည့်သီးသန့်လိုလဲ၊ ရှာမှိုးမှုတွေကို အကုန်ပယ်စွန်ပြီး မရှာရတော့ဘူးလို့ ဆိုယင်၊ လိုလေသေးမရှိ၊ အစစ အရာရာ အကုန်လုံး ပြည့်စုံနေလို့ပဲ့၊ ဒါကြောင့် ဒီအရိယာဝါသ နေအိမ်ကလဲ အင်မတန်း ကောင်းပါတယ်။

နံပါတ် ၇-အရိယာဝါသ တရားကတော့-အနာဝိလ သက်ဖွေ့၊ မနောက်ကျူးသော အကြံအစည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့၊ စိတ်ကူးကြုံစည်းမှုတွေဟာလ နောက်ကျူးခြင်းမရှိဘဲ အခါခပ်သီးသန့်ရှင်းကြည့်လင်ပြီး စင်္ကုလ်နေရမယ်တဲ့၊ ဒီအရိယာဝါသနေအိမ်လ အင်မတန်း ကောင်းပါတယ်။

၈-အရိယာဝါသ

နံပါတ် ၈-အရိယာဝါသတရားကတော့-ပသ္ပကာယသခါရော၊ ၌မ်းသောကာယသခါရှုံးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့၊ ကယသခါရဲ ဆိုတာ ဒီနေရာမှာ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ခေါ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ထွက်သက်ဝင်သက် ချုပ်၌မ်းတဲ့ စတုတွေ စူာနှင့်လဲ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကတော့ ပြည့်စုံယင် သာပြီးကောင်းလို့ ညွှန်ပြထားတာပါဘဲ၊ လိုဂင်းကတော့ ကိုလေသာ ကုန်ခန်းပြီး ရဟန္တဖြစ်ဖို့က လိုဂင်းပါဘဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အချို့ ရဟန္တပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီစတုတွေစူာနှင့်ကို မရပေမဲ့ အရိယာကိစ္စ ပြီးနေတာတွေ အများကြီးသဲ ရှိနေပါတယ်၊ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတခုကို ဆိုကြေးစို့။

“ရှာမှိုး ကင်းစင်း၊ ကြံ ကြည်လင်း ထွက်ဝင် ၌မ်းသေား” ...ဆို။

၉-၁၀-အရိယာဝါသ

နံပါတ် ၉-နှင့် ၁၀-အရိယာဝါသ တရားတွေကတော့- သုဝိမှတ္တိတွေတာ၊ ကောင်းစွာလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်။ သုဝိမှတ္တိပညာ၊ ကောင်းစွာလွှတ်သော ပညာရှိသည်။ ပါ၊ ကောင်းစွာလွှတ်ပြီးဟာသော ပညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့ စိတ်ကလဲ ကိုလေသာ အရှင်သင်တွေရဲ့ လက်ထဲမှ လွတ်မြောက်ရမယ်၊ အဲဒီလို့ လွတ်မြောက်ထာကို သိတဲ့ ဉာဏ်ပညာနှင့်လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ ဒီအရိယာဝါသ တရား-ပါးကတော့ တဆက်တည်း တွဲလျက်ပါဘဲ၊ စိတ်က ကောင်းစွာလွှတ်မြောက်သွား လျှင်၊ အဲဒီလွတ်သွားတာကို ဆင်ခြင်ပြီးသိတဲ့ ဉာဏ်ပညာကလဲ တပါတည်း ဖြစ်ပေါ်တော့တာပါဘဲ။ ဆောင်ပုဒ်က-“စိတ် ကောင်းစွာလွှတ်၊ ပညာလွှတ်၊ မချွတ်ရှုက်ဆယ်ပါး”တဲ့၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“စိတ် ကောင်းစွာလွှတ်၊ ပညာလွှတ်၊ မချွတ်ရှုက်ဆယ်ပါး” ဆို။

အရိယာဝါသတရား ၁၀-ပါး ခေါင်းစဉ်ကတော့ စုံသွားပြီ။ အဲဒီဆယ်ပါးသော တရားတော်တွေကို ဘယ်သူက ဟော ခဲ့သလဲဆိုလျှင် သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်က ဟောထားတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘူးရား ကိုယ်တော်ဝိုင် ဟောထားခဲ့တဲ့ တရားတော် တွေပါ၊ ဒါကြောင့် နိဂုံးချုပ်ဆောင်ပုဒ်က အရိယာဝါသ၊ ဟော ဖော်ပြု၊ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘူး-တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“အရိယာဝါသ၊ ဟောဖော်ပြု၊ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘူး” ဆို။

အရိယာဝါသတရားတော် ခေါင်းစဉ်ကတော့ အားလုံးစုံသွားပြီ၊ အသေးစိတ် အကျယ်ဟောဘို့လဲ လိုတော့တယ်၊ ယခု ဟောခဲ့တဲ့ အသနာခေါင်းစဉ်အရ ဆိုယ်တော့ “ငါးအင်ပယ်လေ” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အဲဒါးပါးပယ်ပုံကစပြီး ဟောဘို့ပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ပဋိပဋိကျင့်စဉ် အရအားဖြင့် ဆိုလျှင်တော့ နံပါတ်-၃ အရိယာဝါသတရားက စပြီးတော့ ဟောမှ သာပြီးနား လယ်လွယ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက “ငါးအင် ပယ်လေ၊ ရှုက်မြောက်တွေ၊ စုံစောင့်တပါး” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ထက် အစောင့်တပါးနဲ့ ပြည့်စုံပုံက စပြီးတော့ ဟောမယ်။

အခေါ်အရောက် အရိယာဝါသ

ကထ္ခ ဘိက္ခာဝေ ဘိက္ခာ ကောရဇ်က္ခာ ဟောတိ။

ဘိက္ခာဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခာ၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခာ၊ သံသရာတေားကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခာ၊ ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထ္ခ၊ ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းဖြင့်။ ကောရဇ်က္ခာ၊ တခုသော အစောင့်အရောက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ အစောင့်အရောက် တခုရှုရမယ် ဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲ-တဲ့။ လောကမှာ အထက်တန်းစား လူတွေရဲ့ အိမ်တွေမှာ အစောင့်အရောက် ဒါရှုမ်ရှုတာလို့ အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်မှာလဲ အစောင့်အရောက်တခု ရှိရမယ်-ဆိုတာကို ခေါင်းစဉ်တန်းက ပြောခဲ့ပြီး၊ အဲဒီ အစောင့်အရောက်က ဘယ်လိုဟာလဲ၊ ဘယ်လိုပြည့်စုံရမှာလဲ-လို့ မေးခွန်းထုတ်ပြပါတယ်။ ဒီအမေးချိုးကတော့ ဖြေရှင်းပြမယ်လို့ မေးတာပါဘဲ၊ အဲဒါကို ဒီလို့ ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

ကူး ဘိက္ခာဝေ ဘိက္ခာ ဘတာရဇ်နဲ့ စေတသာ သမန္တာကတော့ ဟောတိ-တဲ့။

ဘိက္ခာဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကူး ဘိက္ခာသနာတော်၌။ ဘိက္ခာ၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခာ၊ သံသရာတေားကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ဘိက္ခာ၊ ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတာရဇ်နဲ့ အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်အရောက်ရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်နှင့်။ သမန္တာကတော့၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်မှာ ပြည့်စုံရမည့် အစောင့်အရောက်က အမှတ်ရမှု-အသိတရားပါဘဲ၊ အဲဒီ
အမှတ်ရမှု-သတိအစောင့်အရောက်နဲ့ ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဘယ်လိုပြည့်စုံရမှာလဲလို့ဆိုတော့ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်း
မှာ အမှတ်ရမှု ထက်ကြပ်ပါပြီး ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတာရရွှေ့နာ၊ အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်
အရောက်ရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်နှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီလိုစိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းမှာ အမှတ်ရမှု-သတိ
အစောင့်အရောက် အမြဲတမ်းပါပြီး ပြည့်စုံတာက ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မှာလဲ၊ ဆိုလိုရှိရယ်၊ ရဟန်သုပ္ပါယ်မှာ ကောင်းကောင်းပြည့်
စုံပါတယ်။ ရဟန်သုပ္ပါယ်များမှာ ကာယကံ-ကိုယ်အမူအရာကို ပြုတိုင်း၊ ဝစီကံ-နှုတ်အမူအရာကို ပြောဆိုတိုင်း၊ မနောကံ-
စိတ်သက်သက်ဖြင့် ကြံစည်တိုင်း အမှတ်ရတဲ့ သတိကလေးက အမြဲတမ်းပါနေတယ်၊ သတိမရတဲ့ အမှတ်မရဘဲနဲ့ လွှတ်ခနဲ့
ယောင်မှားပြီး ပြုမိတာလဲ မရှိဘူး၊ လွှတ်ခနဲ့ ယောင်မှားပြီး မတော်တာတွေကို ပြောမိတာလဲ မရှိဘူး၊ အမှတ်မရဘဲနဲ့နဲ့
မြေပြီးတော့ တောရောက် တောင်ရောက်နဲ့ မတော်တာတွေ လျော်ကြပြီးကြံစည်နေတာရယ်လို့လဲ မရှိဘူး၊ သတိအစောင့်
အရောက်ကလေးက နောက်က ထက်ကြပ်မကွာလိုက်ပြီး အမှတ်ရနေပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ရဟန်သုပ္ပါယ်ကို ဒီလိုချီးကျိုး
ပြောဆိုရပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ ဆိုယ် စရတော့ စ၊ သွားနေစဉ်မှာရော။ တိုင့်တော့ စ၊ ရပ်နေစဉ်မှာရော။ သူတ္ထသော စ၊
အီပိုနေစဉ်မှာရော။ အကရသော စ၊ နိုးနေစဉ်မှာရော။ အသေး၊ ထို့ရဟန်သုပ္ပါယ်၏။ ညာဏာသသနဲ့၊ အသိအမြဲသည်။ သတေသန
သမိတ်၊ အမြဲပြုတဲ့၊ ပစ္စာပြုတဲ့၊ ရှေးရှုထင်နေတယ်လို့ ချီးကျိုး ပြောဆိုရပါတယ်။

သတိကောင်းပုံ

ဒီစကားထဲမှာ အိပ်နေစဉ်လဲ ပါသွားတယ်နော်၊ အဲဒါကတော့ အိပ်ပျော်ခါနီးကာလနဲ့ အိပ်ရာမှ နီးခါစကာလများမှာ သတိညွှန်ထင်ပုံကို ဆိုပါတယ်၊ လုံးလုံးအိပ်ပျော်နေတဲ့ ကာလအတွင်းမှာတော့ သတိညွှန်တွေ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံကိုလဲ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ ဒီနေရာမှာ ကိုယ်အမူအရပြုတိုင်း၊ နှုတ်က ပြောဆိုတိုင်း၊ စိတ်ကကြံစည်တိုင်း ရဟန္တာမှုဂိုလ်မှာ အမှတ်ရတဲ့ သတိကလေးက အမြတ်မီစုင်နေတယ်၊ အမြတ်မီဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို အထူးသတိပြုကြရမယ်၊ ဒီသတိဟာ ရဟန္တာဖြစ်ခါမှာ ကောင်းကင်ကကျေလာသလို ပြီးကနဲ့ကောင်းလာတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရေးကတည်းက လေ့လာအားထုတ်လာလို့ အစဉ်အတိုင်း ကောင်းလာတာ၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ရဟန္တာမဖြစ်မဲ အနာဂတ်အဖြစ်ကာတည်းက အားထုတ်လာခဲ့ရတယ်၊ အနာဂတ်မှာလဲ ဒီသတိဟာ အပုံကောင်းနေပါပြီ၊ အဲဒါလဲ သကာဒါဂါမ်ဘဝက အားထုတ်လာခဲ့လို့ ကောင်းနေတာ၊ သကာဒါဂါမ်မှာ လဲ ဒီသတိက အတော်ကောင်းနေပါပြီ၊ အဲဒါလဲ သောတာပန်ဘဝက အားထုတ်လာခဲ့လို့ ကောင်းနေတာပါဘဲ၊ သောတာပန်မှာ လဲ ဒီသတိဟာ ပုံထူးနဲ့စာကြည့်ယင် အများကြီးကောင်းနေပါပြီ၊ ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ပဲ ကင်းနေတာ။

ကိုယ်တိုင်အားထဲတိဇ္ဇာပြုကြ

သောတာပန်မှာ ကာမဂ္ဂ၏အာရုံတွေကို သာယာတပ်စွဲတဲ့ ကာမရာ-ဆိုတာလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ ဗျာပါဒ်-ဒေါသဆိုတာလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ မောဟတို့ မာန်တို့ ဆိုတာတွေလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ ဒါပေမယ့်လို့ သူတပါး၏အသက်ကို သတ်နိုင်လောက်အောင်တော့ အကုသိုလ်က ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထက်ထက်သန်သန် မဖြစ်တော့ဘူး၊ လောဘ ဒေါသတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပေမယ့်လို့ သူတပါးကို သတ်နိုင်လောက်အောင် အထိတော့ ပြင်းထန်တော့ဘူး၊ အကုသိုလ်ဒီဂါဟာ လျော့သွားပြီ အဲဒါဘာကြောင့်တဲ့လို့ဆိုယ်၊ သတိကတောင်းနေလို့ သတိက နောက်ကလိုက်ပြီး ထိန်းနေလိုပါဘဲ၊ ဒီလိုဖြစ်ပုံကို တရားအား ထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကိုယ်တိုင်ဘဲ တွေ့ရပါတယ်၊ အားမထုတ်ရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒါကိုမှန်းဆပြီး ကြည့်ကြပေါ်လေ၊ မယုံမကြည့်တော့ မရှိကြနဲ့၊ ဟုတ်ကောင်းပါရဲလို့ ဒီလိုတော့ ယုံကြည့်ထားမှ ဖြစ်မှာဘာကြောင့်လဲဆိုယ် “သောတာပန်ဟာ အပါယ်ကျရောက်စေတတ်တဲ့ အကုသိုလ်ကို မပြေတော့ဘူး၊ သူတပါးအသက်ကိုလဲ မသတ်တော့ဘူး” ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားကိုက ဟောထားတာ၊ ဘုန်းကြီးတို့လဲ တရားအားထုတ်ကြည့်ထားလို့ “အဲဒီအတိုင်း မှန်ကန်တယ်” ဆိုတာကို သိတန်သလောက် သိရပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်တိုင် တွေ့သိချင်ယ် တရားကို တကယ်တစ်း အားထုတ်ကြည့်ပါ။ ပိုင်ပိုင်နိုင် အားထုတ်မိတဲ့အခါမှာ ဒီသဘောကို ကိုယ်တိုင်ဘဲ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်၊ ဘယ်လိုသဘောလဲ ဆိုယင်၊ သတိအစောင့်အရောက်ကလေးတွေက နောက်ကထပ်ကြပ်လိုက်နေတဲ့ သဘောပါဘဲ၊ လိုက်လာပုံကတော့-လိုချင်စရာနှစ်သက်တပ်မက်စရာ အာရုံးနဲ့ တွေ့ယင် နှစ်သက်တပ်မက်တဲ့ လောဘဟာ ရတ်တရာက်ဆိုတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သေးတာဘဲ၊ စိတ်ဆိုးစရာနဲ့တွေ့ယင် ဒေါသဟာလဲ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သေးတာဘဲ၊ လုံးလုံးကင်းတာမှ မဟုတ်သေးဘဲဟာကိုး၊ ဖြစ်တော့ဖြစ်သေးတာပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလောဘ ဒေါသတွေဟာ တော်တော်ပြင်းထန်လာပြီဆိုမှုဖြင့် အစောင့်အရောက် သတိကလေးက နောက်ကလိုက်လာပြီ၊ အဲဒီလို သတိကလိုက်ပြီး အုပ်လိုက်တော့ လောဘ ဒေါသတွေဟာ အရှိန်လျော့ပြီး ပြောကျသွားတယ်၊ သာမန်ပုတိဇ် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာလို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် လောဘ ဒေါသတွေဟာ မကင်းသေးလို့ ဖြစ်ပေမယ့် သူတပါးအသက်ကို သတ်နိုင်လောက်အောင်တော့ မဖြစ်ဘူး၊ သူတပါး ဥစ္စာကို ခိုနိုင်လောက်အောင်လဲ မဖြစ်ဘူး၊ သူတပါးအကျိုးမဲ့ လိမ့်နိုင်လောက်အောင်လဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် “သာတာပန်ဟာ အပါယ်ကျစေတတ်တဲ့ အကုသိုလ်ကို မပြေဘူး၊ အပါယ်လေးပါးလဲ မကျနိုင်ဘူး” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတာ-တဲ့။

ဓာတေသာရာ၏ တယေသနကို

နိုင်ငံကျော် စာရေးဆရာတိုး တယေသနကတော့ သောတာပန် ဂုဏ်တွေ ပျက်အောင် အရမ်းကားရော လျှောက်ရေး ထားတာကို တွေ့ရဘူးတယ်၊ ယခုတရားနာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲကလဲ အချိုက အဲဒီဆရာတိုးရဲ့ ဆောင်းပါးတွေကို ဖတ်ဘူး ကောင်းဖတ်ဘူးကြပါလိမ့်မယ်၊ သူက စာရေးကောင်းတယ်လို့ မန်တက်ပြီးတော့ တောင်ရေး မြောက်ရေးနဲ့ သူနဲ့မတန်တာ တွေကိုလဲ လျှောက်ရေးနေတယ်၊ ဘယ်အထိ ရေးသလဲလို့ဆိုတော့— သောတာပန်ဟာ လူတယေသန အသက်ကို သတ်နိုင်သေး တယ်-ဆိုတာအထိ သူကရေးတယ်၊ အဲဒီလို့ရေးလိုက်တဲ့ အတွက် သောတာပန်ဂုဏ်တွေ ကျော်လိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့၊ တကယဲ ရေးမှုရေးပါမေရဲ့၊ ဘုန်းကြီးတို့အနေနဲ့ဖြင့် အဲဒီလို့ရေးတာကို ဒုံးထဲလိုက်မဆုံးဘူး၊ သူကဗုံမာလိုသာ ရေးတာမဟုတ် သေးဘူး၊ အက်လိပ်လို့ မရွေ့င်းတစောင်ထဲမှာလဲ ရေးထည့်လိုက်သေးတယ်၊ အဲဒါကမှသာပြီး အရပ်ဆိုးသွားတာဘဲ၊ နိုင်ငံခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဗမာပြည်ကို အထင်အမြင် သေးကုန်တော့မှာပါဘဲလို့ ဘုန်းကြီးတို့က စိုးရိမ်မပါတယ်၊ အဲဒီဆောင်းပါးကို အက်လိပ်လို့ မရွေ့င်းထဲ ထည့်ပေးတဲ့ အယ်ဒီတာတွေလဲ တာဝန်မကင်းဘူး၊ ဗမာပြည်ရဲ့ ဂုဏ်ကြောက်သရော့ ယုတေသနတိပါးစေနိုင်တဲ့ ဒီလို့ဆောင်းပါးမျိုးကို ဘာကြောင့်ထည့်ကြသလဲ မပြောတတ်ပါဘူး၊ အမှန်က တော့ ဒီလို့ဆောင်းပါးမျိုးကို ရေးတဲ့လူက သူ့ဟာသူ သဘောကျလို့ ရေးပေမယ့်လို့ အယ်ဒီတာတွေကတော့ စာစောင်ထဲ ထည့် သွင်းပြီး ကမ္မာကို မပြသင့်ပါဘူး။။

ወጪዎች በኋላ ለማስታወሻ የሚከተሉትን ነው፡፡

ယခုနေအခါမှာ ဗမာပြည်က ပရီယတ္ထသာသနာဘက်ကဆိုယင် သံကိုယနာတင်သည်အထိ အထက်တွဲ့ အကျခုံး
ဆောင်ရွက်နေတယ်၊ ပဋိပတ္တဘက်ကလဲ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် ကမ္မဇာန်းဘာဝနာနည်းတွေကို ကိုယ်တွေဖြစ်အောင် အထင်
အရား ညွှန်ကြားပြသနေတယ်၊ ဒါကြောင့် အနောက်ရော အရောရော တကမ္မလုံးမှ နိုင်ငံခြားတွေက ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို အား
ထုတ်လိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဗမာပြည်ကိုဘဲ ဦးတည်ပြီးတော့ လာရောက်ပြီး လေ့လာအားထုတ်နေကြတယ်။ တရာ့တလေက
တော့ အစပင်မက သီဟိုင်းနဲ့ အိန္ဒိယလောက်သာသီလို့ သီဟိုင်းနဲ့ အိန္ဒိယကိုဘဲ သွားရောက်စုစမ်းကြတယ်၊ အဲဒီလို စုစမ်းတော့
အိန္ဒိယမှာဆိုယင် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားနဲ့စပ်ပြီး ဘာမှအကျအညီမရကြဘူး၊ သီဟိုင်မှာလဲ အားထုတ်နည်းကို ကျကျနှစ် ပြနိုင်တာ
ကို မတွေ့ကြရဘူး၊ ဒါနဲ့ အဲဒီ အိန္ဒိယ သီဟိုင်တို့က ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း နောက်ဆုံးကျတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဗမာပြည်ကိုဘဲ
ရောက်လာကြတယ်၊ အဲဒီလိုရောက်လာပြီး တရားအားထုတ်ကြတော့လဲ သူတို့စိတ်ထဲမှာ ဝစ်းမြောက်ဝစ်းသာနဲ့ အားရကျုန်ပ်
သွားကြပါတယ်၊ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘုန်းကြီးတို့ သာသန္တုပိုပ်သာဌာန တရာထဲကာကို တော်တော်များပါပြီ၊ ဒီလို့မဟပြည့်
က ဗုဒ္ဓဘာသာတော်နဲ့စပ်ပြီး အဖက်ဖက်က ရွှေဆောင်နေတဲ့ ခေတ်ကာလ အချိန်ကြီးမှာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာတိုး
က “သောတာပန်ဟာ လူကို သတ်နိုင်သေးတယ်” ဆိုတဲ့ သူ့ အယူအဆကို ကမ္မဖြန်ပြီး ပြလိုက်တယ်၊ တကယ့်ကို အုံစရာပါ
ဘဲ၊ သူက အဲဒီလို ရေးလိုက်တာနဲ့ သောတာပန်တွေလဲ ဈေးကျကျနှစ်တော့တာပါဘဲ။

အဟိုသာတရား

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-အီနှီယတိုင်းသာ ဟိန္ဒြာတွေက အဟိုသာ-ဆိုတဲ့တရားကို အင်မတန် အလေးအမြတ် ပြုကပ တယ်၊ အဟိုသာတရား-ဆိုတာ အသက်ရှိတဲ့ သတ္တဝါကို မည်ဥုံးဆဲရ မသတ်ရဘူးဆိုတဲ့ တရားပါဘူး၊ သူတော်ကောင်းဆိုယင်၊ သူတပါးကို မည်ဥုံးဆဲ မသတ်ဖြတ်ရဘူးလို့ ဟိန္ဒြာဘာသာဝင်တို့က ယဉ်ဆထားကြပါတယ်၊ ဘယ်ထိအောင်လဲဆိုယင်၊ စိမ်းရှင် နေတဲ့ မြက်ပင် သစ်ပင်များအထိ မည်ဥုံးဆဲ မသတ်ဖြတ်ကောင်းဘူးလို့ ယဉ်ဆထားကြပါတယ်၊ သူတို့ အယူမှု စိမ်းရှင်နေတဲ့ မြက်ပင် သစ်ပင်တွေကိုလဲ ကိုနှီယ-တွေထိနိုင်တဲ့ ကြော်တိုးရှိတဲ့ သတ္တဝါရယ်လို့ ယဉ်ဆထားကြပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သူတို့နဲ့ မဆန့်ကျင်ရအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းများအား မြက်သစ်ပင်ကို မဖျက်ဆီးရှုံးလို့ သံက္ခာပုဒ် ပည်လား ခဲ့ပါတယ်၊ ဒီလိမည်ဥုံးဆဲရတဲ့ အဟိုသာတရားကို အင်မတန် အလေးအမြတ်ပြုနေတဲ့ လောကတိုးထဲမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာက တရားအားထုတ်လို့ သောတာပန်အဆင့် ရောက်ပြီးနေတဲ့ အထက်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်ကတောင် လူကို သတ်နိုင်သေးတယ်ဆိုလျှင် ကောင်းကြပါတော့မလား၊ တကယ်ဆိုတော့ သတ်လဲမသတ်နိုင်ပါဘူး၊ သတ်နိုင်သေးတယ်ဆိုယင်လဲ အဲဒီလူဟာ သောတာပန် မဟုတ်သေးလို့ပေါ့၊ ဒါတွင်မကသေးပါဘူး၊ သောတာပန်အစစ်ဆိုယင် သူတပါးဥစ္စာကိုလဲ မရိုးနိုင်တော့ဘူး၊ သူတပါး၏သားမယေားလဲ မပြစ်မှားနိုင်တော့ဘူး၊ သူတပါး အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်လဲ လိမ့်လည်မပြောတော့ဘူး၊ မူးယစ်စေတတ်တဲ့ သောရည် အရရှုံစသည်ကိုလဲ မသောက်စားတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို သံလေသူ ပရိပ္ပရကာရိ-သံလတို့ အကြောင်းမဲ့ အပြည့်အစုံ ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီတော့ ခိုးနိုင်တယ်၊ သူတပါးသားမယေားကို ပြစ်မှားနိုင်တယ်၊ လိမ့်နိုင်တယ်၊ သေရည်အရရှုံကို သောက်စားနိုင်တယ်ဆိုယင်တော့ အဲဒီလူဟာ သောတာပန် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တထဲခဲ့ မှတ်ယားကြပေတော့ ။

ခုနှင့် ပြောခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာကြီးကတော့ “သောတာပန်ဟာ သေရည်အရက် သောက်စားသည်အထိ ငါးပါးသီလကို ကျူးလွန်နိုင်သေးတယ်” လို့ သူ့ ဆောင်းပါးထဲမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်၊ ဘာကြောင့် ဒီလိုဆိုနိုင်သလဲလိုအိုတော့ သူကလျှော့ စိတ်ဓတ်သာဝကို လေ့လာခဲ့တာ ကြောပါပြီတဲ့၊ အဲဒီလို လေ့လာပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် သူက ဒီလိုရဲ့ရင်ရင့် ဆိုနိုင်ပါသတဲ့။ ဒါလဲ အံ့ဩစရာပါဘဲ၊ သူလေ့လာတယ်ဆိုတာဟာ ဘယ်သူတွေ့စိတ်ကို လေ့လာတာလဲ၊ သူ့စိတ်သူ လေ့လာတာ ဖြစ်မှာ ပေါ့၊ သူကသူ့ကိုယ်ကိုသူ သောတာပန်လို့ ယူဆထားဟန် တူပါတယ်၊ ပြီတော့ သူကအရက်ကိုလဲ ကြိုက်တတ်တယ်လို့ သတင်းကြေားရတယ်၊ ဒါကြောင့် သူ့စိတ်နှင့် နှိုင်းပြီး ဆုံးဖြတ်လိုက်ဟန် တူပါတယ်၊ ဒါလဲ အံ့ဩစရာပါဘဲ။ ကိုယ်နဲ့နှိုင်း-မရှင်းဘူးဆိုတဲ့ ဗမာစကားပုံဟာ အဆင့်အတန်းတူတဲ့သူ အချင်းချင်းသာ သုံးခဲ့ရမယ့် စကားပုံဖြစ်ပါတယ်၊ အဆင့်အတန်း မတူရာမှာ ကိုယ်နဲ့နှိုင်းယင် အလွန်ပင်ရှင်းပါတယ်၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ-ကဏ္ဍားသချုပ်ကို မသင်ဘူးတဲ့ လူတယောက်က ဂဏ်းသချုပ်အရာမှာ ပါရရှုရောက် တတ်မြောက်နေတဲ့လူကို ဂဏ္ဍားသချုပ်နှင့်စပ်ပြီး ငါလိုဘဲလို ကိုယ်နဲ့နှိုင်းယျင် အများကြီးလွှာမှား မယ်၊ အများကြီးရှင်းမယ် ဆိုတာကို သိနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒါလိုပါဘဲ ပုထော် ပုရှိလ်က ကိုယ်စိတ်နဲ့နှိုင်းပြီး သောတာပန်ကို ဆုံးဖြတ်လျှင် အင်မတန်ရှင်းပြီး အင်မတန်ဘဲ လွှာမှားတတ်ပါတယ်။

အမှန်မှာတော့ သောတာပန်အစစ် တကယ်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ သတိကလေးက အတော်ကိုကောင်း နေပြီ၊ ဒါကြောင့် ရုတ်တရက် လောဘဖြစ်လာတယ်ဆိုယင် အဲဒီသတိကလေးက သူ့အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ထိန်းထား လိုက်တယ်၊ ဒီလိုသတိက အပ်ထိန်းပိုက်တဲ့အတွက် လောဘဟာအရှင်ပျက်သွားတယ်၊ အကြီးအကျယ် မဖြစ်ရတော့ဘူး။ ဒါသဖြစ်လာယင်လဲ သတိကန်သိုးတွေ့ အပ်ထိန်းပိုက်တယ်၊ မောဟတို့ မနာတို့ဖြစ်လာယင် သတိကလိုက်ပြီး အပ်ထိန်း

တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် အကုသိုလ်တရားတွေဟာ အလွန်အကဲ အကြီးအကျယ် မဖြစ်ပါးရတော့ဘူး၊ သီလသီက္ခာပုဒ်တွေကို ကျိုးလွန်နိုင်လောက်အောင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ အပါယ်လားကြောင်း အကုသိုလ်တွေလဲ ဌ်မ်းတယ်၊ အပါယ် ငါးမှုလဲ လွတ်တယ်လို့ ယုံကြည်စိတ်ချရတာ၊ ဒါတွေဟာ သတိကလေးကောင်းနောင်းတွေကို အဖြစ်နဲ့ အကျိုးတွေပါဘဲ၊ သောတာပန်မှာ ဒီသတိကလေး ဒီလိုကောင်းနေတာကလဲ ကလျာဏာပုထိုံးအဖြစ်နဲ့ ပိုပသနာရှုစဉ်က ဒီသတိကလေးကိုမပြတ်မစဲ လေ့လာပါးများလာခဲ့လိုပါဘဲ၊ ဒီတော့ ဒီသတိကလေးကောင်းအောင် အစပြောရတာဟာ ပုထိုံးအဖြစ်က စခဲ့ရတယ်ဆိတ် ထင်ရှားပါတယ်၊ အဲဒီတိန်းက ဒ္ဓါရ ဖော်ပိုင်း ပေါ်ပိုင်း ရပ်နာမ်တွေကို အမှတ်ရနေတဲ့ သတိကလေးဟာ သတိပဋိနှစ်တရားပေါ့၊ သတိပဋိနှစ်တရားဟာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်၊ ပေါ်လာသမျှ ကိုယ်အမူအရာစိတ်အမှုအရာတွေကို အမှတ်ရနေရှုရုံကလေးဘဲ၊ ဒီလိုအမှတ်ရနေတယ်ဆိုယင် သီသင့်သီတိကိုတော့တွေကို အကုန်လုံး ထောင့်စွဲ အကုန်လုံး သီတော့တာဘဲ၊ ဘယ်နေရာမှာမှ မကျိုးဘူး၊ သိပ်နေရာကျတာဘဲ၊ အားထုတ်ဖို့ရ လွယ်လွယ်တယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ အဲဒီ သတိပဋိနှစ်နည်းအတိုင်း ရူမှတ်ပုံကို လွယ်လွယ်ကလေးဘဲ ဟောနေပါတယ်၊ ဘာကြောင့်တုံးလို့ဆိတ်တော့ ရူပ်တွေ နာမ်တွေ စိတ်တွေ ဓာတ်တွေ ကလာပ်တွေကို ခဲ့ခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး သို့ ရူတို့ ဆင်ခြင်ဘို့ ဟောလျှင် ဗဟိုသတ်မရှိတဲ့ လူတွေမှာ ဘယ်ဆင်ခြင်တတ် ရူတတ်လိမ့်မှုတုံး၊ အဲဒီလို တွေးတော့ဆင်ခြင်နဲ့ ကိုယ်ပိုင် ဘာဝနာဉာဏ်ဆိတ်ဘာ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်မှာ ဒါကြောင့်ဘုန်းကြီးလို့တော်တွေ လွယ်လွယ်လဲ ဟောခဲ့ပါတယ်၊ ဘယ်လို့လို့တော့-

သွားလျှင် သွားတယ်လို့ သီပါတဲ့

ဂုဏ္ဏာ ဝါ ဂုဏ္ဏာမိတ် ပဇာနာတိ-တဲ့။ ဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောထားတဲ့ သတိပဋိနှစ်သုတ် ပါဋီပို့ ဘဲ၊ ဒီပါဋီရဲ့ အနက်ကတော့- ဂုဏ္ဏာ ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော်လည်း။ ဂုဏ္ဏာမိတ်၊ သွားသည်ဟူ၍ ပဇာနာတိ၊ သို့-တဲ့။ သွားသည်ရှိသော် သွားသည်ဟူသို့ သွားလျှင်သွားသည်ဟု သိပါ-တဲ့-ဒီလို လွယ်လွယ်ကလေး ဟောထားပါတယ်၊ သွားသည်ရှိသော် အတွင်းသား ရူပ်တွေ ဓာတ်တွေ ကလာပ်တွေကို ခဲ့ခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး သို့-လို့ ဒီလို ခက်ခက်ခဲ့ မဟောခဲ့ပါဘူး၊ လူတိုင်းလူတိုင်း အားထုတ်နိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားက “သွားလျှင် သွားသည်ဟု သို့” လို့ ဒီလို လွယ်လွယ်ဘဲ ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဂုဏ္ဏာမိ ကူတိ၊ သွားသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သို့-လို့ ဟောထားရာမှာ၊ ဂုဏ္ဏာမိ-ဆိုတဲ့ပုံပါတယ်နော်၊ အဲဒီပုံကို အတူးသတိပြုဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ပါဋီမှာ ဂုဏ္ဏာမိလို့ဆိုယင် မိမိကိုယ်တိုင်နဲ့ ဆိုင်ပါတယ်၊ ငါသွား၏-လို့ မြန်မာပြန်ရပါတယ်။ ဂုဏ္ဏာမိလို့ဆိုယင် အပြန်အလှန် ပြောဆိုဘက် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ဆိုင်ပါတယ်၊ သင်သွား၏လို့ ပြန်ရပါတယ်၊ ဂုဏ္ဏာမိလို့ ဆိုယင် ငါနှင့် သင်တို့မှ တပါးအခြား ပုဂ္ဂိုလ် အရရာဝါးများနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်၊ သူသွား၏၊ လူသွား၏၊ နတ်သွား၏၊ ရဟန်းသွား၏၊ ရုပ်နှစ်သွား၏၊ စသည်ဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်အားလျော်စွာ ပြန်ရပါတယ်၊ ပါဋီသွှေးနည်းက အဆုံးမှာ ထိ-ဝိဘက်နှင့်ဆိုယင် နာမယောက-တဲ့၊ ဂုဏ္ဏာ-သူသည် သွား၏-လို့ ပြန်ရတယ်။ အဆုံးမှာ ထိ-ဝိဘက်နှင့်ဆိုယင် အမှယောက-တဲ့၊ ဂုဏ္ဏာ-ငါသည် သွား၏-လို့ ပြန်ရတယ်။ အဲဒီကို အနက်ပြန်ရတယ်” ဆိုတာကို ယခု ဒီသံလျှင် မင်းကျောင်းစာသင်တိုက်က ကိုယ်တော်တွေ အကုန်လုံး သီကြပါတယ်၊ သွှေးကိုသင်နေတဲ့ ရှင်ငယ် သူငယ်ကလေးတွေလဲ အာချာတ်ပိုင်းကို ရောက်ယင် သီကြတော့တာပါဘဲ။

သံလျှင်ကထွက်တဲ့ စာအွှေ့ပြုကြီး

ယခု ဒီသတိပဋိနှစ်သုတ်မှာ ဟောထားတာက ထိ-ဝိဘက်နဲ့ ဂုဏ္ဏာမိနော်၊ ထိ-ဝိဘက်နဲ့ ဂုဏ္ဏာမိမဟုတ်ဘူး၊ ဒီတော့ ဒီ ဂုဏ္ဏာ-ကို မြန်မာပြန်ယင်၊ ငါ သွား၏-လို့ဘဲ ပြန်ရတယ်၊ သူသွား၏-လို့လဲ မပြန်ရဘူး၊ ရပ်နာမ်သွား၏-လို့လဲ မပြန်ရဘူး၊ ဒါကြောင့် လယ်တိုးဆောင်ရွက်တဲ့သွား၏-ကြီးက အနတ္တိပြန်နော်များ-ကြီးက အစနားမှာ လူရိယာပုံပုံပို့-

“သွားခြင်း လူရိယာပုံပုံ ခြေလျမ်းတိုင်း ခြေလျမ်းတိုင်း ငါသွား၏ ငါသွား၏-ဟု ခြော့ တည်သောစိတ်ကို ဖြစ်စေ သူသည် သွားရမည်၊ ခြေ တလျမ်းများ အမှတ်တမဲ့ မလျမ်းမဲစနှင့်” စသည်ဖြင့်- ညွှန်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီကို မကြာမိ တန္ထိကျော်လောက်က ထွက်လာတဲ့ ကျမ်းစာအုပ်ကြီးတာက ပယ်ထားတယ်၊ စာအုပ်ကြီးက စာမျက်နှာ ငါဝေး-လောက်ရှိပါတယ်၊ အဲဒီစာအုပ်ကြီးက ဗုံးပြည်မှုရှိတဲ့ ပိုပသသနာနာနည်းတွေကို အကုန်လုံးလိုလိုသိတယ်၊ လယ်တိုးဆောင်ရွက်တဲ့သွား၏-ကြီးက ငါသွား၏-လို့ သွှေးနည်းအာရ အတိအကျောာသာပြန်ထားတာဘဲ၊ ဂုဏ္ဏာမိ-ပုံပုံပို့ ငါသွား၏-လို့ ပြန်တာမှားတယ်လို့ ဘယ်စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ မဆိုနိုင်ပါဘူး၊ ဒီတော့ ငါသွား၏ဆိုတဲ့ မြန်မာပြန်ကို မသင့်ဘူးလို့ ပယ်လိုက်ယင်၊ ဂုဏ္ဏာ-လို့ ဟောတဲ့မြတ်စွာဘုရားကိုလို ပယ်ရာရောက်ပါတယ်။ ဒီရှင်းလင်းချက်ပို့ ထည့်သွင်းပြီး ပြောရတာက

လဲ တွေးကြောင့်မဟုတ်ပါဘူး၊ အဲဒီလိုပယ်တဲ့ ကျမ်းစာအပ်ကြီးက ဒီသံလျင်မြှုံးကထွက်တဲ့ စာအပ်ကြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဘုန်းကြီးယခုဖော်ပြမည့် ရိုးရိုးကလေး လွယ်လွယ်ကလေး ဘုရားဟောထားတဲ့ သတိပဋိနည်းမှာ သံသယကင်းစေလိုတဲ့အတွက် ပဲဖြစ်ပါတယ်။

၁၇၃

ဘန်းကြီးတို့လဲအခကဗေမယံ့ဘား

ဒါပေမဲ့-အားမထုတ်ရသေးလို့ မယုံတဲ့သူကိုတော့ ဘုန်းကြီးတိုက အပြစ်မတင်ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်တုံးဆုံးတော့၊ သူက မှ ကိုယ်တိုင်မတွေသေးဘဲဟာကိုး၊ မတွေတော့ မယုံဘဲလဲ ရှိပေမားပေါ့။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဖြောရယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ကိုယ်တိုင် လဲ အစကမယုံခဲ့ပါဘူး၊ သထုံးဖြူမှာ မင်းကျန်းထောဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီသတိပါဌာန် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဟောကြားအွန်ပြန် တယ်ဆိုတာကို ဘုန်းကြီး ရဟန်းရှစ်ဝါ (၁၂၉၃-ခန့်) တုန်းက ကြားသိရပါတယ်၊ အဲဒီတုန်းက ဘုန်းကြီးစဉ်းစားဝေဘာန် ကြည့်ခဲ့ပါတယ်၊ သွားလျင် သွားတယ်လို့ မှတ်ရမယ် ဆိုပါကော့၊ ရပ်လျင်လဲ ရပ်တယ်၊ ထိုင်လျင်လဲ ထိုင်တယ်၊ အပ်လျင်လဲ အပ်တယ်လို့ မှတ်ရမယ် ဆိုပါကော့၊ ကျွေးလျင်လဲ ကျွေးတယ်၊ ဆန်းလျင်လဲ ဆန်းတယ်၊ စားလျင်လဲ စားတယ်လို့ မှတ်ရမယ် ဆိုပါကော့၊ ရပ်တရား နာမ်တရားဆိုတဲ့ သဘာဝဓမ္မအမည်လဲ မပါဘူး အနိစ္စ ဒုက္ခ အန္တဗ္ဗ ဆိုတာတွေလဲ မပါဘူး၊ တော်တော်ဆန်းတာဘဲလို့ ဝေဘာန်ပြီးတော့ မယုံကြည်ဘဲ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ နောက်ထပ်လဲ စဉ်းစားဆင်ခြင်မြိုင်ပြန်တယ်၊ “တရားအားထုတ်ပုံက ဆန်းတော့ဆန်းတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့-ဒီဆရာတော်ကြီးဟာ စာတတ်ပေတတ်ပဲ၊ သူကိုယ်တိုင် ကျကျန်န အားထုတ်ပြီ့မဲ ဟောတာဆုံးတော့ ဟုတ်ချင်လဲ ဟုတ်ပေလိမ့်မယ်၊ အဲဒီတော့ စမ်းကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်မှ တော်မယ်” လို့ အကြံရ လာခဲ့တယ်၊ ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးက အစမ်းသဘောနဲ့ အဲဒီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှာ ကပ်ရောက်ပြီး အားထုတ်ခဲ့ပါတယ်။

ကုပ်တိုင်အားထူးကြည့်တဲ့အခါ

အဲဒီလို အားထုတ်ကြည့်တဲ့အခါမှာလ အရက် ၂၀-ကျော် တလလောက်အတွင်းမှာတော့ ဘုန်းကြီးက တရား အကြောင်း သဘောမပေါက်သေးပါဘူး၊ ဘယ်သဘောပေါက်မှာလ ကောင်းကောင်းမှ အားမထုတ်သေးဘဲကို။ ယခုဘုန်းကြီး များထံမှလာပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေဟာ တချို့က ဘာမှ ဗဟိုသမဂ္ဂရှိရှာကြဘူး၊ ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာ အားထုတ် လို့ လေးငါးခြားကြရောက်လောက်ဆိုယင် သမာဓိဉာဏ်တွေ အတော်တက်ကုန်ပြီ၊ ရပ်နာမဲ့ သဘောတွေ၊ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္ထသဘောတွေကို သူတို့ တော်တော်သို့ကုန်ပြီ။ ဘုန်းကြီးမှာဖြင့် အဲဒီအားထုတ်ခါစတုန်းက ဒီလို့ လေးငါးခြားကြရောက်ရက် မပြောနဲ့ တလလောက်ကြာတာတောင် ဘာမှုဉာဏ်က မတက်သေးဘူး၊ သူညကဘဲရှိသေးတယ်။ ဘာမြောင့်တဲ့အဲဆိုယင်၊ ကောင်းကောင်းမှယုံလို့ ကောင်းကောင်းအားမထုတ်လို့ပါဘဲ၊ မယုံတာက ယုံမှားမှုဝိစိကိုဘုန်းဝေရာတဲ့ သူက ဝိပဿနာဉာဏ် ပညာ မဖြစ်နိုင်အောင် မင်္ဂလာလိုကို မရောက်နိုင်အောင် တားမြှင့်တတ်ပါတယ်၊ အဲဒါကို ပယ်ရားနိုင်ဘူးရာ အလွန်အရေးကြီးပါ တယ်။ ဘုန်းကြီးမှာတော့ အဲဒီတုန်းက ယုံမှားမှုကို အကောင်းထင်နေလို့ လျှောက်ပြီး တွေးတော့နေခဲ့ပါတယ်၊ သွားတယ် ကျွေးတယ် ဆန့်တယ်-ဒီလို့ မှတ်နေရတာတွေက ပညာတ်တွေဘဲ၊ အထည်ဖြစ် ပညာတ်တွေကို ရှုံးနေဘဲ၊ ပရမတ်ကို မရောက်သေးပါဘူး၊ ဒါတွေကို မှတ်ဖို့ ဆရာတော်ကြီးက ပေးထားတာဟာ အခြေခံအနေနဲ့ ပေးထားတာ ဖြစ်မှာဘဲ၊ နောက်ကျ တော့မှ ရပ်တွေ နာမ်တွေ အသေးစိတ် ခွဲပြီးမှနဲ့တူတယ်-စသည်ဖြင့် မျှော်တွေး စဉ်းစားနေခဲ့ပါတယ်။ ကောင်းကောင်းလဲ အားမထုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အရက် ၂၀-ကျော် တလလောက်ကြာပေမယ့်လို့ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မဖြစ်ခဲ့ဘူး၊ နောက် ကျမှ အားထုတ်ရင်း အားထုတ်ရင်းနဲ့ အလိုလိုသဘောပေါက်လာတယ်။ “အင်း-သွားတယ် ကျွေးတယ် ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ်အမှာအရာ စိတ်အမှာအရာတွေကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း လိုက်မှတ်နေတာဟာ အစအခြေခံတွင် မဟုတ်ဘူး၊ အစလဲ ဟုတ်တယ်၊ အလယ်လဲ ဟုတ်တယ်၊ အဆုံးအထိလဲ ဟုတ်တယ်၊ သိစရာတွေ အားလုံး ကုန်နေပြီး ဘာမျှ မကျိန်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒီသတိပဋိဘုန်းကို အကာယနော မရှိ-တရားတည်းသောလမ်း တကြောင်းတည်းသောလမ်းလို့ ဟော ထားပေတာဘဲ” လို့ သဘောပေါက်လာပါတယ်။

သမာဓိဉာဏ် ရှင့်လာတော့

အားထုတ်ခါစမှာတော့ သွားတယ် ကြွောင်းတယ် လှမ်းတယ်ချေတယ် ကျွေးတယ် ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုအကြမ်းစား အတိုင်းသာ ရှုံးမှတ်ရောပါတယ်၊ နောက် သမာဓိဉာဏ် ရှင့်လာတော့ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်းသော ရပ်နာမဲ့တွေကို အကုန်လုံး သံလာပါတယ်၊ စိတ်ကလေးတွေများ တရားတို့တွေ ကုန်ကုန် ပျောက်ပျောက် သွားလိုက်တာဟာ ပုတီးစွောလေး တွေ တရေးပြီးတစ္ဆေး ကျကျသွားသလိုဘဲ ထင်ထင်ရှားရှား သံရပါတယ်၊ အာရုံတရာ့ခြက ပေါ်လာလိုက်၊ အဲဒါကိုသံတဲ့စိတ် ကလေးက ပေါ်လာလိုက်၊ အဲဒါကို ရှုံးမှတ်ပြီး သံတာကလေးက ပေါ်လာလိုက်နဲ့ ရှုံးဆင့် နောက်ဆင့် ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက် သွားတာကလေးတွေကို အဆင့်ဆင့်တွေ့သိနေ ရတယ်၊ ရှေ့က အာရုံပျောက်သွား၊ နောက်ကအသိကလေး ပျောက်သွား၊ ရှေ့က အာရုံပျောက်သွား၊ နောက်က အသိကလေး ပျောက်သွားနဲ့ အာရုံရော အသိရော ပျောက်ပျောက် သွားတာ ကလေးတွေကို တချို့က ၂-ဆင့် ၂-ဆင့်တွေ့နေရတယ်၊ တချို့ကတော့ ၃-၄ဆင့်တောင် တွေ့ရပါတယ်၊ အဲဒီလိုချုပ်း အဆင့်ပျောက်သွားတာကို မပြတ် တွေ့နေရတယ်၊ ဒီတော့ မြတ်ယ်လို့လဲ စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ဘူး၊ ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် လို့လဲ စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ဘူး၊ အတွောက် ငါကောင်လို့လဲ စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ဘူး၊ ဒါဟာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မှ တဲ့ သတိပဋိဘုန်းလမ်းဘဲ၊ တကာယ်ကို ကောင်းတဲ့လမ်းပါဘဲ။

သတင်းစာတောင်က

အဲဒါကို တချိုလူတွေက ကိုယ်တိုင်လ ကျကျနှစ် အားထုတ်မကြည့်ဘဲနဲ့ တောင်ပြာ မြောက်ပြာနဲ့ ပြောကြတယ်၊ အဲဒါကတော့ ခက်တာပါဘဲ၊ ဟိုပုဂ္ဂိုလ် ပြောသလိုလို ဒီပုဂ္ဂိုလ် ပြောသလိုလိုနဲ့ သေသေချာချာ စစ်ကြည့်လိုက်တော့ မြတ်စွာ ဘုရားကို စွပ်စွဲရာ ရောက်နေပါတယ်၊ သတိပဋိနှစ်သုတေသနတရားတော်ကို ပုတ်ခတ်ရာ ရောက်နေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က ရန်ကုန်မရောက်မဲ့ တထောင့်သုံးရာပြည့်နှစ်လောက်ကတည်းကစြိုး ဒီသတိပဋိနှစ်နှစ်းလမ်းကို ဟောကြားညွှန်ပြနေပါတယ်၊ ရန်ကုန်သာသနှုရိပ်သာ ရောက်တော့လ ဒီအတိုင်းဘဲ ဆက်လက်ပြီး ဟောကြားညွှန်ပြလေ့ပါတယ်၊ ဘယ်သူက ဘယ်လို ပြောပြာ ဘုန်းကြီးတို့က လက်တွေ ဖြစ်နေတော့ မတုန်လှပ်ပါဘူး၊ သူများပြောတာတွေကိုလို ရရှိပါဘူး။ စပ်မိလို ပြောရညီမယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ရန်ကုန်ကို ရောက်စလောက်ကတည်းက လူတယောက်က သတင်းစာ တစောင်ကနေပြီး ဘုန်းကြီးတို့ ကမွှေ့နှစ်းကို အပြစ်တင်ပြီးတော့ ရေးနေပါတယ်၊ ဘယ်လိုသဘောနဲ့ ရေးသလဲလိုတော့ မသိပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ ကမွှေ့နှစ်းကို တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်နေတာနဲ့ တုပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ပြန်လည် ဖြေရှင်းခြင်း ချေပြခြင်း ဆိတ္တာကို တစ်ခု မလုပ်ခဲ့ပါဘူး၊ ကိုယ့်လမ်းသာ ကိုယ်သွားနေခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီသတင်းစာက ဆောင်းပါးကို ကြိုက်တဲ့လူတွေ အဲဒီဆောင်းပါး ရှင်ထဲမှာ တပည့်အံပြီး ကျင့်ကြလိုမယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ဟောတာကြိုက်တဲ့လူလို ဒီလို ယောနြော မနသိကာရနဲ့ နှုန်းသွင်းပြီး ရှိရှိုးဘဲ ဟောပြလေ့ပါတယ်။ နောက် တယ်မကြာခင်ဘဲ အဲဒီသတင်းစာဟာ မထွက်လာတော့ဘူး၊ ဘာကြောင့်မထုတ်နိုင်တယ်ဆိတ္တာတော့ မသိရပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ တရားအားထုတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ကတော့ ဘေးရန်အန္တရာယ် တခုက်င်းသွားတယ်လို့ဘဲ ယူဆမိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလူကတော့ မလျှော့သေးဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ ကမွှေ့နှစ်းကို ပုတ်ခတ်ပြီးတော့ ကမွှေ့နှစ်းတရားစာအုပ်တွေ ရေးထုတ်နေပြန်တယ်၊ ယခုထက်ထိ သူကတော့ ရေးနေတုန်းပါဘဲ၊ ဒါပေမယလို ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ သူ့ကို လစ်လျှို့ ထားပါတယ်၊ သူ့စာအုပ်ကြိုက်တဲ့သူရှိယ် သူ့ဆီသွားပေါ့၊ သာသနာတောက ဘုရားသာသနာတော်ဘဲ၊ ဘယ်သူပြုပြီး တိုးတက်ကြီးပါးယင် ဝမ်းသာဘူးချည်းပါဘဲ။ အခုနေအခါမှာ ဟိုနိုင်ငံ ဒီနိုင်ငံ တကဗ္ဗာလုံးကယ့်ကြည့်နိုင်အောင် အဘို့ညာဉ်တန်းတွေပါပြီး ဟောပြောနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တူး တိုးတယောက် လောက်ပေါ်လာယင် သာပြီးတော့ ဝမ်းသာဘူးပါဘဲ၊ အားလုံးကိုင်းပြီး ထောက်ခံအားပေးကြဘူးဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်တိုင်က ဘာမှ အားထုတ်မှု ကျင့်ကြီးမှု မရှိပါဘဲနဲ့ ကျကျနှစ် အားထုတ်ပြီး ဟောပြောနေရမှာဝင်ပြီး ဆရာလုပ်တာကတော့ တော်တော် ကို နေရာမကျတာပါဘဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ သွားနေကျလမ်းအတိုင်း

ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ သာသနှုရိပ်သာကို ရောက်သွားယင် ဘုန်းကြီးတို့ သွားနေကျ လမ်းအတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်ခိုင်းတော့တာဘဲ၊ အဲဒီလို ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှတွေကို အကုန်လုံး စွေးအောင်လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးခင်တော့ ကိုယ်အမှုအရာ အကြမ်းစားတော်ကတော်ပြီး ရှုမှတ်ခိုင်းပါတယ်၊ အထူးအားဖြင့်တော့ ဝမ်းပိုက်က လုပ်ရှားနေတဲ့ ဝါယော ရုပ်ကောစြီး ရှုမှတ်ခိုင်းပါတယ်၊ ဝမ်းပိုက်က ဖောင်းတက်လာတာ ပိန်ကျသွားတာကို ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ စိတ်သိကလေးနဲ့ ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပါတယ်၊ ဘာကြောင့်ဒီလိုရှုရတယ် ဆိတ္တာကိုတဲ့ အောက်ပိုင်းကျမှ ကျမ်းကိန်းရှုံး ရှင်းပြမယ်။ ဒီလိုမှုတ်တာကလ ဖောင်းတာနဲ့ ပိန်တာ ဒါကလေး J-ခုထဲလ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကြားထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကူးကြံစည်တို့ ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ရသေးတယ်၊ ဒြီအတိုင်း ရှိရှိသော ရှုမှတ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တော်တော်ကြာတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေထိတိုင်း ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း လူပ်ရှား ပြပိုင်တိုင်း စိတ်ကူးကြံစည်တို့ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို အကုန်လုံး ရှုနိုင်ပြီး အကုန်သိလာကြပါတယ်။ ဒီတော့ သတာရကွာနဲ့ အမှတ်ရမှု သတိအစောင့်အရောက် ရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်နှင့်။ သမန္တာကတော့ ပြည့်စုံတယ်-ဆိတ္တာ ဒီအရိယာဝါသ တရားတော်နဲ့ အံကျ ကိုက်ညီသွားပါတယ်။

ခတ္ထပြီးသီမှ ဉာဏ်အစ်

အချို့က ဒီလိုလဲ အကြံ့ည်က ပေးကြသေးတယ်၊ တရားအားထုတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ရုပ်သဘော နာမ်သဘောတွေ အနိစ္စ အနတ္ထသဘောတွေ အသေးစိတ် အကျယ်သင်တန်းပေးထားယင် ပိုပြီးတော့ ထင်လွယ် မြင်လွယ်မယ်လို့ အကြံ့ည်က ပေးကြတယ်။ အဲဒါက သူတို့အထင်မျှပါဘူး၊ သင်တန်းပေးထားလို့ ထင်မြင်တာတွေက သညာသီတွေဘဲ၊ ကိုယ်တိုင်တွေပြီး သိတဲ့ ပညာသီ မဟုတ်ပါဘူး၊ စိတ်နဲ့ ညွတ်ပြီးယူတော့ မဟုတ်တာတွေကိုလဲ အဟုတ် ထင်လာတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို စိတ်ညွတ်ပြီး ယူတွေတဲ့ ယူတွေဟာ မကောင်းပါဘူး၊ ပုဒ္ဓသာသနာကို မယုံကြည်တဲ့ လူတွေက ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာအလုပ်ကို အထင်အမြင်သေးနေကြတာလဲ ရှိပါတယ်၊ သူတို့က ဘယ်လိုပြောကြသလဲဆိုတော့-ပုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္ထလို့ ထင်မှာပေါ့၊ စောစောကတည်းက ဆရာက သင်ကြားထားတဲ့အတိုင်း စိတ်နဲ့ညွတ်ယူနေကြတာဘဲ၊ စိတ်ညွတ်ယင် စိတ်ညွတ်တဲ့အတိုင်း ထင်မှာပေါ့-လို့ သူတို့က ပြောတတ်ကြပါတယ်၊ အဲဒီလို ပြောကြတာဟာ ဘုန်းကြီးတို့ တပည့် ယောက်တွေနဲ့တော့ မဆိုပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့က ရုပ်နာမ်အကြောင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္ထအကြောင်းကို သာမည်လောက်သာ ဟောပြထားပါတယ်၊ ရုပ်လို့ နှလုံးသွင်းရမယ်၊ နှလုံးသွင်းရမယ်၊ မွမွခွဲလို့ နှလုံးသွင်းရမယ်၊ အနိစ္စလို့ နှလုံးသွင်းရမယ်၊ ဒုက္ခ အနတ္ထလို့ နှလုံးသွင်းရမယ်၊ ဖြစ်တယ် ပျက်တယ်လို့ နှလုံးသွင်းရမယ် စသည်ဖြင့် တမင် စိတ်ညွတ်ပြီး ရှုံးနှုံး ညွန့်ကြားမထားပါဘူး၊ ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို သူပေါ်လာတဲ့အတိုင်းဘဲ ရှုံးနှုံးရှာ ညွန့်ကြာထားပါတယ်၊ အဲဒီလိုပေါ်လာသမျှကို ရှုံးနှုံး-ရိုးရိုးကလေး မှတ်နေရုံမျှနဲ့ ရုပ်ကတြား၊ နာမ်ကတြား ကွဲပြားပြီး သိလာပုံကို အားထုတ်တဲ့ ယောက်တွေက သူအလိုလိုဘဲ ပြောလာကြတယ်၊ ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေရော၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်တွေရော မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း ပျောက်ပျောက်သွားပုံကိုလဲ တွေ့သိနေကြောင်း သူအလိုလိုဘဲ ပြောလာကြတယ်၊ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်တွေပြီးသီမှ ဉာဏ်အစ်ဖြစ်တာ။ ဒီတော့မှ ဘုန်းကြီးတို့က ဒေသနာတော်နဲ့ ညွှေပြီးတော့ ဒီလိုသိတာက ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတာ၊ ဒီလိုသိတာက နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတာ၊ ဒီလိုသိတာက အဖြစ်အပျက်ကို သိတာ၊ ဒီလိုသိတာက အနိစ္စကိုသိတာ စသည်ဖြင့် အမည်ပြုး ဟောပြပေးပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ တပည့်ယောက်တွေမှာတော့ စိတ်ညွတ်ယူလို့ ထင်တာမဟုတ်ပါဘူး၊ တကယ်ဟုတ်မှုနဲ့အတိုင်း ကိုယ်တိုင်တွေပြီး သိကြတယ်။

သတိကောင်းလို့ ဉာဏ်ကောင်းလာပုံ

သိကြာတာမှ ရိုးတိုးရိုတ်တိပ် ပိုးတိုးဝါးတား မဟုတ်ဘူး၊ လက်နဲ့ကိုင်ကြည့်ပြီး သိရသလို ထင်ထင်ရှားရှားကြီးကို သိကြပါတယ်၊ ရှုစရာအာရုံကလေး ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားတာကိုဘဲ သိတယ်၊ အဲဒီသိတဲ့စိတ်ကလေး ပျောက်သွားတာကိုလဲ သိတယ်၊ နောက်အာရုံတာချေပြီး ပျောက်သွားတာကိုလဲ သိတယ်၊ အဲဒီ အသိစိတ်ကလေး ပျောက်သွားတာကိုလဲ သိတယ်၊ ဒီနည်းဖြင့် အာရုံရော အသိရော ရွှေဆင့်နောက်ဆင့် အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်၊ ကိုယ်ခေါင်းလက်ခြေ ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ဖြေဆိုယင် ဘာမျှ မတွေ့ရတော့ဘူး၊ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်၊ ဒါကြောင့် ယောက် “ဘာမှ မတွေ့ရတော့ဘူး၊ ကုန်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေတယ်” လို့ ပြောတယ်။ ဒီတော့မှ ဘုန်းကြီးတို့က အဲဒါကို ဒေသနာတော်အရ ဘာဗုံးကြုံးကြုံးတွေ ပြောရတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က “ဒီလိုသိရမယ်၊ ဒီလိုမြင်ရမယ်”လို့ စောစောက လမ်းကြောင်းပြီး ညွန့်ကြားမထားပါဘူး၊ သူအလိုလို ရိုးရိုးကလေး ရှုမှတ်နေရုံမျှနဲ့ ဒီလိုအသိတွေက အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒီလို အသိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ယခုတရားနာပရိသတ်ထဲမှာ လ - တော်တော်များများ ပါပါတယ်၊ ဒါဟာ သတိကောင်းလို့ ဉာဏ်ကောင်းလာပုံပါဘူး၊ သာဒ်ရပော်ဘုံးတွေက ဒါထက်အများကြီး ကောင်းပါသေးတယ်၊ အဲဒါကောင်းပုံကိုတော့ ရှုတ်ခြေတ်တွေရဲ့အကျယ်ကျမှ ရှင်းလင်းပြုရမယ်။ ဒီလို ပုထုဇွဲအဖြစ်နဲ့ ဝိပသုနာရှုစဉ်ကတည်းက အမှတ်ရရဲ့ သတိက ကောင်းလာခဲ့တဲ့အတွက် သောတာပန်ဖြစ်တော့ ပိုပြီးကောင်း လာပါတယ်၊ သောတာပန်က ဝိပသုနာရှုပြုနဲ့အတွက် သက္ကတိကို ပိုပြီးကောင်းလာပြန်ပါတယ်၊ ထိုအတူ အနာဂတ်ကျတော့ ပိုပြီးကောင်းလာပြန်ပါတယ်၊ ရဟန္တာကျတော့ ဒီသတိဟာ အပြည့်အစုံ ကောင်းသွားပါတယ်၊ ဘယ်ဟာကို မှ အမှတ်တဲ့ မေ့သွားတာရယ်လို့ မရှိတော့ဘူး၊ အကုန်လုံး သတိထင်ပြီး အမှတ်ရနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့်-

“ကူး၊ ကြိုးသာသနာတော်၏၊ ဘိက္ခာ၊ ရဟန္တာသည်၊ ဘိက္ခာ၊ သံသရာသေးကို ရှုမြင်၍ ဝိပသုနာရှုနေသော သူသည်၊ ဘိက္ခာရှုမှတ်၍ ကိုယ်သာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတာရက္ခာနှင့်၊ အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်အရှောက်ရှိသော၊ စိတ်နှင့်။ သမန္တာကော်တော့ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏” လို့ ဒီအရိယာဝါသတရားတော်က ပြဆိုထားတာ-တဲ့။

သတိ-အခြေခံအကြောက်ထားပေးကြ

အမြတ်မှာ အစောင့်အရောက် ဒရဂံရှိနေသလိုဘဲ၊ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းမှာ သတိအစောင့်အရောက်ကလေး အမြတ်မှု ပါရှိနေပါတယ်—တဲ့။ ဒါက အရေးကြီးပါတယ်၊ မိမိတို့ ကိုယ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ကြပါ၊ တနားရှိအတွင်းမှာ စိတ်ပေါင်း ဘယ် လောက်များ သတိအစောင့်အရောက် ပါသလဲ၊ တနေ့လုံးမှာ အမှတ်သတိ ဘယ်လောက်ပါသလဲလို့ စစ်ဆေးကြည့်ကြပါ။ အစောင့်အရောက် ဗလာနှစ်ဦး ဖြစ်နေယင်လဲ အစောင့်ကလေး ထားပေးကြပါ၊ အစောင့်သတိက နည်းသေးယင်လဲ များများ ထားပေးကြပေါ့။ ဒီအစောင့်အရောက် သတိမရှိဘဲ နေတော့ အရိယာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သောတာပန်လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သကာဒါဂါမ် အနာဂတ်များ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ရဟန္တဖြစ်ဖို့ဆိုတာတော့ ဇေးပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “ဖြစ်တိုင်းမှုတ်ရှု၊ သတိပြု စောင့်မှု အစဉ်ထား” လို့ ဆိုထားတယ်၊ ကဲ ဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှာ၊ သတိပြု၊ စောင့်မှ အစဉ်ထား”-ဆို။

ဒီဆောင်ပုဒ်မှာ **ဖြစ်တိုင်း**—ဆိုတာက မြင်မှု ကြားမှုစသည် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းလဲ ဆုံးလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း
ကြားတိုင် နဲ့တိုင်း စားသိတိုင်း တွေထိတိုင်း သွားတိုင်း လာတိုင်း ကျေးတိုင်း ဆန္ဒတိုင်း လူပုံရားဖြပ်ငါးတိုင်း ကြံတိုင်း တွေး
တိုင်း စိတ်ကူး စဉ်းစားတိုင်း ဧည့်ကြံတိုင်း ပုတိုင်း နာကျင်တိုင်း စိတ်ပျက်တိုင်း ဝမ်းသာတိုင်း အကုန်လုံး အမှတ်ရနေဘို့
ပါဘဲ၊ ဒီလိုအမှတ်ရနေလျှင် သတိ အစောင့်အရောက် ကလေးနဲ့ ပြည့်စုံနေတယ်လို့ ဆုံးရပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း
ကို ရှုမှတ်လို့ အမှတ်သတိက ကောင်းသလောက် စိတ်တည်ကြည့်မှု သမာဓိကလဲ ကောင်းလာပါတယ်၊ အဲဒီသတိ သမာဓိတွေ
ကောင်းလာသလောက် အသိညှုံးတွေကလဲ ကောင်းလာပါတယ်၊ ဒါဟာ တရားအားထုတ်တဲ့ အူတွေကိုယ်တိုင် တွေ့ရပဲ
သဘောတရားတွေပါဘဲ။ နောက်ဆုံးကျတော့ သိစရာဆိုယင် ဘာမျှ အကျိန်တော့ဘူး၊ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်း အကုန်လုံးဘဲ
သိသွားပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒါဟာ “အစောင့်အရောက် တပါးနဲ့ ပြည့်စုံတယ်” ဆိုတဲ့ **အရိယာဝါသ-တရား-အရိယာတို့၏** နေအိမ်
တရားပါဘဲ။ အဲဒီ အရိယာနေအိမ်နဲ့ လုံလုံခြုံခြုံ တင့်တင့်တယ်တယ် နေနိုင်အောင် ပြီးစားကြရမယ်၊ တို့ဒကာ ဒကာမတွေ
တသုတရာ့လုံးက အိမ်မဲ့ ယာမဲ့နဲ့ နေလေလို့ အပါယ်ဆင်းရတွေနဲ့ တွေ့လာတာလဲများလှပြီ၊ သံသရာဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့လာ
တာလဲများလှပြီ၊ မြတ်စွာဘူးရား သာသနနဲ့ တွေ့ကြံ့နေတဲ့ ယခါဘဝမှာတော့ ဘေးရန်ကင်းတဲ့ အရိယာနေအိမ်ကြီးနဲ့ နေနိုင်
အောင် ကြီးစားပြီး ဒီ အရိယာဝါသနေအိမ်ကို ဆောက်ကြရမယ်။

ଫେରିଟିକ୍ ମୁଦ୍ରାବଳୀ

ဒီနေရာမှာ မေးစရာရှိပါတယ်၊ တပည့်တော်တို့က အရိယာမှာ မဟုတ်သေးဘဲနဲ့ အရိယာနေအိမ်မှာ နေခွင့်ရပါမလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ ဥပမာနဲ့ပြောယင် ရှင်းသွားပါလိမ့်မယ်၊ ယခြေလောကမှာ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်တဲ့ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းတွေ ဟောတယ်ကြီးတွေဆိုတာ ရှိကြပါတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်ပေမဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ အခေါ်ပေါ်လို့ ရက်ပိုင်းလိုင်နဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ နှစ်ပိုင်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ် နေခွင့်ရပါတယ်။ **အရိယာဝါသ** ဆိုတဲ့ အရိယာတို့ရဲ့ နေအိမ်ကလဲ ထိုက်တန်တဲ့ အခေါ်ပိုင်ယင် နေခွင့်ရပါတယ်။ ဘယ်လို့ အခတွေ ပေးရမှာလဲဆိုယင် ယုံကြည့်မှု-သွှေ့ ဆိုတဲ့ အခလဲ ပေးရမယ်၊ ဒါအတဲ့ ပေးရမယ်၊ ဒီအတဲ့မှာ ယုံကြည့်မှု-သွှေ့တရား ဆိုတာ အလွန်ဘဲ အရေးကြီးပါတယ်၊ ဘယ်အလုပ်မဆို အကျိုးရှိရမယ်လို့ ယုံကြည့်မှာ လုပ်နိုင်ပါတယ်၊ မယုံးကြည့်ယင် တော့ မလုပ်နိုင်ဘူး၊ “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု” ဆိုတဲ့ ဒီအရိယာဝါသ အလုပ်ကလဲ ရှုမှတ်ယင် ပိုပသုနာကုသိုလ်ဖြစ်တယ်၊ အကျိုးရှိတယ် ဆိုတာကို ယုံကြည့်မှာ အားထုတ်နိုင်ပါတယ်၊ ယုံကြည့်ရဲနဲ့လဲ မပြီးသေးပါဘူး၊ ပိုပသုနာ မဂ်ဖိုလ် နိုဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားတွေကို လိုချင်တဲ့ စိတ်ဆန္ဒကလဲ ထက်ထက်သန်သန်ရှိဖို့ လို့ပါသေးတယ်၊ ပြီးတော့ မဆုတ်မန္တ် မပျင်းမရှိ အားထုတ်နိုင်တဲ့ လုံးလဲ ပိုရှိယကလဲ ထက်ထက်သန်သန်ရှိဘူး၊ လိုပါသေးတယ်၊ ဒီ သွှေ့ ဆန္ဒ ပိုရှိယာဆိုတဲ့ အခတွေ ပေးနိုင်ယင်တော့ အရိယာဝါသ နေအိမ်ကြီးမှာ နေခွင့်ရပါတယ်၊ ယုံလဲ ယုံတယ်၊ လုံးလဲ လုံးလားတယ်၊ ပုံင်းလဲ မပျင်းဘူး ဆိုယင် အချိန်အခွင့်ရတိုင်း ရှုမှတ်နေရဲပါဘဲ၊ သွားတယ် သွားတယ် ကွေးတယ် ဆန္ဒတယ်၊ မြင်တယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် တချက်မှတ်ယင် အရိယာဝါသနေအိမ်ကို တခါရောက်သွားတာဘဲ၊ ဆယ်ချက်မှတ်ယင် ဆယ်ခါရောက်တယ်၊ အချက်တရာ မှတ်ယင် အခါတရာ ရောက်တယ်၊ တမိန္ဒစ်နှင့်မှတ်နေယင် အရိယာဝါသ နေအိမ်မှာ တမိန္ဒစ်နေရတယ်၊ ဆယ်မိန္ဒစ်မှတ်ယင် ဆယ်မိန္ဒစ် နေရတယ်၊ ပိုက်ဆံ တပြားတချက်မှ မကုန်ရဘူး၊ သိပ်နေရောက်တယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့က ငွေကြေးမကုန်ဘဲနဲ့ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းနဲ့ နေရတဲ့ နည်းလမ်းကို ညွှန်ပြနေပါတယ်၊ အဲဒါ အိမ်ကောင်းနဲ့ လုံလုံခြုံပြီ စိတ်ချုပ်ရောက်ချေချင် ကြယင် အရိယာဝါသ နေအိမ်ကို ဆောက်ကြရုံဘဲ။ “ဟာ-တသံသရာလုံးက နေလာခဲ့သလို မလုံခြုံတဲ့ သာမန်ကုသိုလ် အိမ်စုတ် ကလေးတွေနဲ့ဘဲ နေပါတော့မယ်၊ အိမ်မဲ့ ယာမဲ့ဘဲ နေပါတော့မယ်” ဆိုယင်တော့ ဒကာ ဒကာမတို့ သဘောပါဘဲ၊ မရှုမှတ်ဘဲ နေမြတ်ငိုင်း နေကြပါ။

သာတ်မိလိုကြီး တမ္မဒါ၌

အဲဒီလို ရာထူးက နှဲတ်ထွက်တဲ့အခါမှာ ရာထူးရှိစဉ်တုန်းက အခွင့်မရတာတွေကို သုံးဆောင်ဘို့ အဆောတလျှင် စီမံသတဲ့၊ အဲဒါက ဘာတွေတုန်းဆိုယင်၊ သူသတ်ရာထူးနဲ့ မင်းမှုထမ်းနေတဲ့ သူဟာ အသာစ်စက် အဝတ်ကို မဝတ်ရဘူးတဲ့၊ ထောပတ်အသာစ်နဲ့ ကြိုထားတဲ့ နွားနှီးယာဂါ နွားနှီးဆန်ပြုတိကိုလဲ မသောက်ရဘူးတဲ့၊ မြတ်လေးပန်းကိုလဲ မပန်ရဘူးတဲ့၊ နှီးသာလဲ မလိမ်းရဘူးတဲ့၊ ဒီလေးမျိုးကို မသုံးရဘူးလို့ အဲဒီတုန်းက အာဏာပိုင် မင်းတွေက ဥပဒေလုပ်ထားသတဲ့။ သူသတ် အလုပ်က အင်မတန် ရှုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့အတွက် အကောင်းအမြတ်တွေနဲ့ မတန်ဘူးလို့ယူဆပြီး တားမြစ်ထားဟန် တူပါတယ်၊ ယခုကာလ လူတွေအမြင်နဲ့ ဆိုယင်တော့ ရယ်စရာဖြစ်နေမှာပေါ့။ အဲဒီလို တားမြစ်ထားတာတွေကို **တမ္မဒါ၌**က သုံးဆောင်ချင်နေတာ ကြာလျှို့ “ယခုမှာဘဲ အခွင့်ရတော့တယ်၊ အားရအောင် သုံးဆောင်လိုက်မယ်” ဆိုတဲ့ အနေမျိုးနဲ့ စီမံပါသတဲ့။ လူဆိတ်တာ မလုပ်ရဘူးဆိုတာကို သိပ်ပြီးလုပ်ချင်တတ်တယ်၊ အစားရဘူးဆိုယင် သိပ်စားချင်တတ်တယ်၊ သိပ်ကောင်းလိမ့်မယ်လို့လဲ ထင်တယ်။ ဒါကြောင့် တမ္မဒါ၌ကဟာ နွားနှီးယာဂါကို သူများသောက်နေတာ မြင်ရတိုင်း သူက သိပ်သောက်ချင်နေတယ်၊ အဝတ်သစ်လ ဝတ်ချင်တယ်၊ မြတ်လေးပန်းလဲ ပန်ချင်တယ်၊ နှီးသာလဲ လိမ်းချင်တယ်၊ ဒါတွေကို သူ့စိတ်ထဲက တမ်းတနေတာ ကြာလျှို့။ ဒါကြောင့် သူက အဲဒီရာထူးက နှဲတ်ထွက်ရတဲ့နေ့မှာဘဲ သူအိမ်ရှင်မကို နွားနှီးယာဂါ အကြိခိုင်းထားပြီးတော့ အဝတ်သစ် ပန်းနှီးသာများနှင့်တကွ မြစ်ဆိပ်သွားပြီး ရေချိုးတယ်၊ ပြီးတော့ အဝတ်သစ်တွေကို ဝတ်ပြီး နှီးသာကိုလဲ လိမ်း၊ ပန်းကိုလဲ ပန်ပြီး အိမ်ပြန်လာခဲ့တယ်၊ အိမ်ရောက်တော့ အသုံးပြုင်ထားတဲ့ နွားနှီးယာဂါကို သောက်တော့မယ်လို့ ပြင်ဆင်နေပါတယ်-တဲ့။

အရှင်သာရီပုဂ္ဂိုလ်ရာ ကြောတဲ့အခါ

အခြေခံပြင်ဆင်နေတုန်းမှာ **အရှင်သာရိပုတ္တရာ** မထောရ်မြတ်ကြီးက အဘိညာဉ်နဲ့ ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ တမ္မဒါနိုက် ကကြီးကို ဒီလို့ မြင်တော်မူပါတယ်၊ ဧသှာ-တမ္မဒါနိုကကြီးဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာက သုံးဆောင်ခွင့် မရခဲ့တဲ့ နွားနိုယာဂျာ သုံးဆောင်မယ်လို့ ပြင်ဆင်နေပါပကော၊ အဲဒါကို သုံးဆောင်ပြီးယင် ယခုနံနှစ်ခေါင်းမှာဘဲ သေရှာတော့မယ်၊ သေပြန်တော့လဲ သူမှာ အားကိုးစရာ ကုသိုလ်ကောင်းမှာက ဘာမှမရှိရှာဘူး၊ ၅၅-နှစ်ကာလပတ်လုံး သူပြုထားတဲ့ မကောင်းမှာ အကုသိုလ်တွေကတော့ ပြည့်လို့ဘဲ၊ ဒီအကုသိုလ်တွေက သူကို ပုဒ်မအမျိုးမျိုးနဲ့ ဝရမဲ့ဖော်ဘို့ အသင့်ရှိနေတယ်၊ သေသည်နှင့် တြိုင်နာက် အပါယ်ငဲ တခါးထ ကျရှာတော့မယ်၊ သနားစရာကောင်းပိုက်ပါဘို့တော့ဘယ်၊ ဒါမြတ်ခုံ ဒီကံနဲ့ သွေ့တိုက် ရေးကဲလွှာတ်အောင် ပါသွားပြီ ကယ်တင်းဦးမှာဘဲလို့ ဒီလို့ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထောရ်မြတ်ကြီးက တမ္မဒါနိုက၏ အနီးကို ရှုတ်တရက်ကြီး ဆွမ်းရပ်တော်မူပါတယ်။ ဒီနေရမှာ သွွှုံးတရား မရှိတဲ့သူဆုံးယင်တော့ ကုသိုလ်မရဘဲ အကုသိုလ်တွေတောင် ဖြစ်ဖို့ရှိနေပါတယ်၊ တမ္မဒါနိုကမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာက သောက်ခွင့်မရလို့ အင်မတန် သောက်ချင်နေတဲ့ နွားနိုယာဂျာကို အားမနာပါးမနာ လာပြီးအလွှာခံရမလားလို့ ကဲရဲ့ပြီးတော့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တမ္မဒါနိုကကတော့ သွွှုံးတရား ကောင်းရာပါတယ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထောရ်မြတ်ကြီးကို မြင်ရတော့ သူမှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ သွွှုံးတရားတော့ ဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်ပုံကတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထောရ်မြတ်ကြီး ယခုကြောတာ အင်မတန်နေရာကျေတာဘဲ၊ ယခင်ကအရှင်သာရိပုတ္တရာ မထောရ်မြတ်ကြီးကို တွေ့ယင် လှုဗ္ဗရာက အသင့်မရှိဘူး၊ လှုဗ္ဗရာက အသင့်ရှိတဲ့အခါးလဲ မတွေ့ရဘူး၊ ဒီတခါးတော့ လှုဗ္ဗရာကလဲ ရှိတယ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ ကြောတယ် တယ်နေရာကျေတာဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ရှိသေးစွာပုံပြီး နွားနိုယာဂျာကို ဆက်ကပ်ပါတယ်-တဲ့၊ သွွှုံးတရားဟာ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်၊ သွွှုံးတရားမရှိယင် လက်မရှိတာနဲ့ တူတယ်၊ လက်မရှိယင် အသုံးကျေတဲ့ပစ္စည်း အဘိုးတန်တဲ့ပစ္စည်းကို တွေ့ပေမယ့်လို့ ကောက်မယူနိုင်ဘူး၊ အဲဒါလို့ဘဲ သွွှုံးတရားမရှိတဲ့ သူမှာ ဘုရား တရား သံယာ ရတနာ ၃-ပါးနဲ့ တွေ့နေရာပေမယ့်လို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှာ ဖဖစ်ဘူး၊ ပုံမတော်ယင် အကုသိုလ်တွေတောင် ဖြစ်တတ်သေးတယ်၊ လက်ရှိတဲ့သူမှာ အဘိုးတန်ပစ္စည်းကို တွေ့ယင်ကောက်ယူနိုင်သလို့ဘဲ သွွှုံးတရားရှိတဲ့သူမှာ ဘုရား တရား သံယာတော်တို့နဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါး တသံသရာလုံး သုံးချုပ်မကုန်နိုင်တဲ့ ကုသိုလ် ဥစ္စာတော်ကို ဆည်းပူးနိုင်တယ်။

နှံးနှံးယာဉ်လူ။

ယခု တမ္မဒါဒိကကြီးမှာလဲ သဒ္ဓိတရားဆိုတဲ့ လက်က သန်သန်စွမ်းစွမ်း ရှိနေတဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထော်မြတ်ကြီးကိုပင့်ပြီး အင်မတန်သောက်ချင်နေတဲ့ နားနှံးယာဂုဏ်ကို သူကိုယ်တိုင် မသောက်သေးဘဲ လူ၌ဒါန်းဆက်ကပ်ပါတယ်တဲ့။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ယာဂုဏ် ဘုံးပေးနေပါတယ်၊ တမ္မဒါဒိကကလဲ အနီးအပါးမှာ ရှိသော်ထိုင်ပြီး ယပ်ခပ်ပေးနေပါတယ်၊ ဒီလို့ ယပ်ခပ်ပေးနေရင်း သူမှာ ယာဂုဏ်သောက်ချင်တဲ့ စိတ်တွေ အလွန်အကဲ ဖြစ်နေပါသတဲ့။ ဖြစ်လဲ ဖြစ်ပေမှာဘဲ၊ အောင့်လာခဲ့ရတာက နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်ကျော်တောင် ရှိနေပြီဟာကိုး၊ အဲဒါကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက သိတော်မှတာနဲ့ တမ္မဒါဒိကကိုလဲ တနေရာမှာသွားပြီး ယာဂုဏ်သောက်ဖို့ ခွင့်ပြုလိုက်ရတယ်၊ ဒီလိုခွင့်ပြုရတာကလဲ တခြားရကြောင့်မဟုတ်ဘူး၊ ယာဂုဏ်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ပြင်းထန်နေယင် တရားကိုကောင်းကောင်း နားနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူကို ယာဂုဏ်ဖို့ ခွင့်ပြုလိုက်ရပါတယ်။ ယာဂုဏ်ပြီးတဲ့အခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အနီးမှာရှိသော် ထိုင်နေတယ်၊ ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက အနေမောဒါနာတော်မှာ ပေါ်ပေါ်ပါတယ်။

ဒါနကထာ သီလကတာ စသည်

တရားတော်ဆိုတာ အင်မတန် သိမ်မွေ့ပါတယ်၊ ပဋိမပေးလှူမှုနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဒါနကထာ ကို ဟောရပါတယ်၊ ပြီးတော့ သီလကထာကို ဟောရပါတယ်၊ သီလဆိုတာ သူတပါးအသက်ကို မသတ်ရဘူး၊ သူတပါး အေားမယားကို မပြစ်မှားရဘူး၊ သူတပါး အကျိုးခဲ့ဖြစ်အောင် မလိမ်ရဘူး၊ မူးယစ်မိုက်မဲစေတတဲ့ သေရည်သေရက်ကို မသောက်ရဘူး၊ စသည်ဖြင့် ကိုယ်နဲ့ နှစ်တို့ စောင့်စည်းရတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားပါဘဲ၊ အဲဒီသီလကို ကျူးလွန်ယင် အပါယ်ငရဲ့ လဲ ကျေတတ်တယ်၊ လူဖြစ်တဲ့ အခါမှာလဲ အသက်တို့ခြင်း အနာများခြင်း ရန်သူများခြင်း ပစ္စည်းဥစ္စ မရှိရှားပါးခြင်း အစရှိတဲ့ မကောင်းကျိုးတွေနဲ့တွေပြီး ဆင်းရတ်တယ်၊ သီလလုံခြုံယင်တော့ လူဘဝ နတ်ဘဝ ချမ်းသာတူဘဝတွေမှာ ဖြစ်နေတယ်၊ ဖြစ်ရာဖြစ်ရာမှာ အသက်ရည်ခြင်းအစရှိတဲ့ ကောင်းကျိုးတွေနဲ့ပြည့်စုံပြီး ချမ်းသာရတ်တယ် စသည်ဖြင့် သီလအကြောင်းကို ဟောရပါတယ်၊ အဲဒါပြီးတော့ နတ်ပြည်အကြောင်း သရွကထာကို ဟောရပါတယ်၊ အဲဒါပြီးတော့ ဝိပသနာ မဂ်ဖိုလ်နဲ့ စပ်တဲ့ မရွကထာ ကို ဟောရပါတယ်၊ ဝိပသနာဆိုတော့ လောဘ ဒေါသ စိတ်ကူးကလေးမျှ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် မပြတ်ရှုနေပုံကို ဟောရတ်ဘူး၊ ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟောတဲ့ တရားတွေက အလွန်သိမ်မွေ့နေတယ်၊ အဲဒီလို့ သိမ်မွေ့တဲ့ တရားတွေကို နာရတော့ တမ္မဒါဒိကမှာ ရေးကသူပြုခဲ့တဲ့ မကောင်းမှုအကုသိုလ်အကြောင်းတွေကို ပြန်ပေါ်လာတယ်၊ အဲဒါတွေကို စဉ်းစားပြီး တော့ စိတ်ပုပန်နေရာတယ်၊ “ပြော်-ငါ့မှာ မကောင်းမှုတွေ များလိုက်ပါဘဲ၊ ဒီလောက် မကောင်းမှု များနေတဲ့ ငါဟာ ဒီလောက်သိမ်မွေ့တဲ့ တရားနဲ့တော့ မတန်ပါဘူး” စသည်ဖြင့် စဉ်းစားပြီးတော့ စိတ်ပုံလွင့် ပူပန်နေရာသတဲ့။ အဲဒါကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက သိတော်မှတဲ့အတွက် စိတ်အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ တရားနားနိုင်အောင် မေးမြန်းတော်မှပါတယ်၊ “ဒါယကာ တမ္မဒါဒိက၊ သင်ဟာ ငါဟောတဲ့ တရားကို ဇူးဇူးစိုက်စိုက် မနားနိုင်ဘူးထင်တယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲ” လို့ မေးပါတယ်။ “အရှင်ဘုရားဟောတဲ့ တရားကတော့ သိပ်ကောင်းတာပါဘဲဘုရား၊ ဒါပေမယ်လို့ တပည့်တော်မှာ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေက အလွန်များနေပါတယ်၊ အဲဒါတွေကို တွေးတော့ ဆင်ခြင်မိတဲ့ စိတ်က ပူလောင်ပြီး ပုံလွင့်နေပါတယ် ဘုရား”လို့ လျှောက်တယ်။ ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက တမ္မဒါဒိကမှာ စိတ်ပုပန်မှု ပြုမေးစေရန် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ပရိယာယ်နဲ့ မေးခွန်းများ ထုတ်ပါတယ်၊ “တမ္မဒါဒိက၊ သင် အဲဒါ မကောင်းမှုတွေကို ပြုတော်မှာ သင်ကိုယ်တိုင်က ပြုချင်လို့ ပြုတော်မှာ သယ်ယူပေးပါတယ်” လို့ မေးတော့၊ “အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော် ကိုယ်ဝိုင်ကတော့ ဘယ်မှာ ပြုချင်မှာလဲ၊ မင်းမှုထမ်းဆိုတော့ ဘုရင်မင်းမြတ်ကနိုင်းလို့ မလွှဲမရောင်းသာတဲ့အတွက် ပြုရပါတယ်” လို့ ပြန်ကြား လျှောက်ထားပါတယ်။

ပရိယာယ်နဲ့မေး

ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက-“နော်း ဒီလိုဆိုယင် အဲဒါတွေဟာ သင့်မကောင်းမှုတွေ ဟုတ်ပါမည်လား” လိုပရိယာယ်နဲ့ ထပ်ပြီးမေးပြန်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ သေသေချာချာစဉ်စားကြနော်၊ တမ္မဒါဋ္ဌက စိတ်သက်သာရာရှုပြီး တရားနာနိုင်အောင်လို့ သင့်မကောင်းမှုတွေ ဟုတ်ပါမည်လားလို့ ပရိယာယ်နဲ့ မေးတာသာ ဖြစ်တယ်၊ အမှန်ကတော့ မကောင်းမှုဆိုတာ ကိုယ့်သဘောအတိုင်းဘဲ ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ သူများကခိုင်းလို့ ပြုလုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်တဲ့သူမှာ အကုသိုလ်ကတော့ ဖြစ်တာချည်းပါဘဲ၊ စိတ်ထက်သန်ယင် အပြစ်ကြီးတယ်၊ စိတ်မထက်သန်ယင် အပြစ်ကယ်တယ်၊ ဒါလောက်သာခြားနားပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် တမ္မဒါဋ္ဌကမှာတော့ ဗဟိုသုတမရှိတဲ့ အတွက် “အင်း-ဒီမကောင်းမှုတွေဟာ ငါကလုပ်ချင်လို့လုပ်ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်းလို့ လုပ်ရတာ၊ ဒီမကောင်းမှုတွေဟာ ငါနဲ့မဆိုင်ဘူး၊ ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ မကောင်းမှုတွေချည်းဘဲ”လို့ သူက တရားတော်းဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့်သူမှာ စိတ်ပုပန်မှုတွေ ပြုမဲ့အေးအေးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မှုတဲ့ တရားကို စုံနှိမ်နိုင်းပါသတဲ့။

အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဖွော်က ဒက္ခာကြီးတယောက်က ကပ်လုံးစကားတခုကို ပြောတယ်၊ “ဟေ့-လူဟာ အသိဉာဏ်ပညာရှိတိုင်းလဲ နေရာတကာ ကောင်းတာမဟုတ်ဘူး၊ အသိဉာဏ်မရှိတာ ထူတာလဲ နတာလဲ နည်းနည်းတော့ ကောင်းတာရှိသေးတယ်”လို့ သူကပြောတော့၊ တခြားလူတွေက “ဘယ်လိုဟာလဲဗျာ” လို့ ဂိုင်းမေးကြတယ်၊ ဒီတော့ သူက “ကြည့်ပါလေးကွဲ တမ္မဒါဋ္ဌကဟာ ဗဟိုသုတ်အသိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေလျှင် ပုပန်မှုဟာ ပြုမဲ့မှာမဟုတ်ဘူး၊ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်းလို့ လုပ်ရယင် သင်အကုသိုလ် ဟုတ်ပါမည်လား”လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပရိယာယ်နဲ့ မေးတာကို သူက ဗဟိုသုတ် အသိဉာဏ်မရှိတဲ့ ထူတူတူလူမှို့ ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ အကုသိုလ်ချည်းဘဲလို့ တထစ်ချုံးဖြတ်ပြီးတော့ စိတ်ပုပန်မှု ပြုမဲ့အေးသားတာကွဲ၊ ဒါကြောင့် ထူတာလဲ နည်းနည်းတော့ ကောင်းတယ်”လို့ အဲဒါဒက္ခာကြီးက ပြောတယ်၊ တော်တော်ရှာရှာ ဖွေဖွေ ပြောတတ်တဲ့ ဒက္ခာကြီးဘဲ။ ဒါပေမဲ့ တို့ဒက္ခာတော်က တမ္မဒါဋ္ဌကကို အသိဉာဏ်နည်းအောင်တော့ ခို့မနေကြနဲ့၊ အသိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် တရားကို နာရတယ်၊ တရားစာများကိုလဲ ကြည့်ရ လေ့လာရတယ်၊ ဗဟိုသုတ်ရှိတဲ့သူတွေကို မေးမြန်းရတယ်။

အနဲ့ခလာမညာက်

တမ္မဒါဋ္ဌကဟာ ခုနကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ ပရိယာယ်မေးခွန်းကြောင့် စိတ်အေးချမ်းပြီးတော့ ရှိရှိသေသာနဲ့ ရှို့စိုက်ပြီး တရားနာနေရာရှင်း နှလုံးသွင်းပြီး လိုက်သွားတဲ့အတွက် အနေလောမညာက်ကို ရာသွားသတဲ့။ အနေလောမညာက်ဆိုတာ ၃-မျိုးရှိတယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ သမ္မသနညာက်မှ စပြီးတော့ စိုပသနာ ညာက်အားလုံးကို အနေလောမညာက်လို့ ခေါ်တာလဲ ရှိတယ်၊ မဂ်ရောက်ခါနီး သံဪရူပေက္ခာအရင့်ပိုင်းကို အနေလောမညာက်လို့ ခေါ်တာလဲ ရှိတယ်၊ မဂ်ဝိတိထဲက အနေလောမညာက်ဆိုတာလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒီ ၃-မျိုးထဲမှာ တမ္မဒါဋ္ဌက ရာသွားတာကို ဘယ်ညာက်ဘဲလို့ အတိအကျခုံးဖြတ်ဖို့ကတော့ မလွယ်ပါဘူး၊ မဓာပဒအနွှကထားမှာ သောတာပတ္တိမ်းတော့ - သောတာပတ္တိမ်းတော့က အနေလောမညာက်လို့ ဆိုထားတာကို ထောက်ဆကြည့်ယင်တော့ သောတာပတ္တိမ်းမှာ ဖြစ်တဲ့ သံဪရူပေက္ခာ အရင့်ပိုင်းညာက်ကို ဆိုလိုယင်းကို ပို့ဆိုယင်းကို ဆိုလိုယုံး ဥဒုယုံယ ညာက်၊ မရောက်မိလို့ဆိုယင်လဲ ဆိုဘယ်ရှိပါတယ်၊ သို့မဟုတ် တရားတိပသနာလို့ယင်လဲ ဆိုဘယ်ရှိပါတယ်၊ အလွန်ဝေးတဲ့ သောတာပတ္တိမ်းတော့ ထောက်ပြီး ဆိုဘယ်ရှိမရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် သောတာပတ္တိမ်းမ်း၏ အောက်ဖော်က အနေလောမညာက်လို့ဆိုတဲ့ ဓမ္မပဒအနွှကထားအလိုအားဖြင့် သောတာပတ္တိမ်းနဲ့ မဝေးလှုတဲ့ သံဪရူပေက္ခာညာက် အရင့်ပိုင်းကို ဆိုလိုတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။ ဒီလိုပူရတာများ ရှိပါရဲ့လားလို့ ဆိုယင်၊ ရှိပါတယ်၊ ဘုရားအလောင်းတော်များဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနများ ဝင်ပြီး ရဟန်းပြုလျှင် အနေလောမညာက်အထိ စိုပသနာ အတိုင်းပို့ဆိုယင် အနေလောမညာက်ရှိပါဘဲ၊ မဂ်ဝိတိထဲက အနေလောမညာက်ကို ရောင်ယင်တော့ မဂ်ဖို့လိုက် တခါထဲ ရောက်သွားတော့တာပါဘဲ၊ အနေလောမညာက်တွင် ရပ်တန်းနေရှိး မရှိပါဘူး၊ ပြီးတော့ ဘုရားအလောင်း ဆိုတာကလဲ ဘုရားဖြစ်မည့် နောက်ဆုံးဘာဝ ဘုရားဖြစ်မည့် အချိန်ကျမှာသာ မဂ်ဖို့လိုက် ရောက်နိုင်ပါတယ်၊ ရှေးရှေး စောဘေးတွေတုန်းကတော့ မဂ်ဖို့လိုက် မရောက်နိုင်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အနေလောမညာက်လို့ ဆိုပေမဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်များ နှစ်ဘဝတွေက ရောက်တယ်ဆိုတဲ့ အနေလောမညာက်ဟာ သံဪရူပေက္ခာ အရင့်ပိုင်းညာက်ဘဲလို့သာ ယူရပါတယ်၊ ယခု တမ္မဒါဋ္ဌက ရာသွားတယ်ဆိုတဲ့ အနေလောမညာက်ကိုလဲ နည်းတူဘဲ ယူသင့်ပါတယ်။

တမ္ထဒါနီက သေဆုံး

ယခုပြောနေတဲ့ “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှာ၊ သတိပြု၊ စောင့်မှုအစဉ်ထား”ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသတရားနဲ့စပ်ပြီး ပြောရယ်တော့ ဝိပဿနာညွှန် သာမန်ကို ယူလျှင်လဲ သင့်ပါတယ်၊ အောက်ထစ်ဆုံး သမ္မသနညွှန်ကို ယူလျှင်လဲ သင့်ပါတယ်။ ယူချင်ရာ ယူနိုင်ပါတယ်၊ ဘယ်ဟာကိုဘဲယူယူ အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်အရောက် ကလေးကတော့ ပြည့်စုံနေပါပြီ၊ အရိယာနေအိမ်ထဲလဲ ရောက်နေသည် မည်ပါပြီ၊ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထော်မြတ်ကြီးက “ဒါလောက်ဆိုယင် အပါယ်ဘေးမှ ကာကွယ်နိုင်တဲ့သတိ အစောင့်အရောက် ကလေးနဲ့ ပြည့်စုံသွားပြီး၊ ဒါလောက်ဆိုယင် စိတ်ချရပြီ၊ တော်လောက်ပြီ၊ သူမှာ ဒါထက်လဲ တိုးတက်စရာ မရှိသေးဘူး”လို့ ယူဆပြီးတော့ တရားကို နိဂုံးချုပ် အဆုံးသတ်တော်မှုလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရားဟောပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမလဲ ပြန်ကြတော်မှုတယ်၊ တမ္ထဒါနီကလဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို လိုက်ပို့ပြီး လမ်းချလတ်က ပြန်လာတဲ့အခါမှာ ရေးသာဝဟောင်းတွေက ရန်ပြီးဖွဲ့လာခဲ့တဲ့ ဘီလူးမက နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ရွှေ့သက်လို့ သေဆုံးသွားရရှာသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ နွားမယောင်ဆောင်ပြီးရွှေ့သတ်တယ်-ဆိုတာကို မကြိုက်ယင် နွားမမှာ ပူးကပ်ပြီး ရွှေ့သတ်တယ်လို့ ဒီလို လဲ ယူနိုင်ပါတယ်၊ ဒါက ဘာကြောင့်ပြောရသလဲလို့ဆိုတော့၊ ယခုကာလမှာ စောန်တဲ့လူတွေက ပေါ်လွန်းလို့ ကျမ်းကိုထဲမှာ ရှိတဲ့အတိုင်း အတိအကျပြောလိုက်ယင်၊ ယူတို့ရှိ မရှိဝေဘာန်တတ်ကြလို့၊ ယခုခေတ်လူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ ပြင်ယူချင်လဲ ယူရ အောင် ပြောရတာပါဘဲ၊ သူကျမ်းစာ အဆိုကတော့ နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ရွှေ့သတ်တယ်လို့ဘူးပါတယ်။

တုသိတာ နတ်ပြည့်ဇောက်

အဲဒီလိုရွှေ့သတ်လို့ သေဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ တမ္ထဒါနီကြီး ဘယ်ကိုရောက်သွားပါသလဲ၊ စတုမဟာရာ၏ တာဝတိသာ ယာမာ တုသိတာ-ဆိုတော့ နတ်ပြည့် ၆-ထပ်မှာ စတုတွေနတ် ပြည်ပဲ့၊ အဲဒီနတ်ပြည့်ဟာ ဘုရားလောင်းတော်တို့၏ စံရာလဲဖြစ်လို့ အင်မတန်အလေးပြုအပ်တဲ့ နတ်ပြည်ပါဘဲ။ အဲဒီတမ္ထ ဒါကြောကြီး သေဆုံးသွားတယ်ဆိုတာကို ကြားသိကြရတဲ့ ရဟန်းတော်တွေက တရားသဘင်္မာ စွေးနွေးကြတယ်၊ တမ္ထဒါနီက ကြီးဟာ ဤ-နှစ် ကာလပတ်လုံး အင်မတန် ကြမ်းကြုံတဲ့ မကောင်းမှုတွေကို ပြုသွားတယ်၊ ဒီကနေ့ဘဲ အဲဒီရာထူးကထွက် ရတယ်၊ ဒီကနေ့ဘဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ယာရာဆွမ်းလှုပြီး ဒီကနေ့ဘဲ သေသွားရာပြီ၊ ဘယ်မှာများ ဖြစ်ရာလေမည်လဲ စသည်ဖြင့် စွေးနွေးကြတယ်။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက ကြွလာတော်မှုပြီးတော့ တမ္ထဒါနီက တုသိတာနတ်ပြည့်၌ ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောကြားတော်မှုပါတယ်။ ဒီတော့ ရဟန်းတော်တွေက “မြတ်စွာဘုရား၊ ဒီလူကြီးဟာ ဤ-နှစ်ပတ်လုံး လူတွေကို သတ်ပြီးတော့ တုသိတာနတ်ပြည်ကို ရောက်သွားပါသလား ဘုရား”လို့ ထပ်မံပြီး မေးလျှောက်ကြပြန်ပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကလဲ “ဟုတ်တယ် ချုစ်သားတို့၊ သံသယမရှိကြနဲ့၊ သူက သေခါနီး ပန်းဝင်ချိန်ကလေးမှာ ကလျာဏမိတ္တာ-မိတ္တာကြောင်း ဖြစ်တဲ့ သာရိပုတ္တရာကို အမှုရသွားတယ်၊ သာရိပုတ္တရာ၏တရားကို နာယူပြီး အနလေးမည်ကို ရသွားတဲ့အတွက် အပါယ် ဘေးကလွှတ်ပြီး တုသိတာနတ်ပြည်ကို ရောက်သွားတယ်”လို့ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းလင်းမိန်ကြားတော်မှုပါတယ်။

သူဘာသိတဲ့ သူကိုတွာနာ၊ နိုင်ရေး စောရဟနာတကော်။

အနုလောမခန့်း လဒ္ဒါနာ၊ မောဒတိ တိဒီဝံ ဂတော်။

နိုင်ရေး ရာဇ်ပြုပြီးမြဲ။ စောရဟနာတကော်၊ တမ္ထဒါနီက မည်သော နိုးသူသတ် ဗိုလ်ကြီးသည်။ သူဘာသိတဲ့၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကောင်းစွာဟောကြား မြတ်တရားကို။ သူကိုတွာနာ၊ ကြားနာရွှေ့။ အနုလောမခန့်း အနုလောမဝိပဿနာညွှန်ကို။ လဒ္ဒါနာ၊ ရွှေ့။ ဝါ၊ ရသောကြောင့်။ တိဒီဝံ၊ တုသိတာ မည်သော နတ်ပြည့်လောကသို့။ ဂတော်၊ ရောက်လျက်။ မောဒတိ၊ ဝိုင်းမြောက်ဝိုင်းသာလျက်။

အဲဒါ ဓမ္မပဒေသနှင့်ကထာမှာ အထင်အရှား ပြဆိုထားတဲ့ စကားပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာသတိ အစောင့်အရောက် ကလေးဟာ အစစအရာရာမှာ လုံခြုံတယ်၊ စိတ်ချရတယ်၊ အားကိုရာတယ် ဆိုတာဟာ အလွန်ဘဲ ထင်ရှားပါတယ်၊ ဒီသတိ အစောင့်အရောက်ကလေးသာ မရှိယင်တော့၊ တမ္ထဒါနီကြီးဟာ လူသာဝေးတွေက သေဆုံးသည်နှင့် တပြုင်နောက် အပါယ်ငရဲကျသွား မှာ သေချာနေပါတယ်၊ သူအကုသိုလ်တွေက သူကိုဆွဲချမယ်လို့ အဆင်သင့် ရှိနေကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သေခါနီးကလေးမှာ ကပ်ပြီးတော့ တရားနာရှားပြီး ဝိပဿနာသတိ အစောင့်အရောက်ကလေးကို ရသွားတဲ့အတွက် သူအကုသိုလ်တွေက ဝင်မဆွဲနိုင်ဘူး၊ နိုင်ငံခြား သံရုံးထဲဝင်ပြီး ခိုနေတဲ့ လူကို ရဲသားတွေက ဖမ်းခွင့်မရာတာနှင့်လဲ ခပ်တူတူဘဲ၊ ဒါကြောင့် တမ္ထဒါ နီကြားမှာ အပါယ်ငရဲကလဲ လက်မတင်ကလေး လွတ်သွားတယ်၊ အပါယ်က လွတ်ရုံးတွေင်မကသေးဘူး၊ နတ်ပြည့်လောကလဲ ရောက်သွားလိုက်သေးတယ်၊ ဘယ်လောကက နေရာကျသလဲဆိုတာ စဉ်းစားသာကြည့်ကြပေတော့။

စန္ဒာနီပွဲဆေးမဖြစ်ပုံ

ယခုတရားနာပြီး တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ စိတ်ပါလက်ပါနဲ့ ထိထိရောက်ရောက် အားထုတ်ထားယင် နှစ်ရွာသုက္ပတော်ကြိုကတော့ သေချာပါတယ်၊ အချို့ယောက်ဟောင်းတွေက သူတို့မှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရောဂါဝေဒနာ တရာ့ ခုံ ဖြစ်ပေါ်လာယင် သူအလိုလိုဘဲ အမှတ်သတိကလေးက ပေါ်လာတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီလို သတိကလေးနဲ့ ရှုမှတ်လိုက်တော့ ခုံကွေဒေဝနာတွေလဲ သက်သာသွားတဲ့အကြောင်းများကို ပြောကြပါတယ်။ အဲဒီလို သတိက အလိုလိုဖြစ်လာတာဟာ မြတ်စွာ ဘုရား လက်ထက်တော်က စန္ဒာနီဆိုတဲ့ ပုံဆေးမမှာ ဖြစ်ပုံနဲ့လဲ တူပါတယ်၊ စန္ဒာနီက သောတာပန်းပါသိကာမဘဲ၊ သူရဲ့ခင်ပုံန်းပုံဆေးက ဗြာဟွာအယူရှိတဲ့အတွက် တနေ့သောအခါမှာ ဗြာဟွာဆရာတွေကို ပင့်သိတဲ့ ပုံမှို့ပြုး ကျေးမွေးမူဇော်ပါ သတဲ့၊ အဲဒီလို ကျေးမွေးတဲ့အခါမှာ စန္ဒာနီကလဲ အိမ်သူတို့ရဲ့ ဝတ္ထာရေးကျော်စွာနဲ့ ထမင်းဟင်း စားသောက်ဖွယ်များကို လိုက်ပြီး ကမ်းလှမ်းပေးနေပါသတဲ့၊ ပုံဆေးဆရာတွေကို ကျေးမွေးမည့်ခံနေတုန်းမှာ ဗြာမြတ်စွာဘုရားကို ချိုးမွမ်း ရှိခိုးတဲ့ စကားမျိုးကို မဆိုဘို့လဲ သူခင်ပုံန်းက အလျင်နေ့ကတည်းက ပိတ်ပင်တော်ငါးပန်ထားသတဲ့၊ ဒါပေမဲ့ ခလုတ်တိုက်မိပြီး ဓမ္မချော်သွားတဲ့အခါ နာကျင်တဲ့ ခုံကွေဒေဝနာ ဖြစ်လာတော့ အမှတ်သတိက သူအလိုလိုရောက်လာတယ်၊ အဲဒီလို ဝေဒနာနဲ့ တရားကို သတိရပြီတော့ မြတ်စွာဘုရားကိုလဲ သတိရလာတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားရှိရာဆီ လက်အပ်ချိုပြီးတော့ နမေတသာ ဘက်တော့ အရဟတော့ သမ္မာသမ္မာသွေးလို့ ၃-ကြိုင်ရိုင်ရိုင် ဆိုပြီး ရိုးခိုးမိသတဲ့။ ဒါကြောင့် ခုံကွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါ မှာ သတိက သူအလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်၊ သေခါနီးမှာ ခုံကွေဒေဝနာတွေနဲ့ တွေ့နေရတော့လဲ တရားအားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီလိုဘဲ အမှတ်သတိက သူအလိုလို ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်ပြီး သူကို ရောက်သွားနိုင်တာ။ ဒီအမှတ်ရတဲ့ သတိဟာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်၊ အင်မတန်အားကိုး စိတ်ချရပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သူကို အရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ နေအိမ်လို့ ဟောထားပေတာဘဲ၊ အားမထုတ်ဘူးသေးတဲ့ သူတွေဟာ အားထုတ်စရာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်၊ အားထုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလဲ ဘုန်းကြီးတို့က အထူးတိုက်တွေးစရာ မလိုပါဘူး၊ သူသတိက သူရဲ့ တိုက်တွေးနေပါလိမ့်မယ်။

အားထုတ်ကြည့်ကြောစ်းပါ

အားမထုတ်ရသေးတဲ့ သူတွေကိုတော့ အားထုတ်ကြည့်စမ်းပါလို့ ဘုန်းကြီးတို့က တိုက်တွေးဟောပြောရပါတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့က တရားအရသာကို မသိကြသေးလိုပါဘဲ၊ တရားဟောရတာက စျေးရောင်းရတာနဲ့လဲ တူပါတယ်၊ စျေးရောင်းတဲ့သူဟာ မသိသေးတဲ့သူတွေ သိအောင် သူပစ္စည်းကောင်းကြောင်း ပြောပြီ ကြော်ပြောရတယ်၊ မုံဆိုယင်ချိပါတယ်၊ ဆိမ့်ပါတယ် ကောင်းပါတယ် စသည်ဖြင့် ကြောင်းပြောရတယ်၊ အဝတ်အထည်ဆိုယင်းလဲ လုပါတယ်၊ ခိုင်ပါတယ်၊ ပေါ်ပါတယ်စသည်ဖြင့် ကြော်ပြောရတယ်၊ သုံးဘူးတဲ့ သူတွေအတွက်ဆိုယင်တော့ ဘာမှကြော်ပြောနေဘို့မလိုပါဘူး၊ ကောင်းမှန်း သိတဲ့အတွက် သူအလိုလို ဝယ်ယူနေတော့တာပါဘဲ၊ တရားကလဲ ဒီလိုပါဘဲ မသိသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် တရားရဲ့အကျိုး တွေ့ကို ပြောပြီး တိုက်တွေးရပါတယ်၊ တရား အားထုတ်ထားပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ တိုက်တွေးဘုံး မလိုတော့ပါဘူး၊ သူတို့ သွံ့တရားနဲ့ သူအလိုလို သတိရပြီး အားထုတ်နေကြပါတယ်၊ ကမ္မဏာန်းကျောင်းကို မလာပါနဲ့လို့လို့ တားလို့တော် မရဘူး၊ တပါတရားမှာ ကမ္မဏာန်းကျောင်းက အားထုတ်စ ယောက်အသစ်တွေနဲ့ ပြည့်ကြပ်နေတယ်၊ အဲဒီလိုအခါမှာ ယောက်အဟောင်းတွေကို မလာပါနဲ့လို့လို့ တော်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ မရပါဘူး၊ သူတို့မှာလဲ အခွင့်သာတဲ့ အခါကလေးမှာ အားထုတ်ချင်လွှန်းလို့ပါ ဆိုပြီးတော့ အတင်းလာပြီး အားထုတ်ကြတာပါဘဲ။ အဲဒါဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အရိယာဝါသနေအိမ်မှာ နေရတာကို ကောင်းမှန်းသိသွားလိုပါဘဲ၊ ပြီးတော့ သူတို့မှာရရှိသွားတဲ့ သွံ့ဘုန်း သတိကလဲ သူအလိုလို တိုက်တွေးနှီးဆော်နေလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှုအစဉ်ထား” ဆိုတဲ့ ဒီအရိယာဝါသ သတိအောင်အရောက်ကလေးဟာ အင်မတန်ဘဲ ကောင်းပါတယ်၊ ဒီအရိယာဝါသနေအိမ်မှာ မနေဘူးသေးတဲ့ သူတွေကို “ဆားမြို့း အစမ်းသဘောနဲ့ နေစမ်းကြည့်ကြပါ” လို့ ဘုန်းကြီးက အထူး တိုက်တွေးပါတယ်။

မြို့ရာဇော်ပါရီရမယ်ဆိုတဲ့ အခိုယာဝါသ

အင်း- အစောင့်အရှောက်တပါးနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသကိုတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ၊ ယခု စတုရုပသောနော့-မှိုရာလေးပါး ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသကို ရှင်းပြရမယ်။ ခေါင်းစဉ်ဆောင်ပုဒ်က “လေးရပ်မိုကာ” လို့ ဆိုထားတယ်၊ သတိ အစောင့်အရှောက် ကလေးကို ဖြစ်စေလိုသူင် မှိုရာလေးမျိုးကို မိုးပြီး အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကဘာတွေလဲဆိုယင်-

သဲ့ယောက် ပဋိသေဝတီ၊ သဲ့ယောက် အခိုဝါယေတီ။

သဲ့ယောက် ပရိဝဇ္ဇာတိ၊ သဲ့ယောက် ဝိန္တာဒေါ်တဲ့။

ကော် တရာ့ကို သံဃှေးယာ ဆင်ခြင်၍။ ပဋိသေဝတီ မြို့ပေါ်။ သုံးဆောင်ထိုက်တဲ့ ပစ္စည်း ငြာပါးကို ဆင်ခြင်ဖြီး သုံး ဆောင်မြို့ဝရမယ်-တဲ့။ ကိုယ်မှာအဝတ်မရှိလျှင် အအေးအပူစသည်ကြောင့် ဆင်းချုပ်ကွဲရောက်လိမ့်မယ်၊ အဝတ်မရှိဘဲ ကိုယ် တုံးလုံးကြီးဆိုလျှင် အမြင်လဲ မတတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီလို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အဝတ်ကိုလဲ ဝတ်သုံးဆောင်ရမယ်။ ထိုအတူ မစားဘဲတော့လဲ မနေနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူ့အချိန်နဲ့ သူအစာအာဟာရကိုလဲ ဆင်ခြင်ပြီး မွှေတရုံးစားရမယ်၊ အမို့အကာ အိပ်ရာ နေရာမရှိဘဲ ကွင်းပြင်ထဲက မေကြီးပေါ်မှာ နေယင်လဲ အအေးအပူ စသည်ကြောင့် အများကြီး ဗုက္ခရောက်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် လေလုံမိုးလုံအဆောက်အအီးနဲ့ အိပ်ရာနေရာကိုလဲ ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ရမယ်၊ မကျေန်းမာတဲ့အခါမှာ ဆေးပစ္စည်း ကိုလဲ မြို့ဝရသုံးဆောင်ရမယ်၊ အဲဒီအဝတ် အစာ နေရာ ဆေး-ဆိုတဲ့ ဒီပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်သင့်တဲ့အချိန်မှာ ဆင်ခြင်ပြီး သင့်လျော်ရုံ သုံးဆောင်မြို့ဝရမယ်-တဲ့။ အဲဒါဟာ မြို့ဝရသင့်တာကို မြို့ဝတာပါဘဲ၊ မြို့ရာတပါးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဆောင်ပုဇွဲမှာ ဒါကို “မြို့ဝ” လို့ တို့တို့ကလေး ပေးတားပါတယ်၊ “မြို့ဝသည်းခဲ့၊ ရှာင်ပယ်လုန်၊ လေးတန် မြို့ရာများ” တဲ့ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

କ୍ରିପ୍ତ, ବନ୍ଦୀଃସ୍ମୀ । ଶ୍ରୋଦି, ପଯ୍ୟଲୁହୁଣ୍ଡି । ଲେଃତକ୍ଷ କ୍ରିଗ୍ରାମ୍ବୁଃ-ଶ୍ଵି ॥

ပြီးတော့ ဒုတိယမှိရာက ဇက်၊ တခုက္ခိ။ သံဃာ၊ ဆင်ခြင်၍။ အမိဝါသတိ၊ သည်းခံ၏ သည်းခံသင့်တာတွေကို သည်းခံရမယ်တဲ့၊ ဘာတွေကို သည်းခံရမယ်လဲဆိုယင် အအေးကို သည်းခံရမယ်၊ အပူကို သည်းခံရမယ်၊ နားမချမ်းသာတဲ့ အသံတွေ စကားတွေကို သည်းခံရမယ်၊ ကိုယ်တက မခံသာတဲ့ ဒုက္ခာဝေဒနာကို ထင်ရှားပေါ်လာယင် အဲဒါတွေကို သည်းခံရမယ်၊ တချိုက် ဒုက္ခာဝေဒနာကို သည်းမခံချင်ဘူး။ ဒုက္ခာဝေဒနာဖြစ်လာတာနဲ့ တခါထဲ အမှတ်လွှတ်ပြီး သက်သာရာ သက်သာဝကြောင်းတွေကို လျောက်လုပ်တတ်တယ်၊ အဲဒီလို့ တရားလက်လွှတ်လုပ်နေယင် တရားက မတိုးတက်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီဒုက္ခာဝေဒနာတွေကို သည်းခံပြီး ရှုမှတ်ဖို့ရာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

တရားအေးထူးတော်လို့ သေတဲ့မသာမရှိ

ကာယေ စမိတ်တေ စ အနပေက္ခာတံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။

ကာယေ စ ကိုယ်ဉ်င်း။ မီးတေ စ အသက်ဉ်င်း။ အနပေက္ခာတံ၊ အင့်ကွက် မတွယ်တာခြင်းကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ ကိုယ်နဲ့အသက်ကို မင့်ကွက်ပဲ အားထုတ်ပါတဲ့၊ တရားရယ် ပြီးရော၊ သေချင်လဲ သေပါစေ-ဆိုတဲ့ အနေနဲ့ စွန်စွန်စားစား အားထုတ်ပါတဲ့၊ ဒီလိုတိက်တွန်းထားပါတယ်၊ ဒီနေရာမှာ “တရားက တယ် ရက်စက်ပါလား”လို့ တရားအေးထုတ်လို့ သေတဲ့ မသာ ရယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ သေဘို့မပြောနဲ့တော့ ရောဂါဝေဒနာတော် မဖြစ်တတ်ပါဘူး၊ တရားအေးထုတ်တာနဲ့ မူလကရှိနေတဲ့ ရောဂါဝေဒတော် ပျောက်သွားတတ်ပါသေးတယ်၊ ဒီလို့ ရောဂါပျောက်သွားဘူးတာ တော်တော်များနဲ့ ပါပြီ။ ယခြားခဲ့တဲ့ ဝါတွင်းက ဒကာမတယောက်မှာ သူဝေးဗို့ကိုထဲ အလုံးရှိနေသတဲ့၊ သွေးလုံးလား လေလုံးလား တရားအေးထုတ်လို့ မှာပေါ့၊ သူက တရားအားမထုတ်ခင် အမ်မှာနေတုန်းကတည်းက ကြာကြာမထိုင်နိုင်ဘူးတဲ့၊ အည်သည်လာလို့ ညျှော်ခံစကား ပြောနေတာတော် ၁၀-မိန့် ၁၅-မိန့်ကြာအောင် မထိုင်နိုင်ဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့် သူက ဆရာဝန်ကတဲ့ ထုတ်လိုက်မှ ပျောက်မယ်လို့ ပြောသတဲ့၊ ဒီတော့ သူက မခွဲခင် အားလုံးရေကလေးရအောင်လို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဘုန်းပြီးတို့ သာသနဲ့ရှိပ်သာမှာ လာပြီးတော့ အားထုတ်တယ်၊ သူ့ဆရာဝန်က ကြာကြာမထိုင်နဲ့၊ ကြာကြာထိုင်ယ် သေလိမ့်မယ်လို့လဲ ပြောထားသတဲ့၊ ဒါနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြတဲ့ ဆရာဘုန်းကြီးကလဲ သူအကြောင်း ကြားသိရတာနဲ့ “ကိုစွဲ မရှိပါဘူး၊ သူများလို့တော့ သပိပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားမထုတ်နဲ့၊ ဖြည့်းဖြည့်းချင်း ခပ်လျော့လျော့ ခန်မှုန်မှုန်ဘဲ အားထုတ်သွားတာပေါ့”လို့ ညွှန်ကြားထားတယ်၊ အဲဒီလို့ ညွှန်ကြားထဲအတိုင်း ခပ်လျော့လျော့ ခန်မှုန်မှုန် အားထုတ်လာရင်း သတိ သမစီ ဥက္ကာတွေ တော်တော်ကောင်းလာတယ်၊ ဒီလို့ သတိ သမစီဥက္ကာတွေက ကောင်းကောင်းလာသလောက် သူအလုံးရောဂါကလဲ လျော့ လျော့သွားတယ်၊ နောက်တယ်မကြာခင်ဘဲ အဲဒီအလုံးရောဂါဟာ အကုန်ပျောက်ကင်းသွားတယ်၊ အဲဒီကနောက်မှာ ဘယ့် လောက်ကြာအောင် ထိုင်ပေမယ့်လို့ ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့၊ ဒါပေမယ့် သေချာသည်က် သေချာအောင် သူက ဆရာဝန်ကို သွားပြီး ပြပြန်တယ်၊ ဆရာဝန်က စမ်းသပ်ကြည့်ပြီးတော့ ဘာမှ ရောဂါကို ရှာလို့မတွေ့ရတာနဲ့ ခင်ဗျား ဘာလုပ်လို့ ပျောက် သွားသလဲလို့ မေးသတဲ့၊ ဒီတော့ “တရားအားထုတ်တာဘဲတဲ့၊ တြဲးတော့ ဘာမှ မလုပ်ပါဘူး”လို့ ပြန်ပြောတော့ “ရောဂါလဲ မရှိပါဘူး၊ စွဲဘို့လဲ မလိုပါဘူး”လို့ ဆရာဝန်က ပြောလိုက်သတဲ့၊ ဒီလို့တရားအားထုတ်လို့ ရောဂါပျောက်တဲ့ အခြားသူတွေလဲ တော်တော်များများရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့်-

ကာယေ စ ကိုယ်ဉ်င်း။ မီးတေ စ အသက်ဉ်င်း။ အနပေက္ခာတံ၊ မင့်ကွက် မတွယ်တာခြင်းကို။ ဥပဏ္ဍာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏လို့ ညွှန်ကြားတာကတော့ တရားထူးကိုရဘို့ရာ အားပေးတို့ကိုတွန်းထားတာပါဘဲ၊ အဲဒါက သည်းခံနိုင်သွား၊ သည်းခံပြီး တော့ ရူမှတ်သွားဘို့ပါဘဲ၊ သည်းမခံနိုင်လောက်အောင် ဝေဒနာက လွန်ကဲလာတဲ့အခါကျတော့ ပြပြင်ရပါတယ်။ “**သည်းခံယင် နိုဗ္ဗာန်ရောက်တယ်**”လို့ ဗမာစကားပုံက ဆိုထားတယ်၊ အဲဒါဟာ တြဲးအေးနေရာမှာထဲက ဒီ တရားအားထုတ်ရာမှာ သာပြီး တော့ အရေးကြီးပါတယ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သည်းမခံဘဲ အမှတ်တမဲ့ ပြပြင်နေယ် သမစီမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သမစီမဖြစ်တော့ ဥက္ကာလဲမဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာတခုခု ထင်ရှားပေါ်လာယ် သည်းခံနိုင်သွား၊ သည်းခံပြီး ရူမှတ်ရောက်တယ်၊ သည်းမခံနိုင်လောက်အောင် လွန်ကဲလာတော့မှ အမှတ်သတိ မလွတ်စေဘဲ ရူမှတ်ရင်း ပြပြင်ရတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီသည်းခံတာဟာ မို့ရောတပါးပါဘဲ။

တရားအားထုတ်ခဲ့မှာ ရှေ့ကင်သို့ရာ

ပယ်လျန်သင့်တာဝေါ ပယ်လျန်ပစ်

စတုတ္ထ မြို့ရာကတော့-ဇက်၊ တရာ့ကို။ သခိုယ်၊ ဆင်ခြင်၍။ ဝိနောဒေတီ၊ ပယ်ဖျောက်၏-တဲ့။ ပယ်လှန်သင့်တာတွေ
ကို ပယ်လှန်ပစ်ရမယ်လို့ ဆိုလိပါတယ်၊ ဘာတွေကို ပယ်လှန်ရမှာလ ဆိုယင်၊ ကာမဂုဏ်နဲ့စပ်ပြီးတော့ ကြံ့စည် စိတ်ကူးတဲ့-
ကာမပိတ်ကိုလ ပယ်ရမယ်၊ သူတာပါးကို သေပါစေ ပျက်ဆီးပါစေလို့ ကြံ့စည်စိတ်ကူးတဲ့-**ဗျာပါဒီတိတက်** ကိုလ ပယ်ရမယ်၊
သူတာပါးကို ကိုယ်နဲ့ဖြစ်ဖြစ်။ နှုတ်နဲ့ဖြစ်ဖြစ် ညျည်းဆဲ နှုပ်စက်ဖို့ ကြံ့စည်စိတ်ကူးတဲ့-**ဝိဟီသဝိတက်** ကိုလ ပယ်ရမယ်- တဲ့။
ဒါက အရေးကြီးပါတယ်၊ တရာ့က သိပ်မခက်ဘူးလို့ ထင်ချင်လ ထင်နေကြမယ်၊ ခက်ပါတယ်၊ အများကြီးကို ခက်ပါတယ်၊
ကာမရှင်နဲ့ စပ်ပြီတော့ ကြံ့စည်နေတာ ဆိုပါတော့၊ အဲဒါကလေးကို လက်မခံဘဲ ပယ်ဘို့ရဟာ အများကြီးခက်ပါတယ်၊
ကိုယ်လိုချင်တာကလေးတွေကို ရဘူး၊ ကိုယ်တွေချင်တဲ့လူနဲ့တွေ့ဘူး၊ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်ဖို့ ကြံ့စည်နေတဲ့သူမှာ
အဲဒီလို ကြံ့စည်နေရတာကို အရသာရှိတယ်လို့ ထင်နေတယ်၊ ဂိုယ့်အတွင်းသားအနေနဲ့ ထင်နေတယ်၊ အဲဒါကို ဘုန်းကြီး
တို့က ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဘို့ပြောရတယ်၊ ကြံ့ယင် ကြံ့တယ် ကြံ့တယ်-လို့ မှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ပါလို့ ပြောရတယ်။ ဒီတော့တရာ့က
ပြောကြတယ်၊ တရားအားထုတ်ရတာက တယ်ကြပ်တည်းတာကိုး၊ စိတ်တောင်မှ မကူးရဘူး၊ ချုပ်ချယ်လိုက်တာ လွှန်ပါရော၊
လွှေတ်လွှေတ်လပ်လပ်ကို မနေရတော့ဘူးလို့ ညျည်းညျှေးပြောကြတယ်၊ အဲဒီလို ပြောကြတာဟာ ဟုတ်တော့လ ဟုတ်ပေတာ
ဘဲ၊ တရားအားမထုတ်ခင်ကဆိုယင် ကြံ့ချင်ရာကြံ့၊ တွေးချင်ရာတွေး၊ စဉ်းစားချင်ရာ စဉ်းစာဘူး လွှေတ်လွှေတ်လပ်လပ် နေလာခဲ့
ရတာကိုး၊ ဒီလို လွှေတ်လွှေတ်လပ်လပ် နေလာရာထဲက စိတ်တိုင်းကို လိုက်ပြီး မပြတ်ရှုနေရတယ်ဆိုတော့ သူခမြာ
တော်တော် တာဝန်လေးနေတာပေါ့။

ဒါပေမဲ့ အားထုတ်ခါစ တရက် နှစ်ရက် သုံးရက်လောက် အတွင်း အသားမကျသေးခင်လောက်ပဲ တာဝန်လေးတတ်ပါတယ်၊ နောက်အသားကျသွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလို မပြတ်ရှုနေရတာကလေးကိုက ကောင်းနေတာ၊ စိတ်မကူးရမက်မတေားရဘဲနဲ့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို လိုက်ပြီး မပြတ်ရှုနေရတာကိုက အရသာပါပြီး အင်မတနဲ့ ကောင်းနေတာ။ စမ်းကြည့်ပါ၊ တရားအရသာ ဘယ်လောက် ကောင်းတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်ဘဲ သိရပါလိမ့်မည်။ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနနဲ့ရိပ်သာမှာ နိုင်ငံခြားက ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲလာပြီး အားထုတ်ကြပါတယ်၊ အဲဒီနိုင်ငံခြားသားတွေကတော့ အများအားဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့ပြနေဖဲ့တရားလုပ်ငန်းစဉ် အကြောင်းကို သိပ်မသိကြပါဘူး၊ သွို့တရားရုံးလို့သာလာပြီး အားထုတ်ကြပါတယ်။ အားထုတ်ခါစမှာ သူတို့က ဘယ်လိုပြောသလဲဆိုတော့ သူတို့ အနောက်နိုင်ငံသားတွေက စာမကြည့်ရသွေ့ မနေတတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စာမကြည့်ရတရားလုပ်ငန်းစဉ်သားတွေက စာမကြည့်ရသွေ့ရသွေ့ စာမရေးရတာဟာ သူတို့အတွက် အင်မတနဲ့ ဝန်လေးပါတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ သူတို့မှာ စာကြည့်စာရေးတဲ့ ဘက်က အင်မတနဲ့ ဝါသနာပါနေတယ်၊ အချိန်ရတိုင်း သူတို့က စာကြည့်နေတတ်တယ်၊ စာရေးနေတတ်တယ်၊ စာအပ်နဲ့ မျက်နှာ ပြတ်နေတယ်လို့မရှုလှုဘူးဒါကြောင့် စာမကြည့်ရ စာမရေးရတာဟာ သူတို့အတွက် အင်မတနဲ့ တာဝန်လေးနေရာက ပေလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ စာကြည့် စာရေးနေတယ်ဆိုတာ ကန္တပလို့ော်ထဲ အပါအဝင်ဘဲ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်နေရင်း စာတွေကြည့်နေမယ်၊ ရေးနေမယ်-ဆိုယင် စဉ်းစားမှုတွေက အများကြီးဝင်လာမယ်၊ စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း သမာဓိပျက်

နေတယ်၊ သမာဓိမဖြစ်တော့ ဉာဏ်လဲမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စာမကြည့်ရဘူး၊ စာမရေးရဘူး ဆိုတာကို အနောက်နိုင်ငံသား တွေအတွက် အထူးသတ်မှတ်ထားရတယ်။

အမေရိကာံသား မခွဲတာ့ခွဲမော

ဒါဟာ သူတို့စိတ်ထဲမှာ တော်တော် တာဝန်လေးရှာကြပါတယ်၊ ဒါလဲ အစလောက်ပါဘဲ၊ နောက်ကျတော့ တာဝန် မလေးက မခက်ကြပါဘူး၊ ခုန်က သီလပေး တိုက်တွန်းတရားဟောသွားတဲ့ ဦးကောတုမာလာဘိဝံသ ပြောသွားတာကို ကြား လိုက်ကြတယ် မဟုတ်လား၊ သာသန္တရှိပိသာမှာ ဝါတွင်းက သူနဲ့အတူတူ အားထုတ်တဲ့ အမေရိကာံသား မစွဲတာခွဲဖော်ရှု အကြောင်းကို သတိပြုမိကြရဲ့ မဟုတ်လား၊ အဲဒီ မစွဲတာခွဲဖော်တော်ကို အံ့ဩစရာ ကောင်းပါတယ်၊ အင်မတန်တော် တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ၊ သူ အားထုတ်တာ (ဂ)လလောက် ကြာသွားပါတယ်၊ ပွဲမလုပ်တဲ့စံးပြီး အားထုတ်တယ်၊ နောက် ဝိပဿနာ တရားတွေ ကောင်းကောင်းပြည့်စုံပြီးလို့ အားရကျနှုပ်လောက်တဲ့ အခါမှာ ရဟန်းဝါတ်ပြီးတော့လဲ ဆက်လက် အားထုတ်သွား ပါတယ်။ သူက စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းကိုလိုက်ပြီး မပြတ်ရှုရတဲ့ ဒီသတိပဋိသွားနှင့် တရားအလုပ်ဟာ အင်မတန် ကောင်းတဲ့ အကြောင်း၊ သူတို့ရဲ့ ဥရောပ အမေရိကာံနိုင်ငံတွေမှာ လောက်ပွဲည်းတွေနဲ့ ကြွယ်ပြည့်စုံနေသော်လဲ ဒီလို စိတ်ကိုပြုပြင်တဲ့ နည်းကမရှိလို့ လူတွေဟာ ရှုခိုင်နှစ်း ၆၀-ကျော်လောက်က စိတ်ဆင်းရနေကြတဲ့ အကြောင်းများကို သူကပြုပါတယ်၊ သူဗုံမာပြည်က ပြန်သွားလို့ ဟိုရောက်တဲ့အခါမှာ ဒီသတိပဋိသွားနည်းကို ညွှန်ကြားပြသပြီးတော့ သူမြို့တွေတွေ သူလူမျိုးတွေကို စိတ်ချမ်းသာအောင် ပြပိုင်ပေးပယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းလဲ အားရဝမ်းသာနဲ့ ပြောသွားပါတယ်။ ဘယ်လောက် အောင်ပြင်တယ်ဆိုတာကတော့ သူဆိုကသတင်းရမှ ဆုံးဖြတ်ရမှုဘဲ။ ဒီသတိပဏ္ဍာန်ရှုမှတ်နည်းက ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် တကယ် အားထုတ်ကြည့်ယင်၊ မစွဲတာခွဲဖော်လိုဘဲ စိတ်ကိုတာကယ်ချမ်းသာစေတဲ့ တရားဘဲဆိုတာ ကိုယ်တိုင်တွေရပါတယ်၊ အင်မတန် ကောင်းတဲ့တရားပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ကာမဂိတ်က အစရှိတဲ့ ကြံးည်းမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင်၊ လက်မခံဘဲ မြန်မြောက်ပြီး ပယ်ရမယ်၊ အဲဒီလို့ ပယ်တာဟာလဲ အရိယာဝါသလုပ်ငန်းစဉ်ထဲမှာ မြို့ရာ တပါးပါဘဲ၊ “မို့ သည်းခံ၊ ရှာင်ပယ်လုန်၊ လေးတန် မြို့ရာများ” ဆိုတဲ့ **မြို့ရာလေးပါး** အရိယာဝါသကတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။

အဂိုင်းပါးကို ပထ်ပဲ

အဲဒီ မြို့ရာလေးပါးကို မြို့ပြီးတော့ “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှာ၊ သတိပြု၊ စောင့်မှ အစဉ်ထား”-ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသ အရ ဒါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသွားကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတော့ ရှုးဦးစွာ ဘာကိုတွေ့တတ်သလဲဆိုယင်၊ **နိုဝင်ဘာ ၃၁းပါးဆိုတဲ့** တရား ဆိုးတွေကို တွေ့ရတတ်တယ်၊ အားထုတ်စ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သတိနဲ့ သမာဓိက အားမကောင်းသေးတဲ့အတွက် စိတ်ကိုကောင်း ကောင်း မထိန်းနိုင်သေးဘူး၊ ဒါကြောင့် စိတ်က သူသွားနေကျ အာရုံတွေကိုဆီချည်း သွားနေတတ်တယ်၊ အဲဒါတွေဟာ ရှုမှတ်မှု ဘာဝနာကို တားမြတ်တတ်တဲ့အတွက် သူတို့ကို **နိုဝင်ဘာ ၃၀** လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်၊ မပယ်ယင် သူတို့က နိုဗ္ဗာန် မဂ်စိုလ်ကို မသွားနိုင်အောင် တားမြစ်ထားတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဖြတ်စွာဘုရားက **ပဋိဗိုးပို့ဆောင်ရွက်မှု**-အဂိုင်းပါးကို ပယ်ပြီး ဖြစ်ရမယ်လို့ ပဋိဗိုးဆုံး အရိယာဝါသကို အကျဉ်းချုပ် ဟောတားပါတယ်။

အဲဒါကို အကျယ်ဝောန်ပုံးကတော့-

ကထ္ခ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခဲ ပဋိဗိုးပို့ဆောင်ရွက်မှု ဟောတားပါး

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခဲ၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခဲ၊ သံသရာဇားတို့ ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခဲ၊ ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထ္ခ၊ ဘယ်ပုံး ဘယ်နည်းဖြင့်။ ပဋိဗိုးပို့ဆောင်ရွက်မှု အဂိုင်းပါးကို ပယ်ပြီးသည်။ ဟောတားပါး ဖြစ်ပေါ်သနည်း-တဲ့။ ဒါက အကျယ် ဝောန်ပြတော့မယ်လို့ မေးခွန်းထုတ်လိုက်တာ။

အကျယ်ဝောန်ပုံးကတော့-

လူစ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခဲနော ကာမစွဲနွော ပဟီနော ဟောတားပါး ပဟီနော ဟောတားပါး ပဟီနော ဟောတားပါး ထိနိမိန့်ပို့ဆောင်ရွက်မှု ပဟီနော ဟောတားပါး ပဟီနော ဟောတားပါး ပဟီနော ဟောတားပါး

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ လူစ၊ ဘိက္ခဲနော ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခဲနော၊ ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ သံသရာဇားကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထ္ခ၊ မာမစွဲနွော၊ ကာမအလိုဆန္ဒကို။ ပဟီနော၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတားပါး ဖြစ်ပေါ်။ မူပန်မှုကို။ ဝိစိကိုဇား၊ ယုံမှားတွေးတော့မှုကို။ ပဟီနော၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတားပါး ဖြစ်ပေါ်။ အကျဉ်းချုပ်ကတော့ နိုဝင်ဘားပါးတရားဆိုးတွေကို ပယ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီ နိုဝင်ဘားပါးပယ်ဘို့ကတော့ အစဉ်အတိုင်း ဆောင်ပုဒ်

ကလေးတွေကို ဆိုပြီး ရှင်းပြသွားရမယ်၊ ပဋိမဆောင်ပုဒ်က “နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြွေးမြှုတင်၊ အလျင်ပယ်ဖျောက်လေ”-တဲ့ ကဲ ဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နှစ်သက်လိုချင် ကြွေးမြှုတင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်လေ-ဆို။

နှစ်သက်လိုချင်တာ ကာမစ္ဆာ

ကာမစ္ဆာ ဆိုတာ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ သဘောတဲ့ ကာမ-လိုချင်တယ်၊ ဆန္ဒ-လိုလားတယ်-နှစ်သက်တယ်၊ ကာမရှုက်အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ သဘောကို ကာမစ္ဆာခေါ်တယ်၊ ကာမရှုက်တွေဆိုတာ လိုချင်စရာတွေတဲ့ သူကလဲလိုချင် ငါကလဲလိုချင် လူတိုင်းက လိုချင်နေတဲ့အရာဝါတွေပါဘဲ၊ စားစရာကလေးဆိုပါတော့၊ လူတွေက နှစ်သက်လို့ စားချင်တယ်၊ လူတို့ စားချင်တယ်၊ စားရအောင် တမင်ပြုပြင်ပြီးထားတယ်၊ ဒီအထဲမှာ ယင်ကောင်က ရောက်လာတယ်၊ သူကလဲနှစ်သက်တယ်၊ စားချင်တယ်၊ ပရွတ်ဆိတ်ကလေးတွေက ရောက်လာပြန်တယ်၊ သူတို့ကလဲ နှစ်သက်ကြ စားချင်ကြတာတဲ့ ဒါကြောင့် ဒီအကောင်တွေကို မလာနိုင်အောင် လုံလုံခြုံဖို့ဖို့အုပ်ထားရတယ်၊ လူက စားသောက်နေရာမှာလဲ သူတို့က ဝင်ဝင်ပြီး စားလိုက်သေးတယ်၊ ဒါကြောင့်ဒီလို အများသူငါက လိုချင်နေတဲ့ အရာဝါတွေကို ကာမရှုက်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ကြည့်လို့ ရှုလိုကောင်းတဲ့ အဆင်း အာရုံဝါတွေ၊ နားထောင်လို့ ကောင်းတဲ့ အသံအာရုံဝါတွေ၊ အနုံကောင်း အာရုံဝါတွေ၊ အရသာကောင်း အာရုံဝါတွေ၊ တွေထိစရာ အာရုံဝါတွေကောင်းတွေ၊ ဒါတွေဟာ သူတာကာက လိုချင်နေကြတာတွေတဲ့ ဒါကြောင့် ကာမရှုက်လို့ ခေါ်တယ်။

ကာမရှုက်ဆိုတာ သားတစ်ပမာ

ဒီကာမရှုက်ကို အပြစ်ပြတဲ့ ဥပမာကတော့ သားတစ်နဲ့တူပါတယ်တဲ့၊ သားတစ်တရာ်ကို စွန်တကောင်က ချိသွားတယ် ဆိုယင် အဲဒီစွန်ကို အခြားစွန်တွေက ပိုင်းပြီး ထို့ကြ ဆိတ်ကြတယ်၊ တဗြားစွန်တွေက သူတို့လဲ သားတစ်ကို စားချင်ကြလို့ လိုက်ပြီး ထို့ကြ ဆိတ်ကြတယ်ပေါ့၊ အထိုးအဆိတ်ခံရပေါင်းများလို့ သည်းမခံနိုင်တဲ့ အခါမှာ အဲဒီစွန်က သားတစ်ကို လွှတ်ချုလိုက်ပြန်တော့၊ ဒီတော့ တဗြားစွန်တကောင်က အဲဒီသားတစ်ကို ကောက်ယူပြီး ချိသွားပြန်တယ်၊ အဲဒီစွန်ကိုလဲ တဗြားစွန်တွေက နည်းတူဘဲ ပိုင်းပြီး ထို့ကြ ဆိတ်ကြပြန်တယ်၊ မခံနိုင်တော့ အဲဒီ ခုတိယစွန်ကလဲ သားတစ်ကို လွှတ်ချုလိုက်ပြန်တယ်၊ ဒီနည်းဖြင့် သားတစ်ကို ကောက်ယူဘဲ စွန်တိုင်း အထိုးအဆိတ် ခံရတယ်၊ သားတစ်ကို လွှတ်ချုလိုက်မှ သက်သာရာရပါသတဲ့၊ အဲဒါဟာ ဘာကြောင့်တုံးဆိုတော့ သားတစ်ကို စွန်တိုင်းက နှစ်သက်လိုချင်နေကြလိုပါဘဲ၊ ကာမရှုက်တွေဆိုတာ ကလဲ ဒါလိုပါဘဲ၊ လူတိုင်း လူတိုင်းက လိုချင်နေကြတာနဲ့ အဲဒီ ကာမရှုက်ဝါတွေပစ္ည်းတွေ သိမ်းပိုက်ထားတဲ့ လူကိုတေားက လူတွေက ထိုးဆိတ်ပြီး လုယူဘို့ အားထုတ်နေကြတယ်။

ဟုတ်တယ် ယခုလောကမှာ လူတွေဟာ ဒီလိုအလုပ်တွေကို လုပ်နေကြတာတဲ့၊ တယောက်နဲ့ တယောက တိုက်ခိုက်ကြတယ်၊ တဖွေနဲ့တဖွေ တိုက်ခိုက်ကြတယ်။ တပါတီနဲ့တပါတီ တိုက်ခိုက်ကြတယ်၊ တနိုင်ငံနဲ့တနိုင်ငံ တိုက်ခိုက်ကြတယ်ဆို တာတွေဟာ ဒီကာမရှုက်အတွက်ချည်းပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီကာမရှုက်ကို ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတွေက ကဲရဲ့ရှုတ်ချုပြီးတော့ စွန်ပယ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကာမရှုက်ရဲ့ အပြစ်ကိုမှုမြင်နိုင်တဲ့ သူတွေကတော့ ဒီကာမရှုက်ကိုဘဲ အမြတ်တနိုင်းလုံးလုံးလုံးပြုပြီး ရှာနေကြပါတယ်၊ ယခုခေတ်လူတွေဟာဖြင့် အတော်ကို လွှန်လှန်ကဲက မက်မောနေကြပါတယ်၊ ဒီကာမရှုက်တွေနဲ့ ပြည့်စုံယင် လောကနိုဗာန်လို့ ထင်ပြီးတော့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကိုတောင် နှလုံးမသွင်နိုင်တော့ဘဲ ရရာနည်းနဲ့ ရှာနေကြပါတယ်၊ ဒီလို လိုချင်စရာ မက်မောနေရာတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒါတွေကို ကာမရှုက်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီအတဲ့မှာ အဆင်းအာရုံဆိုတာက မျက်စိနဲ့မြင်ရတဲ့ အဆင်းရှုပ်ကလေး သက်သက်ကိုသာ ဆိုတာမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလုပ်တဲ့ အဆင်းရှု တည်ရှုပြစ်တဲ့ မိန်းမ ယောက်း သက်ရှု လူပုဂ္ဂိုလ်တွေရော အဝတ်အထည် အစရိတ် အသံးအဆောင်တွေမှာစဉ် မိန်းမ ယောက်း လူပုဂ္ဂိုလ်တွေရော အကုန်ပါဘဲ။ အတို့ ချုပ်ပြောရယ် လိုချင်နှစ်သက်စရာတွေ ဟူသမျှကို ကာမရှုက်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီကာမရှုက်ရရေး၊ သံးဆောင်ခံစားရေးနဲ့ စပ်ပြီး ကြံစည်နေတာ လိုချင်နှစ်သက်နေတာကို ကာမစ္ဆာနှစ်ရှုတော့ လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ခြွေးမြိန့်တူတဲ့ ကာမျိုး

အဲဒီကာမစ္ဆာန်ကို ကြွေးမြိန့်တဲ့ တူတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားပါတယ်၊ နှစ်သက် လိုချင်မှု ကာမစ္ဆာန် ရှိနေတဲ့သူ ကိုလဲ ကြွေးမြိန့်တော်နေတဲ့သူနဲ့ တူတယ်လို့ ဟောထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ကြွေးတော်နေယင် ကြွေးကို မြန်မြန် ဆပ်ရသလို ဒီကာမစ္ဆာန် အကြွေးကိုလဲ မြန်မြန် ပယ်ရမယ်လို့လဲ မြတ်စွာဘုရားက ညျှုံးကြားထားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက အတို ချုံးပြီးတော့ “နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြွေးမြိန့်တော်၊ အလျင်ပယ်ဖျောက်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားပါတယ်။ ရျေးခေတ် ကာလတုန်းက ကြွေးမြိန့်နေတဲ့ သူဟာ ကြွေးရှင်ကို ရှိသောရတယ်၊ ဘယ်လ ဘယ်ရက်ကျယင် ပြန်ဆပ်ပါမယ်လို့ ဂတိ စာချုပ်ထားတဲ့ အချိန်ရောက်လို့ မဆပ်နိုင်ယင် အဲဒီ ကြွေးရှင်ကို ခစာယ်နဲ့ တော်ပန်ရတယ်၊ ကြွေးရှင်ကလဲ သူပစ္စာ်သို့ ကို ရချိန်တန်ပါလျက်နဲ့ မရတော့ စိတ်ဆိုပေလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို့ စိတ်ဆိုပြီး မာန်မဲ ပြောဆိုပေမယ့် ကြွေးတော်နေတဲ့ သူက ပြန်လုန်ပြီး မပြောတဲ့ဘူး၊ င့်ပြီးခဲ့ နေရပါသတဲ့။ ဒါက ရျေးခေတ်ဝုံးက ဖြစ်ပုံပါဘဲ၊ ယခုခေတ်မှာတော့ ပြပြင်ပြောင်းလဲရေး တွေကများနေလို့ ကြွေးရှင်ကို ရှိသောရသေးသလား၊ မရှိသောရတော့ဘူးလားဆိုတာ မပြောတတ်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့က လောက ရေးတော့တယ် မကျမ်းကျင်ဘူး၊ အဲဒါ ယခုခေတ်မှာ ရှိသောရသည် ဖြစ်စေ မရှိသောရသည်ဖြစ်စေ ထားပါတော့၊ ဘုန်းကြီး ယခုပြောနေတဲ့ ဥပမာကတော့ ဘုရားလက်ထက်တော်က စပြီး ရှေးခေတ်က အကြောင်းတွေပါဘဲ။

အဲဒီရျေးခေတ်တုန်းကတော့ ကြွေးတော်နေတဲ့သူဟာ ကြွေးရှင်ကို မမြဲတမ်း သယရှိသောရပါတယ်၊ နောက်ထပ် လိုချင် ယင်လ အလွယ်တကူနဲ့ရအောင် ရှိသောလေးစားနေရပါတယ်၊ ကြွေးလဲဆပ်ပြီးပြီ၊ နောက်ထပ်လဲယူဘို့ မလိုဘူးဆိုယင်တော့ ကြွေးရှင်ကို သယရှိသောဘို့ မလိုတော့ဘူး။ ကာမစ္ဆာန်ဆိုတဲ့ နိုင်ရဏာတရားကလဲ အဲဒီကြွေးနဲ့တူပါတယ်တဲ့ ကာမစ္ဆာန်နဲ့ လိုချင် နှစ်သက်နောက်နေတဲ့သူဟာ ကြွေးတော်နေတဲ့လူက ကြွေးရှင်ကို သယရှိသောရသူ လို့၊ လိုချင်နှစ်သက်နေတဲ့သူက လိုချင်နှစ်သက်တဲ့၊ အာရုံဝွှေဗြိုက် ရှိသောရပါတယ်၊ များများကြီး နှစ်သက်ချုစ်ခင်လေလေ များများကြီး ရှိသောရလေပါဘဲ၊ အလွန်မြတ်နိုင်နေတဲ့ ပန်းကန်ကလေးဆိုပါတော့၊ အဲဒါကလေး မကွဲမပျက်အောင် အင်မတန် ရှိသောရတယ်၊ ရွှေဇွဲ လက်ဝိတ်လက်စား အဖိုးတန်ပစ္စာ်းဆိုယင် သာပြီးတော့ရှိသောရသေးတယ်၊ အင်မတန်လုံခြုံတဲ့ သေတ္တာ ထဲထည့်ပြီးတော့ သော့တွေ အထပ်ထပ် ပံ့ပြီးတော့ပေမယ့် တရိုက်သေးသိမ်းထားရတယ်၊ ပွဲနေပွဲထိုင် ကိစ္စရှိလို့ အဘိုးတန် အဝတ်ကလေး ဝတ်သွားတယ်ဆိုယင်၊ ဟိုကျတော့ သန့်ပြန်တဲ့နေရကောင်းကို ရွှေပြီးထိုင်ရတယ်၊ နေရကောင်းကလဲ မရှိဘူးဆိုယင် ထိုင်ဘို့ရှိရတယ်၊ အဲဒါဘာကြောင့်လဲဆိုယင်၊ ကိုယ်က အဘိုးတန်အဝတ်ကို မြတ်နိုင်နေလို့ ရှိသောနေရတာပါဘဲ။

ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု

ယခုပြောခဲ့တော့တွေကတော့ အသုံးအဆောင် သက်မဲ့ ဝါးပွဲပစ္စာ်းတွေဘဲ ရှိသေးတယ်၊ သက်ရှိလူပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျမ်းသာပြီး ရှိသောရတာ၊ သက်ရှိလူပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံး မဟုတ်ဘူး၊ မိမိတို့ အိမ်မှာ အသီးသီး ရှိနေကြတဲ့ အိမ်သူရယ် အိမ်သားရယ် အဲဒါတွေပါဘဲ၊ သမီးခံပွဲနှင့်ခံပွဲနှင့် အိမ်မှာ အသီးသီး ရှိနေကြတဲ့ အိမ်သက်မြတ်နိုင်းအပ်တဲ့ သက်ရှိသက်မြတ်အာရုံတွေကို ရှိသောနေကြရတာဟာ ကြွေးရှင်ကို ရှိသောနေတဲ့ တူပါတယ်တဲ့၊ ဘယ်သူ့ကိုမဲ ဘယ်ဟာကိုမဲ နှစ်သက်ခွင်မင်မှုမရှိဘူးဆိုယင်တော့ ဘယ်သူ့ကိုမဲ ဘယ်ဟာကိုမဲ ရှိသောဘို့ မလိုတော့ဘူး၊ အဲဒါဘာ ကြွေးဆပ်ပြီးတဲ့အခါ ကြွေးရှင်ကို မရှိသောတော့သလို လွှတ်လပ်သွားတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်နေခိုက်မှာ တရုတ်တရားကို နှစ်သက်လိုချင်မှု ဖြစ်လာလျှင် အဲဒါကို နှစ်သက်တယ် လိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရမယ်၊ ဘုန်းကြီး ယခုပြောနေတာက တရားအားထုတ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်ဘို့ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ တရားအားမထုတ်ပဲ အလွတ်နေတဲ့ အခါတွေမှာတော့ နှစ်သက်လိုချင်မှုတွေကို လိုက်မှတ်နေရမယ်ဆိုယင် ဘယ်မှာဖြစ်လိမ့်မတဲ့၊ အဲဒါကတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် တရားနဲ့သွေး အားထုတ်နေတဲ့ အချိန်ကိုသာ ပြောနေပါတယ်။

ဒါကြောင့် “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား” ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသ လုပ်ငန်းစဉ်အရ ဒါပါးက ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရင်း နှစ်သက်လိုချင်မှု တောင့်တမှုကြံးစဉ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာယင်၊ အဲဒါကို နှစ်သက်တယ် နှစ်သက်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီးပယ်လိုက်ရမယ်၊ အဲဒီလို့ရှုမှတ်လိုက်ယင် နှစ်သက်မှာက ပျောက်သွားလိမ့်မယ်၊ ဒါပေါ်လာသေးသိမ်းထားသွေး အားမရှိသေးယင်တော့ တရုတ်နေက်နှင့် မပျောက်တာလဲ ရှိတတ်ပါတယ်၊ တရုတ်နေက်နှင့် မပျောက်မှုချင်မှုတော့ အချိန်ဆယ်သုံးဆယ်စသည်ဖြင့် မပျောက်မှုချင်မှုမှတ်ပြီး၊ ဒါပေါ်လာသေးယင်လ ငါးချက်ဆယ်ချက်မှုတော်ပြီး၊ အဲဒါလဲ မပျောက်သေးယင် အချိန်နှစ်ဆယ်သုံးဆယ်စသည်ဖြင့် မပျောက်မှုချင်မှုမှတ်ပြီး၊ တရုတ်တယ် ကိုလောက်သေားယင် ကိုလောက်သေားယင် အားထုတ်နေရတယ်။

တွေနဲ့ စစ်တိုက်ရတာဘဲ၊ စစ်တိုက်သလိုဘဲ သဘောထားပြီးမလျှော့ဘဲ အတင်းမှတ်နေယင်၊ နောက်ဆုံးကျတော့ ပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်၊ ဒါဟာ ဘုန်းကြီးတို့က အတွေးနဲ့ ပြောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ လက်တွေစမ်းသပ်ဘူးလို့ ပြောနေတာပါ၊ မပျောက်မချင်းမှတ်မယ်လို့ စိတ်အားတင်းပြီးတော့ မပြတ်မှတ်နေယင်၊ နောက်ဆုံးကျတော့ ပျောက်သွားပါတယ်၊ အဲဒီလို့ ပျောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ အစပဋ္ဌမက နှစ်သက်သာယာမှုကလေး ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့တဲ့ လမ်းစကလေးအတိုင်း ပြန်ပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်တာ တောင် နှစ်သက်သာယာမှုဟာ ပြန်မပေါ်လာဘဲ ဤမ်းနေတတ်ပါတယ်၊ ကိုလေသာကို ပယ်တဲ့နည်းမှာတော့ အကောင်းဆုံးပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် “နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြွေးမြှုတင်၊ အလျင်ပယ်ဖျောက်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်၊ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ကြွေးမြှုတင်နေယင်၊ အဲဒါကလေးကို ပယ်ဖျောက်လိုက်ယင်တော့ အရိယာတို့၏ နေအိမ်ထဲ မရောက်နည်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ကြွေးမြှုတိတော်လေးကို ၇၂ပြီးပယ်နိုင်တဲ့အခါန်မှာ သေသွားမယ်ဆိုယင်၊ အပါယ်လေးပါးကို မကျရောက်နိုင်ဘူး၊ အပါယ်တေးက လုံခြုံသွားပါတယ်။ အဲဒီ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ကြေးမြှုတန်းလန်းနဲ့ သေသွားယင်တော့ အပါယ်လေးပါးကို ကျရောက်သွားတတ်တယ်၊ အဲဒါ ဘာမြှောက့်တဲ့လိုဆိုယင်၊ ပုထိုးမြောက်မှုမှာ နေလို့၊ ပုထိုးမြောက်မှုမှာ အမိုးအကာ မလုံခြုံတဲ့အိမ်မှာ ဖြစ်စေ၊ အမိုးအကာ မရှိတဲ့ ကွင်းပြင်မှာ ဖြစ်စေ နေတဲ့သူမှာ မိုးရွာယင်လဲ စိုရွဲမယ်၊ နေပူယင်လဲ ပူလောင်မယ်၊ လေလာယင်လဲ လေထိမယ်၊ တဗျာတယောက်က ခဲတို့ ဒုတိတို့ကို အရမ်းပစ်လိုက်ယင်လဲ မတော်တဆ ထိမှန်မယ်၊ မြွှေ့တို့ ကင်းတို့လဲ ကိုက်သွားမယ်၊ အဲဒီလို့ ဘေးအမျိုးပျိုးတွေ ရောက်နိုင်ပါတယ်၊ ဒါလိုဘဲ ပုထိုးမြောက်မှုမှာ နေယင် အပါယ်တေးတွေနဲ့ တွေ့ရတ်ပါတယ်။

ရဟန်းနှင့် သန်းဝါး

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် ကာလတုန်းက အရှင်တိသု-ဆိုတဲ့ ရဟန်းတော်တပါးဟာ အဝတ်အထည် သက်န်းတုကို မရရွား အထူးရတဲ့အတွက် အဲဒီသက်န်းကို အလွန်နှစ်သက်မြတ်နီးနေပါသတဲ့၊ နှစ်သက်မြတ်နီးနေတာယ်ဆိုတာ ကာမြှော်နဲ့၊ အဲဒီရဟန်းက အဲဒီသက်န်းကို နက်ဖြန်ခါဝတ်မယ်လို့ ရည်ရွယ်ပြီး သက်န်းပေါ်မှာ တင်ထားပြီးတော့ စိတ်ထဲ အလွန်နှစ်သက် မြတ်နီးနေသတဲ့၊ အဲဒီလို့နှစ်သက် မြတ်နီးနေတုန်း ညွှန်အခါန်မှာ ရှတ်တရက် ရောဂါဖြစ်ပြီးတော့ ပုံတော်မှုသွားရာပါသတဲ့။ ဒီကိုယ်တော်မြတ်မှာ သီလာက်ကတော့ ဘာမျှချွောတ်ယွင်းချက် မရှိဘူး၊ ကောင်းကောင်း စင်ကြယ် နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သီလာအလိုအားဖြင့်ဆိုယင်၊ သေသည်၏ အခြားမဲ့မှာ နတ်ပြည်ကို ရောက်ဖို့ပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ သူမှာ သက်န်းကို နှစ်သက်မြတ်နီးနေတဲ့ ကာမြှော် နိုဝင်ရာက ရှိနေတဲ့အတွက် သူ့သက်န်းမှာဘဲ သန်းကြီး ဖြစ်သွားရာပါသတဲ့။ လူက သန်းဖြစ်သွားတယ်ဆိုတော့ အုံသွေ့ရာဘဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ ရွှေဘိုမှာ ကတ်သီးကတ်တတ် ပြောတတ်တဲ့ ဒကာကြီး တယောက်ရှိတယ်၊ သူက ရှာရာဖွေဖွေ စဉ်းစား ကြံ့စည်ပြီး ပြောတတ်တယ်၊ ဗဟိုသာမရှိတဲ့ ထူထူနဲ့ လူတွေစေးနေရာမှာ သူကဝင်ရောက်ပြီး ဝေါဝေါဖြစ်အောင် အင်မတန် ပြောတတ်တယ်၊ သူပြောပုံက-ဟေးကြည့်ကြွှေ့ဆိုပြီး မေပြင်မှာ အကြောင်းကလေးတွေ ရေးပြတယ်၊ ဟောဒီ အကြောင်းရည်ကြီးက ဆင်ကြီးကျ၊ ဒီအကြောင်း လတ်ကတော့ လူကျ၊ ဒီအကြောင်း တို့တို့ကလေးကတော့ ကမျဉ်းနီကောင်ကျ-လို့ ပြောတယ်၊ ကမျဉ်းနီကောင် ဆိုတာ ဒီအောက်အရပ်မှာ ရှိပုံမရပါဘူး၊ အထက်အရပ်မှာ ရှိပါတယ်၊ သူတို့က မြှက်တဲ့မှာ ကပ်ပြီးနေတာယ်၊ အပ်ဖူးသောက်ပဲ ရှိပါတယ်၊ အင်မတန် သေးငယ်တဲ့ အကောင်ကလေးပါဘဲ၊ မျက်စိကောင်းတဲ့လူမှာ အဲဒီ အကောင်ကို မြင်နိုင်ပါတယ်၊ လူအသားထဲ ဒီအကောင် ဝင်တွယ်နေယင် မြှက်မြှက်နဲ့ အင်မတန် နာပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီဒကာကြီးက ကြည့်ကျ၊ ဆင်ကြီးသောယင်း၊ ကမျဉ်းနီကောင်ကလေး ဖြစ်နိုင်ပါမလားလို့ မေးသတဲ့။ သူဆုံးလိုတို့က ဆင်ကောင်ကြီး၏ အသက်လိပ်ပြောကြီး နေလို့ ကမျဉ်းနီကောင်ရဲ့ ကိုယ်ကလေးထဲမှာ ဆန့်ပါမလား၊ ကမျဉ်းနီရဲ့ အသက်လိပ်ပြောက သေးငယ်နေလို့ ဆင်ကောင်ကြီး ကိုယ်ထဲမှာ ဝင်ဖြစ်ယင် ပုံးနှံပါမလားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလိုမေးခွန်းတွေဟာ သုတေသနရှိတဲ့သူများကို ထင်ယောင်ထင်မှား ဝိစိကိစ္စာ ဖြစ်စေတတ်ပါတယ်၊ ယခုနေအခါမှာ ရုပ်ပါဒါကို သဘောကျပြီးတော့ တမလွန်ဘဝ မရှိဘူးလို့ ယူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တော်းက ဘုရားဟောတရားလိုလို ဘာလိုလိုနဲ့ လူတွေ ယောင်ဝါးပါး ဖြစ်ကုန်အောင် ကျမ်းစာတွေ ရေးထုတ်ပြီး ဒီလိုအပြောမျိုးတွေကို ပြောနေတယ်လို့ ကြားရတ်၊ သူပြောပုံက သက်ရှိ သတ္တုဝါတွေထဲမှာ လူဟာ အမြင်ဆုံး အရင်ဆုံး အဆင့်အတန်း ရောက်နေတဲ့အတွက် လူသေယင် တဖန်ဖြစ်တောင်မှ လူသာဖြစ်နိုင်တယ်၊ လူထက် ည့်တဲ့ဘဝမျိုး မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးတဲ့။ သူပြုတဲ့ အကြောင်းယူလိုက်တော့ မကျည်းစွေး မကျည်းပင်သာ ပေါက်နိုင်တယ်၊ တမာပင်မပေါက်နိုင်ဘူး၊ မြှော်စိတ်က ပြောင်းလဲ လာခဲ့တဲ့ ရွှေဓာတ်ဟာ တဖန်ပြန်ပြီး မြော်စိတ် မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒါများလိုပါဘဲတဲ့။ ဒီလိုအပြောမျိုးတွေကို ပြောလို့ မာရပုံကို-မာရန်တို့၏ ဘက်တော်သားတွေလို့သာ မှတ်ကြပေတော့။

မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မှုတဲ့အတိုင်း တရားအစစ်အမှန်ကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါရယ်လို့ အကောင်အထည် ဆုတာမရှိပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အကြီးအင်ယ် ပုံသဏ္ဌာန်လဲ မရှိပါဘူး၊ ရပ်နာမ်အစဉ်မျှသာ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီ ရပ်နာမ်နှစ်ပါးထဲမှာလဲ နာမ်အစဉ်က ပြဋ္ဌာန်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမျှပါဒ် ဒေသနာတော်မှာ မသိမှု အဝိဇ္ဇာ-ကြောင့် ပြလုပ်မှု သံဃာရ ဖြစ်တယ်၊ သံဃာရကြောင့် ဘဝသစ် စိတ်ဝိဉာဏ် ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။ ဒီတော့ ဘဝသစ် ဖြစ်ရာမှာ ဘဝဟောင်းက ရပ်တွေရော အဲဒီ ရပ်တွေရဲ့ အစွမ်းသတ္တိရော ဘာမျှလိုက်ပါမလာပါဘူး၊ စိတ်နာမ်ရဲ့ အရှိန်အဝါမျှသာ လိုက်ပါလာပါတယ်၊ စိတ် ဆုတာကလဲ ငယ်တယ် ကြီးတယ်လို့ ထူးခြားခြင်း မရှိပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ဆင်ကြီးရဲ့ စိတ်နဲ့ ကများးနိကောင်ကလေးရဲ့ စိတ်ဟာ အတူတူပါဘဲ၊ ဘယ်ဟာကမျှ ပိုပြီးတော့ ကြီးလဲ မကြီးဘူး၊ ငယ်လဲ မငယ်ဘူး၊ ပြီးတော့ သာမန် ပုထုဇ္ဇာရဲ့ စိတ်နဲ့ နွေးအစရှိတဲ့ တိရှေ့စွာန်တို့ရဲ့ စိတ်ဟာလဲ မထူးခြားလုပါဘူး၊ ရင့်နေလို့ ပြန်မလျော့နိုင်တဲ့ စိတ်ရယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ ဒါကြောင့် တချို့လူတွေဟာ မူလက စိတ်နေစိတ်ထားကောင်းတဲ့ လူကြီးတယောက်ဖြစ်ပါလျက်နဲ့ အကြောင်းတမျိုးပျိုးကြောင့် စိတ်ဖောက်ပြန် ရူးသွပ်သွားကြတော့တွေလဲ ရှိနေပါတယ်၊ ပြီးတော့ စွေးရူးကိုကိုလို့ စွေးရူးပြန်သွားတဲ့ လူတွေမှာ စွေးစိတ်ပါက်နေတာကိုလဲ ထင်ရှားတွေရပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သေပြီးနောက် လူထက်ည့်တဲ့ဘာ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆုတာဟာ အသင့်ယုတ္တိလဲ မရှိပါဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာသာ တရားတော်နဲ့လဲ ဆန့်ကျင့်ပါတယ်။

ခိတ်နှုရပ် ကွာခြားပုံ

အမှန်ကတော့ စိတ် ဆိုတာဟာ သဒ္ဓါ သတိ အစရှိသော တရားကောင်းတွေနဲ့ ပျါးများထံပေးလျှင် တိုးတက်ရင့်သန် လာပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သေခါနီးမှာ သဒ္ဓါ သတိ အစရှိသော တရားကောင်းတွေနဲ့ အထံရလာလျှင် သေသည်၏ အခြားမဲ့မှာ စင်ကြယ်မြှင့်မြှတ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဉ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ အဲဒီလိုစိတ်ကာယ်မှာ ဖြစ်သလဲဆိုယင် လူဘဝ နတ်ဘဝ ပြော့ဘဝဆိုတဲ့ သုဂတိဘဝတွေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒီစိတ်ကို လောဘ ဒေါသ အစရှိသော တရားဆိုးတွေနဲ့ ပူးတဲ့ ထားယင် ဆိုးညံ့တဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်လာပြီးတော့ အဆင့်အတန်း လျော့ကျော့သွားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သေခါနီးမှာ လောဘ ဒေါသ အစရှိသော တရားဆိုးတွေနဲ့ ညစ်နွမ်းလာခဲ့လျှင် သေသည်၏ အခြားမဲ့မှာ ယုတ်ညုံ့တဲ့ စိတ်ဝိညာဉ်ကလေး ဖြစ်ပေါ် သွားပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်က ဘယ်မှာဖြစ်သလဲဆိုယင် ငရဲ တိရှုစွာနဲ့ ပြော့ဘဝ အသုရကာယ်၏တဲ့ အပါယ်ဘဝတွေမှာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီနေရာမှာ စိတ်ကင်ရှုံးနဲ့ နတ်ဘုံး စသည် အဝေးကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သွားရောက်နိုင်သလဲလို့ စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်၊ စိတ်ဆိုတာက အထည်ဖြော့ရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စိတ်မှာ နီးတာဝေးတာရယ်လို့ ဘာမျှ မထူးခြားပါဘူး၊ ယခု လက်တွေ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ပဋိမ ကိုယ့်ကျော်ကိုဆင်ခြင်ကြည့်ပါ၊ ပြီးပြီနော်၊ ကဲ့-ဒုတိယ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကို အာရုံပြုကြည့်ပါ၊ ဘယ်ဟာက ပိုကြာသလဲ၊ ဘယ်ဟာကမှာ ပိုပြီး မကြာပါဘူး၊ အတူတူပါဘဲ၊ ဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် စိတ်မှာ အထည်ဖြော့ရှိရှိလို့ အဆီးအတား မရှိဘူး၊ အလိုရှိရာကို အာရုံပြုလိုက်ရုံးနဲ့ ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့်ပါဘဲ။ ရှုပ်ကိုယ်ကြီးအနေနဲ့ ဆိုယင်တော့ ဒီသံလျင်မြှောကန်ဖြီး သဘော့ဆိပ်ရောက်အောင် ကားငှားပြီးသွားရလိမ့်မယ်၊ သဘော့နဲ့လဲ တတန် သွားရလိမ့်မယ်၊ ရန်ကုန်ဘက် ရောက်တော့လဲ ကားအတန်နှစ်စီးပြီး သွားရလိမ့်မယ်။ ရွှေတိဂုံဘုရားခြေရင်းရောက်တော့လဲ ကုန်းတော်ပေါ် ရောက်အောင် တက်နေရတာ တော်တော်ကြားဦးမယ်၊ အဲဒီက ပြန်လာတော့လဲ အသွားကလိုဘဲ အဆင့်ဆင့်နဲ့ အချိန်တော်တော်ကြာ့ကြာ့ပြန်လာရလိမ့်မယ်၊ အဲဒါ စိတ်နဲ့ရှုပ် ကွာခြားပုံပါဘဲ။

ခုန်က စိတ်နဲ့ရွှေတိဂုံသွားလိုက်တာ ဘာမှမကြောဘူး၊ တခကာကလေးနဲ့ ပြန်ရောက်လာတယ်၊ ခါးစရိတ်လဲ မကုန်ဘူး။ ဒါတွင်မဟုတ်သေးဘူး၊ နိုင်ငံခြားကိုလဲ စိတ်နဲ့သွားလိုက်ယင် ဘာမျှမကြောဘူး၊ ပါစို့ပို့လက်မှတ်တို့ ဒီဖောင်း လက်မှတ်တို့ ဘာလက်မှတ်မှုလဲ မယူရဘူး၊ ဘယ်သုကမှုလဲ မထားမြစ်နိုင်ဘူး၊ သွားချင် သွားလိုက်၊ ပြန်ချင် ပြန်လိုက်နဲ့ စိတ်က အလိုရှိတိုင်း လုပ်နိုင်ပါတယ်၊ ငရဲပြည် နတ်ပြည်တွေလဲ သွားချင်ယင် သွားနိုင်တာဘဲ၊ ဘာမှ အဆီးအတားလဲ မရှိဘူး၊ နောင့်နေးခြင်းလဲ မရှိဘူး၊ လွယ်လွယ်ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သဲတ္ထာဝါတွေမှာ သေခါနီးကဗွဲလုပ်မှုများ ဘဝကောင်း ဘဝဆိုးတွေမှာ ဖြစ်ကြပါတယ်၊ သေခါနီးက စင်ကြေယ်တဲ့ ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ စွဲလမ်းပြီးသေလာခဲ့ယင် လူဘာဝ နတ်ဘဝဆုတ် ဘဝကောင်းတွေမှာ စင်ကြေယ်တဲ့ ပဋိသန္ဓာ စိတ် ဝိဉာဏ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်၊ အဲဒါကို လူဖြစ်တယ် နတ်ဖြစ်တယ်လို့ ခေါ်ရပါတယ်၊ သေခါနီးက ညျစ်နှစ်များတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်နဲ့ စွဲလမ်းပြီး သေလာခဲ့ယင် အပါယ်ဘဝတွေမှာ ညျစ်နှစ်များတဲ့ ပဋိသန္ဓာစိတ် ဝိဉာဏ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်သွားပါတယ်၊ အဲဒါကို ငရဲကျသွားတယ်၊ တိရှိနှစ်ဖြစ်သွားတယ်၊ ဇွဲဖြစ်သွားတယ် စသည်ဖြင့် ခေါ်ရတယ်။ ခုန်ကပြောခဲ့တဲ့ အရှင်တိသု ရဟန်းတော်ကတော့ သေခါနီးမှာ သက်နှုန်းကို နှစ်သက်တဲ့ လောဘ-ကာမစွှန်နဲ့ စွဲလမ်းပြီး သေခဲ့တယ်၊ သေ ဆိုတာကလဲ နောက်ဆုံး စိတ်ကလေး ချုပ်ပျောက်သွားတာကို ခေါ်တာပါဘဲ၊ အဲဒီလို့ ညျစ်နှစ်များတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်နဲ့ စွဲလမ်းပြီး သေခဲ့တဲ့အတွက် အဲဒီ နောက်ဆုံး စိတ်ကလေးလဲ ပျောက်သွားရော၊ သန်းဘဝ ရပ်ခန္ဓာတဲ့မှာ ညျစ်နှစ်များတဲ့ပဋိသန္ဓာသန္ဓာစိတ် ဝိဉာဏ်ကလေးလဲ ဖြစ်ပေါ်သွားရော၊ အဲဒီလို့ ဖြစ်ပေါ်သွားတာကိုဘဲ ရဟန်းက သန်းဖြစ်သွားတယ်လို့ ပြောရတာဘဲ၊ တကယ်စင်စစ်ကတော့ ရဟန်းဘဝက ရှင်တွေဘာမှ မလိုက်ပါလာပါဘူး၊ သေခါနီးက စွဲလမ်းခဲ့တဲ့ ညျစ်နှစ်များတဲ့ ကာမစွှန်စိတ်ရဲ့၊ အရှင်အပါလောက်သာ လိုက်ပါလာပါတယ်။

ကာမန္တန္တပယ်ဘွဲ့ရာ ဘုရားပေးခသာနည်း

ဒီလိုဂဟန်းဘဝက သန်းဖြစ်ရတာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတာကို စစ်ဆေးကြည့်ကြေးစိုး၊ သီလမစင်ကြယ်လို့လား-မဟုတ်ပါဘူး၊ သီလက စင်ကြယ်ပါတယ်၊ ဒါဖြင့် ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုယင် ကာမစ္စန္တကို ရှုမှတ်ပြီးယင်တဲ့ **အရိယာဝါသ-အရိယာတိုး၏နေအိမ်မှာ မနေဘဲနဲ့ သက်န်းကို တပ်မက်နှစ်သက်နေတဲ့ ကာမစ္စန္တကို** ပုထောင်းပုထောင်နှင့် ရဟန်းတော်များမှာ မြတ်စွာဘုရားက ပေးထားတဲ့ နည်းတွေရှိပါတယ်။ အောက်ထင်ဆုံးအားဖြင့် ပစ္စဝေကွဲကာခေါ်တဲ့ ဆင်ခြင်နည်းနဲ့ ဆင်ခြင်ဘို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပဋိသံဃှုံး ယောနိသော စီဝရ်ပဋိသံဃှုံး ပဋိသံဃှုံး” စသည်ဖြင့် ညွှန်ကြားထားခဲ့ပါတယ်။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ နည်းမှန် လမ်းမှန်အားဖြင့်။ ပဋိသံဃှုံး-ပဋိသံဃှုံးယှ၊ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍။ စီဝရ်၊ သက်န်းကို၊ ပဋိသံဃှုံးသတိ၊ မိုးဝံသံဃှုံးဆောင်၏။ နည်းလမ်းမှန်အတိုင်း ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ပါတဲ့၊ ဘယ်လိုလဲဆိုယင်၊ သီတသာ အအေးကို၊ ပဋိယောက်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်း အကျိုးငါး၊ ဥဏနသာ၊ အပူကို၊ ပဋိယောက်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်း အကျိုးငါး၊ ပဋိသံဃှုံးဆောင်၏ စသည်ဖြင့် ညွှန်ကြားထားပါတယ်။

လူများမှာ အဝတ်အထည် ဝတ်ဆင်ကြတာကတော့ လုပတင့်တယ်ဘုံးရှာလဲ ရည်ရွယ်ကြပါတယ်၊ ရဟန်းများမှာတော့ လုပတင့်တယ်ဆောင်ဆုံးတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် မပါပါဘူး၊ အမှန်ကတော့ ရှုပ်ကိုပြီးက အအေးအပူစသော အေးရန်းတွေနဲ့တွေ ယင် မခံနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒီအအေးအပူတွေကို ကာကွယ်ဘုံး ခြင် မှက်စသည် မနှစ်ပစ်က်နိုင်အောင် ကာကွယ်ဘုံး အမြင် မတော်တဲ့ ကိုယ်အကိုးတွေကို ဖုံးကွယ်ထားဘုံး စသည်ဖြင့် ဒီလို အကျိုးများအတွက်သာ ရည်ရွယ်ပြီး ဝတ်ရ သုံးဆောင်ရပါတယ်၊ ဒီတော့ အဝတ်သက်န်းဟာ လူဘုံး ကောင်းဘုံး မလိုပါဘူး၊ လုံခြုံဘုံးရာလောက်ပဲ လိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သက်န်းကို ဝတ်ရုံးသုံးဆောင်ရတာဟာ အနာကို ယင်မအုံအောင် ဖုံးဖိထားရသလို စံစရာ အညစ်အကြေးကို ဖုံးဖိထားရသလို ရှုပ်ကိုယ်ပြီး မလွှာသာလို့ ဝတ်ရုံးသုံးဆောင်ရတယ်- လို့ ဒီလိုဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ရပါတယ်။ ဒီတော့ အဝန်သက်န်းက လူလို့ကောင်းလို့ လဲ သာယာစရာမရှိဘူး၊ မလူလို့လဲ စိတ်ပျက်စရာ မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် သက်န်းနဲ့စပ်ပြီး နှစ်သက်သာယာမှု ကာမစ္စန္တဟာ လုံးဝ လဲ ကင်းသွားနိုင်ပါတယ်၊ လုံးဝမကင်းတောင် လျောဪပါးသွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီပြင်အသုဘသတော့ သခံရသောနဲ့ ဆင်ခြင်ပုံတွေလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ နှစ်သက်သာယာမှု ဖြစ်နေတဲ့အခါမှာ အလွယ်ဆုံး အကောင်းဆုံးကတော့ အဲဒီနှစ်သက်သာယာမှုကိုရှုမှတ်ပြီး ပယ်တာဟာ အလွယ်ဆုံးအကောင်းဆုံးပါဘဲ၊ မပျောက်မချင်း ရှုမှတ်နေယင်ကို ရှုတိုင်း အရိယာဝါသနေအိမ်တဲ့ကိုတော့ ရောက်နေပါတယ်၊ အေးရန်အန္တရာယ် လုံခြုံနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အျောင်တိသုရဟန်းဟာ ဒီလိုရှုမှတ်ရင်းသာ ပျုတော်မှုသွားမယ်ဆိုယင် သန်းမဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ နတ်ရွာသုကိုရှိဘဲ ရောက်ဘုံးရှိပါတယ်။ သုံးပေမဲ့ အဲဒီရဟန်းက နှစ်သက်သာယာမှုကို ရှုမှတ်ပြီး မပယ်ဘူး၊ လက်ခံထားတယ်၊ လက်ခံထားတော့ ပုထောင်းနေအိမ် ရောက်နေတာပေါ့၊ အပါယ်အေးမလုံခြုံတဲ့နေရာ ရောက်နေတာပေါ့၊ ဒါကြောင့် သူ့ခမြာ ရဟန်းဘဝက မျက်စိကလေးမိုတ်ပြီး စုတိစိတ်ကလေး ကျသွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် သူ့သက်န်းတဲ့မှာဘဲ ဥပပါတ်သန်းကြီး ဖြစ်ရရှာတယ်။ အများကြီး နှစ်နာသွားရာတာပါဘဲ၊ ဒီနေရာမှာ ဒကာ ဒကာမတွေက မိမိတို့မှာ စွဲလမ်းစရာတွေက ဘယ်လောက်များနေသလဲ၊ အဲဒီတွေကို သေပါက် သေဝကျတော့ မစွဲလမ်းဘဲ သေနိုင်အောင် အားကိုးစရာများ ရှိပြုလား၊ မရှိသေးဘူးလားဆိုတာ ဆင်ခြင်ကြည့်ရမယ်၊ အားကိုစရာရှိနေယင်တော့ လက်ခမောင်းသာ ခတ်ကြပေတော့၊ အားကိုစရာ မရှိသေးယင်တော့ ယခြားတော်စွာဘုရား ပေးထားတဲ့ အရိယာနေအိမ်ကြီးနဲ့ လုံလုံခြုံခြုံနိုင်အောင် အရိယာဝါသ နေအိမ်ကို စောစောကတည်းက ကြိုတင်ပြီး ဆောက်ကြပေတော့။

အရိယာဝါသနိမ်ဆောက်ရာမှာ သခ္စာဆိုတဲ့ ဓရိတ်ရှိရမယ်

လောကမှာ အိမ်ဆောက်တယ်ဆိုယင် စရိတ်ကြေးငွေကလ ရှိဘို့လိုပါတယ်၊ ဒါလိုပါဘဲ အရိယာဝါသနေအိမ်ကို ဆောက်ရာမှာလ စရိတ်စကလိုပါတယ်၊ အဲဒါကဘာလဆိုယင် စောစောပိုင်းကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သခ္စာဝါတရားရှိဘို့ လိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီအရိယာဝါသတရားကိုပါးများယင် အပါယ်ဘေးစသည်မှ လွတ်မြောက်တယ်ဆိုတာကို ယုံကြည့်ရမယ်၊ မယုံကြည့်ယင်တော့ ဒီအရိယာဝါသအိမ်ကို မဆောက်နိုင်ပေဘူး။ တချိုကတော့ ကိုယ်တိုင်တွေပြီးမှ ယုံကြည့်နိုင်မယ်၊ မတွေ့ခင်တော့ မယုံကြည့်နိုင်သေးဘူးလို့ ဒီလိုဆင်ခြေပေးကြပိုင်တယ်၊ ယုံကြည့်ဆိုတာကတွေပြီးမှ ယုံကြည့်ရတာလ ရှိပါတယ်၊ မတွေ့ခင်က အသင့်ယတ္ထနဲ့ ချင့်ချိန်ပြီး ယုံကြည့်ရတာလ ရှိပါတယ်၊ မရောက်ဘူးသေးတဲ့ အရပ်ကို ရထားနဲ့ ဖြစ်ဖြစ် သလော်ပုံနဲ့ဖြစ်ဖြစ် သွားတဲ့အခါမှာ အဲဒီရထား သလော် လေယာဉ်ပေါ် စီးလိုက်သွားယင် မိမိအလိုရှိရာအရပ်ကို ရောက်မယ်ဆိုတာ သူ့ပြော လူပြောနဲ့ မှန်းဆချင့်ချိန်ပြီး ယုံကြည့်ရပါတယ်၊ အဲဒီလိုယုံကြည့်ပြီး အဲဒီရထား သလော် လေယာဉ်ကို စီးနှင့်လိုက်ပါသွားမှ မိမိအလိုရှိရာ အရပ်ကို ရောက်နိုင်ပါဘူး၊ အဲဒီလိုဘဲ ဒီအရိယာဝါသတရားကလ စောစောကတည်းက ဒေသနာနဲ့ အသင့်ယတ္ထနဲ့ ချင့်ချိန်ပြီး ယုံကြည့်သောအားဖြင့် အားထုတ်ရပါတယ်၊ ဒီလို အားထုတ်ပါမှ အရိယာဝါသနေအိမ်မှာလ နေပါတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ သိမြောင်ရပါတယ်၊ အပါယ်ဘေးစသည်မှာလ လွတ်မြောက်ရပါတယ်၊ မယုံလို့ အားမထုတ်ပဲနေယင်တော့ အရိယာဝါသနေအိမ်မှာလ မနေရဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ မတွေ့နိုင်ဘူး၊ မလုံခြုံတဲ့ ပုထုဇူးနေအိမ်မှာချဉ်း နေနေတဲ့အတွက် အပါယ်ဘေးစသည်နဲ့လ မပြတ်တွေပြီး ဂုဏ်တွေရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။

နောက်ပြီးတော့ ခုန်က ဥပမာတဲ့မှာ ခရီးသွားတဲ့သူဟာ ရထားလမ်းဆုံး လေယာဉ်လမ်းဆုံး လေယာဉ်လမ်းဆုံး ဌာနရောက်တဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်ရောက်ချင်တဲ့အရပ် ဟုတ်မဟုတ်ကို စစ်ဆေးဆင်ခြင်းကြည့်ရပါတယ်၊ ဒီလို ဆင်ခြင်းကြည့်တဲ့ အခါမှာ ကိုယ်ရောက်ချင်တဲ့အရပ် ဟုတ်မှန်နေယင်၊ မိမိစီးနှင့်လာခဲ့တဲ့ ယာဉ်ရထားခရီးစဉ်ဟာ လမ်းမှန်ဘဲ၊ မူလကည့်နှင့်ကြားလိုက်တဲ့ စကားတွေလ အမှန်ဘဲလို့ကေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ယုံကြည့်ရပါတယ်၊ အဲဒါကတော့ တွေပြီးမှ ယုံကြည့်ရတာမျိုးပါဘဲ၊ ဒီအရိယာဝါသတရားကလ ဒီနည်းအတိုင်းပါဘဲ၊ တကယ်တမ်း အားထုတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ယခု ဘုန်းကြီးပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သမာဓါ ညာ၏အထူးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို ကိုယ်တိုင်တွေကြပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီတော့မှ မိမိတို့ အလိုရှိနေတဲ့ တရားစစ်တရားမှန် ဟုတ်သလား၊ မဟုတ်ဘူးလားဆိုတာ စစ်ဆေးကြည့်ကြပါ၊ အဲဒီလို စစ်ဆေးကြည့်တဲ့အခါမှာ ဟုတ်မှန်ပြကောင်း မျက်မှောက်တွေရပြီးတော့ အဝေစွဲပသာဒဆိုတဲ့ မတုန်မလှပဲ သက်ဝင်ယုံကြည့်တဲ့ သခ္စာဝါတရားနဲ့ ခိုင်နိုင်မြှုမြေကြီး ယုံကြည့်သွားကြပါလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်က အစစ်အဆေးခံနိုင်တဲ့ ဓဟိပသီက-တရားတော်ပါ၊ လာကြည့်စမ်းပါလို့ တိုက်တွန်းထိုက်တဲ့ တရားတော်ပါတဲ့၊ လောကမှာ မကောင်းတဲ့အရသာကို စားဘို့ မတိုက်တွန်းရဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်၊ တဖက်သားပုဂ္ဂိုလ်ကစားကြည့်လို့ အရသာမကောင်းမှန်းသိရတော့ တိုက်တွန်းတဲ့သူကို အပြစ်တင်တတ်တယ်။ အရသာကောင်းကလေးများကို ကျေးကြည့်ယင်တော့ စားရတဲ့သူက အင်မတန် ကျေးဇူးတင်တတ်ပါတယ်-ဒါလိုပါဘဲ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်က ကောင်းလွန်းလို့ တိုက်တွန်းတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ကြည့်တဲ့သူက တရားအရသာကောင်းတွေကို တွေရတဲ့ အတွက် တိုက်တွန်းတဲ့သူကို ကျေးဇူးတင်လို့ မဆုံးနိုင်အောင် ရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဓဟိပသီက-လာကြည့်စမ်းပါကျိုင်ကြည့်စမ်းပါလို့ တိုက်တွန်းထိုက်တဲ့ တရားတော်ပါဘဲ၊ အဲ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း စောစောကတည်းက ယုံကြည့်ထားဘို့ လိုပါတယ်၊ ဒီအိမ်ကြည့်တဲ့ သခ္စာဝါတရားဟာ အရိယာဝါသနေအိမ်ကို ဆောက်ဖို့ အရင်းအနှီးစရိတ်ကြေးငွေ တမျိုးပါဘဲ။

ဆန္ဒနှင့်ပို့ယေလဲ လျှိုဘယ်

ပြီးတော့ မင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်တွေကို ယခု ဘဝတွင်ဘဲ ရအောင်အားထုတ်လိုတဲ့ စိတ်ဆန္ဒကလဲ ထက်ထက်သန်သန့်ရှိတဲ့ လိုပါတယ်၊ ဒါလဲ စရိတ်စကတရုံးပါဘဲ၊ ပြီးတော့ မဆုတ်မနစ် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်တဲ့ လုံးလဝိရိယလဲ လိုပါတယ်၊ နွဲကောင်းသို့ပါဘဲ၊ ဒါလဲ စရိတ်စကတရုံးပါဘဲ၊ ဒီသွှေ့ ဆန္ဒ ပို့ယိုဆိုတဲ့ စရိတ်စကနဲ့ ပြည့်စုံ ယင်တော့ အရိယာဝါသ နေအိမ်ကို ဆောက်နိုင်ပါတယ်၊ ယုံကြည်တယ် လိုလားတယ် မပျင်းဘူးဆိုယင် ဒါရှိ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်နိုင်ပါတယ်၊ သွားရင်းလဲ မှတ်နိုင်တယ်၊ ရပ်ရင်း ထိုင်ရင်း အိပ်ရင်း စားသောက်ရင်းလဲ မှတ်နိုင်တယ်၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အရိယာဝါသ နေအိမ်ကို ဆောက်လုပ်နေသည် မည်တာဘဲ၊ အရိယာနေအိမ်ထဲ ဝင်ရောက်နေနေသည် မည်တာဘဲ၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ကာမမ္ဗာ ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒါကို နှစ်သက်တယ် နှစ်သက်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်လိုက်ယင် အရိယာဝါသ နေအိမ်ကို ဆောက်လုပ်နေသည် မည်တာဘဲ၊ အရိယာဝါသနေအိမ်ထဲ ဝင်ရောက်နေသည် မည်တာဘဲ၊ အဲဒီလို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အပါယ်ဘေးကလဲ လွတ်မြှောက် လွတ်မြှောက်သွားတယ်၊ တယ် နေရာကျတာဘဲ၊ ပိုက်ဆံ တပြားမ မကုန်ဘဲနဲ့ အရိယာနေအိမ် ကောင်းထဲမှာလဲ နေရာတယ်၊ အပါယ်ဘေးမှာလဲ လွတ်တယ်၊ အင်မတန်ကို နေရာကျပါတယ်၊ ဒီလိုနဲ့ ရှုရင်းသဲ သတိဉာဏ်တွေ ရင့်သွားပြည့်စုံလာတဲ့ အခါကျတော့ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ ဆိုက်ရောက်ပြီးတော့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အစ် ဖြစ်သွားပါတယ်၊ အဲဒီအခါကျတော့ အရိယာဝါသနေအိမ်ပြီးတွေကို ကိုယ်ပိုင်ပြီးတော့ စိတ်ဆုံးအောင်။

ယခုလူတွေကို မေးကြည့်ပါ၊ အမိကြီး အမိကောင်းနဲ့ နေချင်ကြသလား၊ အမိကုပ် အိမ်စုတ် ကလေးနဲ့ နေချင်ကြသလား၊ အိမ်မရှိဘဲ ကွင်းပြင်းထဲမှာဘဲ နေချင်ပြုပါဘူး၊ အိမ်ကုပ် အိမ်စုတ်ကလေးနဲ့ နေချင်တယ်လို့လဲ ဖြေကြမယ်မထင်ပါဘူး၊ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းနဲ့ နေချင်တယ်လိုချင်း ဖြေကြမှာပါဘဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းနဲ့ နေရာဘာဘေးရှိနဲ့ အန္တရာယ်လဲ ကင်းတယ်၊ တင့်တင့်တယ်တယ်လဲ ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့်ပါဘဲ၊ သံသရာစခန်းမှာလဲ အဲဒါလိုပါဘဲ၊ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းနဲ့တူတဲ့ အရိယာနေအိမ်မှာ နေချင်သလား၊ အိမ်စုတ်နဲ့တူတဲ့ ပုထိဇ္ဇာ နေချင်သလား၊ အိမ်မရှိတဲ့ လွှဲပြင်နဲ့တူတဲ့ ဗာလပုထိဇ္ဇာရဲ့ အခြေအနေမှာ နေချင်သလားလို့ မေးကြည့်ပါ၊ အဲဒါကိုယ့်ဟာ ကိုယ်ဘဲ ဖြေကြပေတော့၊ ဒါကို ဘုန်းကြီးက ဖြေလိုရှိယ်မှားချင်လဲမှားနေမယ်၊ ဘာကြောင့်တုန်းလို့ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးက ဘုန်းကြီးသဘောနဲ့ ဖြေရယ် အရိယာနေအိမ်ကို ရွေးချယ်ရလိမ့်မယ်၊ တရီးက ပုထိဇ္ဇာနေအိမ်ကို သဘောကျချင်လဲကျနေမယ် ပြောလို့မဖြစ်ဘူး၊ အမှန်မှာတော့ အရိယာနေအိမ်က နေဘို့ရာ ကောင်းပါတယ်၊ အဆင့်အတန်းလဲ မြင့်တယ်၊ ဘေးရန်အန္တရာယ်လဲ လုံခြုံတယ်။ အဲဒီတော့ အပါယ်လေးပါး ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေက လုံခြုံအောင် အရိယာနေအိမ်ကြီးနဲ့ စန်ခန်သွားသွား တင့်တင့်တယ်တယ်ကြီး နေပြီးတော့ သွားနိုင်အောင်၊ အရိယာဝါသဆိုတဲ့ အရိယာနေအိမ် တရားတွေကို တည်ဆောက်ဘို့ရာ ကနောက် ဒီမှာ ဘုန်းကြီးက ဒီတရားကို ဟောပါတယ်။ ယခု အရိယာနေအိမ်ဆောက်ဘို့ရာ ဘယ်နှစ်ခုပြီးသွားပြီးလို့ဆိုတော့ သတိအစောင့်အရောက်နဲ့ ပြည့်စုံရမယ်-ဆိုတာ တရု ပြီးသွားပါပြီ၊ မိုရာလေးပါးရှိရမယ်ဆိုတာလဲ ပြီးသွားပါပြီ၊ အကိုင်းပါးကို ပယ်ရမယ်-ဆိုတာကတော့ အကိုင်းပါးထဲက တပါးဘဲ ပြီးသေးတယ်၊ “နှစ်သက်လိုချင်၊ ရကြေးမြှေတင်၊ အလျင်ပယ်ဖျောက်လေ” ဆိုတာကလေး တပုဒ်ပဲ ပြီးသေးတယ်၊ သူကင့်-ပုဒ် ကျွန်းနေသေးတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အကိုင်းပါးပါး ပြည့်စုံရမယ်-စသည်ဖြင့် ကျွန်းတာတွေက တော်တော်မှားပါ သေးတယ်၊ အဲဒီ ကျွန်းနေတာတွေက ပို့ပြီးအရေးကြီးပါတယ်၊ မနက်ဖြန်ကျေလဲ လာပြီးတော့ ဆက်နာကြပေါ့၊ တရားထိုတာ ပြီးဆုံးအောင် နားသို့ အရေးကြီးပါတယ်။

တရားမရချင်း အကြောင်း ၂-ခု

မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော် အခါကာလက ဘုရား၏ မျက်မှောက်မှာတောင်မှ အကြောင်းမညီညွှတ်လို့ရှိယင် တရားဆိုတာက မရနိုင်ဘူး၊ အကြောင်းညီညွှတ်မှ ရတယ်။ ဒီနေရာမှာ တရားမရခြင်းရဲ့ အကြောင်းက နှစ်ခုရှိတယ်၊ ဘာတွေ လဲဆိုလို့ရှိယင် ကိုရှိယပရုံဟာနဲ့ ပဲ ပါပမို့တဲ့ဆိုတဲ့ ဒီကိုရှိယပရုံဟာနဲ့ ပါပမို့တဲ့ဆိုတဲ့ အကြောင်းနှစ်ခုဟာ တရားထူးကို မရနိုင်အောင် အန္တရာယ်ပြုတတ်တယ်၊ နောက်ရှုက်တတ်တယ်။

၆၅၁၀

ଓিটିବେଳାରୀରୁପରିଣମରେଖାମୁକ୍ତ ସହିପଣ୍ଡଗଞ୍ଜରେବେଳାରୀରୁପରିଣମରେଖାମୁକ୍ତ ଏବେଳାରୀରୁପରିଣମରେଖାମୁକ୍ତ

မြတ်စွာဘုရား၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ တချိုက ရဟန္တ၊ တချိုက အနာဂတ်၊ တချိုက သကဒါဂါမိ၊ တချိုက သတိပဋိသန် တရားပါးများနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်ကြတယ်၊ ကမ္မဇာန်းလက်လွှတ်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် သိပ်ပြီးသိမ်ဆွေနေတယ်ဆိုတဲ့ အခြက်ာင်းကို မြတ်စွာဘုရားက အမိန့်ရှိပါတယ်၊ ဒီလို့ အမိန့်ရှိတော့ ပေသာ-ဆိုတဲ့ လူဝတ်ကြောင် ဒကာက လျောက်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရား-တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားဟာ လူတွေကို ဖြောင့်မတ်အောင် ဆုံးမတာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်၊ တိရစ္ဆာန်တွေဟာ မကောက်ကျစ်ဘူး၊ ဖြောင့်မတ်တယ်၊ တိရစ္ဆာန်တွေဟာ သူတို့ လုပ်နေကျဟာကို လုပ်တာဘဲ၊ ကျင်ကြီးစွန်းချင်လဲ စွန်းချလိုက်တာဘဲ၊ ကျင်သွေးစွန်းချင်လဲ စွန်းချလိုက်တာဘဲ၊ ဘာတွေညာတွေ သူတို့ မစဉ်းစာဘူး ပြီးတော့ အရှင်သခင်တွေကို လိမ်ညာပြီး ငါဘယ်လိုလုပ်မယ်လို့ ဒီလို့ ကောက်ကျစ်တဲ့ အကြံမရှိဘူး၊ သူတို့ မလုပ်ချင်ယင် သူတို့မကြိုက်ယင် ကိုးယိုကားယား လုပ်တာဘဲ၊ လူတွေကတော့ ဒီလို့ မဟုတ်ဘူးဘုရား၊ လူတွေက ကောက်ကျစ်တယ်၊ ရှေ့မှာတရုံး မျက်ကွယ်မှာတရုံးနဲ့ ရှေ့မှာတော့ဖြင့် အကျိုးကို လိုလားယောင်ယောင် မေတ္တာရှိယောင်ယောင် လုပ်တတ်ကြပါတယ်၊ မျက်ကွယ်ကျတော့ ဒီလို့မဟုတ်ဘူး၊ အကျိုးမဲ့တွေ လုပ်တတ်ကြပါတယ်၊ လူတွေဟာ အင်မတန် ကောက်ကျစ်ပါတယ်၊ အဲဒီလို့ ကောက်ကျစ်တဲ့ သဘောရှိနေတဲ့ လူတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေကို ဖြောင့်မတ်အောင် အရှင်ဘုရားပြုပြင်ထားတာ သိပ်ကောင်းတာဘဲ ဘုရားလို့ ဆိုပြီးတော့ တပည့်တော်လဲ လူဝတ်ကြောင်ပေမယ့်လို့ ဒီသတိပဋိသန် တရားကို ရံဖွန်ရံခါ ပါးများနေပါတယ်၊ ဘုရားလို့ သူက ချီးကျျီးလျောက်ထားပါတယ်။ ဟုတ်တယ်၊ သတိပဋိသန်တရားဟာ စိတ်ဓာတ် ပြပြင်ရေးမှာ အလွန်ကောင်းတဲ့ တရားဘဲ။ လူတွေကောက်ကျစ်နေတယ် ဆိုဒါဟာ ကိုယ့်စိတ် ကောက်ကျစ်နေတာ ကို မသိလို့ပါဘဲ၊ ကိုယ့်စိတ်ကို သိနေယင် ဘယ်မှာကောက်နိုင်တော့မလဲ၊ ကိုယ့်စိတ်ကလေး ကောက်ယင် ကောက်မှုန်းသိဘို့ မကောက်ယင်လဲ မကောက်မှုန်းသိဘို့ စိတ္တာနှုပသယနာ ဟာအလွန်အရေးကြီးပါတယ်၊ စိတ္တာနှုပသယနာ ကောင်းကောင်း ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီလို့ကောက်ကျစ်တဲ့ သဘောတွေ ဘာမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သူ့စိတ်တွေဟာ အားလုံးဖြောင့်စင်းနေတယ်၊ အလွန်ကောင်းပါတယ်။

တရားရထိက်ပေမဲ့ တရားမရ

ပေသက အဲဒီလို လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးကို ဝေဘန်ပြီး ဟောတော်မှတယ်၊ ဒါပေမယ့်
ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး အကျယ်ဝေဘန်မယ်လို့ ခေါင်းစဉ်ပြီးကာရိုးသေး၊ အဲဒီ ပေသ က ဘာပြေသလဲဆိုတော့ အရှင်ဘုရား တပည့်
တော်မှာ ကိစ္စတွေက များတယ်ဘုရား၊ သူးသို့ရာ စွင့်ပြုပါ၏လို့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။ အဲဒီလိုလျှောက်တော့
မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကို “ဟာ ပေသ ခဏနော်း။ ငါဟောတဲ့ တရားဆုံးအောင်နာ်း” လို့ ပြောပေမယ့် နေ့နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊
အားနာလို့ နေပြန်လဲဘဲ စိတ်ကမပါတပါနဲ့ နာနေတော့ သူ့မှာဘာဘုမှအကျိုးရှိမှာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား
ကလဲ သူ့ကိုမတားနိုင်ဘူး၊ သင်သဘောအတိုင်းဘဲဆိုပြီး စွင့်ပြုလိုက်ရရာယ်။ ပေသပြန်သွားတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်
သားတို့ ပေသဟာ ညည်ရှိဘဲ၊ ငါဘုရားယခုဟောမည့် ဒေသနာကို ပြီးဆုံးအောင်သာ နာလိုက်ယင် သူ့ဟာ သောတာပတ္တိ
မဂ်ဖိုလ်ရမယ်၊ သောတာပုန်ဖြစ်မယ်၊ အကျိုးများသွားမယ်” လို့ မိန့်တော်မှတယ်။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အဋ္ဌကထာ
မှာ ဖွင့်ပြထားပုံကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မောက်မှာတောင်မှ တရားရထိက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေမယ့် တရားမရဘဲ ဖြစ်နိုင်သေး
သလား ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ဖေးခွန်းထုတ်ပြီးတော့ ဖြစ်နိုင်ပုံကို ဒီလိုဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ မဂ်ဖိုလ် မရခြင်း၏ အကြောင်းဟာ
ကိရိယာ-ပရိဟာနို ရယ်၊ ပါပမို့ရယ် ဒီလိုနှစ်ခုရှိပါတယ်တဲ့။ ကိရိယာ-ပရိဟာနိုဆိုတာက ပြုသင့်ပြုထိက်တာကို ပြည့်စုံ
အောင် မပြုကျင့်တာပါဘဲ။ ပြုသင့်ပြုထိက်တာကလဲ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်၊ ဟောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပြုသင့်ပြုထိက်သမျှကို ပြည့်စုံအောင်
မပြုတာကတမျိုး၊ နာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပြုသင့်ပြုထိက်သမျှကို ပြည့်စုံအောင်မပြုတာကတမျိုး ဒီလိုနှစ်မျိုးရှိပါတယ်၊ ဟောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
က မဂ်ဖိုလ်နိုဗ္ဗာန် ရနိုင်လောက်အောင် တရားကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဟောလို့ရှိယင် ဟောတဲ့ဆရာတဲ့ တာဝန်လိုအောင်။

ဟုတ်တယ်-ဟောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မင်ဖိလနိဗ္ဗာန် ရနိုင်လောက်အောင် တရားကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဟောလိုဂျိယင် တပည့်က ဘယ့်နှုန်းလုပ်ပြီး အားထုတ်တတ်မလဲ၊ တချိုက တရားအားထုတ်ချင်ကြပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဟောမဲ့ဆရာက မရှိဘူး၊ နည်းပေးလမ်းပြုခဲ့သူက မရှိဘူး၊ ဒါနဲ့ တချိုလျှော့တွေဟာ အိပြုးသေကုန်ရှာကြတယ်၊ တရားလဲ အားမထုတ်လိုက်ရဘူး၊ တရားရဲ့ချိုတာတော့ ဝေးရော့၊ အဲဒါကြောင့် ဟောတဲ့ဆရာက လိုနေလို့ တရားမရတာလဲ ရှိပါတယ်တဲ့၊ ဒါကတော့ ဆရာတာဝန် ချိုယွင်းချက်ပဲ။ ယခုဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ဆရာတာဝန် မချို့ယွင်းရအောင် အပြည့်အစုံ ဟောနေပါတယ်၊ တိုက်တွန်းနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့အတွက်ကတော့ ဆရာတာဝန်ဘက်က လိုစရာမရှိပါဘူး။ တချိုတပည့်ဖြစ်တဲ့ တရားနာပုဂ္ဂိုလ် တွေက တရားကို ဆုံးအောင်မနာဘူး၊ နာပြန်ယင်လဲ ကျင့်ပါခိုတော့ မကျင့်ပြန်ဘူး၊ ကျင့်ပြန်တော့လဲ နည်းနည်းလောက်ပဲ ကျင့်တယ်၊ ပြည့်စုံအောင် မကျင့်ဘူး၊ အားမထုတ်ဘူး၊ အဲဒီလို့ ပြည့်စုံအောင် မလုပ်တဲ့ မကျင့်တဲ့အတွက် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရသင့် ရထိက်တဲ့ တရားကို မရဘဲ ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။ ယခုပြောတဲ့ ပေသာ - ဟာ မြတ်စွာဘုရားမျက်မောက်မှာဘဲ သူက တရားကို ဆုံးအောင်မနာလို့၊ တရားဆုံးအောင်နာပြီး နဲ့သွင်းလိုက်ယင် သောတာပန် ဖြစ်သွားနိုင်ပါလျက်နဲ့ အဲဒီအကျိုးကိုမရဘဲ ဖြစ်သွားရာပါတယ်။ ဒါကြောင့်ဘုန်းကြီးဟောတဲ့တရားလဲ ဆုံးအောင်နာကြပေါ့၊ အဲဒါကလဲ အကြောင်းထူး မရှိယင်ပေါ့လေ၊ ကျော်းမာရေးတို့ ဒီပြုကိစ္စတို့ မလွှဲမက်ငံသာတာတွေက ရှိနေယင်တော့လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ အကြောင်းညီညွတ်လိုဂျိယင်တော့ နက်ဖြန်ခါလဲ လာပြီးတော့ ဆက်လက်ပြီး တရားနာကြပေါ့။ ဘုန်းကြီးကလဲ ဒီသံလျှင်ဘက်ကို လာသို့ရာသိပ်ပြီးတော့ မလွယ်ဘူး၊ ယခုအခါ ရောက်ရတာဟာ အကြောင်းညီညွတ်လွန်းလို့ ရောက်ရတာဘဲ။ ကျောက်တန်းနားက အောင်ထော်ပြု၍ ကျောင်းသိမ်သမှတ်ကိစ္စ ရှိတာနဲ့ အဲဒီ သိမ်သမှတ်ကိစ္စအတွက်ပဲ ဘုန်းကြီးက တာဝန်ခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီကိစ္စပြီးယင် ရန်ကုန်ကို နေ့ချင်းပြန်ဘို့ပါဘဲ၊ ပြီးတော့လဲ အဲဒီ သိမ်သမှတ်ကိစ္စအတွက်ပင့်တဲ့ အောင်ထော်ယော်ဘုန်းကြီးက ရွှေဘိုက်ပါခိုပြီးတော့ သူက သံယောဇ်ကလေးနဲ့ပင့်လို့ လိုက်သိုးမှာဘဲခိုပြီးတော့ လိုက်လာ့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို့ သိမ်သမှတ်ကိစ္စကို တာဝန်ခံထားပြီးတဲ့ နောက် ဒီသံလျှင်က ဒကာကြီး ဦးဘိုးလှက ရောက်လာတယ်၊ သံလျှင်ဘက်သွားယင် ဒီက ဒကာကြီး ဦးဘိုးလှတို့ ယောဂါတွေ က ရှိနေတော့ သူတို့ကို မပြောဘဲနဲ့ တိတ်တိတ်ကလေး သွားလို့တော့ မဖြစ်ဘူး၊ ကိုယ့်တာဝန်မကြေဘဲ ဖြစ်နေလိမ့်မယ်ခိုပြီး ဒကာကြီး ဦးဘိုးလှကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို့ပြောတော့ “ဒါဖြင့်ဘုရား အပြန်ကျတော့ သံလျှင်မှာ တရားဟောယင် မကောင်းဘူးလား” တဲ့ ဒီလို့ ဦးဘိုးလှက လျောက်ပါတယ်၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးကလဲ သွားရင်းဟန်လွှဲခိုတာလို့ဘဲ ကောင်းပါရဲ့လို့ တရားဟောဘို့ရာ လက်ခံလိုက်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီသံလျှင်သမှတ်သွားရင်း အကြောင်းညီညွတ်လို့ ယခုတရားပွဲဖြစ်လာပါတယ်၊ နောက်တာခါလာပြီးဟောဘို့ရာ ဆုံးတာကတော့ ဘယ်တော့မှ အကြောင်းက ညီညွတ်မှန်း မသေးဘူး၊ ဒါကြောင့် နက်ဖြန်ခါလဲလာပြီးတော့ နာကြပေါ့။

မိတ်ဆွဲမကောင်းက တရားမရ

တရားမရခြင်း၏ အခြားအကြောင်းတရာ့ကတော့ ပါပမိတ္တာ၊ **ပါပမိတ္တာ** ဆိုတာကို သွှေအနက်အတိုင်း မြန်မာပြန်လို ရှိယင်တော့ တဖက်သားပုဂ္ဂိုလ်မှာ တော်တော် မခံချင်စရာကောင်းတယ်၊ **ပါပ-က** သူယုတ်မှာ၊ **မိတ္တာ**-က မိတ်ဆွဲ၊ ယုတ်မှ တဲ့ မိတ်ဆွဲနဲ့ ပေါင်းသင်းလိုတဲ့၊ ဒီလိုဆိုတော့ တဖက်သား ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိပြီးနိမ့်ချုရာ ရောက်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူစကား သွှေ့နှင့် နက်က ဒီလိုဘဲရတော့ ဒီပြင်ဟာကို ပြောင်းလွှာပြီး ဘာသာပြန်လို မဖြစ်ဘူး၊ လုံရင်းကတော့ မိတ်ဆွဲမကောင်းလိုပါဘဲ၊ **ယုတ်မှာတဲ့မိတ်ဆွဲဆိုတဲ့** စကားက ရှင်သီးလွန်းအားကြီးလို လျှောပျော်ပြီး ပြန်ချင်ယင် “မိတ်ဆွဲမကောင်းလို့၊ မိတ်ဆွဲကောင်းမရှိလို့၊ မကောင်းတဲ့မိတ်ဆွဲများရှိနေလို့” ဒီလိုလဲဆိုနိုင်ပါတယ်။ မကောင်းတဲ့ မိတ်ဆွဲများရှိတဲ့သူဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ လဲဆိုယင် အဋ္ဌကထာက အဇာတသတ်မင်းကို ဥပမာ ထုတ်ပြထားတယ်၊ အဇာတသတ်မင်းဟာ ပါရမိရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ၊ သာမည်လသုတ်တရားကို ကြားနာရတဲ့အခါမှာ သူဟာ သောတာပန်ဖြစ်ဘို့ရာ ပါရမိကောင်းကောင်း ပြည့်စုံနေပါတယ်တဲ့၊ ဒါပေမယ့်လို့ သူဟာ အောင်ဝါတ်ဆိုတဲ့ ပါပမိတ္တာ-ယုတ်မှာတဲ့ မိတ်ဆွဲကို ဆရာအဖြစ်နဲ့ ကိုးကွယ်မိတဲ့အတွက် သူခြောမှာ သူဆရာက ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း အင်မတန်ကြီးဆေးတဲ့အမှုကို လုပ်မိရှာတယ်၊ ဆရာနဲ့တပည့်ဆိုတာ ဆရာကပြောယင် တပည့်က အကောင်းချဉ်းထင်တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် သူဆရာအောင်ဝါတ်ကပြာတဲ့အတိုင်း အနေဖြင့်ကျေးဇူးရှင်ဘခင်ဖြစ်တဲ့ စမည်း တော် မိခိုသာရမင်းကြီးကို သတ်မီသွားရှာပါတယ်၊ ဒါကြောင့် **ဝိတုယာတကာ** ထိုက်ပြီးတော့ မဂ်ဖိုလ် တရားထူးကိုမရဘဲ လွှဲသွားရှာသတဲ့။ ဒါဟာ **ဝိတုယာတကာ** ထိုက်အောင်ညွှန်ကြားတဲ့ ဆရာအောင်ဝါတ်နဲ့ ပေါင်းမိလိုပါဘဲ။ ဒီပြင်နည်းနဲ့လ လူပေါင်းမှားတာတွေ ရှိပါသေးတယ်၊ ဘုရားလက်ထက်တုန်းက ဘုရားနဲ့ ဆန်းကျင်ဘက်ဖြစ်တဲ့ မိစ္စာဒို့ဆရာကြီးတွေရှိတယ်၊ အဲဒီ ဒီနှစ်ဆရာကြီးတွေရဲ့ ဉာဏ်အတွက် နာခံပြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလ မဂ်ဖိုလ်မရကြပါဘူး၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာလ မဂ်ဖိုလ်ကို ရသင့်ရထိက်တဲ့သူတွေ တချိန်ဖို့ဆိုပါတယ်၊ ယခုကာလမှာလ လူပေါင်းမှား ဆရာပေါင်းမှားနေလို့ တရားမှုန်ကို မကြားမနာရတဲ့သူတွေ တရားမှန်ကို အားထုတ်ခွင့်မရတဲ့သူတွေ ရှိကြမှာဘဲ၊ အဲဒါလဲ တရားထူးကို မရခြင်း၏ အကြောင်းတရာ့ပါဘဲ။ ခုနက်ပြောခဲ့တဲ့ **ကိုရိယပရိယနိုက** အကြောင်းတရာ့၊ ယခုပြောဖော်တဲ့ **ပါပမိတ္တာ**ကအကြောင်းတရာ့၊ မဂ်ဖိုလ်တရားထူး ကိုမရခြင်း၏ အကြောင်းနှစ်ခုဆိုတာ ဒီဟာနှစ်ခုပါဘဲ။ အဲဒီအကြောင်းနှစ်ခုထဲမှာ ကိုရိယပရိယနိုမှ ကင်းလွတ်စေရန်အတွက် ယခုတရားကို အဆုံးတိုင်အောင် နာဘို့ရာကတော့ ဒကာတို့ရဲ့ တာဝန်ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် နက်ဖြန်စိုးလိုက် အကြောင်းညီညွတ်လိုက် လာပြီးနာကြပဲ့၊ ဘုန်းကြီးလ တတ်နိုင်သလောက် ကြိုးစားပြီးတော့ ဟောရမှာဘဲ။ ဒီကန္တာတော့ ၁၀-နာရီပဲ့ တီးသွားပြီး ဒီတွင် နားဦးမှာဘဲ၊ နက်ဖြန်ကျမှုတရားအကြွင်းကလေးတွေ ဆက်ပြီးဟောမယ်၊ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ ဆိုပြီးတော့ တရားပဲ့ သိမဲ့ကြန့်။

ငါးအင် ပယ်လေ၊ ရှုက် ပြောက်တွေ၊ စုံစောင့်တပါး-ဆို-
လေးရပ် မိကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာ သီးသန့်များ-ဆို-
ရှာမှိုး ကင်းစင်၊ ကြံ ကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ဌ်မ်းစေသား-ဆို-
စိတ် ကောင်းစွာ လွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မချေတ်ရှုက်ဆယ်ပါး-ဆို-
အရှိယာဝါသ၊ ဟော ဖော်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား-ဆို-
ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရဲ့၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား-ဆို-
မှုပဲ သည်းခံ၊ ရောင် ပယ်လှန်၊ လေးတန် မိရှာများ-ဆို-
နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြေးပြီတင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်လေ-ဆို-

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မှာတဲ့ ဤအရိယာဝါသတရားကို နာယူကြရတဲ့ ကောင်းမှုကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်း ကြောင့် ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို အပြည့်အစုံ နာယူကြ မှတ်သားကြပြီးလွှင် ဤအရိယာဝါသတရားတွေကို မိမိရှိသန်းနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြအားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ပိုပသနာညာက်အစဉ် အရိယာမဂ်ညာက်အစဉ်ဖြင့် ဆင်းရဲခံ သိမဲ့ ဌ်မ်းရှုဖြစ်သော နိုဗာန်ချမ်းသာတရားတော်မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာမှု.... သာမှု.... သာမှု။

ပွဲမည်ဟော ပွဲမပိုင်း ပြီး၏

(၂၄-၈-၁၀) ခုတိယည်

အရိယာဝါသတရားတော်ကြီး

ခုတိယပိုင်း

ဒီကန့် ယမန်နေသာ ဟောခဲ့တဲ့ အရိယာဝါသတရားကို ဆက်ပြီးတော့ ဟောရမယ်၊ ဒါပေမယ့် ပဋိမပိုင်းက ခေါင်းစဉ်ကလေးကိုလဲ ပြန်ပြီး စဉ်လိုက်ပေးမှ ထင်ရှားပေါ်မှာ၊ ဒါကြောင့် အကျဉ်းချုပ် ထပ်ပြီး ပြောပိုးမယ်။ အရိယာ ဆိုတာက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ၊ အေဝါသ ဆိုတာက နေရာအမိမိလို့ အဓိပါယ်ရှိပါတယ်၊ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့ အရိယာဝါသ-ဆိုတာ အရိယာတို့၏ နေရာအမိမိလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ မနေ့ကဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလို့ရှိယင် ရေးရှေးက ဘုရားရဟန်ဘ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီအရိယာဝါသတရားတွေကိုဘဲ မြို့ပြီးတော့ နေသွားကြပါတယ်၊ ယခုပစ္စဖွန်ခေတ် ဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရား၏ သာသနတော်ခေတ်မှာရှိတဲ့ ဘုရားရဟန်ဘ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီ အရိယာဝါသတရားကိုဘဲ အမြိုပြုပြီးတော့ နေရာပါဘဲတဲ့ ဒီအရိယာဝါသတရားတွေကို စွန့်လွတ်ပြီးတော့ အရိယာမဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီတော့ ဒီအရိယာဝါသတရားတွေဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတဲ့ တရားတွေဖြစ်ပါတယ်၊ တန်သုံးအားဖြင့် အရိယာဝါသတရားနဲ့ ပြည့်စုံနေကြတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အပါယ်လေးပါးအစရိတဲ့ သံသရာဝါးဆင်းရဲတွေမှာ လွတ်မြောက်သွားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အရိယာဝါသဆိုတာ အပါယ်လေးပါးအစရိသော သံသရာဝါးဆင်းရဲတွေက လွတ်မြောက်အောင်လို့ ခိုအောင်းရာ ဌာနတွေလို့ ဆိုယင်လဲ မလွှာပါဘူး။ လောကမှာ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ ရှိနေသလို သံသရာမှာလဲ ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒီဘေးရန်အန္တရာယ် အကုန်လုံးကို ကာကွယ်ပေးနိုင်တဲ့ နေရာဌာနကြီးတွေဆိုတာ ဒီအရိယာဝါသ တရားကြီးတွေပါဘဲ။ အဲဒီအရိယာဝါသတရားတွေမှာ ယခုတရားနာပရီသတ်တွေ ခိုအောင်းပြီးတော့ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ အစဉ်ထာဝရ လွတ်မြောက်ဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအရိယာဝါသတရားတွေကို ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို့ ဟောကြားထားခဲ့တဲ့ ဘုရားအမိန့်တော်တွေကို ဘုန်းကြီးတို့က တဆင့် ဟောကြားနေတယ်လို့ အာရုံပြုပြီး နာကြပါ။ ဒါပေမယ့် ဒီကန့်တော့ မနေ့ညာ ဟောပြီးဖြစ်တဲ့ ပါ့မြိုက် မရွတ်တော့ပဲ အရိယာဝါသခေါင်းစဉ် ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေလောက်သာ ရွတ်ဆိုပြီးတော့ အတိုချုပ် ဟောသွားမယ်။

“ငါးအင် ပယ်လေ၊ ရှုက်ခြောက်တွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး” ဆို။ အကိုင်းပါးကို ပယ်ရမယ်၊ အကိုခြောက်ပါးနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်၊ အစောင့်အရှောက် တပါးနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့-အရိယာဝါသ သုံးခုပေါ့။ “လေးရပ် မိုကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ သစ္စာ သီးသန်များ” ဆို။ လေးပါးသော အရာဌာနကိုလဲ မိုရမယ်-တဲ့၊ ပြီးတော့ သီးသန် သစ္စာတွေကိုလဲ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒီတော့ ဒီဆောင်ပုဒ်ထဲက J-ပါး၊ ခုနာ ဆောင်ပုဒ်ထဲက ၃-ပါး၊ ပေါင်း ၅-ပါး ရှိသွားပြီ။ “ရှာဖိုး ကင်းစင်း၊ ကြံကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ပြုမ်းစေသား” ဆို။ ရှာဖိုးမှုလဲ ကင်းစင်း၊ ကြံကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ပြုမ်းစေသား၊ ဆို။ ရှာဖိုးမှုလဲ ကင်းစင်းရမယ်။ အကြံအစည်တွေလဲ နောက်ကျူခြင်းမရှိဘဲနဲ့ ကြည်ကြည်လင်လင် ဖြစ်စေရမယ်၊ ထွက်သက် ဝင်သက် ပြုမ်းတဲ့တရားနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့၊ ဒီဆောင်ပုဒ်က ၃-ပါး၊ ရှေး ၅-ပါးနဲ့ ပေါင်းယင် ၈-ပါး။ “စိတ် ကောင်းစွာ လွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မခွဲတ်ရှုက် ဆယ်ပါး” ဆို။ စိတ်ကလဲရာဂ ဒေါသမောဟာ အစရိသော အသစ်အကြေားတွေ အချုပ်အချုပ်တွေမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းကိုလဲ ကိုယ်ပိုင်ညာ၏နဲ့ သိရမယ်တဲ့၊ ဒီဆောင်ပုဒ်က J-ပါး၊ အားလုံး ပေါင်းလိုက်တော့ ၁၀-ပါး ပြည့်သွားပြီ။ “အရိယာဝါသ၊ ဟောဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား” ဆို။ အဲဒီအရိယာဝါသတရားတွေကိုဘဲ ဘယ်သူက ဟောခဲ့သလဲဆိုယင် မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားပါတယ်တဲ့။

ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု သတ္တုပြု

အဲဒီတဲ့မှာ ရေးဦးစွာထူထောင်ဘူး ဘာတုံးဆိုယင် အစောင့်အရောက်ကလေးတပါးကစပြီး ထူထောင်ရမယ်-တဲ့၊ မနေ့ကပြာခဲ့တဲ့ အစောင့်အရောက်ကလေးတပါးပါဘဲ၊ “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတ္တုပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား” ဆုံး။ ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝါယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အထက်တန်း ရာထူးဌာနနှစ်ရကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကဲ့ခို့မျှ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ လုံခြုံအောင်လို့ အစောင့်အရောက်ကို ထားရတယ်၊ အထက်တန်းရာထူးဌာနနှစ်ရကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ အစောင့်အရောက်က တခုတောင်မဟုတ်ပါဘူး၊ အများကြီးထားရပါတယ်၊ ရေးတုံးက သက်သီးဆံပိုင် ဘုရင်မင်းမြတ်တွေဆိုလို့ရှိယင်ဖြင့် သက်တော်စောင့်တွေ ဆုံးအများကြီးထားရပါတယ်၊ တိုင်းပြည့်နိုင်ငံတွေမှာ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ မဝင်လာအောင်လို့ အစောင့်အရောက်တွေဆုံးတာ ပတ်ဝန်းကျင်ကနေပြီး အများကြီးဘဲ ထားရပါတယ်၊ အဲဒါလို့ဘဲ မိမိခန္ဓာကိုယ်တဲ့မှာ ကိုလေသာ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ မဝင်ရောက်နိုင်အောင်လို့ အစောင့်အရောက် ကလေးတရု ထားရမယ်တဲ့၊ ဘာကလေးတုန်းဆုံးလို့ရှိရှိယင် အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်အရောက်ကလေးပါဘဲ။ အဲဒီ သတိ အစောင့်အရောက်ကလေးကို ဘယ်လို့ ထားရမယဲ့ဆုံးယင်၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းမှတ်ရပြီးတော့ ထားရမယ်တဲ့။ **ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းဆုံးတာ** ပျက်စီက မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း၊ နားက ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း၊ နှာခေါင်းက အနဲ့ကို နံတိုင်း နံတိုင်း၊ လျှောက အရသာကို စားသိတိုင်း စားသိတိုင်း၊ ကိုယ်က တွေထိတိုင်း တွေထိတိုင်း မှတ်ရှုပြီးတော့ အစောင့်ကလေး ထားရမယ်၊ **ကိုယ်က တွေထိတိုင်း** ဆိုတဲ့နေရာမှာ ကိုယ်အမှုအရာ ပြုပြင်တိုင်း ပြုပြင်တိုင်း အကုန်လုံး ပါဝင်တယ်၊ လက်ကလေး လှပ်လိုက်ယင် လှပ်တဲ့အပိုင်းက လက်ထဲမှာ တွေထိမှုကလေးတွေ ရှိတယ်၊ တော်တွေမှ ဒါကို ပြည့်ပြည့်စုစုပါ ပြောရမယ်၊ ခေါင်းက လှပ်လိုက်ယင်လဲ ခေါင်းမှာ အတွေအထိတွေ ရှိတာဘာ၊ **အတွေအထိ** ဆုံးတာက တကိုယ်လုံး နံတိုင်း နံတိုင်း၊ ပြည့်ပြည့်စုစုပါ ပြောရမယ်၊ အဲဒီအတွေအထိတွေ ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုင်းလဲ မှတ်ရှုပြီး အစောင့်အရောက်ကလေး ထားရမယ်၊ စိတ်ကူး စဉ်းစားကြံးတိုင်းလဲ မှတ်ရှုပြီး အစောင့်ကလေး ထားရမယ်၊ **စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံးစဉ်းစား** ဆုံးတာကတွေထိတာကတော့ သူနဲ့ယ်ပယ်ဟာ အင်မတန် ကျယ်ပြန်ပါတယ်၊ အိပ်ပျော်နေခိုက်လောက်ဘဲ သူက ရပ်နားတယ်၊ အိပ်ရာ က နိုးတယ်ဆုံးကစပြီး စိတ်ကူးတော့တာဘာ၊ နောက်တခါ အိပ်ပျော်သွားမှာ ရပ်တာဘာ၊ တနေ့လုံး မရပ်မနား စိတ်ကူးနေတာဘာ၊ အဲဒီစိတ်ကူးတွေထဲမှာ ကောင်းတဲ့စိတ်ကူးလဲ ပါပါသေးရဲ့၊ သို့သော် များသောအားဖြင့် မကောင်းတာတွေ က များတတ်ပါတယ်၊ အဲဒီလို့ စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံးစဉ်းစားလဲ အမှတ်ရတဲ့ သတိကလေးနဲ့ စောင့်ရောက်ရမယ်တဲ့၊ အဲဒီလို့ စောင့်ရောက်နေလို့ရှိယင် ရာဂေါ်သာ မောဟာ ကိုလေသာ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ ကင်းမြစ်းနေပါတယ်။

အစောင့်အရောက်ရှိတဲ့ နေရာအာနကို ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ မဝင်နိုင်ဘူး၊ သူဦးတို့ လူဆိုးတို့ ဒမတို့ ရန်သူတို့ဆို တာဟာ အစောင့်အရောက်ကောင်းယင် ဘယ်ဝင်နိုင်လိမ့်မတုံး၊ အစောင့်အရောက်မရှိတဲ့ အိမ်တွေဆုံးယင် ဝင်ပြီးတော့ ခိုးချင် လဲ ခိုးတတ်တယ်၊ လျချင်လဲ လုတတ်တယ်၊ နိုပ်စက်ချင်လဲ နိုပ်စက်တတ်တယ်၊ အဲဒါဟာ အစောင့်အရောက်မရှိလို့၊ ရှိပြန်ယင် လဲ အစောင့်အရောက်က မလှုံ့ခြုံလိုပါဘဲ။ ကောင်းကောင်းလုံခြုံအောင် စောင့်ရောက်နေယင်တော့ ဘာမှဘေးရန် အန္တရာယ်မဖြစ်ဘူး၊ အဲဒါလို့ဘဲ ဒါရာခြားပါးက ဖြစ်တိုင်းကို မှတ်ရှုပြီးတော့ သတိ အစောင့်အရောက်ကလေး အစဉ်မပြတ်ထားရ မယ်တဲ့၊ အဲဒီအစောင့်အရောက်ထားတာကလဲ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှာ အကုန်လုံးပြည့်စုစုပါတယ်၊ ရဟန္တာ မဖြစ်သေးခင်တော့ အဲဒါကို ပြည့်စုစုပါတယ် တဖြည့်ဖြည့်းဖြည့်း လေ့လာနေရတယ်။ စာသင်ရတနဲ့လဲ တုပါတယ်၊ စာသင်ရာမှာ ပင့်မ သင်ခါစတော့ ဘယ်ဖတ်တတ် လိမ့်းမှာတုံး၊ တလုံးချင်း တလုံးချင်းက စံးလေ့လာသွားရတယ်၊ ဗုံးစား စာသင်ရတနဲ့လဲ ဘယ်လို့နေတယ်ဆုံးတာ အင်မတန် မှတ်ရပါတယ်၊ တြေားဘာသာစာပေတွေမှာ သူ့ဘာသာအလိုက် သူ့အကွားတွေကို သိလို့ရှုံးချင်းကစပြီး မှတ်ရတာဘာ၊ နောက်တော်တော်ကလေး နိုင်နှင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ ၂-လုံးပေါင်းစာသင်ဖြင့် ပေါင်းပြီးတော့ တော်တော်ကလေး ဖတ်တတ်လာတယ်၊ ကောင်းကောင်းကြီး နိုင်နှင်းတဲ့ အခါကျတော့၊ ဟော-မျက်စိနဲ့ တခါထ ကြည့်လိုက်ရနဲ့ စာပိုဒ် တတန်းကြံးက ဖတ်ပြီးဖြစ်သွားပြီ။

အဲဒါလို့ဘဲ အစ ပင့်မတော့ ဒီသတိက မနိုင်နှင်းသေးလို့ သိပ်အားမကောင်းသေးဘူး၊ နောက်တော့ တဖြည့်းဖြည့်းနဲ့ ဖြစ်တိုင်းတွေကို သူ့က အကုန်လုံးလောက်ပဲ မှတ်နိုင်လို့ တော်တော်နိုင်နှင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီလို့ မှတ်နိုင်လို့ တော်တော်နိုင်နှင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီလို့ ရှုံးလောက်ချည်း ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒီရောက်အောင် အားထုတ်ရ မှာဘာ၊ အင်မတန်လဲကောင်းပါတယ်၊ ဒီဆောင်ပုဒ် ကလေးတခုတဲ့ ရှိရှိသော အားထုတ်သွားမယ် ဆုံးလို့ရှိယင် နံ့ဗြာန် ရောက်နိုင်ပါတယ်၊ အရိယာဝါသ ၁၀-ပါးလုံ့သာ ဆိုရတယ်၊ အမှန်ကတော့ ဒီသတိတပါးထဲနဲ့ကို ပြည့်စုစုပါတယ်၊ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းကို အကုန်လုံးမိအောင်လို့သာ သတိနဲ့ ရှုံးမှတ်လို့ ဘယ်ဟာမှ မလွှတ်တော့ဘူး၊ ဆုံးလို့ရှိယင်

အကုန်လုံး ပြည့်စုံသွားပါတယ်၊ သို့ပေမယ့် တဗြားရှုက်ပုဒ်တွေနဲ့ အသီးအသီး ထုတ်ဖော်ပြီးပြောမှ နားလည်မှုမို့ မြတ်စွာ ဘုရားကအခြား ဂုဏ်ပုဒ်ကိုခုကိုလဲ အသီးအသီး ထုတ်ပြီး ဟောထားတာပါ၊ အမျန်ကတော့ သတိကလေး တရာသာ လိုရင်းဘဲ၊ ဒါကြောင့် ပရိန္တိဗ္ဗာန်စ်ခါနီးကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီသတိကလေးတရာကိုသာ အတိုချုပ် ဟောသွားပါတယ်။

၆ နှာဂ်၏သုံးခကား၆တော်

ବାନ୍ଧିତିକି ହିନ୍ଦୁଟେ ଆମଣ୍ଡିଯାରି ଦେଇ । ଠିକ୍ କଥା ବର୍ଣ୍ଣିରୁ ଆମାରେକି ବର୍ଣ୍ଣାଦେଇ-ଦେଇ ॥

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ဟန္တ၊ ပောဒီမှာ၊ ကူဒါန်၊ ယခုအခါကာလည်။ ဝါ၊ သင်တိအား၊ အဟံ၊ ငါသည်။
အာမန္တယာမိ၊ နောက်ဆုံးစကားဖြင့် မှာကြောခဲ့ပေအံး။

မိခင်ဖခင်များက နောက်ဆုံးစကားအဖြစ် သားသမီးတွေကို မှာကြားပြီး သွားတတ်ကြပါတယ်၊ တဖြည့်ဖြည့် ရောဂါက ကိုင် ကိုင်လာလို့ မျှော်လင့်စရာ မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ အခြေအနေ ရောက်တဲ့အခါ ကာလကျတော့ မိခင် ဘခင်တွေက မိတိသားချက်ကလေး သို့ချက်ကလေးတွေကို အမြတ်မီသတိရှုပါး လိုက်နာရှုကြဘို့ အရေးအကြီးဆုံး အချက်ကလေးတွေကို မှာကြားသွားတတ်ကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတိုင်ယ်ငယ် ရှင်သာမဏေဘဝတုန်းကပေါ့လေ၊ အဲဒီအခါတုန်းက ရပ်စွာထဲ ပလိုပ် ရောဂါတွေဖြစ်လို့ စွာထဲက လူတွေကျောင်းအနီးအပါးမှာ လာပြီးတော့ တဲ့ကလေးတွေနဲ့ နေထိုင်ကြတယ်။ အဲဒီလူတွေထဲက ဒကာကြီးတယောက်မှာ ရောဂါက အပြင်းကိုင်လာတော့ မျှော်လင့်စရာ မရှိဘူးဆိုတဲ့အခါ အီမံသူ အီမံသားတွေကို ဘုက တည်လုံး တတွေတ်တွေတ်နဲ့ မှားပြီးသွားတာကို ကိုယ်တိုင်ကြားရဘူးတယ်။ အဲဒီလို့ နောက်ဆုံးအချိန်ကာလမှာ မိဘကမှာခဲ့တဲ့ စကားကလေးတွေကို သားသီးတွေက နားထဲမှာမလုပ်ရက်ဘူး၊ ဟိုတုန်းက မှာနေတဲ့အခြေအနေနဲ့ ပြောနေတဲ့ အသံကလေးတွေ ဟာ အစဉ်ထာဝဝါ မြင်နေသလို ကြားနေသလို ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကို ရိုရိုသေသေ လိုက်နာတတ်ကြတယ်၊ စောစောပိုင်းက မိဘစကား နားမထောင်တဲ့ သားသီးဖြစ်စေကာမှာ နောက်ဆုံးအချိန်ကလေးမှာ ပြောခဲ့တဲ့ စကားကလေးကိုတော့ ပြန်ပြီး သတိရနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘူးရားကလဲ မိမိစု တပည့်သားတွေကို သနားတော်မူလွန်းလို့ ပရိန့်ဗြာ့နှစ်ခါနီး နောက်ဆုံးအချိန်ကလေးမှာ ဒီစကားကို နောက်ဆုံးစကားအနေနဲ့ မှာကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဘက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဟန္တ၊ ပောဒီမှာ။ ကြာဒါနီ၊ ပရိန့်ဖွာန် ဝင်ခံခါနီးဖြစ်သော ယခုအခါကာလည်။ ဝါ၊ သင်ချစ်သားတို့အား။ အဟံ၊ ငါသည်။ အာမဏ္ဍယာမိ၊ နောက်ဆုံးစကား အနေအားဖြင့် ညွှန်ကြား မိန့်မှာခဲ့ပေတော့အံ့။ ဘာကိုမှာသလဲဆုံးတော့-သခိုရဲ သံဃာရတရားတို့သည်။ ဝယ်ဓမ္မ၊ ပျက်စီးခြင်းသတော့ရှိကုန်၏။ သံဃာရတရားတွေဟာ ပျက်တတ်တဲ့တရားတွေချည်းဘဲ၊ ဘာမှအားကိုစရာ မရှိပါဘူးတဲ့။ ဒီစကားဟာ အင်မတန် လေးနက်ပါတယ်၊ အမှုမဲ့ အမတ်မဲ့ ခပ်ပေါ်ပေါ်လှတွေကတော့ ဒါကလေးဟာ ဘာမှမဟုတ်သလိုဘဲ ထင်ကြပေလိမ့်မယ်၊ အမှန်မှာတော့ ဒီစကားက အလွန်ဘဲ အရေးကြီးပါတယ်၊ သံဃာရတရားတွေက တပျက်ထဲ ပျက်နေတာတဲ့၊ သင်ချစ်သားတို့ ထင်တဲ့အတိုင်း တည်မြဲ တည်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ငယ်ငယ်ထဲက စြီးတော့ စိတ်ကလဲ ဒီတစိတ်ထဲဘဲ တည်မြေတည်နေတယ်၊ ငါဘဲလို့ ထင်နေကြတယ်၊ ရုပ်ကိုယ်ကြီးကလဲငယ်ငယ်ကလေးဘဝ ရှင်ကိုယ်ကဘဲ တဖြည့်းဖြည့်းကြီးပြင်းလိုးတော့ လာတယ်၊ ဒီကိုယ်ကြီးဘဲ တည်မြဲ တည်နေတယ်၊ ငါဘဲလို့ ဒီလိုင်နေကြတယ်၊ အဲဒါဟာ သင်တို့က ကောင်းကောင်း မသိသေးလို့ဘဲ၊ အဲဒီလိုင်တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒီရုပ်နာမဲ့ သံဃာရတရားတွေက ခဏမစဲပျက်နေတာပါတဲ့၊ ဒါကြောင့် ဘာမှအားကိုးစရာမရှိဘူး၊ ဘယ်အချိန်မဆို လုံးဝပျက်စီးပြီးတော့ သေသွားနိုင်တယ်၊ ဒီတေသာက် ဒီခွဲ့ဘိုယ်နဲ့ နောက်အကြားကြီး၊ နေရားမှာဘဲလို့ ထင်နေတတ်ကြတယ်၊ တကယ်လဲတင်နေကြပါတယ်၊ အဲဒီလိုင်တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ပါဘူး၊ သံဃာရတရားတွေဆိုတာ ခဏမစဲပျက်နေတဲ့ တရားတွေချည်းဘဲတဲ့။

အဲဒီတော့ ဒါတွေကို သင်တို့ သိထားရမယ်လို့ ဒီအမိပိုယ်ကို နားလည်စေလိုတဲ့အတွက် “သချိရာ၊ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတို့က ပေါင်းစည်းပေါင်းမှ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြတဲ့ ရုပ်နာမဲ သချိရတရားတို့သည်။ ဝယ်စမ္မာပျက်ခြင်း သဘောရှိကုန်စွဲ” မပျက်ဘဲ တည်နေတာရယ်လို့ မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် အားကိုးစရာမရှိဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလို အားကိုး စရာမရှိတော့ ဘာကို အားကိုးရမှာတုံး ဆိုလိုရှိယ် အားကိုးစရာမရှိတဲ့ အဲဒီ သချိရတရားတွေက လွတ်မြောက်ပြီးတော့ ဆင်းခဲ့ပေါ်သိမ်းမြှင့်းတဲ့ နိုဗာ့နှစ်ကို အားကိုးရမယ် နိုဗာ့နှစ်ကို အားကိုးပြီးတော့ နိုဗာ့နှစ်ရောက်စေနိုင်တဲ့ တရားကို ကျင့်ရအေး ထုတ်ရမယ်။ ဘယ်လိုကျင့်ရ အားထုတ်ရမလဲဆိုယ် အားထုတ်ပုံကို တိတိကလေးဟောထားခဲ့ပါတယ်၊ “အပွဲမာဒေန သမ္မာ ဒေဝ” တဲ့။ အပွဲမာဒေန၊ မမေ့တဲ့ သတိတရားဖြင့်။ သမ္မာဒေထ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရစ်ကြပေတော့ဘဲ၊ မမေ့တဲ့ သတိကလေးနဲ့ဘဲ ပြီးစီးပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရစ်ကြပေတော့လို့ မြတ်စွာဘုရားက မှာထားခဲ့တယ်။ အဲဒါဟာ နောက်ဆုံး စကားတော်ဘဲ၊ မိဘတွေမှာထားခဲ့တဲ့ နောက်ဆုံးစကားကို သာသွေးတွေက မမေ့ရက်သလိုဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရား မှာတော်မူခဲ့တဲ့ ဒီစကားကလေးကို ဘုန်းကြီးတို့ရော ဒကာ-ဒကာမတွေရော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မေ့စရာတော့ မကောင်းပေါ်ဘူး၊ မမေ့သင့်တဲ့ စကားကလေးပါဘဲ၊ သတိပြီးတော့ အင်မတန်ကို လိုက်နှုန်းသင့်တဲ့ စကားကလေးပါဘဲ။ အဲဒီ စကားကလေးဟာ အနက်အမိပိုယ်အားဖြင့် ပိဋ္ဌကတ်သုံးပဲ အကျယ်နင့် သီမှုနောက်ယူလို့ အင့်ကထားမှ ဖွံ့ဖြိုးပြထားပါတယ်၊ အဲဒီမှာ “အပွဲမာဒ-

မမေ့တဲ့ သတိတရား”ဆိုတဲ့ တလုံးထဲနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက နောက်ဆုံးမိန့်မှာထားခဲ့ပါတယ်၊ ယခု ဒီအရိယာဝါသ သုတေသာ တော့ အဲဒီသတိရဲ့ အခြေအရုံ အစိတ်အပိုင်းတွေနှင့်တရွေ့ ၁၀-ပါး ဟောထားပါတယ်၊ အဲဒီ ၁၀-ပါးထဲမှာ လိုရင်းကတော့ မမေ့တဲ့ ဒီသတိတရားကလေးပါဘူး၊ အဲဒီတရားထဲနဲ့ မှတ်ရှုပြီး အားထုတ်လိုက်ယင် ကျွန်တာတွေလဲ အကုန်လုံး ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒါကို သဘောပေါက်ဘို့ရာ ဒီကနေ့၊ ထပ်ပြီးတော့ ရှင်းပြပါတယ်။

ဧလေးတန်ဖို့ရာများ

ဒီမမေ့တဲ့ သတိတရားကလေးကို တည်ထောင်တဲ့ အခါမှာ မို့ရာလေးပါးကလဲ လိုပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီ မို့ရာလေးပါး ဆောင်ပုံံကို ဆိုကြရမယ်၊ “မို့ဝဲ သည်းခံ၊ ရှာင်ပယ်လုန်၊ လေးတန်ဖို့ရာများ” ဆို။

မို့ဝဲသင့်သည် ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်မို့ဝဲရမယ်တဲ့၊ ဒါဟာ မို့ရာတရားတရာ့ဘဲ။ မကောင်းတဲ့စကားသံ အာရုံတွေ၊ မကောင်းတဲ့ အတွေအထိတွေ၊ မကောင်းတဲ့ဝေဝနာတွေနဲ့ တွေ့ကြိုတဲ့အခါကာလမှာ အဲဒါတွေကို စိတ်မဆိုးဘဲနဲ့ သည်းပြီး စိတ်မပျက်တမ်း တရားအားထုတ်ရမယ်တဲ့။ ဒါကလဲ မို့ရာတရာ့ဘဲ။ ဘေးအန္တရာယ်ကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ နေရာဌာနတွေကို ဝေးဝေးကရောင်ရမယ်တဲ့၊ ဒါကလဲ မို့ရာတရာ့ဘဲ။ ကာမပိုဘတ်အစရှိသော မကောင်းသော အကြံးအည်တွေ၊ စိတ်ကူးစဉ်းစားမှု တွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လုန်ရမယ်တဲ့၊ ဒါကလဲ မို့ရာတရာ့ဘဲ။ ဒါကြောင့် “မို့ဝဲ သည်းခံ၊ ရှာင်ပယ်လုန်၊ လေးတန်ဖို့ရာများ” -လို့ ဆိုထားတယ်၊ ဒါတွေကို မနေ့က အကျယ် ပြောပြီးခဲ့ပါပြီ။

နောက်ပြီးတော့ ငါးအင်ပယ်လေ-ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အရ အကိုင်းပါးကို ပယ်ရမယ်-ဆိုတာကလဲ အထူးပြုပြင်ပြီးပယ် နေရာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ခုန်က ပြောခဲ့တဲ့ သတိအစောင့်အရောက် ကလေးနဲ့ အားထုတ်နေယင် ဒီအကိုင်းပါးကို ပယ်ပြီး သား ဖြစ်သွားပါတယ်၊ အကိုင်းပါးဆိုတဲ့ မကောင်းတဲ့ **နိုဝင်ရဏာ**-ဆိုတဲ့ အကိုင်းပါးကို ပယ်ပုံကတော့ မနေ့က ပြောပြီးပါပြီ၊ “နှစ်သက်လိုချင်” ကြွေးမြို့တင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်လေ”တဲ့၊ နှစ်သက်လိုချင်ယင် ကြွေးမြို့တင်တော့ တူတယ်၊ အဲဒါကို အလျင်အမြန်ပယ်ဖျောက်ရမယ်၊ မပယ်ဖျောက်လိုရှိယင် ဘာဖြစ်တဲ့ဆိုတော့ အရိယာနေအီမှာ မနေရဘဲ ပုထိဇား၏ နေအီမှာသာ နေရရလို့ ဘေးရန် မလုံခြုံတာပေါ့။ ဒါကြောင့် သက်န်းမှာ တပ်မက်စွဲလမ်းတဲ့ ကာမစွဲနဲ့ သေသွားလို့ ရဟန်းဘဝမှ သန်း ဖြစ်သွားတယ်-ဆိုတဲ့အကြောင်း မနေ့က ပြောခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒါဟာ အရိယာ နေအီမှာ မနေလို့ နှစ်သက်လိုချင်မှုကို ရှုမှတ်ပြီး မပယ်လိုပါပဲ။

ကာမစွဲနဲ့နိုဝင်ရဏာ ဆိုတဲ့ အကုသိုလ်တရားက အဲဒီရဟန်းကို အော်ယာဝါသန်းဘဝကို ဆွဲချွဲသွားတာပါဘဲ။ နောက် အဲဒီသန်းဘဝက ဂုရက်ကြာတဲ့အခါမှာ စုတေသွားပါသတဲ့၊ အဲဒီအခါမှာတော့ သက်န်းကိုလဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး၊ ရဟန်းဘဝ ကကျင်သုံးခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကိုသာ နှလုံးသွေးသာတိရှိပြီး သေသွားတဲ့အတွက် တာဝတီသာ နှစ်ပြည့်ကို ရောက်သွားပါတယ်တဲ့။ မနေ့ကပြောခဲ့သလိုဘဲ အုံသွေ့ရာတော့ တော်တော်ကောင်းပါတယ်၊ ရဟန်းဘဝကနေပြီး သန်းကောင်းယ်ကလေးဖြစ်တာလဲ အုံသွေ့ရာကောင်းတာဘဲ၊ တဖန်သန်းဘဝက နေပြီးတော့ တာဝတီသာ နှစ်ပြည့်တက်ပြီး နှစ်သားဖြစ်တာလဲ အုံသွေ့ရာ သိပ်ကောင်းတာဘဲ၊ ဒါကို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့ တွေ့လိုက်လိုရှိယင်တော့ အတော်ခေါ်နေတာပေါ့။ သို့သော်လဲ တရားသော့နဲ့ တွေးလိုက်ယင်တော့ ဒါဟာ ရှင်းရှင်းကလေးပါဘဲ၊ စိတ်ကလေးရဲ့ အစွမ်းဘဲ၊ စိတ်စင်ကြယ်လိုရှိယင် မြင့်မြတ်ကဲဘဝတွေရောက်သွားနိုင်တယ်၊ စိတ်စင်ကြယ်ယင် ယုတေသာ့ဘဲ အပိုတ်အပင် အဆီး အတားမရှိဘူး၊ ပြန်းကနဲ့ ရောက်သွားနိုင်တာချည်းဘဲ၊ ဒါကြောင့် ကြောက်မယ်ဆိုယင်လဲ ကြောက်စရာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဘေးတွေက လွှတ်မြောက်ပြီး အားကိုးရာ တရားတွေရအောင်လို့ အားထုတ်မယ်ဆိုယင်လဲ အားကိုးရာ တရားက ယနေ့အခါမှာ လွှယ်လွယ် ကုကုကလေးနဲ့ ရနိုင်ပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ “နှစ်သက်လိုချင်မှု ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီနှစ်သက်လိုချင်မှုကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရုပ်ပါဘဲ၊ အဲဒီလို ပယ်လိုက်ယင် အရိယာနေအီမှာ ရောက်သွားတာပါဘဲ။ ဒီလို့ ရှုမှတ်သွားရင်း ဥက္ကာရင့်တဲ့ အခါ မှာ သောတာပန်လဲ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီအခါကျေတော့ အပါယ်လေးပါးကို ပစ်ချိန်းလောက်အောင် ကြမ်းတမ်းတဲ့ နှစ်သက်လိုချင်မှု နိုဝင်ရဏာတရားဟာ ကင်းပြီးသွားပါတယ်၊ အနာဂတ်ဖြစ်ဖြစ်သွားလိုရှိယင် ကာမအာရုံကိုနှစ်သက်နေတဲ့ ကာမစွဲနဲ့နိုဝင်ရဏာတရားဟာ လုံးဝကင်းသွားပါတယ်၊ ရဟန်းဖြစ်သွားတဲ့ အခါကာလကျတော့ ရုပ်ဘဝ အရုပ်ဘဝတွေကို သာယာတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ ရာဂတော်ရော အကုန်လုံး ကင်းသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် “နှစ်သက်လိုချင်” ကြွေးမြို့တင်၊ အလျင်ပယ်ဖျောက်လေ” လို့ ဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒါကို မနေ့က အကျယ်ပြောပြီးပါပြီ။

ଶିର୍ଷକ ଶିର୍ଷକ ଶିର୍ଷକ: ଲୋଗିପ୍ରିଂ

ဒီကနေ့၊ အသစ်ထြီး ပြောဘို့ရာကတော့ ဖျောပါဒီဝိုင်ရဏက စြီး ပြောရမယ်။ ပူးချော်ချိတာ ကိုယ်အလိုမရှိတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးတဲ့ သဘောပါဘဲ၊ “စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး၊ ရောဂါမျိုး၊ နိမ့်ချိုးပယ်ဖျောက်လဲ”တဲ့ စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးတဲ့ တရားဟာ ရောဂါနဲ့တူပါတယ်၊ ရောဂါဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီရောဂါကို မြန်မြန်ဖျောက်အောင် ဆေးကုရ တယ်၊ ခေါင်းကလေးကိုက်လာယင် ခေါင်းကိုက်ဖျောက်ဆေးကလဲ အသင့်ရှိယင် ချက်ခြင်းဘဲ အဲဒီဆေးကို သောက်လိုက်ရ တယ်၊ သောက်လိုက်ယင် ပျောက်သွားတာဘဲ၊ “ဟာခေါင်းကိုက်တာ ကလေးကတော့ ကောင်းပါတယ်”ဆိုပြီး လက်ခံထားရမဲ့ ဟာမျိုးမဟုတ်ဘူး၊ ဆေးရှိယင် ချက်ခြင်းဘေးဆေးသောက်ပြီး ပျောက်အောင်ကုရတယ်။ အဲဒီလိုဘဲ စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးတဲ့ ဒေါသဖြစ်လာလို့ရှိယင် ရောဂါဖြစ်လာသလို သဘောထားပြီး မြန်မြန်ပျောက်သွားအောင် ရူမှုတ်ပြီးတော့ ပယ်ဖျောက်လိုက်ရ မယ်တဲ့၊ ကဲ-ဆိုကြာ။

“ତିର୍ତ୍ତବୁନ୍ଦ ତିର୍ତ୍ତଶ୍ଚଃ । ରେଣୁମାଃ କୁଞ୍ଜଶ୍ଚଃ । ପଯନ୍ତେବାଗନ୍ତଲେ” ଶହି

စိတ်ပျက်တာ စိတ်ဆိုးတာဟာ ရောဂါဖြစ်တာနဲ့ ဘယ်လိုတူသဲလဲဆိုယင် ရောဂါဖြစ်တဲ့လူမှာ ခံတွင်းပျက်လာတတ်တယ်၊ အထူးအာဖြင့်တော့ အဖျားရောဂါဖြစ်ယင် ခံတွင်းပျက်တတ်တယ်၊ ငုက်ဖျားဆိုယင်တော့ ခံတွင်းကသိပ်ပျက်တာ၊ ခံတွင်းပျက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာမှအရာသာမတွေဘူး၊ သူများတွေမှာ အင်မတန်ချိန်များဖြစ်ဖော့အရသာပေါ့ အဲဒီ ခံတွင်းပျက် တဲ့လူ စားကြည့်ယင် ခါးနေတတ်တယ်၊ ထန်းလျက်တို့ သကြားတို့ဟာ ချို့နေတာဘဲ၊ အဲဒီလူ စားကြည့်ယင်တော့ ခါးနေတတ်တယ်၊ အဲဒီ ထန်းလျက် သကြားတွေက အရသာပျက်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သူ့လျှောကိုက ပျက်နေတာ၊ သူ့လျှောက ဘာဖြစ်လို့ ပျက်သလဲဆိုယင် ရောဂါခွဲကပ်နေလိုပါဘဲ၊ ရောဂါမရှိခင်တုန်းကတော့ သူမှာ ဖြန့်မြှန်ရှုက်ရှုက ကောင်းနေတဲ့ လျှပါဘဲ၊ အရသာပေါ်နေတာပါဘဲ၊ ရောဂါခွဲကပ်လာတော့မှ သူ့ခံတွင်းက ပျက်ပြီးတော့ ကောင်းတဲ့အရသာတွေလဲ ဖြန့်မြှန်ရှုက်ရှုက မရှိတော့ဘူး၊ ဘယ်ဟာမှ မကောင်းတော့ဘူး၊ အဲဒီလို့ဘဲ ဒေါသဖြစ်လာလို့ရှိယင် ဘယ်လိုကောင်းတဲ့ စကားကို ကြားရပေ မယ့်လို့ ကောင်းတယ်လို့မထင်ဘူး၊ ဒေါသမဖြစ်ခင်ကဆိုယင်တော့ “ဘယ်လိုနေရမယ် ဘယ်လိုထိုင်ရမယ် ဘယ်လိုခြောမယ် ဘယ်ဟာကို မလုပ်ရဘူး” စသည်ဖြင့် ရင်းနှီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မိတ်ဆွေသိုက်ဟဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဉာဏ်ကြားပြောဆိုယင် သိပ်ပြီးကျေးဇူးတင်တတ်ပါတယ်၊ “ငါအကျိုးစီးပွား အလိုရှိပါပေတယ်၊ ငါအကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ပါပေတယ်၊ ငါမိတ်ဆွေရဲ့ကျေးဇူး အင်မတန် များပါပေတယ်” လို့ ကျေးဇူးတင်တတ်ပါတယ်၊ စိတ်ဆိုးနေတဲ့အခါသွားပြောယင်တော့ နားမထောင်တတ်ဘူး၊ အခါတိုင်းပြောလို့ နားထောင်နေကျုံ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေါ့ စိတ်ဆိုးနေတဲ့ အချိန်ကာလကျယ် ဖြန့်ဖြတဲ့ သဘောနဲ့ ပြောတာကိုလဲ လက်မခံတတ်ဘူး၊ ဟိုတက်က လိုက်သလိုလို ဒီဘက်ကလိုက်သလိုလိုနဲ့ ပြောတဲ့သူကိုပါ ရောပြီးတော့ မှန်းတတ်တယ်။

ဒါကြာင့် စိတ်ဆိုးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပြောဆိုတဲ့အခါမှာ အင်မတန် သတိပြုရတယ်၊ လူနှစ်ယောက် ရန်ဖြစ်နေရာမှာ ဖြန်ဖြေတဲ့သောနဲ့ သွားပြီးတော့ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် တရားစကားပြောယင် တယ်ပြီးလက်မခံတတ်ဘူး၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်၊ ရန်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသွားပြီးရန်ဖျဉ်လိုက်ယင် မိမိပါ အရိုက်အနုက်ခံရတတ်တယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လိုတဲ့လိုဆိုယင် သူမှာအောင်ဆိုတဲ့ ရောဂါဆိုး ကပ်နေလိုပါဘဲ။ အကျိုးရှိရန်ရှိကြောင်း လာပြီးပြောတဲ့ စကားတွေကတော့ အင်မတန် အဘိုးတန်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူအတွက်မှာတော့ အဘိုးမတန်ဘဲ အရသာမရှိဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်၊ ခုက်ပြောခဲ့တဲ့ ငုက်ဖျဉ်မှာ ရောဂါ စွဲကပ်နေလို ခံတွင်ပျက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အရသာမရှိသလိုပါဘဲ၊ ဒီတော့ ဒေါသများဖြစ်လာလိုက်ယင် “ငါမှာ ရောဂါ ဝေဒနာ စွဲကပ်ပြီ” လိုသာ အောက်မေ့ပေတော့။ ရောဂါဝေဒနာ စွဲကပ်တယ်ဆိုလိုက်ယင် ဆေးမြန်ဖြန်ကုမ္ပဏီ၊ မကုလိုက်ယင် ရောဂါက တိုးပွဲးလာပြီး ပုံမထော်ယင် သေစေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုဘဲ ဒီဒေါသကလဲ တိုးပွဲးလာလိုက်ယင် ပျက်မောက်မှာလဲ အကျိုးခဲ့တွေ အများပြီး ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ တခါတရုံ သတင်းစာထဲမှာ ဒီဖြစ်ပုံချိုးတွေ ပါလာတယ်၊ ညီအတော့ ညီအကိုတွေ မောင်နှုမတော့ အင်မတန်ကို ချစ်ခဲ့မြတ်နိုင်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အကြောင်းတခုခုကြောင့် အပြောမတဲ့ အဆိုမတဲ့တဲ့အခါ တယောက်နဲ့တယောက် စိတ်ဆိုးပြီးတော့ တွေ့ကရန်ကောက်ရှိက်မိလို ရတ်တရက်သေသွားတဲ့အကြောင်း၊ ဒီတော့မှုပြစ်မှား မိတဲ့သူမှာ တခါထဲ ယူကြုံးမရဖြစ်ရတဲ့အကြောင်းတွေကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ အစကတော့ အင်မတန် ချစ်ခဲ့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ၊ ဒေါသကြောင့် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သွားရတာတွေဘဲ၊ ဒေါသနဲ့စိတ်ဆိုးပြီး ရှိက်နှက်မိလို ကိုယ့်ညီမကလေး ကိုယ့် မောင်ကလေး သေသွားရာတယ်စသည်ဖြင့် ပူဇွဲးလွမ်းတာပြီး နေကြရတာတွေပေါ့လေ၊ အဲဒီလိုဟာတွေ ဘုန်းကြီးက သတင်းစာထဲမှာ သတိပြုပြီးတော့ ကြည့်ရှုမိတယ်၊ ဒါတွေဟာ ဒေါသဆိုတဲ့ စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုး ရောဂါမျိုး စွဲကပ်ပြီးတော့ သူရောဂါ သူမထိန်းနိုင်လို အကြီးအကျယ့် ဒုက္ခရောက်သွားတာတွေဘဲ၊ ကိုယ့်အင်မတန် ချစ်ခဲ့မြတ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လဲ သေကြပျက်စီးသွားရေးရေးဦးရဲ့၊ လောက ရာဇ်ဝတ်မှုတွေကလဲ ဖြစ်သေးရဲ့၊ ဘယ်လောက်များ စိတ်မျချုံးသာစရာကောင်းသလိုလို ဒါတွေဟာ ပြောစရာတောင် မလိုပါဘူး၊ အလွန်ထင်ရှားနေပါပြီ။ ဒီဒေါသဟာ ပျက်မောက်လောကတွင်လဲ မကောင်းကျိုးပေးပြီး မိတ်ကောင်း ဆွဲကောင်းတွေနဲ့ မိတ်ပျက် ဆွဲပျက်ဖြစ်စေတတ်တယ်၊ ပြီးတော့ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေ ပွါးများပြီးတော့ တမလွန်လောကမှာလဲ အပါယ်လေးပါး ကျော်စောင်းခဲ့ခဲ့ကောင်းပါတယ်။ အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်၊

ဒီဇေသကြောင့် အကျိုးမဲ့ဖြစ်တတ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက သာဓကဝတ္ထုတရာ့ခုပြထားတယ်၊ အဲဒီသာဓကဟာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။

၁၀၁၉ဟီကာဝတ္ထု

ဘုရားမပွင့်မီ ရွှေးအခါ ကာယတုန်းက သာဝတ္ထိပြည်မှာ ၁၀၁၉ဟီကာ ဆိုတဲ့ အိမ်ရှင်မတယောက် ရှိတယ်တဲ့၊ အဲဒီ အိမ်ရှင်မကို “ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းတယ်၊ စိတ်နေသောထားကောင်းတယ်”လို့ အရပ်ကချိုးကျိုးနေကြတယ်။၁၀၁၉ဟီကာဟာ သူတော်ကောင်းစိတ် ရှိတယ်၊ အပြောအဆိုကလဲ အင်မတန် ကောင်းတယ်၊ ချို့ချို့သာသာရှိတယ်၊ ဆက်ဆံရေးမှာလဲ ဖော်ဖော်ရွှေရွှေနဲ့ အင်မတန် ကောင်းတယ်၊ တကယ့်သူတော်ကောင်းမလေးဘဲ ”လို့ ဒီလို့ အရပ်က ချိုးကျိုးနေကြတယ်၊ ဟို အိမ်ကလဲ ချိုးကျိုး ဒီအိမ်ကလဲ ချိုးကျိုးနဲ့ပေါ်လေ၊ သူရဲ့ ချို့ယွင်းချက်ကို မတွေ့ကြရလို့ ချိုးကျိုးနေကြတာပေါ့။ အဲဒီအိမ်မှာ ကျွန်ုံမတယောက်ကလဲ ရှိတယ်၊ သူ့နာမည်ကတော့ ကားလို့တဲ့ ကားလို့ဆိုတဲ့ ပါဋ္ဌာန်ကားဘဲ၊ မည်းနက်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဗမာလို့ဆိုတော့ သူကို မိနက်-လို့ခေါ်ရမှာပေါ့။ အဲဒီ ကားလို့ဆိုတဲ့ ကျွန်ုံမက ဟိုအိမ်သွားလဲဘဲ သူ့သခင်မရဲ့ စိတ်သော့ ကောင်းကြောင်း သည်းခံတတ်ကြောင်း ဖော်ဖော်ရွှေရွှေ ရှိုးကြောင်းတွေ ချိုးကျိုးနေကြ ဒီအိမ်သွားလဲ ချိုးကျိုးနေကြနဲ့၊ ၁၀၁၉ဟီကာကို အကုန်လုံးက ချိုးကျိုးနေကြတာချည်း ကြားနေရတယ်။ ဒါကြောင့် တနေ့တော့ သူက ဒီလို့စဉ်းစားသွားသူး၊ ဒို့သော်ပါတယ်။ ဒါမှ မဟုတ်ယင်းလဲ အိမ်မှာရေးရာ ကိစ္စတွေကို ငါဆောင် ရွက်နေတာကဘဲ အချိုးကျ အဆင်ပြနေလို့လား၊ စုံးစမ်းဦးမှာဘဲလို့ ကြပြီးတော့ သူကဗုံးစမ်းရေးလုပ်တယ်။ ဘယ့်နှုပ်လုပ် သလဲဆိုယင်း တနေ့သော့ အခါကာလကျတော့ သူက အခါတိုင်းလို့ အိပ်ရာကစောမထဲနဲ့ အိပ်ရာထဲမှာ ပေပြီးတော့ အိပ်နေသတဲ့၊ အဲဒီလို့ စုံးစမ်းရေးအနေနဲ့ပေပြီး အိပ်နေတော့ နံနက်လင်းတဲ့အခါမှာ ၁၀၁၉ဟီကာဆိုတဲ့ အိမ်ရှင်မက အိပ်ရာမှ ထဲပြီး အခြေအနေတွေကြည့်တယ်၊ ကြည့်တော့ အခါတိုင်းလို့ မျက်နှာသစ်စရာ ရေတို့ ဘာတို့ အစစာရာရာ အဆင်သင့်မရှိ တာကို တွေ့ရတာပေါ့၊ မီးဖို့ထဲမှာ ချက်ရေးပြုတဲ့ရေးတွေလဲ ဘာမှမလုပ်ရသေးဘူး၊ အမိုက်လဲ့စရာ စသည်တွေလဲ ဘာမှမလုပ်ရသေးဘူး၊ အဲဒီတွေကို တွေ့ရတယ်။ တွေ့ရတော့ ၁၀၁၉ဟီကာက စဉ်းစားတယ်၊ အင်းဒီကနေ့ ကားလို့ဟာ အိပ်ရာက ထပ် မပေါ်သေးဘူး၊ အခါတိုင်းလုပ်နေကျ အလုပ်တွေ ဘာမှအလုပ်ရသေးဘူး၊ သို့သော်သူဟာ နေမကောင်းလို့များလေလား မသိ ပါဘူးလို့ ဆင်ခြင်းး သူက စိတ်ဆိုးစရာအကြောင်းက မလုံးလောက်သေးဘဲဟာကိုး၊ နေမကောင်းရှာလိုနဲ့တူပါရဲလို့ ကရာဏာကလေးနဲ့ သနားစိတ်တောင် ဖြစ်လိုက်ပါသေးတယ်၊ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ စိတ်ဆိုး ရောဂါက မကပ်သေးလို့ သူက စိတ်ကောင်းတုန်းး စိတ်ကြည့်လင်းတုန်းးဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် နေမကောင်းလို့ ထင်ပြီးတော့ သူကသွားပြီးမေးပါတယ်၊ ဟေ့-ကားလို့လို့ ခေါ်လိုက်တယ်။

ဘာလဲ သခင်မ-လို့ ကားလိုက ပြန်ကြားတယ်။

ဟဲ့-နင် အိပ်ရာက မထသေးဘူးလား။

မထသေးဘူး သခင်မ။

ဘာဖြစ်လို့တဲ့း နေမကောင်းဘူးလား။

ဘာမတော့မဖြစ်ပါဘူး သခင်မ၊ အိပ်ချင်လို့လဲ အိပ်နေပါတယ်လို့ ကားလိုကဒီလိုပြောတာကိုး။ ဒီတော့ ၁၀၁၉ဟီကာဟာ ပါးစပ်က ဘာမှမပြောသေးပေမယ့် မျက်နှာကလေးကတော့ ပျက်သွားတယ်၊ ဘယ့်နှုပ်လဲ အခါတိုင်းလုပ်နေကျအလုပ်ကို သူမလုပ်ဘူး၊ ဘာဖြစ်နေပါလိမ့်မတုံး၊ ဒီကောင်းမဟာ ဖောက်ပြန်လာတာဘဲလို့ စိတ်က ခုသွားတယ်။ ကားလိုကလဲ အပါးဘဲ၊ အိပ်ချင်ယောင် ဆောင်ပြီးတော့ “သူ့သခင်မ ဘယ်လို့နေသလား၊ စိတ်ဆိုးသလား၊ မဆိုးဘူးလား” ဆိုတာကို တနေ့တော်စိတ်တော်စိတ်တော်း အကဲခပ်ပြီး ကြည့်နေတာကိုး၊ ဒါကြောင့် သူ့သခင်မ မျက်နှာကလေးကည်းပြီး မျက်မှောင်ကလေးက ကုပ်သွားတာကိုး သူကမြင်သွားတယ်၊ ရောဂါစွဲကပ်စ ပြုလာတာကို ရိုပ်မိသွားတာပေါ့၊ ဒီတော့ ကားလိုက “အင်း-စို့သခင်မဟာ စိတ်တော့ အဆိုးတတ်သားဘဲ၊ စိတ်ဆိုးစရာ အကြောင်းကမရှိလို့ စိတ်မဆိုးဘဲ နေတာကိုး၊ သို့သော် သိပ်မသေချာသေးဘူး၊ တဖန်ထပ်ပြီး စုံစမ်းလိုက်းမှာဘဲ”လို့ ကြပြီးတော့ နောက်တရာ်လဲ အိပ်ရာက စောမောမထဲဘဲ နေပြန်သတဲ့။ အဲဒီလို့ မထဘဲ နေတော့ အောင်နော်းမှာဘဲ လာပြီး မေးပြန်တယ်။

ဟေ့-ကားလို့ နင် အိပ်ရာက မထသေးဘူးလား။

မထသေးဘူး သခင်မ။

ဘာကြောင့်တုံး။

ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး သခင်မလို့ ဆိုတော့-

ကားလိုနော် နင် ငါအကြောင်းသိမယ်တဲ့၊ အဲဒီလို့ နှုတ်ကထွက်လာတယ်၊ စိတ်ထဲတွင် မကဘူး၊ နှုတ်ကို ရောက်လာပြီ၊ အဲဒီဟာ ဒေါသဖြစ်လို့ ဒေါသအလျောက် စိတ်ကလေးနဲ့လုပ်တာ။ ယခုလူတွေ စကားပြောနေကြတာလဲ စိတ်ချုည်းဘဲ၊ သွားယင်လဲ စိတ်နဲ့ဘဲ၊ လူပုံရှားယင်လဲ စိတ်နဲ့ဘဲ၊ ပြုလုပ်သွား စိတ်နဲ့ချုည်းဘဲ၊ အဲဒီ စိတ်ကလေးကို မိအောင်ဖမ်းသို့လိုပါ

တယ်၊ သူ့ကို မဖစ်နိုင်လို့ ခက်နေတာ၊ ဒီစိတ်ကလေးဟာ အင်မတန် အရာရောက်ပါတယ်၊ ကောင်းလဲ သူဘဲ။ မကောင်းလဲ သူဘဲ။ ဒါနဲ့ သိလ ဘာဝနာတွေ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို လုပ်လ ဒီစိတ်ဘဲ၊ မကောင်းတာတွေကို လုပ်လ ဒီစိတ်ဘဲ၊ ဒီစိတ်ကို နိုင်သို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဥရောပတို့ အမေရိကန်တို့ အနောက်နိုင်ငံက ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဘာလုပ်သလဲဆိုယ် သူတို့ကတော့ အနမြောပ်ဓာတ်ကို ဖမ်းကြတယ်၊ အဲဒီ အနမြောပ်ကလေးကို နိုင်နင်းအောင် ဖမ်းပြီးတော့ သူတို့က အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ လက်နက်တွေကို လုပ်ပြီး အသုံးပြုနေကြတယ်၊ အပြင်ဘက်က အထည်ဖြစ် ရုပ်တရားတွေကို နိုင်နင်းဘို့ အတွက်မှာတော့ သူတို့က သိပ်လိုက်စားနေကြတယ်။ အရေးကြီးတာကတော့ ကိုယ်ထဲကစိတ်က ပိုပြီးအရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီစိတ်ကလေး နိုင်နင်းဘို့ရှာလိုပါတယ်၊ ဒီစိတ်ကလေး မနိုင်နင်းလိုရှိယင် ဒီစိတ်ကလေးက ဒုက္ခတွေအများကြီး ပေးနေတာ။ ဒါကြောင့် ဝေဒေဟိုကာမှာ ဒေါသစိတ်က နှီးဆောင်လိုက်လို့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားကလေး နှုတ်က ပေါ်လာတာ။

ဒီတော့ ကာဌ့ဗာ “ငါထင်တဲ့အတိုင်း ဟုတ်ပြီ၊ မှန်ပြီ၊ ဒုံးသခင်မမှာ ဒေါသကတော့ ရှိနေတာဘဲ၊ စိတ်ဆိုးစရာ အကြောင်းမရှိလိုသာ စိတ်မဆိုးဘဲ ဖြစ်နေတာဘဲ”လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သေချာသလောက် သေချာအောင်ထပ်ပြီး စုစုစုံလိုက်းမှာဘဲလို့ ကြပြီးတာ့၊ နောက်တရာ့ကဲလဲ အိပ်ရာက စောစောမထဲ နေပြန်သတဲ့။ အဲဒီတော့ ဝေဒေဟိုကာက ကာဌ့ဗာအပေါ်မှာ စောစောကထဲက စိတ်ဆိုးနေပုံရပါတယ်၊ ဒီကောင်မတော့ ဖောက်ပြန်နေတော့တာဘဲ၊ ဘာဖြစ်သလဲ မသိဘူး၊ အယင်ကလို မဟုတ်တော့ဘူး၊ ပျက်စီးနေပြီး ဆိုပြီး စောစောကထဲက စိတ်ဆိုးနေပုံ ရပါတယ်၊ ဒါကြောင့်-

ဟော-ကာဌ့ဗာ နင် အိပ်ရာက မထသေးဘူးလား။
မထသေးဘူး သခင်မ။
ဘာဖြစ်လို့တဲ့လို့ မေးတဲ့အခါမှာ-
ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး သခင်မလို့ ပြောလိုက်တော့-

ဘာမှမဖြစ်ယင် နင်ငါအကြောင်းသိရောပဲ့-ဆိုပြီးတော့ တံခါးဂလန်နဲ့ ပေါက်လိုက်တာ တခါထ ခေါင်းကွဲသွားပါ ရောတဲ့၊ အဲဒါဟာ စိတ်ကနေပြီးတော့ ဝစ်ကံတွင် မကဘူး၊ ကယ်ကံကို ရောက်လာတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ကယ်ကံမြောက် ကျူးလွန်လိုက်တဲ့အတွက် ခေါင်းကွဲသွားရရှာတဲ့ ကျွန်းမကာဌ့ဗာ ခေါင်းကွဲသွားအောင် ပစ်ခတ်တဲ့အကြောင်းကို အိမ်နှီးချင်းတွေ လျောက်ပြီးတိုင်တမ်းပါသတဲ့၊ “ကျမဖြစ်ပုံပုံကိုကြည့်စစ်ပါဉီး ဒေါ်ဒေါ်တို့၊ အိမ်မှာ ခိုင်းစရာ စေစရာဆိုယင် ကျမ တယောက်ထ ရှိပါတယ်၊ ဒီတယောက်ထရှိတဲ့ ကျမကို အိပ်ရာက စောစောမထဲတော့နဲ့ ဒါလောက် ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ရှိက နှုန်းလိုပါပဲ့၊ အရပ်ကြပိုင် ချီးကျူးလိုက်ကြတာ မပြောပါနဲ့တော့ ဝေဒေဟိုကာဟာ တကယ်သူတော်ကောင်းမလေးတဲ့ တော့၊ ဘာမှကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း မပြောတတ်ဘူးတဲ့၊ ဖော်လော်ရွှေရွှေရှိသတဲ့၊ စိတ်သဘာကောင်းသတဲ့ ချီးမွမ်းလိုက်ကြတာ၊ ကြည့်စစ်ပါဉီး၊ အဲဒီသူတော်ကောင်းမလေးက ဒီတယောက်ထရှိတဲ့ အစေခဲကျမကို ဒီလောက် ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း တံခါး ဂလန်နဲ့ ပေါက်ရောပဲ့၊ ကွဲသွားပါပဲ့တော့ အရပ်ထဲလျောက်ပါ။

ဒီတော့ အရပ်ထဲက လူတွေက ကဲ့ရဲ့ကြတယ်၊ “ဝေဒေဟိုကာ တော်တော်ကြမ်းတမ်းတယ်၊ သိပ်ရှိင်းတာဘဲ၊ ဒီ ခလေးမလေး တယောက်ထရှိတာဘို့ ဒီလောက် ရက်ရက်စက်စက် လုပ်ရသလား” စသည်ဖြင့် ပေါ့လေ၊ ကဲ့ရဲ့ကြတယာဟာ ယခင်က ချီးမွမ်းတာထက်တောင် များပါသေးသတဲ့။ ချီးကျူးတယ်ဆိုတာ ဖြစ်တို့သိပ်မလွယ်ဘူး၊ ကဲ့ရဲ့တယ်ဆိုတာကတော့ အင်မတန် ဖြစ်လွယ်တယ်၊ ချီးကျူးဆုံးချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ချီးကျူးစရာ ဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံအောင်လို့ အင်မတန် ကြိုးစားရှုတယ်၊ ကယ်က ဝစ်ကံ ဝစ်ကံကဲ့ရဲ့တဲ့ အစစ်အရာရာတွေမှာ အင်မတန် စောင့်စည်းနေမှု ချီးကျူးဘွဲ့ယွေးရှုတဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာတာ၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဂုဏ်နဲ့ရှုတဲ့ ပျောက်ပျောက်ရာတွေ ဖော်ပြန်ပုံပါတယ်၊ အကဲ့ရဲ့ခံရာတို့ ဂုဏ်ပျောက်ဘို့ ဆိုတာတွေကတော့ သိပ်လွယ်တာ၊ အဲဒါက ဘာမှ မခက်ဘူး၊ ယခုချုက်ခြင်းလုပ် ယခုချုက်ခြင်း ဂုဏ်ပျောက်တယ်၊ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် လုပ်နိုင်တယ်၊ လွယ်လိုက်တာ မပြောနဲ့တော့၊ သူက အင်မတန်လွယ်တာ။ အဲဒီဂုဏ်ပျောက်တယ် ကဲ့ရဲ့ခံရာတို့ ဂုဏ်ပျောက်ဘို့ ဆိုတာတွေကတော့ ဘယ်ကလာလာတဲ့ဆိုယင် ယခုပြောနေတဲ့ စိတ်ပျောက်စိတ် ဆိုးဆိုတဲ့ ရောဂါဆိုးဆိုက အများဆုံး လာတတ်ပါတယ်၊ ဒီစိတ်ဆိုးရောဂါ ဝင်လာယင် ဒီရောဂါကြောင့် စိတ်အမှုအရာက မူမမှန်၊ နှုတ်အမှုအရာက မူမမှန်နဲ့ ဖောက်ပြန်ပုံပါတယ်၊ အဲဒီလိုအခါမှာ ကဲ့ရဲ့ဘွဲ့ယွေးရှုတွေကဖြစ် လာတော့တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီရောဂါကို နိုင်ချိုးပယ်ဖျောက်ရမယ်၊ ဒီလိုပယ်ဖျောက်တာကတော့ တရားအားထုတ်ဆဲမှာလဲ အသုံးကျတယ်၊ တရားအားမထုတ်ဘဲ အလွတ်နေတဲ့ အခါမှာလဲ အသုံးကျတယ်၊ လူတိုင်း လူတိုင်းအတွက် အခါခေါ်သိမ်း အသုံးကျပါတယ်၊ လူကြီးလ အသုံးကျတယ်၊ လူပေါ်လ အသုံးကျတယ်။

လူတွေဆိုတာ တယောက်ထဲ နေနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က တယ်ပြီး ရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ အများနဲ့ ဆက်ဆံနေကြရတာ၊ အိမ်တွေ မှာဆိုယင် အနည်းဆုံး သမီး ခင်ပွန်း ၂-ယောက်လောက်တော့ ရှိနေတာဘဲ၊ အဲဒီ ၂-ယောက် အချင်းချင်း ညီညွတ်နေဘို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ ၂-ဦး ၃-ဦးသည် အတူတူ နေထိုင်ကြရမှာ ကိုယ့်အလိုမကျ၊ သူ့အလိုမကျနဲ့ စိတ်ဆိုးစရာကလေးတွေ ကတော့ ကင်းမှာမဟုတ်ဘူး ရှိမှာဘဲ၊ အဲဒီလို့ စိတ်ဆိုးစရာကလေးတွေက ရှိတော့ အချင်းချင်း စိတ်ဆိုးကြပါရော၊ အဲဒီလို့ စိတ်က ဆိုးလာလို့ရှိယင် ရောဂါ့ခွဲကပ်လာပြီလို့သာ မှတ်ပေတော့၊ အဲဒါကို ဖြန်မြန်ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်၊ ပယ်လို့ရှိယင် အဲဒီစိတ်က ပြီးဖူးလာပြီး တော်တော်ကြော်တဲ့တော်က မပြောသင့်တာတွေကို ပြောစမယ်၊ အဲဒီတော့ တယောက်နဲ့တယောက် မတွေ့ပျက်ပြီး အဆင်မပြု ဖြစ်ကုန်ရော၊ ပြောရုံတွင် မကဘဲနဲ့ ကာယက်မြောက် ကျူးလွန်သူးယင်တော့ ပြောစရာမရှိဘူး၊ အချင်းချင်း တက္ခာတပြားစီ ဖြစ်ပြီးတော့ ဒုက္ခတွေ များကုန်တတ်တယ်၊ ဒါဟာ လောကတွင် မကောင်းကျိုးပေးပဲဘဲ၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံမြောက်အောင် ကျူးလွန်မိယင်တော့ သံသရာမှာလဲ မကောင်းကျိုး ဆင်းရဲ့ဒုက္ခတွေကို အကြီးအကျယ် တွေ့ရ တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တရားအားမထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲဘဲ ကိုယ့်နေရေး ထိုင်ရေးမှတ်ပြီး အစစာရာရာမှာ အဆင်ပြေစေရန်၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေ ရောက်စေရန်၊ ဂုဏ်မပျက်စေရန်၊ ဂုဏ်တက်စေရန်အတွက် ဘာလိုနေတဲ့ဆိုယင်၊ အဲဒီစိတ်ဆိုး ရောဂါ အဝင်မခံဘို့ရာ လိုနေပါတယ်၊ လောကမှာ ကိုယ့်ကိုယ်က ရောဂါဝေဒနာတွေ စွဲနေယင် အခြားသူတွေက စွဲကြတယ်၊ မုန်းကြတယ်၊ ကိုယ့်အနီးအနား လူမကပ်ချင်ဘူး၊ အထူးသဖြင့် ကိုယ်ရောဂါများ စွဲနေလို့ရှိယင် အဲဒီလူရဲ့ အနီးအနား ဘယ်လာချင်လိမ့်မတဲ့၊ မလာချင်ဘူး၊ အင်မတန် ခင်မင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တောင်မှ ပူးပူးကပ်ကပ်နေဘို့ရာ တော်တော် ဝန်လေးပါတယ်၊ ပြီးတော့ ကူးစက်တတ်တဲ့ ရောဂါတွေ ဆိုတာကလဲ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒါတွေများဆိုယင် ဆွဲချင်းမျိုးချင်းလဲ အနီးအပါးမလာပဲဘူး၊ လာတော့လာချင်တာဘဲ၊ ရောဂါကူးမှာစိုးလို့ တချိုက မလာပဲဘူး။ ကြောက်တယ်၊ ရောဂါခွဲကပ်နေတဲ့ လူကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင်မှ နီးနီးစပ်စပ် ဆက်ဆံဘို့ရာ ခဲယဉ်းလာတတ်တယ်။

အချင်းချင်းမေတ္တာပျက်တာ ဒေါသ

အဲဒါလိုလဲ ရောဂါန္တအလားတူတဲ့ ဒီဒေါသစိတ် ကပ်ရောက်လာလိုရှိယင်ဖြင့် ခင်မင်နေတဲ့သူ အချင်းချင်းလဲ မေတ္တာတွေ ပျက်ကုန်တတ်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ ဒေါသဖြစ်လာလိုရှိယင် အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရတယ်၊ ဒီပြင်ဟာတွေကို မရှုနိုင် မမတ်နိုင်ယင်လဲ နေပါစေ၊ ဒီဟာကလေး တရာ့ကိုတော့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်စရာကောင်းပါတယ်၊ လောက နေရေး ထိုင်ရေးတွေရော အကုန်လုံးချမ်းသာသွားအောင် ဘုန်းကြီးက ဒါကလေးတရာ့တော့ အထူးတိုက်တွန်းပါတယ်၊ တရားဟောတိုင်း ဒါကိုအမြတ်များ သတိပေးနေရတယ်။ ဘာဖြစ်လိုတဲ့ဆိုယင် “လူတွေဟာ မှန်းကြတယ်၊ ဒေါသဖြစ်ကြတယ်” ဆိုတောာ ဘယ်သူတွေနဲ့ ဖြစ်ကြသလဲ၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ အနီးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဖြစ်ကြတော့ မဟုတ်လေး၊ တိုးနဲ့တိုး အကျိုးဆောင်ကြဖို့ ဆိုတော့လဲ ဘယ်သူတွေက ဆောင်တုံး၊ အနီးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဆောင်တာဘဲ၊ အားကိုးရမည့် ကိုစွဲဆိုယင် ဘယ်သူတွေကို အားကိုးရတုံး၊ အတူနေ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အားကိုးရတာဘဲ၊ အဲဒီလိုဘဲ စိတ်ဆိုးကြရို့ ဆိုတော့လဲ အတူနေပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနီးကပ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ စိတ်ဆိုးကြတာဘဲ၊ ဟိုအဝေးကြီးက လူတွေကိုသွားပြီး စိတ်ဆိုးလို့ မဖြစ်ပါဘူး၊ တွေးမြှု တွေးမြှု တွေးနိုင်ငံမှာ နေတဲ့လူနဲ့ စိတ်ဆိုးဘို့ရာ အကြောင်းက တယ်မရှိလိုပါဘူး၊ ကြိုးပါတယ်၊ အဲဒီလို တွေးမြှု တွေးနိုင်ငံက လူဆိုတာဟာ အများ အားဖြင့် သိတောင်မှ မသိဘူး၊ ဟိုမှာ အဲဒီလိုလဲ ရှိမှန်းတောင်မှ မသိဘူး၊ အဲဒီ မသိတဲ့လူကို ဘာစိတ်ဆိုးစရာရှိမလဲ၊ ဘာမှ စိတ်ဆိုးစရာ မရှိဘူး၊ စိတ်ဆိုးစရာ မရှိသလိုဘဲ အဲဒီလူရဲ့ အကျိုးကိုလဲ မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီ လူကလဲ ကိုယ့်အကျိုးကို မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး၊ အချင်းချင်း အကျိုးဆောင်တယ် ဆိုတာလဲ အတူနေပုဂ္ဂိုလ်တွေ နီးစပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ၊ အချင်းချင်း မှန်းကြရို့ ရန်ဖြစ်စို့ ဆိုယင်လဲ နီးစပ်တဲ့ အတူနေ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ။

တော်ဘွဲ့မှာ ရန်ဖြစ်ကြတယ်ဆိုယင် အီမံနားနီးချင်း ရန်ဖြစ်ကြတာဘဲ၊ ဟိုအိမ်နဲ့ဒီအိမ် နီးကပ်နေတဲ့အိမ်များသာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်၊ တအိမ်ကျော် နှစ်အိမ်ကျော်ကို သွားပြီး ရန်ဖြစ်တာ ရားပါတယ်၊ အဲဒီတော့ အားကိုးစရာ ရှိယင်လဲနီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အားကိုးရတာဘဲ၊ ရန်ဖြစ်ယင်လဲ နီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ရန်ဖြစ်ကြတာဘဲ၊ အဲဒီလိုရန်မဖြစ်ဘဲနဲ့ အေချင်းချင်း အားကိုး ပြီးတော့ မေတ္တာမပျက်ဘဲ အစဉ်ထာဝရ ကူညီဆောင်ရွက်ပြီးသွားနိုင်ဘူး ဘာလိုနေတဲ့ဗိုယ် အဲဒီဒေါသရောဂါ မစွဲကပ်ဘုံရာ လိုနေပါတယ်၊ ခွဲကပ်လာလိုရှိယင်လဲ မြန်မြန်ဆေးကုတို့လိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒါကလေးကိုတော့ဖြင့် အမြဲဆောင်ရွက်ထားမဲဘဲ၊ အလွန်အသုံးကျပါတယ်၊ စိတ်ထဲမှာ ဒေါသဖြစ်လာယင် စိတ်ထဲတွင်သာ ပပျောက်သွားအောင် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်၊ နှုတ်အမှုအရာ ကိုယ်အမှုအရာတွေ ပျက်မသွားစေနဲ့၊ စိတ်ဆုံးတဲ့အခါ မျက်မောင်ကလေးကပ် မျက်စောင်းကလေးထိုးနဲ့ ပျက်နာ ညိုပုပ်ပုပ် ဖြစ်သွားတတ်တယ်၊ အဲဒီလို ကိုယ်အမှုအရာ မျက်နာအမှုအရာ အနည်းငယ် ပျက်လာတယ်ဆိုယင် အဲဒီအနည်းငယ် ပျက်ရှုတွင်ဘဲရပ်ပြီးတော့ ရေးရှိ တိုးမလာအောင် ထိန်းသိမ်းဘုံရာ လိုပါတယ်။ ကိုယ်အမှုအရာ ပျက်ရာက နေပြီးတော့ နှုတ်ကပြောမိလာတတ်တယ်၊ အဲဒီလိုပြောမိပြန်ယင်လဲဘဲ များများမပြောမိသေးခင် တခွန်းနှစ်ခွန်းထက်ပိုပြီး ရေးကိုဆက်မပြောမိအောင် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ဘုံရာ လိုပါတယ်၊ အဲဒီဟာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီအရှယ်သားသော် ဝတ်တွေထဲက တခြားကျင့်ဝတ်တွေ မကျင့်နိုင်စေကာမူ ဟောဒေါသောင်ပုဒ်လေးအရတော့ ကျင့်ကြုံရှုရာ ဘုန်းကြီးက အထူးတိုက်တန်းပါတယ်၊ ကိုင်း ဆိုကြစ်မ်းပါရှိး။

ତିର୍ତ୍ତପୁର୍ବ ତିର୍ତ୍ତ ଶ୍ରୀ : । ରୋଗି ଶ୍ରୀ : । କ୍ଷିଣି ଶ୍ରୀ : ପଦ୍ମ ଫେର୍ବାର୍ଗ ଲେ - ଶ୍ରୀ ॥

ထိုင်းမြိုင်းပျော်ရှိ ထိန္ဒမြို့

ပျောပါဒြီးတော့ ထိန်မိခွဲကိုပြောသိအလှည့်ရောက်ပါပြီ၊ ထိန်-ဆိုတာက ထိုင်းတယ်-တဲ့၊ မြို့-ဆိုတာက မိုင်းတယ်-တဲ့၊ ဒီတော့ ထိန်မိခွဲဆိုတာ ထိုင်းမိုင်းပျိုးရိုတာပေါ့၊ အတိချုပ်ဆိုယ်တော့ ပျော်းတာပါဘဲ၊ ဘယ်လိုနေရာမှာ ပျော်းတာလဲဆိုယင် ကုသိလ်တရားတွေနဲ့ ပံ့ပြီးတော့ ပျော်းတာတဲ့၊ ဒါနှုပ်ရမှာ ပျော်းတယ်၊ သီလစောင့်ရမှာ ပျော်းတယ်၊ ဘုရားရိုးရမှာပျော်းတယ်၊ တရားနာရမှာ ပျော်းတယ်၊ တရားအားထုတ်ရမှာ ပျော်းတယ်၊ ဒါတွေဟာ ထိန်မိခွဲတွေပါဘဲ၊ အထူးအားဖြင့်တော့ တရားနဲ့စပ်ပြီးတော့ ပျော်းတတ်တယ်၊ ယခုလို တရားနာဘို့ရာကိုဘဲ တချိုက ပျော်းတာနဲ့ မလာနိုင်ဘူး၊ မဂ်ဖိုလ် နိုဗ္ဗာန်ဆိုတာကိုတော့ လိုချင်ကြသားဘဲ၊ ဘယ်သူကို မေးမေးလိုချင်တယ်လို့ ပြောမှာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ နိုဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို အားထုတ်ပါဆိုတော့ တရားနာဘို့ရာကစပ်ပြီး ပျော်းနေတတ်တယ်၊ တချိုက တရားတော့ နာနိုင်ပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ တရားအားထုတ်ဘို့ရာကျတော့ ပျော်းနေတတ်တယ်၊ တချိုလဲ ဘေးက တိုက်တွန်းကောင်းတာနဲ့ တရားတော့ လာပြီးအားထုတ်ကြပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ ထိထိရောက်ရောက် အားမထုတ်ပြန်ဘူး၊ ပျော်းတာနဲ့ လျော့တီးလျော့တော့ အားထုတ်နေတော့ တရားက မတိုးတက်ဘူး၊ အဲဒါ ထိုင်းမိုင်းပျော်းရိုမှာက ပိတ်ပင် တားမြစ်မှုတွေပါဘဲ။ ဒါကြောင့်ထိန်မိခွဲဟာ အချုပ်အနောင် ကျတာနဲ့တူတယ်တဲ့၊ ရာဇ်တ်အပြစ်ရိုတဲ့ လူကို ဆိုင်ရာတို့က ဖမ်းဆီးပြီး ဈျပ်နောက်ထားတယ်၊ အချုပ်ခန်းထဲ သွင်းထားတယ်၊ ထောင်ထဲ ပို့ထားတယ်၊ အဲဒီလူဟာ သူများလို လွတ်လွတ်လပ်လပ် မသွားနိုင်ဘူး၊ အပြင်က လူတွေမှာ ကိုယ်သွားချင်ရာ သွားနိုင်တယ်၊ ပွဲလမ်းသဘင်တွေကိုလဲ သွားပြီး ကြည့်နိုင်တယ်၊ ကြည့်ပြီးတော့ ပွဲအရသာတွေကို ခံစားနိုင်တယ်၊ ခံစားပြီးတော့ ပွဲထဲမှာ တွေ့ကြုံလာတဲ့ အကြောင်းတွေကို အချင်းချင်း ပြန်ပြီးပြောပြတယ်၊ အတီးက ဘယ်လိုကောင်းတယ်၊ အဆိုက ဘယ်လို ကောင်းတယ်၊ အပြောက ဘယ်လို ကောင်းတယ်၊ ကတောက ဘယ်လို ကောင်းတယ်စသည်ဖြင့် ပြောတော့ အတူတူပွဲကြည့်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အကုန်လုံး နားလည်နေတယ်၊ ပျော်ရရာကို ပြောတဲ့အခါ ပျော်ရရာတယ်၊ ဝမ်းနံရရာကို ပြောတဲ့အခါ ဝမ်းနံရရာတယ်၊ ပွဲအရသာတွေပေါ့လေ၊ ပွဲအရသာတွေ ပြန်ပြီးတော့ စားမြှုံးခံတ်ကြတာပေါ့၊ စားမြှုံးဆိုတာ ခံတ်ကြတယ်၊ နားတွေများ နေပိုင်းက မြှက်တွေစားပြီး ညကျတော့ တမြှုံးမြှုံးနဲ့ ဝမ်းထဲက ဟာတွေ ထုတ်ပြီးတော့ ဝါးကြတယ်၊ အဲဒါကို စားမြှုံးခံတ်တယ်လို ခေါ်တယ်၊ အဲဒီလိုဘဲ ဖွဲ့စွဲမ်းသဘင်တွေ သွားကြည့်တဲ့လူတွေကလဲ ပွဲလမ်းသဘင်က တွေ့လာခဲ့တာတွေ ကိုယ်ကြိုက်တော့တွေကို အချင်းချင်း ပြန်ပြီးပြောကြတယ်၊ အချင်းချင်း ပို့လူကပြောလိုက် ဒီလူက ပြောလိုက်နဲ့ ပွဲအရသာတွေကို ပြန်ပြီးခံစားနေတတ်ကြပါတယ်၊ ဒါလဲစားမြှုံးခံတ်နေတာပါဘဲ။ အချုပ်အနောင်ခံနေရတဲ့လူမှာတော့ ပွဲကိုကြည့်ရှုခွင့်မရဘူး၊ ပွဲကြည့်လာတဲ့ လူတွေကပွဲအကြောင်း ပြောပြောမယ်လို့ သူကိုယ်တိုင် တွေ့ရတာမဟုတ်တော့ သူမှာအရသာမပေါ်ဘူး၊ အဲဒါလိုပါဘဲ ထိုင်းမိုင်းပျော်းရို နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ယခုလိုတရားပဲကို တရားနာဘို့မလာနိုင်ဘူး၊ မလာနိုင်တော့ ယခုလိုဟောနေတဲ့ တရားထဲကတရားအရသာ တွေ့ကို မကြားရ မနာရတဲ့သူမှာ အစကထဲက အရသာမပေါ်ဘူး။

တရားအကြောင်းပါမဲ့ မတူဘူး

ယခုတရားနာြီး ပြန်သွားတဲ့အခါ ပြောတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သူ့သဘောကျတာကလေးတွေကို ပြောလိမ့်မယ်၊ ဘာတွေ ဟယ်လိုပောတယ် စသည်ဖြင့်ပဲ့ပေါ့လေ၊ အဲဒီလိုပြောတော့ အတူတူတရားနာလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တရားအရသာ တွေ ပြန်ပေါ်လာတယ်၊ အစကထဲက တရားမနာရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ပြောလိုသာ နားထောင်နေရတယ်၊ တရားအရသာက တယ်မပေါ်ဘူး၊ ပြောပုံဆိုပုံတွေကလဲ သရပ်မပေါ်ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ မပျင်းမရို တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တရားအရသာ တွေကို တွေ့ရတယ်၊ အင်မတန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစရာတွေကို တွေ့ရတယ်၊ မနေ့က ဦးကေတုမာလာက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စရာတွေကို သူကိုယ်တိုင် တွေ့ပုံပောသွားတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒါ ကိုယ်တွေ့တွေကို ပောတာဘဲ၊ ဘုန်းကြီးက အထူးပြော နေစရာမလိုဘူး။ တကယ်အားထုတ်ယင် တရားအရသာတွေကို အများကြီးဘဲ တွေ့ရပါတယ်၊ တချို့က အားကြီးတွေ့ရလွန်းလို့ ဘုန်းကြီးတို့က တော်တော်ထိန်းထားရတယ်၊ ဝမ်းသာလွန်း အားကြီးနေလို့ ဝမ်းသာမှု လွန်မသွားရအောင် စောင့်ရောက် ထားရတယ်၊ ဝမ်းသာလွန်းအားကြီးနေယင် တရားဘာ မတိုးတတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဝမ်းသားပြီး အချိန် မကုန်အောင်လို့ အမျိုးမျိုး ဘိန္ဒိပြီးတော့ ပောရတယ်၊ ဝမ်းသာစရာ တရားအရသာတွေက အများကြီးရှိတယ်၊ ဘယ်အရသာနဲ့မှ မတူဘူး၊ တရားအရသာဟာ အင်မတန်ကောင်းတယ်။

သုတေသန မှုပ်နညာ နိနာတိ-တဲ့။

သဗ္ဗရသံ၊ အလုံးစုံသော အရသာဟူသမျက်။ ဓမ္မရသော၊ တရားအရသာက။ ဇီနာတိ၊ အောင်နိုင်ပါတယ်တဲ့။

ယခုလောကမှာ စားလို့ သောက်လို့ အရသာကောင်းတာ တွေ့ရှိတယ်၊ ဒီပြင်လဲ မြင်ရလို့ အရသာပေါ်တာ၊ ကြားရလို့ အရသာပေါ်တာ၊ တွေ့ထိရလို့ အရသာပေါ်တာတွေ အမျိုးမျိုးဘဲ ရှိပါသေးတယ်၊ အဲဒီအရသာ တွေ့ထဲက ဘယ်အရသာမ မဖိုပါဘူး၊ အောရားအရသာဟာ အကောင်းဆုံးပါဘဲတဲ့။ တချိန်တွေးက ဒက္ခာမကြီး တယောက်က တရားအားထုတ်ရင်း သူတွေနေ့နဲ့ တရားအရသာ အကြောင်းကို ပြောတယ်၊ “တရားအရသာ ကောင်းလိုက်ပုံကတော့ ဘယ် အရသာနဲ့မှာ မတူပါဘူးတဲ့၊ သူဟာ လောကမှာ အရသာတွေ ခံစားလာခဲ့တာ တော်တော်ဖြစ်တဲ့၊ လောကမှာ စီးပွားရေးရာ။ အီမံထောင်ရေးရာ၊ ဘာရေး ညာရေးပါလေ၊ ပျောစရာ ပါးစရာ အရေသာတွေဟာဖြင့် စုံပါဖြစ်တဲ့၊ ယခုတွေရတဲ့ တရား အရသာဟာ ဘယ်လိုအရသာနဲ့မှ မတူဘူး၊ ဒီတရားအရသာဟာ ဘယ်လိုကောင်းမှနဲ့ မသိအောင် ကောင်းနေတာဘဲ၊ ဒီတရား အရသာဟာ သိပ်ကောင်းတဲ့ အရသာဘဲ” လို့ အဲဒီ ဒက္ခာမကြီးက အားရပါးရ ပြောတယ်။ ယခုတရားနဲ့ ပရီသတ်ထဲမှာလဲ ဒီလို တွေ့ဘူးတဲ့သူတွေ ရှိနေမှပါဘဲ၊ အဲဒါ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အရသာတွေပါ၊ အဲဒီလို တရားအရသာတွေကို မပျင်းမရှိ အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ တွေ့ရခံစားရတာ၊ ပျင်းရိနေလို့ တရားအားမထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်တွေ့ရလိမ့်မတဲ့၊ ယခုလို့ တရားဟောတဲ့အခါမှာ တရားအရသာ အလွန်ကောင်းကြောင်းကို ဘုန်းကြီးတို့က ပြောနေဖေမယ်လို့ ကိုယ်တိုင် မတွေ့ရသေး တဲ့သူက ဘယ်လို ကောင်းမှနဲ့ကို ဘယ်သိလိမ့်မှာတဲ့၊ ဥပမာအားဖြင့်ဆိုယင် လူတယောက်က မြှင့်ထုတ်စားတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီလို စားပြီးတော့ “ဟာကောင်းလိုက်တာ၊ ကောင်းလိုက်တာ”လို့ ပြောပေ့မဲ့ မစားရတဲ့ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်ကောင်းလိမ့် မတဲ့၊ ဘယ်လိုကောင်းတယ် ဆိုတာကိုလဲ မသိနိုင်ပါဘူး၊ ဟိုလူကလဲစား ဒီလူကလဲစားနဲ့ နှစ်ယောက်သား အတူစားနေတယ် ဆိုယင်တော့ တယောက်က “ကောင်းလိုက်တာ” လို့ပြောယင် တဗြားသူကလဲ “ကောင်းတယ်” ဆိုတာဟာ ဒါဘဲလို့ သိတာပဲ့၊ သူကလဲ စားနေတာကိုး၊ ဒီတော့ ဟိုလူက မြှင့်ကောင်းတယ်လို့ပြောတာ “ဒါဘဲ၊ ငါကောင်းသလို သူလဲ ကောင်းတာကို ပြောနေတာဘဲ” လို့ ဒီလို သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါလိုပါဘဲ တရားအားထုတ်လို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ယခုဘုန်းကြီးပြောတဲ့ တရားအရသာကို သိနိုင်ပါတယ်၊ သဘောပေါ်ကိုနိုင်ပါတယ်၊ ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိနေလို့ တရားအားမထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တရားမနာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ တရားအရသာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ မသိရဘူး၊ တရားအရသာကို မသိရတော့ တရား အရသာတွေမှ တဆင့်တက်ပြီးတော့ ရသွားမည့် မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိုဗ္ဗာန်ချမ်းသာတွေကိုလဲ မရဘူးပဲ့၊ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြိုပါသော်လဲ ရသင့်ရုတိက်တဲ့ အဘိုးအတေန်ဆုံး တရားအမွှတ်တွေ့မှ ခုံးရုံးပြီး သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိနေလို့ အချုပ်အနောင်မိတာနဲ့ တူတယ်၊ အချုပ်အနောင်မိတာနဲ့ တူတယ်၊ အချုပ်အနောင်မိတာနဲ့ တူတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိနေလို့ လောကမှာ အချုပ်အနောင်ကျလှုပိုယ်ယင် လွှတ်မြောက်အောင် အင်မတန် အားထုတ်ကြုံရတာယ်၊ ဒါလိုဘဲ ထိနိုဒ်တရားဆိုတဲ့ အချုပ်အနောင်လဲ မခုံရအောင် အချုပ်အနောင်မှ လွှတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ဘုံးရှုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိ မှုပေါ်လာယင် ရှုမှတ်ပြီးတော့ပယ်ရမယ်၊ ဒါကတော့ တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ အသုံးချုပ္ပါဘဲ၊ တရားအားမထုတ်ပဲ အလွတ်နေတဲ့ အခါမှာတော့ ဒီလောက်အသုံးမကျလှုဘူး၊ အလွတ်မှုပါးတော့ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ဘုံရာ ဒီလောက် အရေးမကြီး လှုဘူး၊ တရားအားထုတ်နေတဲ့ အခါကာလအတွင်းမှာ ပျင်းလာလိုပိုယ်ယင်လဲ အဲဒီပျင်းတာကလေးကို မှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်၊ ကဲဆိုရမယ်။

ထိုင်းမိုင်းပျင်းရီ၊ ချုပ်နှောင်မိ၊ မှတ်သိ ပယ်ဖောက်လေ-ဆီ။

ပုံးလွှင့်မူ ဖူပန်မူ ပေါ်ခြေကာကွယ်

ထိန်မိဒ္ဒီးတော့ ဥခွစ္စကုက္ခစ္စတဲ့၊ ဥခွစ္စ-ပျုံလှင့်မှာ၊ ကုဇ္ဇာ-ပူပန်မှာ၊ ပုံလွင့်တယ်ဆိုတာ စိတ်တွေတောင်ပြီး မြောကပြီးနဲ့ပြီးနေဘာပါဘဲ၊ ခုနက သီးကောတုက ဟောသွားတယ်၊ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက ကိုယ်တော်ကလေးတပါးဟာ မထောရ်ကြီးကို ယပ်ခပ်ပေးနေရင်း စိတ်ကူးတွေ တောင်ရောက် မြောက်ရောက်နဲ့ ရောက်နော်တွေကို ကြေားလိုက်ရတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီကိုယ်တော်ကလေးက စိတ်ကူးထဲမှာ လူထွက်ပြီးတော့ ကြော်မွေးလိုက် ဆိတ်မွေးလိုက်နဲ့ အိမ်ထောင်လဲကျလို့၊ နောက်ဆုံးသူနေးရိုက်လိုက်တော့မှ မထောရ်ကြီးကို ရိုက်မိသွားလို့ စိတ်ကူးတွေလွန်နေမှန်း သိသွားတယ် ဆုံးမဟုတ်လား၊ အဲဒါဟာ ပုံလွင့်တာပါဘဲ။ ကုဇ္ဇာ-စိတ်ပူပန်မှုဆိုတာကတော့ ပြေမှားမိ ပြောမှားဆိုတာကလေးတွေ ပြန်တော်ပြီးတော့ စိတ်နှလုံးပူပန်နေတာပါဘဲ၊ ပြောမှ ပြောမိလေတယ်၊ လုပ်မှ လုပ်မိလေတယ်၊ ငါမှားတာဘဲ-ဆိုပြီး အဲဒီလို ပူပန်နေတာမျိုးပါဘဲ၊ အဲဒါကို ကုဇ္ဇာ-လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒါတွေ ဖြစ်ပေါ်လာလို့ရှိယင်လဲ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ပါဘဲ။ အဲဒါတွေက ဘာအဲတူသာလဲဆိုယင် သူကျွန်းခံရတာနဲ့ တူတယ်တဲ့၊ သူတပါး၏ ကျွန်းခံနေရလို့ရှိယင် ကိုယ့်အခွင့်အရေးဆိုတာ ဘာမှမရှိတော့ဘူး၊ ကျွန်းစုစုစု ရှိတဲ့ ရေးခေတ်တုန်းကပါလေ၊ အဲဒီ ရေးခေတ်တုန်းက ငွေ ၁၃၀၊ ၂၅၀-စသည်ဖြင့် သူအကြွေးကလေး မပေးနိုင်တာနဲ့လဲ ကျွန်းဖြစ်ဖော်တဲ့ လူမှာ အရှင်သခင်ရဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်ရတယ်၊ သူခိုင်းတာလုပ်၊ သူထားရာမှာနေ၊ သူကျွေးတာစား၊ ဒါဘဲ၊ ဘာမှ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းလဲ မရှိဘူး၊ ကိုယ်သွားချင်ရာလဲ မသွားရဘူး၊ ကိုယ်စားချင်တာလဲ မစားရဘူး၊ ကိုယ်လုပ်ချင်တာလဲ မလုပ်ရဘူး၊ သူကို အရှင်သခင်က အကုန်လုံး ပိုင်နေတယ်၊ အိုက်အလဲ့မသင့်လို့ရှိယင် အရှင်သခင်က ရိုက်နှက်လို့လဲ သေရတာဘဲ၊ တရားလ မစွဲနိုင်ဘူး၊ ရေးတုန်းက အင်မတန်းကို မကောင်းတဲ့ စံနှစ်ပါဘဲ၊ ယခုခေတ်မှာ ကျွဲနွေးများလို့ ဖြစ်နေတာပေါ်လေ၊ ကျွဲတွေနှားတွေကို ဝိုင်တဲ့လူက ရိုက်နှက်သတ်ဖြတ်နေလို့လဲ ဘယ်သူကမှ တရားမဲ့နှင့်ဘူး၊ အဲဒီလိုဘဲ ရေးတုန်းက အောက်တန်းစားလုံတော်ကို ကျွန်းအဖြစ်နဲ့၊ အရှင်သခင်တော်က ပိုင်နေတဲ့ခေတ် ရှိခဲ့တယ်။

အင်မတန် ဆိုးဝါးတဲ့ခေတ်ပါဘဲ၊ ယခုတော့ အနောက်နိုင်ငံကပူရှိလွှေက ကျွန်ုပ်အရှင်ပဲ၍ မရှိရအောင် ဥပဒေနဲ့ပြပိုင်လာတို့ အဲဒီကျွန်ုပ်နှစ်ဟာ ထင်ထင်ရှားရှား မရှိတော့ပါဘူး၊ အဲဒီကိုစွာအတွက် အနောက်နိုင်ငံက ပညာရှိတွေကို ကျေးဇူးတင်စရာ တော်တော်ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ယခုခေတ်မှာလ တရာ့နိုင်ငံမှာ အပ်ချုပ်တဲ့ လူတစ်ကာ အရှင်သခင်ဖြစ်ပြီးတော့ တိုင်းသူပြည်သား အများက ခိုင်းတာလုပ်၊ ကျေးတာစား၊ ထားရာမှာနေရတဲ့ ကျွန်ုပ်သမ္မတ ဖြစ်နေတာလ ရှိတယ်လို့ ပြောသံကြားရသေးတယ်၊ အဲဒါလဲ ကြားရတဲ့အတိုင်းဟုတ်ယင်တော့ ကြားက်စရာကောင်းတာဘဲ၊ ယခုပြောနေတဲ့ ကျွန်ုပ်နှစ်ကတော့ ရှေးခေတ်ကစ်နှစ်ပါဘဲ၊ အဲဒီရှေးခေတ်တုန်းက ဆုံးလိုက်ရှိယင် ကျွန်ုပ်ဟာ ဘာအခွင့်အရေးမှာ မရှိဘူးဘဲ့၊ ဒါလိုဘဲ စိတ်ပျုံလွှင့်နေမယ်၊ စိတ်ပူးနှင့်မယ် ဆုံးလိုက်ရှိယင် တရားတွေဟာလ မတိုးတက်နိုင်ဘူး၊ တရားအရသာတွေကို ဘာမှမရနိုင်ဘူး၊ အခွင့်အရေးတွေ လုံးလုံးခုံးရှုံးသွားပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်မို့—“ပျုံလွှင့် ပူးနှင့် သူ့ကျွန်ုပ်ခံ၊ အမြန်ပယ်ဖျောက်လေ—” ဆုံးတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဒီမှာ ပေးထားတယ်၊ ကဲ-ဆုံးရမယ်။

ပုံလွင့် ပူပန်၊ သူ့ကျွန်းခံ၊ အမြန်ပယ်ဖျောက်လေ-ဆို။

ပုံမားမှုပာ ဝိခိုက်ခြား

နိဝင်ရဏကို ရောက်လာပြီ၊ နောက်ဆုံး နိဝင်ရဏက ပိဋက္ခနှစ်တဲ့၊ နိဝင်ရဏ ငါးပါးထဲမှာ ပိဋက္ခနှစ်တဲ့ နောက်ဆုံးဘဲ။ ပိဋက္ခနှစ် ဆိုတာ ယုံမှားမှတဲ့၊ ယုံမှားဆိုပေမဲ့ လောကရေးရာနဲ့စပ်ပြီး ယုံမှားတာကိုတော့ ပိဋက္ခနှစ်လို့ မဆိုရဘူး၊ ဥပမာ ဒီလမ်းကသွားယင် ကိုယ်ရောက်ချင့်ရာရောက်မှာလေလား၊ မရောက်ဘူးလေလား၊ ဒီလျှင့်အမည် ဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်လေသူးလေလား စသည်ဖြင့် ဒီလိုလောကရေးရာနဲ့စပ်ပြီး ယုံမှားတာကတော့ မဂ်ဖိလ်ကို တားမြစ်တတဲ့ နိဝင်ရဏထိစိတ္ထာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘုရား တရား သံပါးအစစ်အမှန်တွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ယုံမှားတာကမှ နိဝင်ရဏထိစိတ္ထာတဲ့၊ ဂေါတာမ ခြေတွေဘုရား အစစ်ကို ဘုရားဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်လေသလား၊ မဂ်ဖိလ်နိဗ္ဗာနဲ့ တရားအစစ်ကို တရားဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်လေသလား အစရှုသည်ဖြင့် ယုံမှားမှုဟာ ပိဋက္ခနှစ်ပါဘဲ။ ဒီ ပိဋက္ခနှစ်ဟာ ဘာနဲ့တူသဲလဲ ဆိုယင် လမ်းနှစ်ခွဲရောက်တာနဲ့ တူတယ်တဲ့၊ ကုန်သည်တယောက်ဆိုပါတော့၊ ကုန်ဝယ်ရန်ကိစ္စအတွက် ငွေထဲပနဲ့ ကုန်ပစ္စည်းရမဲ့နေရာကိုသွားရတယ်၊ အဲဒီလိုသွားတာကို လူဆိုး သူဆိုးတွေကလဲသိတော့ လက်နက်တွေနဲ့ နောက်ကလိုက်လာကြတယ်၊ လူလစ်တဲ့နေရာ ရဲတွေ အစောင့်အရောက်တွေ လစ်တဲ့နေရာ တောစခန်းကျလို့ရှုယင် လုဘို့ နောက်က လိုက်လာကြတယ်၊ အဲဒီလို လိုက်လာတာကိုသိယင် ရှုကသွားနေတဲ့ ကုန်သည်ဟာ အင်မတနဲ့ ကြောက်မှာပေါ့၊ ဒါကြောင့် အဲဒီကုန်သည်ဟာ ပိုမြန်မြန် သွားရလိမ့်မယ်၊ ပြီးတန်ယင်ပြီးရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို လျင်လျင်မြန်မြန် အားထုတ်ပြီးတော့ လွှတ်မြောက်အောင်လို့ သွားနေတုန်း အဆင်မသင့်ချင်တော့ လမ်းခွဲ လမ်းခွဲကို တွေပါသတဲ့၊ ဒီလမ်းကလဲ ရှုးကမသွားဘူးတဲ့လမ်း ဖြစ်နေတယ်၊ ယခုတခါဘဲ သူပြော လူပြောနဲ့ သွားရတဲ့လမ်း ဖြစ်နေတော့ လမ်းခွဲလမ်းခွဲကို တွေတဲ့အခါမှာ ဟိုဘက်လမ်း သွားရမလား၊ ဒီဘက်လမ်း သွားရမလား၊ လကျိုဘက်လမ်း သွားရမလား၊ လကျိုဘက်လမ်းကို သွားယင် သေးရန်အန္တရာယ်ကင်းတဲ့နေရာ မြန်မြန်ရောက်မလား၊ လက်ပဲဘက်လမ်းကိုသွားယင် ဘေးရန် အန္တရာယ်ကင်းတဲ့နေရာ မြန်မြန်ရောက်မလားဆိုတာ သူက စဉ်းစားနေတယ်တဲ့၊ ချိတ် ချုတ်နဲ့ပေါ့လေ၊ အဲဒီလို စဉ်းစားမနေဘဲနဲ့ ထုက်ဖက် လမ်းကို လိုက်သွားလို့ရှုယင် နောက်ကလိုက်လာတဲ့ရန်သွားတွေက နိုးလာပြီးတော့ ပစ္စည်းလဲပဲ့ လူလဲသတ် အကျိုးမဲ့ခုက္ခာ ရောက်သွားပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ ဥပမာဂိုလ်ဘဲ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မသွားဘူးသေးတဲ့ လမ်း သွားတာနဲ့ တူတယ်၊ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့၊ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုထိုဇ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ နိဗ္ဗာနဲ့ ဘယ်ရောက်ဘူးလို့လဲ၊ “အကတံ ဒီသံ”-လို့ ဟောထားပါတယ်၊ နိဗ္ဗာနဲ့ဆိုတာ မရောက်ဘူး သေးသောအရပ်တဲ့၊ ဒီအပြင် လောကမှာတော့ဖြင့် မရောက်ဘူးသေးတဲ့ အရပ်ရယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ မဟုတ်မိလို့သာ အရပ်အသစ် ထင်ချင်လဲ ထင်မည်၊ အမှန်မှာတော့ ရောက်ဘူးတဲ့ အရပ် အဟောင်းချည်းဘဲ၊ ဘယ်အရပ်မဆို ရောက်ဘူးတာဘဲ၊ လူပြည်က နိုင်ငံတွေသာ မဟုတ်ဘူး၊ နတ်ပြည်တွေရော ပြဟာပြည်တွေရော သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံကလွှဲယင် မရောက်ဘူးတဲ့ အသစ်ဆိုတာ မရှိဘူး၊ ရောက်ဘူးတာချည်းဘဲ၊ နိဗ္ဗာနဲ့ဆိုတဲ့ အရပ်ကတော့ တခါမှ မရောက်ဘူးသေးဘူး၊ မသွားရသေးဘူး၊ ယခုမှ သွားရတယ်၊ ယခုမှ သွားရတော့ လမ်းကလဲ သိရှိုးသား မဟုတ်ဘူး။

လ စပြီး ရှုနိုင်တယ်၊ နားက ကြားတာလ စပြီး ရှုနိုင်တယ်၊ နာခေါင်းက နံတာလ စပြီး ရှုနိုင်တယ်၊ ကိုယ်က အတွေအထိဆိုယင်လ ဘယ်အစိတ်အပိုင်းကာဘဲဖြစ်ဖြစ် ရှုနိုင်ပါတယ်၊ ခေါင်းကရှု-ရှု၊ ခြေထောက်ကရှု-ရှု၊ ကိုယ်ကဟဲ-ရှု၊ အတွေအထိတွေကို ဘယ်ကဖြစ်ဖြစ် ရှုနိုင်ပါတယ်၊ ဒါတွေအကုန်လုံး အမှန်တွေချည်းဘဲ၊ ရှုရမဲ့ တရားချည်းဘဲ၊ စိတ်ကူးကြုံစဉ် စဉ်းစားတာကလ စပြီးတော့ ရှုနိုင်တာဘဲ၊ ခန္ဓာဝါးပါးတရားတွေဆိုယင် ဘယ်ဟာဘဲ ရှု-ရှု၊ မှားတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ဘယ်တော့ကမှ မပြောဘူး၊ အမှန်တွေချည်းဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအမှန်တွေက စပြီးရှုဘုံးရှာ ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ကြားနေပါတယ်၊ ဖောင်းလာတာဟာ ဘာလဲ၊ တောင့်တင်းလှပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်ပဲ၊ ပိန်တာဟာ ဘာလဲ၊ လှပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်ပဲ၊ ဝါယောဓာတ် ဆိုတာ ဓာတ်ကြီးလေးပါးထဲက တုန်ဘဲ။ ဝိပဿနာရှုယင် ဘယ်ကစပြီး ရှုရမလဲဆိုတော့ သမထ အခြေခံမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဓာတ်ကြီးလေးပါးကစပြီး ရှုရမလ်တဲ့၊ အဋ္ဌကထာတွေက ပြထားတယ်၊ သမထ အခြေခံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင်တော့ ရုန်းစိတ် နာမ်တရားကလဲ စပြီး ရှုနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ပြနေတဲ့ လမ်းစဉ် ကတော့ သမထအခြေခံမပါဘဲ ဝိပဿနာသက်သက်ကစပြီး ရှုရတဲ့ လမ်းစဉ်ဖြစ်ပါတယ်၊ အဋ္ဌကထာတွေကပြထားတဲ့အတိုင်း ဓာတ်ကြီးလေးပါးကစပြီး ရှုဘုံးလိုပါတယ်။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးထဲမှာ ပထမိုက် ဆိုတာ ခက်မာကြမ်းတမ်းတဲ့ သဘောဘဲ၊ ယခုလို လက်နဲ့ တရာ့ခုကို စမ်းသပ်ကြည့်ပါ၊ မာမာကြမ်းကြမ်း နှင့် တရာ့ခုကို တွေ့နိုင်ပါတယ်၊ အဲဒါကလဲစပြီး ရှုနိုင်ပါတယ်၊ တောောဓာတ် ဆိုတာ အပူအအေး အနေးး သဘောဘဲ၊ အဲဒါကလဲ စပြီး ရှုနိုင်ပါတယ်၊ အာပေါ်ဓာတ် ဆိုတာ အရည် အဖို့ သဘောဘဲ၊ အဲဒါကလဲ စပြီး ရှုနိုင်ပါတယ်၊ ထင်ရှားလို့ရှိယင် ရှုနိုင်တာချည်းဘဲ။

ထင်ရှားရာ လွယ်ရာ စပြီးရှု

ယထာပါကင့် ဝိပဿနာဘိနိဝေသော တဲ့။

ဝိပဿနာဘိနိဝေသော၊ ဝိပဿနာကိုစ၍ နှလုံးသွင်းခြင်း အားထုတ်ခြင်းသည်၊ ယထာပါကင့်၊ ထင်ရှားသော တရား အစဉ်အတိုင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ -တဲ့၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဗုဒ္ဓက ကပြထားပါတယ်၊ ဝိပဿနာရှုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ထင်ရှားတာကစပြီး ရှုပါတဲ့၊ ထင်ရှားရာ လွယ်ရာက စပြီး ရှုပါတဲ့၊ မထင်ရှားတဲ့ တရားတွေ ခက်တာတွေကစပြီး ရှုပါနဲ့တဲ့၊ ဒါမှ ဖြန်မြန်ပြည့်စုံ မှာ၊ စာသင်ရတာနဲ့တူပါတယ်၊ စာသင်ယင် လွယ်တာကစပြီး သင်ရတယ်၊ အေခက်ဆုံးက စပြီးသင်ယင် ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ ကျောင်းရောက်လာခါစ ရှိသေး၊ အင်မတန်ခက်တဲ့ ပဋိန်းတရားတွေက စပြီးသင်တယ်ဆိုပါတော့၊ ဘယ်တတ်လိမ့်မှာတုံး၊ မတတ်နိုင်ဘူး၊ လောကိုဘက်ကဆိုယင်လဲ အင်မတန်ခက်တဲ့ သာသာရပ်က စပြီးသင်လို့ရှိယင် ကလေးသူ့ကိုတွေ့ ဘယ်တတ်လိမ့်မှာတုံး၊ မတတ်နိုင်ဘူး။ လွယ်လွယ်ကလေးက စပြီးသင်ရတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ အလွယ် ဆုံးက စပြီးတော့ အားထုတ်ရတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကလဲ အလွယ်ကလေးတွေ ဟောထားပါတယ်၊ မနေ့ကဘဲ ထုတ်ပြီးတော့ ဟောခဲ့သေးတယ်၊ ကြုံရိယာပုံးပါးကို ရှုပါတဲ့။

သွားလွှင်သွားတယ်မှတ်

ဂုဏ္ဏာ ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော်လည်း၊ ကုဇာမိတိ၊ သွားသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သွားယင် သွားတယ်လို့ သိရ မယ်တဲ့၊ ဒါပါဘဲ။ သွားယင် သွားတယ်လို့ သိရမယ်ဆိုတာ ဘာခက်လဲ၊ ဘာမှမခက်ဘူး၊ မခက်တော့ ဒါကိုတာချိုက တရား မဟုတ်ဘူးလို့ ထင်နေကြတယ်။ ဘုရားဟောသွားလို့သာပေါ့၊ ဘုရားဟော မဟုတ်လို့ရှိယင် ဒီဟာကို အကုန်လုံးတောင်ပယ် ပစ်လိမ့်ခြားမယ်။ ဘုရားဟောတာတောင်မှ “ဒီလိုက မဟုတ်သေးဘူး၊ ဟိုလိုက မဟုတ်သေးဘူး” ဆိုပြီး အညွှန်းက တက်လိုက် ချင်ကြသေးတယ်၊ ဘာနဲ့တူသာလဲဆိုတော့ နှင်ယ်ကို အော်ချွဲတဲ့ အယ်ဒီတာနဲ့ တူနေပါတယ်၊ ပြင်စရာမရှိတော့ နှင်ယ်ကို အော်ချွဲတဲ့ တို့သေးတယ်ဆိုပါး ပြင်လိုက်သတဲ့၊ အဲဒါလိုဘဲ ဂုဏ္ဏာ ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော် ဆိုရာမှာ သွားတာကို သွားတယ် လို့ရှိယင် ခြေထောက်ကားယား၊ ကိုယ်ကားယားနဲ့ ဖြစ်နေမှာပေါ့၊ ဒါပေည်တွေဘဲ၊ ပရမတ် မဟုတ်သေးဘူးဆိုပြီးတော့ ပြင်ကြသေးတယ်၊ အဲဒါ နှင်ယ်ကိုအော်ချွဲတဲ့ ဘာရားဟောတဲ့။ ဘုရားဟောထားတာဘဲ၊ ပြင်စရာမရှိနာမ်တဲ့ တွေးဆဲပြီး ရှုသင့်ယင် ပြတ်စွာဘုရားက တမိုးပြင်ပြီး ဟောမှာပေါ့၊ ဘယ့်ရှုန်းတုံးဆိုယင် ဂုဏ္ဏာ ဝါ အားရှုပါ၍ အနတ္တဒီပန္တုကျွေးမှာ-

“သွားခြင်း ကြုံရိယာပုံးပါး ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ငါသွား၏ -ဟု ခြော်တည်သော စိတ်ကို ဖြစ်စုံ သွားရမည်၊ ခြေတလှမ်းမျှ အမှတ်တမဲ့ မလှမ်းမိစေနဲ့” စသည်ဖြင့်-

ယုံမှားခိုဟာ၊ လမ်းနှစ်ခွာ၊ တွေ့က ပယ်ဖျောက်လေ-ဆို။

ဒီနိုဝင်ဘာရားတွေက ဟောမယ်ဆိုရင် ဟောစရာအကွက်တွေ အများကြီး ကျွန်ုပါသေးတယ်၊ သို့သော် ဟောဘို့
အချိန်က နာရီဝက်လောက်ပဲ ရှိတော့တယ်၊ ရှေ့လဲပြောစရာတွေက အများကြီးရှိသေးတယ်၊ ဒီတော့ ဒီနိုဝင်ဘာ တရားငါးပါး
ကို ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်ဆိုတာကိုသာ အတိချိပ်မှတ်ထားကြပါတော့။ ဒါတွေကို အကုန်လုံးပယ်
နိုင်တဲ့အခါမှ စိတ္တဝိသူ့မို့ ဖြစ်ပါတယ်၊ နိုဝင်ဘာ ဆိုတာ ဘာဝနာဂုံး တားဖြစ်တတ်တယ်တဲ့၊ တံပါးချက်ကြီးနဲ့ ပိတ်လိုက်သလို
ဘဲ တားမြှစ်တတ်တယ်။ ဘာနဲ့ တူနေသလဲဆိုတော့ တံခါးပေါက်တဲ့မှာ ဝင်ယင်လဲ တယောက်ချင်း ဝင်နိုင်တယ်၊ ထွင်ယင်လဲ
တယောက်ချင်းဘဲ ထွက်နိုင်တယ်ဆိုပါတော့၊ အဲဒီလိုတံခါးပေါက်မှာ ဝင်တဲ့လူတွေကသာ မပြတ်ဝင်နေယင် ထွက်ချင်တဲ့လူ
တွေက မထွက်ရဘူး၊ ထွက်တဲ့လူတွေကသာ မပြတ်ထွက်နေယင်လဲ ဝင်ချင်တဲ့လူတွေက မဝင်ရဘူး၊ တနည်း ဥပမာကတော့
လူတယောက်သာ လျော်ကောက်တဲ့ တံတားကလေး ဆိုပါတော့၊ အဲဒါဟိုဘာက်က လူတွေ အဆက်မပြတ်လာနေယင် ဒီ
ဘက်ကလူတွေ မဘွားရဘူး၊ ဒီဘက်ကလူတွေ အဆက်မပြတ်ဘွားနေယင်လဲ ဟိုဘာက်က လူတွေ မလောရဘူး၊ အဲဒါလိုဘဲ
စိတ် ဆိုတာ တခုချင်း ဖြစ်ရတယ်၊ တခုချင်းဖြစ်နိုင်တယ်၊ ကုသိုလ် စိတ်ဖြစ်နေတဲ့အခါ ကုသိုလ်စိတ်ပဲ ဖြစ်တယ်၊ အကုသိုလ်
စိတ် မဖြစ်ဘူး၊ အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်နေတဲ့အခါလဲ အကုသိုလ်စိတ်ပဲ ဖြစ်တယ်၊ ကုသိုလ်စိတ် မဖြစ်ဘူး၊ ကုသိုလ်နဲ့ အကုသိုလ်
နှစ်ခုပြုပြီးတော့ မပြုစိန်ဘူး၊ အဲဒါ တော့ ရှုမှတ်တဲ့ ဘာဝနာဂုံးက အမြဲမပြတ် ပြစ်နေယင် ကုသိုလ်တွေဘဲ ပြစ်နေတယ်၊
အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ဘူး၊ မရှုမှတ်ဘဲ နေတဲ့အခါမှာဆိုယင် အများအားဖြင့် အကုသိုလ်တွေဘဲ ဖြစ်နေတယ်။

ဒါကြောင့် နိဝင်ရဏ အကုသိလ်တရားတွေ ဖြစ်နေတဲ့အခါမှာဆိုယင် ရှုမှတ်မှ ကုသိလ်တွေ ကင်းနေတာဘဲ။ ကာမစ္စနှင့် နှစ်သက်မှုတွေ ဖြစ်နေမယ်၊ ပျောပါဒ်-စိတ်ပျက်စိတ်ခိုး နေမယ်၊ ထိန်မြို့-ပျုံငါးရိုင်နေမယ်၊ ဥခွစ်ကူညွှေ-ပုံလွှု့ ပူပန်နေမယ်၊ ဝိုက်ကိုစွာ-ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါမလားလို့ စဉ်းစားတွေးတော့နေမယ်ဆိုယင် အဲဒီအချိန်မှာ ရှုမှတ်ပူဇော်တွေ ကင်းနေတယ်၊ ဘာဝနာတွေ ကင်းနေတယ်၊ “ဟော-ဘာဝနာတော့၊ မင်းတို့ မဖြစ်ကုန်ဘီးကာ” လို့ မဆိုပေမဲ့ ဆိုသလိုဘဲ နိဝင်ရဏတရားတောက သူတို့ချော်း

အခွင့်အရေးယူပြီးတော့ ဖြစ်နေကြတယ် ဒါကြောင့် သူတို့ကို နိုဝင်ရဏာတရားတွေလို့ ဆိုရတာ။ ဒါ နိုဝင်ရဏာတရားတွေ မကင်းသေးသေးသူမျှကာလပတ်လုံး စိတ်ဟာ မစင်ကြယ်သေးဘူး၊ ဘယ်စစ်ကြယ်လိမ့်မတုံး၊ ဒီက တချက် နှစ်ချက်လောက် ရူလိုက်ရင်း၊ ဟိုက နိုဝင်ရဏာ တရုခုက ဝင်ဖြစ်လိုက်ရင်း၊ ဒီက တခါရူလိုက်ပြန်ရင်း၊ ဟိုက နိုဝင်ရဏာ တရုခုက ဝင်ဖြစ်လိုက်ပြန်ရင်း၊ ဒီက တခါရူလိုက်ပြန်ရင်း ဟိုက နိုဝင်ရဏာတရုခုက ဝင်ပြီးဖြစ်လိုက်ပြန်ရင်းနဲ့ ဒီလိုရောယ်ကြန်တာ။ အဲဒါကို တရားအားထုတ်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ ပိုသိတယ်၊ အားမထုတ်ဘူးသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒါနဲ့ သီလ ကုသိုလ်ကောင်းမှတွေ ပြုလိုက်၊ ဘူရားဝတ်ပြုလိုက်၊ ဘူရားရှိခိုးလိုက်၊ ပရိတ်ကလေး ဘာကလေး ရွတ်ဖတ်လိုက်နဲ့ ဒီလို နှင့်သွင်းနေတော့ “ငါ့စိတ်တွေက သိပ်ကောင်းနေတာဘဲ၊ တရားအားထုတ်စရာ မလိုပါဘူး” လို့ တချိုက ဒီလိုဘဲ အောက်မေ့နေတတ်တယ်၊ အဲဒါလူကို တရားအားထုတ်ဘို့ရာ တိုက်တွန်းလိုရှိယင် “ဟာ-မလိုပါဘူး၊ ကျူပ်စိတ်က ကောင်းနေတာဘဲ၊ ဘာမှ မကောင်းတာမလုပ်ဘူး၊ ဘယ်သူကိုမှ မကောင်းအောင် မလုပ်ဘူး၊ ဘယ်သူကိုမှ မကောင်းအောင် မကြံဘူး၊ ကျူပ်စိတ်က မမြတ်စ်း စင်ကြယ်နေတာဘဲ” လို့ ဒီလိုဘဲ ပြောတတ်ကြတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တရားအားထုတ်ကြည့်မှ သိတယ်။ ဘုန်းကြီး မော်လမြိုင်မှာနေတုန်းက ဒေကာမတယောက် ကျောင်းလာပြီးတော့ သီလရှင်ဇေပ်မှာနေပြီး တရားအားထုတ်တယ်၊ ဖောင်းတာ ပိန်တာကစပြီး ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းတွကို မှတ်သွေးရာ ဘုန်းကြီးတွေ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးထားတယ်၊ အဲဒါပေးထားတဲ့အတိုင်း ရူမှတ်နေရင်း သူကဘာပြောသလဲဆိုတော့ တပည့်တော်မစိတ်တွေ ယခုမကောင်းဘူး ဘူရားတဲ့၊ အိမ်တုန်းက တပည့်တော်မစိတ်ဟာ အမြတ်မေးကောင်းနေပါတယ်၊ အိမ်တုန်းက ဘာမှ မကောင်းတဲ့စိတ် မရှိပါဘူး၊ စိတ်ကအမြတ်မေးကောင်းပြီး စင်ကြယ်နေပါတယ်တဲ့၊ ယခု တရားလာပြီးအားထုတ်မှ စိတ်တွေက မကောင်းတာတွေ ဖြစ်လိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့၊ သူတို့ကို သွားတိုင်း သွားတိုင်းလိုက်ပြီး မှတ်နေရတော့တာပါဘဲ ဘူရားလို့ သူကဒီလိုပြောတယ်။ သူက စိတ်အကြောင်းမသိဘဲဟာကိုး၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက အားပေးရတယ်၊ ဟာ-ဒကာမကြီး၊ ဒါကကောင်းတာ၊ အိမ်တုန်းက ကိုယ့်စိတ်ကို ရူမှမရှာဘဲ၊ မရှုလို့ မသိဘဲဖြစ်နေတာ၊ ကောင်းတာဖြစ်လဲ မသိဘူး၊ မကောင်းတာဖြစ်လဲ မသိဘူး၊ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကောင်းတာလို့ အောက်မေ့နေတာ၊ ယခုတော့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းလိုက်ပြီးတော့ရူမှတ်ပြီး စစ်ဆေးနေတာ၊ ဒီတော့ မကောင်းတာကလေးတရု ဖြစ်လိုက်၊ ရူပြီး သီလိုက်၊ မကောင်းတာလေးတရု ဖြစ်လိုက် ရူပြီးသီလိုက်နဲ့ ဒီလိုဘဲ သိနေတာ၊ အဲဒါကို ပြောင်းပြန် ဥပမာပြရယ် အဝတ်တရုဟာ မဲနေတယ် ဆိုပါတော့၊ မီးဖိချောင်ထဲမှာသုံးတဲ့ လက်နှီးစုတ်ဟာ အိုးမတွေ သီချေးတွေနဲ့ မဲပေနေတယ်၊ အဲဒါအဝတ်မဲပေါ်မှာ အမဲစက်တရု ကျသွားပေ မယ်လို့ ဘယ်ထင်ရှာလိမ့်မတုံး၊ သူက အစကထဲက မဲနေပြီးသားဟာကိုး၊ ဘာမှ မထူးဘူး၊ အမဲကွက်ထပ်ပြီး စွန်းမှုန်း မသိရဘူး၊ အဲဒါလိုဘဲ သတိမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စိတ်က သူဟာ စင်ကြယ်အောင် လုပ်နေတာမှ မဟုတ်ဘဲ၊ ဒီတော့ မကောင်းတာကို စိတ်ကူးယင်လဲ သူမှာဘာမှ မဖြစ်ဘူး၊ ကောင်းတယ်လို့လဲ အောက်မေ့နေတယ်၊ သူမှာ စိတ်ကူးတာကတော့ ရှိမှာဘဲ၊ နှစ်သက်လိုချင်တာ သာယာတာရှိမှာပေါ့၊ မရှိဘဲဘယ်နေလိမ့်မတုံး၊ ရဟန္တာမှုဟုတ်ဘဲ၊ နှစ်သက်လိုချင်းမှာပေါ့၊ စိတ်မျှမဲ့ သာစရာကလေးကို တွေလိုပြုယင်လဲ စိတ်ပျက်မှာဟာ ရှိရမှာပေါ့၊ မရှိဘဲ ဘယ်နေလိမ့်မတုံး၊ ရှိပါတယ်၊ ကိုယ်က မရှုလို့ မသိတာဘဲ။ တရားအားထုတ်နေတဲ့ အခါကာလကျတော့ အညွှန်အကြေး စိတ်ကလေးဖြစ်ယင် ချက်ခြင်းသိတာ၊ ဘာနဲ့တဲ့ သလဲဆိုလိုရှိယင် အင်မတ်ဖြုစ်နေတဲ့ လက်ကိုင်ပုံဝါကလေးဆိုပါတော့၊ အဲဒါပုံဝါကလေးတမှာ အညွှန်အကြေးတရုကျ လိုက်ယင် အဲဒါကို ထင်ရှားသိတာဘဲ၊ အရောင်ကလေး အိုသွားလိုက်ထား မပြောပါနဲ့တော့၊ ကြည့်လို့ကို မကောင်းတော့ဘူး၊ အဲဒါလိုဘဲ စင်ကြယ်နေတဲ့ ဘာဝနာစိတ်အစိတ်ထဲ ဝင်ပြီးတော့ ကာမမန္တာ-နှစ်သက်မှုကဗောလေး ဖြစ်လိုက်ယင် အဲဒါကို သိတော့၊ ဟိုသွားလိုက် ဒီသွားလိုက်နဲ့ သွားနေတဲ့ စိတ်ကလေးကို သိတာပါဘဲ၊ ပူာပါဒ်-ဒေါသကလေး ဖြစ်လိုက်ယင်လဲ သိတော့တာဘဲ၊ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်ကြည့်မှ မိမစိတ်ဟာ ကောင်းတယ် မကောင်းဘူးဆိုတာ သိနိုင်ပါတယ်။

ချေဆုံးတာ သူသက်သက်ကြည့်ယင် ကောင်းတယ်လို့ချဉ်း ထင်ရတယ်၊ မှတ်ပေါ်တင်ကြည့်မှ သူဟာ အရည်နှစ်သား မဖို့ဘူးလားဆုံးတာ သိရတယ်၊ အဲဒါလိုပါဘဲ စိတ်ဆုံးတာအားထုတ်ကြည့်မှ သေသေချာချာ သိပါတယ်။ အဲဒီလို့ တခြား တပါး ပြေးသွားချင်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေတာဟာ စိတ်မစင်ကြယ်တဲ့ အခြေအနေပါဘဲ၊ ရူးမှတ်ဖုန်းများတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီစိတ် အညွစ်အကြေးတွေကင်းပြီး စင်ကြယ်လာပါတယ်၊ အဲဒါကို တရားအားထုတ်တဲ့သူ ကိုယ်တိုင်တွေပါတယ်၊ **စိတ္တိသူ့ခြို့ဖြစ်** တယ် စိတ်စင်ကြယ်တယ်ဆုံးတာ တကယ့်ကို စင်ကြယ်နေတာ၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းဟာ စင်ကြယ်တဲ့ မှတ်စိတ်ချဉ်းဘဲ၊ ရှေ့ စိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ နောက်စိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ သူ့နောက်စိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ သရေးစိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ တခါထဲ တစ်ဦးတာတန်းကြီး ငါးမိန့်လောက် ဆက်မှတ်နေယင် ငါးမိန့်လုံး၊ ၁၀-မိန့်၊ မိန့် ၂၀-လောက် ဆက်မှတ်နေယင် ၁၀-မိန့်၊ မိန့် ၂၀-လုံး မှတ်စိတ်ချဉ်းဘဲ၊ ခုနကပြောခဲ့သလို ပြေးသွားတဲ့စိတ်တွေမရှိဘူး၊ နှစ်သက်တဲ့စိတ်တွေ ဝင်မလာဘူး၊ စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်လဲ ဝင်မလာဘူး၊ ပျော်ရှုတဲ့စိတ်လဲ ဝင်မလာဘူး၊ ပျုံလွှဲင့်တဲ့ စိတ်လဲ ဝင်မလာဘူး၊ ယုံမှားတွေးတော့တဲ့ စိတ်လဲ ဝင်မလာဘူး၊ ရူးမှတ်တဲ့ စိတ်ချဉ်းဘဲ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်၊ ပုတ္တိုးစိပ်ရာမှာ တလုံးပြီးတလုံးပုတ္တိုးစွေ ကလေးတွေ ကျသွားနေသလိုဘဲ မှတ်စိတ်ချဉ်း စင်ကြယ်နေတယ်၊ အဲဒီလို့ စင်ကြယ်နေတာကို **စိတ္တိသူ့ခြို့ခေါ်**တယ်။ အဲဒီ စိတ္တိသူ့ခြို့ဖြစ်တော့ကို တချို့က မသိကဘဲဟာကိုး၊ အဲဒီလို့ မသိကတော့ စုနှစ်ရဲ စိတ္တိသူ့ခြို့ဖြစ်တယ်လို့ ထင်နေတတ်ကြတယ်၊ ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ စုနှစ်နဲ့ ဖြစ်တဲ့ စိတ္တိသူ့ခြို့က **သမထု-ပုဇွန်သမခါ** ခေါ်တယ်၊ စုနှစ်စိတ်ချဉ်း အစဉ်အတန်းအလိုက် မပြတ်ဖြစ်ပြီး စိတ် စင်ကြယ်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီပိုပသနာသက်သက်နဲ့ ဖြစ်တဲ့ စိတ္တိသူ့ခြို့ကတော့ **ဝိပဿနာခဏီကသမခါ** ခေါ်တယ်၊ ဝိပဿနာဖြစ်နိုက်ဖြစ်ခိုက်မှာ စိတ်စင်ကြယ်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ နိုဝင်ရှာကင်းပြီး စိတ်စင်ကြယ်ပုံကတော့ အတူတူပါဘဲ။ အဲဒီလို့ စိတ်စင်ကြယ်တဲ့ အခါကာလမှာ ရတိုင်းရတိုင်း ရပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိပါတယ်၊ ရပ်တရား နာမ်တရား

ဆោគបុណ្យកាលេះពេល អាក្រុងប្រាសិន្ទុវីរូរាណ អេវិនុមត្តិពេឡុវីរេះ អេវិនុកពេឡុពេឡុកវីរេះប្រើ រុបតរាង៖ នាមពារាង៖ ពេឡុកវីរេះក្នុងពេឡុវីរូរាណ។

ଓগঃ যুক্তি গ্রন্থ পাঠ্য ক্ষেত্র মন্তব্য

ဘုန်းကြီးတို့ တရားအလုပ်လမ်းစဉ်က ဖောင်းတာ ပိန်တာစြီး ညွှန်ပြထားတော့ အဲဒီကဘဲစဲပြီး ပြောရမယ်၊ သူများက ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ဒါကဘဲစြီးပြောရမယ်၊ တကယ်အားထုတ်ကြည့်တဲ့ အခါကျတော့ အကုန်လုံးဘဲ ကြိုက်တုပါတယ်၊ တချို့များ အစတုန်းက ဖောင်းတာ နိုင်တာ မှတ်ပုံကို အမြတ်မ်း အပြစ်ပြောနေတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူမှိတ်ဆွေတွေက အတင်းဆွဲခေါ်လာလို့ တရားအားထုတ်မိတော့ ကြိုက်လိုက်တာမှ မပြောနဲ့တော့၊ ရှုံးတုန်းက သူနဲ့ အတူ ဒီတရားကို အပြစ်ပြောဘက် ဆိုဘက်ဖြစ်တဲ့ သဘောတူပူရှိလဲတွေတော် ပြန်ပြီးအပြစ်တင်သေးတယ်၊ ဒီသတိပွဲနာန် အမှတ်တရားဟာ တကယ်အားထုတ်ကြည့်ယင် ကြိုက်ရမှာချည်းပါဘဲ၊ ဘာဖြစ်လို့တုံးဆုံးတော့ တကယ်လုံးသဘာဝ တရားတွေကို တွေ့ရလိုပါဘဲ၊ မီးဆိုတာ ကိုင်ကြည့်ယင် ပူတာကို လူတိုင်းသိတယ်၊ ရောက်ကိုင်ကြည့်ယင် အေးတာကို လူတိုင်းလူတိုင်းသိတယ်၊ သကြားချိတယ် ဆိုတာကို လူတိုင်းလူတိုင်း လျှောပ်တင်ကြည့်ယင် သိတာဘဲ၊ တရားဟာလဲဘဲ ဟုတ်သလား၊ မဟုတ်ဘူးလား ဆုံးတာကို ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကြည့်ယင် ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး ကိုယ်တိုင်သိတာပေါ့၊ ကောင်းတာ မကောင်းတာကို သူများအပြောနဲ့ယုံလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ တရားက သေချာချာ သိရတာပါ။ အဲဒီတူ ဘုန်းကြီးတို့ ပြနေတဲ့ တရားလုပ်ငန်းက ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ မှတ်ရတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ပြနေတဲ့တရား ဆိုတာကလဲ ယခုနေအခါမှာ ဘုန်းကြီးတို့က ခေါင်းဆောင်ပြီး အထင်အရှားဟောနေလို့ ပြောရတာပါ၊ အမှန်ကတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောခဲ့တဲ့ တရားတော်ပါဘဲ၊ ဖောင်းတယ်ဆိုတာ ခုန်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ခန္ဓားပါးထဲက ရုပ်ခန္ဓာ ရုပ်တရားဘဲ၊ ရုပ်တဲ့မှာလဲ ဝါယောဓတ်ပဲ၊ ဝါယောဓတ် ဆိုတာဟာ လက္ခဏာအားဖြင့် ဝိတ္ထမ္မန်လက္ခဏာ ရှိတယ်၊ ထောက်ကန်ခြင်း လက္ခဏာရှိတယ်၊ ဝါယောဓတ်ကို ရှုယ် အဲဒီလက္ခဏာကို သိအောင် ရှုရတယ်၊ တရားအားထုတ်တဲ့ပူရှိလဲဟာ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ရှုရတယ်၊ ဘယ်လို့ ရှုရမလဲ နာမည်နဲ့ ရှုရမှာလား၊ အရေအတွက်နဲ့ ရှုရမှာလား၊ ဘယ်လို့ ရှုရမလဲဆိုယင် နာမည်နဲ့ရှုရတဲ့လဲ မဟုတ်ဘူး၊ နာမည်ပည်တဲ့ လိုဂျင်း မဟုတ်ဘူး အရေအတွက်နဲ့ ရုပ်က ဘယ်လောက်၊ နာမ်က ဘယ်လောက်၊ စိတ်က ဘယ်လောက်၊ စေတသိတ်က ဘယ်လောက်၊ ဒီလိုက်ကျော်းသချုပ်နဲ့ ရှုရတဲ့လဲမဟုတ်ဘူး၊ ပြီးတော့ တချို့က ဖွားဖွား ဖွားဖွားနဲ့ အမှုန့်အမှုန့် ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့ ဒီလို ရှုနေတတ်တယ်၊ ပုံသဏ္ဌာန်ဆိုတာက အဆင်နဲ့ အတွေ့မှုရှိတာ၊ ဒီပြင်ရှုပ်နာမ်တွေမှာ ပုံသဏ္ဌာန်မရှိဘူး၊ စဉ်းစားကြည့်ပဲ့၊ အသံဆိုယင် ဘယ်နှင့်လုပ်ပြီး ဖွားဖွား ဖွားဖွား ရှုလိုဖြစ်မတဲ့၊ အနဲ့ကို ဖွားဖွား ဖွားဖွား ထင်အောင် ရှုလို ဘယ်နှင့်လုပ် ဖြစ်မလဲ၊ အရသာကလေး ရှုကြည့်စစ်ပါဘိုး၊ စားသိရတဲ့ အရသာကို ဖွားဖွားလုပ်ပြီးရှုလို ဖြစ်ပဲ့မလား။ မဖြစ်ပါဘူး၊ အဲဒါတွေက ရုပ်တရားတွေတို့ ဖြစ်တယ်လို့ ထားဦးတော့ စိတ်တရား နာမ်တရားတွေတော့ ဖွားဖွား ဖွားဖွားလုပ်ပြီးရှုလို ဘယ်လိုမှုမဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ အာရုံသိတဲ့ စိတ်ကလေး ကို ဖွားဖွား ဖွားဖွား လုပ်ကြည့်ပါ၊ ဘယ်လိုဖြစ်လိမ့်မှာတော်း၊ လောဘကို ဖွားဖွား ဖွားဖွားလုပ်ကြည့်စစ်း၊ ဒေါသကိုလုပ်ကြည့်စစ်း၊ ထင်ရှားတော့ ထင်ရှားနေတာဘဲ၊ ဖွားဖွား ဖွားဖွား ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့တော့ မထင်နိုင်ပါဘူး၊ ဒုက္ခဝေဒနာတွေဟာ ထင်ရှားနေတာပါဘဲ၊ ဖွားဖွား ဖွားဖွားလုပ်ကြည့်လို့တော့ ဘယ်ဖြစ်လိမ့်မှာတဲ့၊ အဲဒီတော့ ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့ ရှုဘို့လဲ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်ကတော့ သဘောတရားတွေကိုသာ ရှုဘို့ပါဘဲ၊ သဘောတရားကို ရှုတော့ သူ့လက္ခဏာနဲ့ ရှုရမယ်၊ သူ့ ရသ-သူ့ ကိစ္စနဲ့ ရှုရမယ်၊ သူ့ပစ္စားနှင့် သူ့ထင်ပေါ်ပဲ့ အခြင်းအရာနဲ့ ရှုရမယ်တဲ့၊ ဒါကအန္တကထာမှာ ဆိုထားတဲ့စကားပါ၊ ဘုန်းကြီးကပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝိသုဒ္ဓိမင်း မှာ ဒီလို ပြထားပါတယ်။

ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ରତ୍ନାପିଂଦିରେ ପର୍ବତପାତ୍ର-ପାତ୍ର ॥

လက္ခဏာ-ရသာဒီဝသန၊ လက္ခဏာ၊ ရသ စသည်တို၏ အလိုအားဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟောတဗ္ဗာ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏-တဲ့။ ရပ်နာမ်တရားတွေနဲ့ ပင်ကိုယ်ရင်း သဘော လက္ခဏာနဲ့လဲ ရူရမယ်၊ ရသခေါ်တဲ့ ကိစ္စနဲ့လဲ ရူရမယ်၊ ပြီးတော့ အာဒီသဒ္ဓါ အရ ထင်ပေါ်ပုံအခြင်းအရာ ပစ္စပဋိနဲ့လဲ ရူရမယ်တဲ့။ ဒီပါ့မြိုက ဝိသုဒ္ဓမ်ဆိတော့ ဘက္ကား ပေကြီး ဖြစ်နေပါတယ်၊ ဟောလူ တိုင်း ရှင်တိုင်း သိလွယ်တာကတော့ **အဘိဓမ္မတ္ထသံဃာသံဃာ**မ်း က ဆိုထားတဲ့ စကားကလေးပါဘဲ၊ အဲဒါကတော့ ကိုရင် ကလေးတွေ ကျောင်းသားကလေးတွေ ဒီမင်းကျောင်းစာသင်တိုက်မှာနေကြတဲ့ ကိုယ်တော်ကလေးတွေအားလုံးဘဲ ဒီအဘိဓမ္မတ္ထ သံဃာသံဃာမ်းကို သင်ဘူးကြပါတယ်၊ ဒါမြေကြာ့ ကိုရင်ကလေးတွေလဲ ဒီပါ့မြိုကို နှုတ်တက်ရနေတာဘဲ၊ အဲဒါက အင်မတန် ထင်ရားပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့။

လက္ခဏ ရသ ပစ္စပန္ဒန ပဒ္ဒနဝသန နာမရုပပရိဂ္ဂဟော ဒီဂိုလ်သူမြိနာမ-တဲ့ ဒါ ကိုရင်ကလေးတွေလဲ ရနေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့လဲ ဒီပါမြိုက် ယောယောလေးကထဲက နှစ်တက်ရလာတာ၊ ယခုထက်ထိ မမေ့သေးဘူး။

လက္ခဏာ ရသ ပစ္စပြောန် ပဒ္ဒာနဝင်သေန၊ လက္ခဏာအလိုဂျသအလို ပစ္စပြောန်အလို ပဒ္ဒာန်အလို အားဖြင့်၊ နာမရူပပရိုက်ဟော၊ နာမရှုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌဝိသုဒ္ဓနာမ ဒိဋ္ဌဝိသုဒ္ဓမဟုတ်၏ –တဲ့။

ဒီဇိုင်သူ့ဖြစ်ချင်လိုရှိယင် နာမ်ရပ်ကို သိမ်းဆည်းရမယ်၊ နာမ်ရပ်ကို ဘယ်လိုသိမ်းဆည်းရမလဲ၊ လက္ခဏာနဲ့ သိမ်းဆည်းပါ၊ ရသနဲ့ သိမ်းဆည်းပါ၊ ပစ္စပဋ္ဌာန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ သိမ်းဆည်းပါတဲ့၊ အဲဒါပါဘဲ။ ဟို စစ်ကိုင်းခြေက စာတတ်ပေတ်တရားလဲ အေးထုတ်ထားတဲ့ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တိုးက ဒီလို ပြောဘူးပါတယ်၊ အဘိုးမွေ့တွေသာကျမ်းက လက္ခဏာ ရသပစ္စပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်ဝသေန နာမရူပပရှိရှိဟော ဒီဇိုင်သူ့နာမ-ဆိုတဲ့ ဒီစာပိုဒ်ကလေးဟာ သိပ်ကောင်းတာဘဲ ဘုရားတဲ့၊ ဒီစာပိုဒ်ကလေးကို သတိမပြုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဝိပသနာတရားကိုဟောယင် အမှန်အမှန်တွေ ဖွားဖွားတွေရောက်သွားတယ်ဘုရားတဲ့၊ သူက ဒီလိုပြောတယ်။ ဟုတ်တယ် ဒီစာပိုဒ်ကလေးကို သတိမပြုယင် အဲဒီအမှန်အမှန်တွေ ဖွားဖွားတွေကို ရောက်ကုန်တတ်တယ်၊ အမှန်ကတော့ ရုပ်တရားတွေ နာမ်တရားတွေရှုယင် သူ့ကိုလက္ခဏာနဲ့ယင်လဲ ရှုပါတဲ့၊ သို့မဟုတ် ရသနဲ့ယင်လဲ ရှုပါတဲ့၊ အဲဒီတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ရှုတဲ့အခါမှာ ဘာကို သိသလဲ၊ ဝါယောဓာတ်ကို သိတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ဖြေတယ်။ ဝါယောဓာတ်ကို ဘယ်လို သိသလဲ၊ လက္ခဏာနဲ့လဲ သိတယ်၊ ရသနဲ့လဲသိတယ်၊ ပစ္စပဋ္ဌာန်နဲ့လဲ သိတယ်။ ဝါယောဓာတ်၏ လက္ခဏာက ဘာလဲ၊ ရာာက ဘာလဲ၊ ပစ္စပဋ္ဌာန်က ဘာလဲ၊ ဒါကလေး စစ်တမ်းထုတ်ဘို့ရာ လိုလာပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က ဒီမှာ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးထားတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ တပည့်ယောဂါတွေကတော့ ဒါကလေးကို ရနေမှပါ၊ ကဲ ဒါကလေး ဆိုကြော်းစိုးစိုး။

ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျှော့ခြင်းတမည်-ဆို။

ဝါယောဓာတ်ကို သိပုံ

ထောက်ကန်တာတဲ့၊ တောင့်တာတဲ့၊ တင်းတာတဲ့၊ လျှော့တာတဲ့၊ အဲဒါဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ **လက္ခဏာ** ဘဲ။ အုပ်ကထာက ဘယ်နှုယ်ဆိုထားသလဲ ဆိုတော့ **ဝိဇ္ဇာန်လက္ခဏာ** ဝါယောဓာတူ တဲ့၊ ဝါယောဓာတူ ဝါယောဓာတ်သည်။ **ဝိဇ္ဇာန်လက္ခဏာ** ထောက်ကန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ တဲ့။ ဝါယောဓာတ် ဆိုတာ ထောက်ကန်ခြင်းသောာဘဲ၊ ထောက်ကန်တာ ဝါယောဓာတ်ပဲ၊ အရပ်ထဲမှာတော့ ထောက်ကန်တယ်လို့ အသုံးအနှံး သိပ်မရှိဘူး၊ နည်းနည်းဘဲရှိတယ်၊ အိမ်တွေ ဘာတွေယိုင်နေယင် ကျားထောက်တယ်၊ ကျားကန်တယ်လို့ နည်းနည်းပါးပါး ပြောဆိုလေ့ရှိပါတယ်၊ အရပ်ထဲမှာ အများသုံးနေကြတာ ကတော့ တောင့်တယ်၊ တင်းတယ်လို့ သုံးနေကြပါတယ်။ ယခု လက်ကလေး ဆန်းပြီးတော့ တန်းထားလိုက်၊ လက်ထဲမှာ စိတ်နဲ့စိတ်ကြည့်၊ ဘာကိုတွေတုံး၊ တောင့်တင်းနေတာကို တွေ့တယ်၊ အဲဒါကို ကျမ်းကန်သုံး စာသုံးနဲ့ ဆိုယင် ထောက်ကန်တယ်လို့ ပြောရတယ်၊ အရပ်သုံးနဲ့ဆိုယင်တော့ တောင့်တယ်၊ တင်းတယ်လို့ ပြောရတာပါဘဲ။ ယခုထိုင်နေရင်း ခါးကိုစန့်စန်းထားလိုက်၊ ခါးထဲမှာ စိတ်နဲ့စိတ်ကြည့်၊ ခါးထဲက တောင့်နေတာကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒါလဲ စာသုံးနဲ့ ပြောမယ်ဆိုယင် ထောက်ကန်တယ်လို့ ပြောရတယ်၊ ဒါကြောင့် ထောက်ကန်တယ်၊ တောင့်တင်းတယ်ဆိုတာ အတူတူဘဲ။ ပြီးတော့ လျှော့တယ်ဆိုတာကလဲ သူ့ထက်တင်းတာကို ထောက်ပြီးတော့ ပြောရတယ်၊ ပြီးသုံးချောင်းယျဉ်ပြီးတော့ အတင်းထုံးဆွဲထားတယ်၊ အတင်းဆုံးဆွဲထားတယ်၊ ဒုတိယကြီးကို အလယ်အလတ်ဆွဲထားတယ်၊ တတိယကြီးကို အလျော့ခုံးဆွဲထားတယ်ဆိုပါတော့၊ အလယ်က ကြီးကလေးဟာ မလျော့မတင်းဖြစ်နေတယ်၊ သူ့ထက်တင်းတဲ့ကြီးနဲ့ စာကြည့်ယင် အလယ်ကကြီးဟာ လျှော့တယ်လို့ ပြောရမယ်၊ သူ့ထက်လျော့တွဲ ဟိုဘက်က ကြီးနဲ့ စာကြည့်ယင်တော့ သူ့ကို တင်းတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ အဲဒါလို့ တင်းတယ် လျှော့တယ် ဆိုတာဟာ အရင်းပိုင်းနဲ့ အများပိုင်းဘဲ၊ သူ့ထက်တင်းတာနဲ့ စာကြည့်ယင် သတိလျော့တယ်လို့ ခေါ်ရတယ်၊ သူ့ထက် လျှော့တာနဲ့ စာကြည့်ယင် သူ့ကိုတင်းတယ်လို့ ခေါ်ရတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျှော့ခြင်းတမည်-တဲ့ ထောက်ကန်တာ တောင့်တင်းတာလို့ဘဲ လျှော့တာလဲ ဝါယောဓာတ်ပဲလို့ မှတ်ရမယ်။ အဲဒီတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်မှတ်တဲ့အခါဘာကိုသိသလဲ၊ အေးထုတ်ခါစတော့ ပကတိအတိုင်းဘဲ ရှိုးရှိုးမှတ်ရမယ်ပေါ့၊ ဗိုက်ကြီးအတိုင်း သိမှုပေါ့၊ ဘုန်းကြီးတို့က မင်းပါဘူး၊ ဗိုက်ကြီးအတိုင်း သိပေမယ်လို့လဲ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ အေးထုတ်ခါစ ရှိုးရှိုးပါဘူး၊ စစ်ချင်းတော့ သော်လောက်တဲ့ စစ်ချင်းကောင်း မသိနိုင်သေးပါဘူး၊ သိပါတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ဒါယောဓာတ်ကို လက္ခဏာအားဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိနေတာဘဲ၊ ဒါဟာ ရုပ်တရားကို သဘာဝလက္ခဏာနဲ့ အမှန်အတိုင်း သိတာဘဲ၊ လက္ခဏာရသပစ္စပဋ္ဌာန်-ပဒဋ္ဌာန်ဝသေန နာမရူပပရှိရှိဟော ဒီဇိုင်သူ့နာမ-လို့ ဆိုတဲ့ အဘိုးမွေ့တွေသာက်ပို့မှုများတွဲ ညီနေတာဘဲ၊ လက္ခဏာရသပစ္စပဋ္ဌာန်-ပဒဋ္ဌာန်ဝသေန နာမရူပပရှိရှိဟော ဒီဇိုင်သူ့နာမ-လို့ ဆိုတဲ့ အဘိုးမွေ့တွေသာက်ပို့မှုများတွဲ ညီနေတာဘဲ၊ မှန်နေကာဘဲ၊ ကဲ-နေက်တယို့ ဆိုကြော်းစိုးစိုး။

ယိမ်းယိုင်လူပ်ရှား ရွှေသွားတတ်သည်-ဆို။

ယိမ်းတယ်၊ ယိုင်တယ်၊ လူပ်ရှားတယ်၊ ရွှေတယ်၊ သွားတယ်ဆိုတာ အတူတူချည်းပါဘဲ၊ ဝေါဟာရလောက်သာ ကွဲနေတာပါ၊ ဝါယောဓာတ် ရသအားဖြင့် သမုဒ္ဒရဏရသာတဲ့၊ ရွှေရားခြင်းကိစ္စ ရှိပါတယ်တဲ့၊ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ရသ ဆိုတာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အလုပ်ကိစ္စပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အလုပ်ကာဘာတုံးဆိုယင်၊ သူ့ အလုပ်က ရွှေရားနေတာပါဘဲ၊ ဝါယော ဆိုတာ လေရှုပဲပဲ၊ သူက အားကောင်းယင် ရွှေနေတာပဲ၊ ယခုလေတွေ ကြည့်ပါ၊ အားကောင်းယင် လေတွေဟာ တနေရာက တနေရာကို ရွှေသွားနေတာဘဲ၊ အားမကောင်းယင်တော့ သူက တောင့်ပြီး ဤမြိမ်နေတယ်။ အဲဒီတော့ ယိမ်းတာ ယိုင်တာ ရွှေတာ သွားတာ လူပ်ရှားတာတွေဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ရသ ဘဲ၊ သူ့ကိစ္စဘဲ၊ သူအလုပ်ကို သူလုပ်နေတာဘဲ၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့မှတ်တဲ့ အခါမှာ ဒီရွှေရားတဲ့ သဘောတွေကို မသိဘဲနေလို့ကို မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကတော့ သေသေချာချာ သိနေတော့ဘာဘဲ၊ ဖောင်းတယ်မှတ်ယင် အပြင်ဘာက်ကို တရွှေချင်း တရွှေချင်း ရွှေသွားတာကို သိတယ်၊ ပိန်တယ်မှတ်ယင် အတွင်းဘက်ကို တရွှေချင်း တရွှေချင်း ရွှေလာတာကို သိတယ်၊ ဒါကတော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး၊ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်၊ နောက်တာခုက ပစ္စပွဲ့ဘုံးတဲ့။

သူလိုရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်-ဆို။

ဝါယောဓာတ်က သူအလိုရှိရာဘက်ကို တွန်းဆောင်သွားတယ်တဲ့၊ ကွေးခြင်း ဆန်ခြင်း အစရိတဲ့ စိတ္တဝေါယောဓာတ် မှာဆိုယင် စိတ်အလိုရှိရာဘက်ဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အလိုရှိရာဘက်ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် စိတ်အလိုရှိရာဘက်ကို စိတ္တဝေါယောက တွန်းဆောင်သွားတယ်တဲ့၊ ဒါကတော့ လက်ကိုကွေးရာ ဆန်ရာမှာ ပိုပြီးထင်ရှားတယ်၊ ကွေးတဲ့အခါ အတွင်းဘက်ကို ဆွဲဆောင်လာတယ်၊ ဆန်တဲ့အခါ အပြင်ဘာက်ကိုတွန်းဆောင်သွားတယ်၊ သွားတဲ့အခါမှာ ရှေ့ဘက်ကို၊ ဆုတ်တဲ့အခါမှာ နောက်ဘက်ကို စိတ်ရဲ့အလိုရှိရာဘက်ကို တွန်းတွန်း သွားသလို ဆွဲဆွဲလာသလို ထင်ရှာတတ်တယ်၊ ဖောင်းတဲ့ပိန်တဲ့အခါမှာလဲ အပြင်ဘက် အတွင်းဘက်ကို တွန်းပို့ နေသလို ဆွဲဆောင်နေသလို ထင်ရှာတတ်တယ်၊ အဲဒါက ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အဘိန်ဟာရ ပစ္စပွဲ့ဘုံးနှင့် ဆိုတာက တစ်တရာ့ကို စဉ်းစားလိုက်ယင် စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ပေါ်လာတဲ့ အခြင်းအရာ အခြေ အနေပါဘဲ၊ ဘယ်လိုဟာ ကလေးဘဲလို ထင်ရှာတာဟာ ပစ္စပွဲ့ဘုံးပါဘဲ၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် မှတ်တဲ့အခါမှာ ဖောင်းတဲ့ရှုပ်ပိန်တဲ့ရှုပ်ကလေးတွေဟာ အပြင်ဘက်ကို တွန်းပို့နေသလို အတွင်းဘက်ကို ဆွဲလာနေသလို ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ရှားတယ်၊ အဲဒါ ဟာ အဘိန်ဟာရပစ္စပွဲ့ဘုံးနှင့် ထင်ရှားပြီးသိတာဘဲ။ အသိမှန်တွေပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဝါယောဓာတ်သိမှတ် မြတ်ယောဂါ-လို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပွဲ့ကလေး ပေးထားပါတယ်၊ ဒါက အရေးကြီးပါတယ်၊ အရေးကြီးလို ဒါကလေးကို တရားဟောတိုင်း ထည့်ပြီးဟောရတယ်။

ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျှော့ခြင်းတမည်၊ ယိမ်းယိုင်လူပ်ရှား ရွှေသွားတတ်သည်၊ သူလိုရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်၊ ဝါယောဓာတ် သိမှတ် မြတ်ယောဂါ-တဲ့။

ဝါယောဓာတ်ကို ရှုပြီးသိယင် ထောက်ကန် တောင့်တင်းတဲ့ လျှော့တဲ့ လတ္တဏာ နဲ့ယင်လဲ သိရမယ်၊ ယိမ်းယိုင်လူပ်ရှားတဲ့ရွှေသွားတဲ့ ရသ နဲ့ယင်လဲသိရမယ်၊ ဝါယောဓာတ်အလိုရှိရာဘက် ဦးတမ်းမိရာဘက် စိတ်အလိုရှိရာဘက် တွန်းဆောင် ဆွဲဆောင်တဲ့ ပစ္စပွဲ့ဘုံး နဲ့ယင်လဲ သိရမယ်၊ ဒီ ၃-မျိုးထဲက တမျိုးမျိုးနဲ့ သိရမယ်လို ဆုံးလိုပါတယ်။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ရှုမှတ်ပြီး ဝါယောဓာတ်ကို သိနေရင်း ကိုယ်ထဲမှာ “ညာင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာကျင် ကိုက်ခဲတာ” ဒီလိုအခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေက ပေါ်လာတတ်တယ်၊ ဒီ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လို ဟောခဲ့သလဲဆိုတော့-

ဒုက္ခ ဝေဒနံ၊ ဆင်းရဲသော ခံစားမှုကို။ ဝေဒယမာနောဝါ၊ ခံစားသည် ရှိသော်လည်း။ ဝါ၊ ခံစားဆဲ ခံစားစဉ်လည်း။ ဒုက္ခ ဝေဒနံ၊ ဆင်းရဲသော ခံစားမှုကို။ ဝေဒယမာစိတိ၊ ခံစားသည် ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

ခုက္ခာဝေဒနာကို သိပဲ

ဆင်းရဲသော ခံစားမှုတွေ ဖြစ်တဲ့အခါ ညောင်းတာဟာ ဆင်းရဲတဲ့ ခံစားမှုဘဲ၊ ပူယင် ပူတာ၊ နာယင် နာတာဟာ ဆင်းရဲတဲ့ ခံစားမှုဘဲ၊ ဒီဆင်းရဲတဲ့ ခံစားမှုတွေကို ခံစားတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုသိရမလဲလိုအိုတော့ ဝေဒယာမိက္ဂတိ၊ ခံစားသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိရမယ်တဲ့။ ကွဲမိ-ပုံမိလိုဘဲ ပါ၌သူ့နဲ့နည်း ယောကနဲ့ စစ်ဆေးကြည့်ယင် ဝေဒယာမိ-လို အမှုယောက နဲ့ ဟောထားတယ်၊ သေသေချာချာ ပြည့်ပြည့်စုံ အနက်ပြန်ရတယ်-အဟံ၊ ငါသည်။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏လို ဒီလို အနက်ပြန်ရတယ်၊ ဒီနေရာမှာလ ပါ၌တော်နဲ့ တိုက်ရှိက်အညီဆိုလျှင် ငါခံစား၏-လို မှတ်နေရပေလိမ့်မယ်၊ အဲဒါဟာ ပါ၌ရဲ့ ဘာသာပြန်ဘဲ၊ အဲဒါကိုမှားတယ်ဆိုယင် ဘုရားပါ၌တော်ကိုလဲ စွဲပွဲရာရောက်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ခံစား၏ ဆိုတဲ့ ဘာသာပြန်အရ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဗမာက တယ်မသုံးဘူး။ ပူယင် ပူတယ်လိုဘဲ ပြောပါတယ်၊ နာယင် နာတယ်၊ ညောင်းယင် ညောင်းတယ်-လိုဘဲ ပြောပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပူယင် ပူတယ်မှတ်ဘူး၊ နာယင်လဲ နာတယ်မှတ်ဘူး၊ ညောင်းယင်လဲ ညောင်းတယ်မှတ်ဘူး ညွှန်ပြန်ပေါ်တယ်၊ အဲဒီ ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်ယင် မကောင်းတဲ့ ခံစားမှာကလေးတွေကို သိတာဘဲ၊ ဒါကတော့ အင်မတန် ထင်ရှားနေပါတယ်၊ ဒုက္ခာဝေဒနာဟာ မကောင်းတဲ့အတွေ့အထိများကို ခံစားတဲ့ လက္ခဏာရှိပါတယ်။ ဒုက္ခာ ဒုက္ခာဝေဒနာသည်။ အနိုင်ယော်ဗြာနာဝန်လက္ခဏာ အလိုမရှိအပ်တဲ့ အတွေ့အထိ မကောင်းတဲ့အတွေ့အထိကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိပါတယ်တဲ့၊ မကောင်းတဲ့အတွေ့အထိ ခံစားခြင်းဟာ ဒုက္ခာဘဲတဲ့။ ဒီတော့ ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်၊ ပူတယ် ပူတယ်လို မှတ်နေတဲ့အခါ မှာ မကောင်းတဲ့ အတွေ့အထိကို ခံစားနေတာတွေဟာ သိပ်ထင်ရှားနေပါတယ်၊ ဘာမှ သံသယဖြစ်စရာ မရှိဘူး၊ ဒီ ဒုက္ခာဝေဒနာရဲ့ လက္ခဏာကို သေသေချာချာ သိနေတာဘဲ၊ ဒါလဲ ဆောင်ပုံမ်းကလေး ပေးထားပါတယ်၊ ကဲ-ဆိုရမယ်။

အတွေ့ဆိုးများ ခံစားတတ်သည်-ဆို။
စိတ်အား ကုန်ခန်း ညီးနှမ်းစေသည်-ဆို။

သမ္မယုဇ္ဈာန် မိလာပန္တရသုံးတဲ့၊ ယူဉ်ဘက် တွဲဘက် သမ္မယုတ်တရားတွေကို ညီးနှမ်းစေတတ်တယ်တဲ့၊ ယူဉ်ဘက်တဲ့ ဘက် သမ္မယုတ်တရားတွေဆိုတာ စိတ် စေတသိတ် တရားတွေပါဘဲ၊ ဒီမှာတော့ ဗမာလို တိုတိုနဲ့နားလည်အောင်လို “စိတ် အားကုန်ခန်း”လို ဘုန်းကြီးကိုထားပါတယ်၊ ဒီဒုက္ခာဝေဒနာတွေဟာ စိတ်ကိုအားလေ့လျှော့ သွားစေတတ်တယ်၊ ဒါကတော့ အကျယ် ပြောစရာမလိုပါဘူး၊ လူတယောက်ဟာ နေကောင်းနေတုန်း ဆိုယင် သန်သန်စွမ်းစွမ်းနဲ့ အင်မတန် အားရှိနေတာဘဲ၊ စိတ်တွေလ ထက်သန်နေတာဘဲ၊ နေမကောင်းလာယင်တော့ အဲဒီစိတ်တွေဟာ တခါထ အားလျှော့ကျသွားတယ်၊ ဒါလိုဘဲ ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ ကိုက်တာ၊ ခဲတာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင်လ စိတ်ကလေးက နည်းနည်းတော့ လျှော့သွားတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် စိတ်အား ကုန်ခန်းစေတဲ့ သဘောက ထင်ရှားပါတယ်၊ အဲဒါ ဒုက္ခာဝေဒနာရဲ့ ရှာ ပါဘဲ၊ စိတ်အားကုန်ခန်း ညီးနှမ်းစေတာဟာ ဒုက္ခာဝေဒနာရဲ့ အလုပ်ကိစ္စပါဘဲ၊ ဒါလဲ ရှုမှတ်နေတဲ့သူမှာ ထင်ရှားပါတယ်။

ကိုယ်တဲ့နိုင်စက် ခံခါးထင်သည်-ဆို။
ကိုယ်ဆင်းရဲ သိမဲ့ မြတ်ယောကို-ဆို။

ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင် ကိုက်ခဲတာတွေ မှတ်နေယင် ကိုယ်တဲ့က အခံခါးတာတွေ သိတာကတော့ ပြောစရာ မလိုပါဘူး၊ ထင်ထင်ရှားရားကြီးကို သိနေတော့တာဘဲ၊ ကိုယ်တဲ့က ပြောင့်များစုံနေသလိုဘဲ၊ မြက်မြက်မြက်မြက်နဲ့ အခံခါး နေလိုက်တာ အင်မတန်ကို ထင်ရှားပါတယ်၊ အဲဒီလိုသိယင် ဒုက္ခာဝေဒနာကို လက္ခဏာနဲ့ ရှာသနဲ့ ပစ္စာပြုသွာ့နဲ့ အမှုန်အတိုင်း သိတာပါဘဲတဲ့။ ဒီပြုသွာ့ခေါ်ဝေဒနာဆိုတဲ့ ချမ်းသာတွေကို ရှုယင်လဲ ဒီအတိုင်း သိတာပါဘဲ၊ ဥပောက္ဌာဝေဒနာတွေကို ရှုယင်လဲ ဒီအတိုင်း သိတာပါဘဲ၊ သိသင့်တဲ့ လက္ခဏာ ရှာပစ္စာ ပစ္စာနှင့်တွေကို မှတ်ရှုကလေးနဲ့ အကုန်လုံး သိပါတယ်၊ အဲဒါတွေကို ကျက်မှတ်နေရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ခိုက်တရား ကလေးတွေကို ရှုနေလိုရှိယင် သဘောမှန်တွေကို သိလာတာပါဘဲ၊ သူ့ လက္ခဏာထင်ရှားတဲ့အခါမှာ အဲဒီလက္ခဏာနဲ့ သိတယ်၊ သူ့ရဲ့ကိစ္စရှာသနဲ့ သိတယ်၊ သူ့ရဲ့အခြင်းအရာ ထင်ရှားတဲ့အခါမှာ အဲဒီ အခြင်းအရာ ပစ္စာပြုသွာ့နဲ့ သိတယ်။

ပြီးတော့ စိတ် ဆိုတာဟာ အာရမ္မက ဝိဇာန် လက္ခဏာ အာရုံကိုသိခြင်း သဘောရှိတယ်၊ ကဲ-ဆိုကဲ။

အာရုံ သိသော သဘောရှိသည်-ဆို။

စိတ်ကုံ သီပုံ

စိတ်ကူးကလေးကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းမှတ်။ စိတ်ကူးကလေးဟာ အာရုံဆီ ရောက်ရောက်သွားတယ်၊ ငုက်များ အစာကောကနေသလိုပါဘဲ၊ စိတ်ကလေးက အာရုံကို ဖမ်းဖမ်းပြီး သိနေတယ်၊ စိတ်က အာရုံသိတယ် ဆိုတာကတော့ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်၊ မြင်တာ မှတ်လိုက်ယင် မြင်သိတဲ့ စိတ်ကလေးက မြင်ရတဲ့ အဆင်းကလေးကို ဖမ်းယူလိုက်သလိုဘဲ အာရုံသိတဲ့ သဘောကလေး ထင်ရှားတယ်၊ ကြားတာ မှတ်ယင်လဲ အသံကလေးကို ဖမ်းယူလိုက်သလိုဘဲ၊ နံရာမှာ မှတ်ယင်လဲအနဲ့ကလေးကို ဖမ်းယူလိုက်သလိုဘဲ၊ စားရာ မှတ်ယင်လဲ အရသာကလေးကို ဖမ်းယူလိုက်သလိုဘဲ၊ အတွေအထိကလေးတွေ မှတ်တဲ့ အခါမှာလ တွေ့ထံရတဲ့ အာရုံကလေးတွေကို ဖမ်းဖမ်းယူနေသလိုဘဲ၊ စိတ်ကူးတိုင်း စိတ်ကူးတိုင်းလဲ စိတ်ကူးကလေးတွေကို စိတ်ကူးတယ်၊ စဉ်းစားတယ်၊ ကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ယင် အဲဒီအာရုံကလေးတွေကို ဖမ်းဖမ်းပြီး ယူနေသလိုဘဲ သိနေတယ်၊ အဲဒါဟာ စိတ်ပါဘဲတဲ့ အာရုံကို သိတာဟာ စိတ်ရဲ့ လက္ခဏာ ပါဘဲတဲ့ စိတ် ဆိုတာ အာရုံကို သိသောသဘာ ရှိပါတယ်တဲ့ အာရုံသိတဲ့ ဒီလက္ခဏာကတော့ ယောကိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အင်မတန်ထင်ရှားပါတယ်၊ စာတတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မတတ် သည်ဖြစ်စေ၊ လက်တွေအားဖြင့် ဒီအတိုင်းရှုမှတ်၊ ဒီအတိုင်း ထင်ရှားတာဘဲ၊ တချို့များ ဘာစာမှ မတတ်ဘူး၊ သို့၍ သော်လဲ ပင်ကိုဉာဏ်က တော်တော်ကောင်းတယ်၊ ပင်ကိုဉာဏ်ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အသံလျှင်းတယ်၊ ပြောလဲ ပြောတတ်တယ်၊ စာသင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တောင် တချို့က သူ့လို မပြောတတ်ဘူး၊ သူက သေသေချာချာ ရှင်းပြသွားလိုက်တာ များ တော်တော်ကို အုံသစရာကောင်းတယ်၊ တချို့က လူကြီးတောင် မဟုတ်ဘူး၊ ခလေးသူငယ်ကလေး ငယ်ငယ်ဘဲ ရှိသေး တယ်၊ ဘာ-နှစ်ရွယ် ၁၂-နှစ်ရွယ်တို့ပေါ့လေ၊ ဒီလိုခလေးကလေး တချို့က တယ်ပြောတတ်တယ်၊ သူတို့ရဲ့ စိတ်ကလေးတွေ သိနေပုံဟာ သိပ်ရှင်း တယ်၊ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။

ပြီးတော့ စိတ်ဟာ ပုံဗုံးမရသံ-ယူဉ်ဘက် တရားတွေရဲ့ ရှေ့သွားခြင်း ကိစ္စရှိတယ်တဲ့၊ စိတ်က ယူဉ်ဘက်တရားရဲ့ ရှေ့ကသွားနေသလိုဘဲ လာကြဟု-လို ခေါ်ပြီး ရှေ့ကသွားနေသလိုဘဲ ရှေ့သွားခြင်း ကိစ္စကို လုပ်နေပါတယ်တဲ့၊ ဒါလဲ သိပါ တယ်၊ ကဲဆိုရမယ်။

ခေါင်းဆောင်အလား ရှေ့သွားတတ်သည်-ဆို။

အများစုပေါင်းပြီး အလုပ်တရု လုပ်တဲ့အခါကာလ ခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်က ရှေ့ကဆောင်-ဆောင်ပြီး လုပ်ရတယ်၊ အဲဒီလိုဘဲ၊ စိတ်ကလေးက ရှေ့က ဆောင်ဆောင်သွားနေသလိုဘဲ ဖြစ်နေတယ်၊ သူက ရှေ့ကဆောင်သွားတော့ နောက်က လိုက်ပြီး လေဘာ ဖြစ်၊ ဒေါသဖြစ်၊ သွွှဲဖြစ်၊ သတိဖြစ် စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ၊ ဒီလို နောက်ကလိုက်ပြီး ဖြစ်နေတယ်လို ထင်ရတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်က ခေါင်းဆောင်လိုဘဲ ရှေ့သွားတဲ့ သဘောဟာ ထင်ရှားပါတယ်တဲ့။ စိတ်ရဲ့ ပုစ္ပပဋ္ဌာန်ကတော့ **ပုံဗုံးသိန္ဓာပစ္စာနာနဲ့** ရေးစိတ်နှင့် ဆက်စပ်သောအားဖြင့်ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ **သိန္ဓာပုစ္ပပဋ္ဌာန်-လို** ဆိုထားတာလဲ ရှိတယ်၊ အဲဒါလဲ ရှေ့စိတ်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီးဖြစ်တဲ့ အခြင်းအရာရှိတယ်လို ဆိုတာပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “ရှေ့စိတ်နှင့် စပ် အထပ်ထပ် ဖြစ်သည်” တဲ့ စိတ်ကလေး တရုကို မှတ်လိုက်။ အဲဒါက ပျောက်သွားတယ်၊ နောက်စိတ်ကလေးတရုက ပေါ့လာတတ်တယ်၊ အဲဒီစိတ်ကလေးကို မှတ်လိုက်၊ သူက ပျောက်သွားပြီးတော့ နောက်စိတ်ကလေးတရုက ပေါ့လာပြန်တယ်။ အဲဒီစိတ်ကလေးတရုက အောက်မပြတ် ဖြစ်နေတာဘဲ၊ ရှေ့စိတ်ကလေး ရှုမှတ်လိုက်လို ပျောက်သွားယင် နောက်စိတ်ကလေးတရု ဆက်ပြီး ဖြစ်လာတာဘဲ၊ အဲဒီစိတ်ကလေး ရှုမှတ်လိုက်လို ပျောက်သွားပြန်ယင်လဲ နောက်စိတ်ကလေးတရုက ဖြစ်လာပြန်တာဘဲ၊ စိတ်တွေက တရု အဆက်ဆက်မပြတ်ဖြစ်နေထားလို သဘောကျလာပါတယ်၊ အဲဒါယောကိုမှာ အင်မတန်ကို ထင်ရှားပါတယ်၊ က ဆိုရမယ်။

ရှေ့စိတ်နှင့်စပ် အထပ်ထပ် ဖြစ်သည်-ဆို။
စိတ်တရား မှတ်သား မြတ်ယောကို-ဆို။

ဟော ယခု ရုပ်တရားထဲက ဝါယောဓာတ်ကို လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပုစ္ပပဋ္ဌာန်နဲ့ သိပုံကို ပြောပြီးပြီ၊ နာမ်တရားထဲက လဲ ဝေဒနာနဲ့ စိတ်ကို လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပုစ္ပပဋ္ဌာန်နဲ့ သိပုံကို ပြောပြီးပြီ၊ ဒီတော့ ဝါယောဓာတ် ဝေဒနာ စိတ်ဆိုတဲ့ ဒီ ၃-မျိုး ကိုသိသလိုဘဲ အခြားရုပ်နာမ်တွေကိုလဲ ဖြစ်ဆဲဖြစ်နိုက်မှာ ရှုမှတ်နေလျှင် နည်းတူဘဲ သိနိုင်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ၊ ယခု ရုပ်နဲ့နာမ် ကွဲပုံကို အကျဉ်းချုပ် ပြောသီးမယ်။

ချွဲပ်နဲ့နာမ် ကွဲပုံ

မြင်ဆဲခက္ခာ၌ မြင်တယ်ဟူမှတ်လျှင် မျက်စိနှင့်အဆင်းက ရပ်၊ မြင်တာသိတာက နာမ်၊ ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိနိုင်ပါတယ်။ ထိုအတူ ကြားဆဲခက္ခာ၌ ကြားတယ်ဟု မှတ်လျှင် နားနှင့် အသံက ရပ်၊ ကြားတာ သိတာက နာမ်။ နံပါးခဲ့ခက္ခာ၌ နှင့် အနံ့က ရပ်၊ နံတာ သိတာက နာမ်။ စားသိဆဲခက္ခာ၌ လျှောနှင့် အရသာကရပ်၊ အရသာပေါ်တာ-သိတာက နာမ်။ ထိုဆဲခက္ခာ၌ ကိုယ်နှင့် အတွောက ရပ်၊ ထိုတာ သိတာက နာမ်။ ဒီလို ခွဲခြားပြီး သိနိုင်ပါတယ်၊ ဒီအတွေ့အထိကို သိမှုကတော့ အင်မတန် ကျယ်ဝန်းပါတယ်၊ တကိုယ်လုံး နေရာတိုင်းက ထင်ရှားပေါ်နိုင်ပါတယ်၊ ကျေးတာဆန့်တာ လှပ်ရှားတာ သွားတာ၊ ဒါတွေလဲ ထိသိမှုနှင့် ဆိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် လက်ခြေကို ကျေးဆဲခက္ခာ၌ ကျေးတယ်ဟု မှတ်လျှင် ကျေးမှု တော့င့်တင်း လှပ်ရှားမှုက ရပ်၊ သိတာက နာမ်၊ ဆန့်ဆဲခက္ခာ၌ ဆန့်မှု တော့င့်တင်းလှပ်ရှားမှုက ရပ်၊ သွားဆဲခက္ခာ၌ သွားတယ် ရှုစ်ဖြင့် မှတ်လျှင် တော့င့်တင်းလှပ်ရှားမှုက ရပ်၊ သိတာက နာမ်၊ ဝမ်းပိုက်ဖောင်းဆဲ၌ ဖောင်းတယ်ဟု မှတ်လျှင် တော့င့်တင်း လှပ်ရှားမှုက ရပ်၊ သိတာက နာမ်၊ ပိုန်ဆဲခက္ခာ၌ ပိုန်တယ်ဟု မှတ်လျှင် လျှော့မှု လှပ်ရှားမှုကရပ်၊ သိတာကနာမ်၊ ဒီလိုဘဲ ခွဲခြားပြီး သိနိုင်ပါတယ်။ ခြေတလုမ်းအတွင်းမှာ ကြွေးဆဲ၌ ပျော်တက်တာက တော်မောင်၊ လုမ်းဆဲ၌ တော့င့်တင်း လှပ်ရှားတာက ဝါယောဓာတ်၊ ချုပ်၌ လေးကျသွားတာက အာပေါ်ဓာတ်၊ ထိခဲ့ဖိန်းဆဲ၌ တိုက်ပြီးဆွဲတော် ပထီးဓာတ်၊ ဒီလို ဓာတ်လေးပါးလဲ ကွဲပြီး ထင်နိုင်ပါတယ်၊ ကိုယ်အမှုအရာ ရပ်အမှုအရာကို မှတ်တိုင်း အာရုံကို မသိတတ်တဲ့ ကိုယ်ရပ်က တခြား၊ သိတာက တခြား ကွဲပြားပြီး ထင်နေပါတယ်။ အဲဒါဟာ နာများပေါ်ရှုံးလွှာ၏ ပါဘဲ။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီညာ၌ဖြစ်ပုံကို ဥပမာကလေးနဲ့ ပြထားတယ်၊ ပြပုံကတော့ ဝေးမြှုပိုယ် ခေါ်တဲ့ ကြောင်မျက်၌ ပတ္တမြား ရတနာတရု ရှိတယ်ဆိုပါတော့-တဲ့၊ ကြောင်မျက်၌ ပတ္တမြား ရတနာတရု ရှိတယ် ဆိုပါတော့-တဲ့၊ ကြောင်မျက်၌ ပတ္တမြားဆိုတာ ယခုကာလ တချို့လှေတွေ လက်စွပ်ထဲမှာ ထည့်ထားတဲ့ စိမ်းစိမ်းကြောင်ကြောင် ကျောက်ပါဘဲ၊ အဲဒီကျောက် ကလေးမှာ အပေါက်ကလေးလဲ ဖောက်ထားတယ်၊ အဲဒီအပေါက်ထဲမှာလ ကြိုးပြာဖြစ်စေ၊ ကြိုးဝါဖြစ်စေ၊ ကြိုးနီဖြစ်စေ၊ ကြိုးဖြူဖြစ်စေ၊ တပ်ပြီးထားတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီကြိုးနဲ့ တပ်သီထားတဲ့ ကျောက်ကလေးကို မျက်စိကောင်းတဲ့လူက ကြည့်လိုက်ယင် ဒါကကျောက်ပဲ၊ ဒါကကြိုးဘဲ၊ ဒီကြိုးကဒီကျောက်ထဲမှာ တပ်သီထားတာဘဲလို့ ကွဲပြားစွာ မြင်သွားသလိုပါဘဲတဲ့၊ ဒီဥပမာမှာ ကျောက်နဲ့ ရှုပ်တရား တူပါတယ်၊ ကြိုးနဲ့ မှတ်သီတဲ့စိတ် နာမ်တရားတူပါတယ်၊ နှုန်းသီတဲ့စိတ် နာမ်က ဖောင်းမှု ပိန့်မှုစသော မှတ်စရာ ရှုပ်ကလေးတွေကို သိသီသွားတာဟာ ဟိုကျောက်ကလေးထဲမှာ၊ ကြိုးကလေးဝင်နေတာနဲ့ တူပါတယ်တဲ့၊ ဒီ ဥပမာ ဟာ အလွန်ရှင်းပါတယ်၊ ယခု ယောဂီတွေ ရှုမှတ်ပွဲပြီး နာမ်ရပ်ကွဲပုံနဲ့ အံကျုံးမျှ။

အကြောင်းနှင့် အကျိုးမှု ထင်ပုံ

အဲဒီလို နာမ်နဲ့ရပ်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိပြီးတဲ့နောက် သမမီညာ၌က ရင့်ကျက်လာတဲ့ အခါမှာ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုလဲ ရှုမှတ်နေရင်းဘဲ ပိုင်းခြားပြီးသိလာပါတယ်၊ လက်ခြေကို ကျေးယင်ဆန့်ယင် အစကတော့ ကျေးတာ ဆန့်တာကို ဘဲ ရှုမှတ်မိအောင် အင်မတန် ကြောင့်ကြုနိုင်ရပါတယ်၊ ညာ၌ရင့်တဲ့အခါကျော် မကျေးခင်မဆန့်ခင်ကထက ကျေးချင် ဆန့်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို ထင်ရှားတွေရတယ်၊ ဒါကြောင့် ကျေးချင်တယ် ကျေးချင်တယ်၊ ဆန့်ချင်တယ် ဆန့်တယ်လို့ မှတ်ရတယ်၊ ဒီတော့ ကျေးမှုဆန့်မှုဟာ ကျေးချင်ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်ရှိလို့ ဖြစ်တယ်၊ အကြောင်းရှိလို့ အကျိုးဖြစ်တာဘဲရှိတယ်၊ ကျေးအောင် ဆန့်အောင် ပြုလုပ်ပေးတဲ့သူလဲ မရှိဘူး၊ ကျေးနေ ဆန့်နေတဲ့သူလဲ မရှိဘူး၊ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှဘဲ ရှိတယ်လို့ သာဘောကျသွားတယ်၊ ယခုဘဲ လက်ချောင်းကလေးတွေကို ကျေးလိုက် ဆန့်လိုက် လုပ်ကြည့်ပါ၊ ကျေးချင်တဲ့စိတ် ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်ကို တွေ့ကြရဲလား၊ မတွေ့ပါဘူး။ ဘာကြောင့်မတွေ့တာလဲ သတိနဲ့သမခံ အလေ့အကျင့် မရှိသေးလိုပါဘဲ၊ မပြတ်ရှုမှတ်နေယင် ယောဂီတွေ လေ့ကျင့်သားရနေလို့ သိတာပါ၊ တကယ်သိချင်ယင် မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး လေ့ကျင့်ကြည့်ပါ၊ ကျော်နှင့် အားထုတ်ယင် J-ရက်၊ ၃-ရက်အတွင်း ၄-၅-၆-ရက်အတွင်း ဒီစိတ်၏ အကြောင်းတရားတွေကို သိနိုင်ပါတယ်၊ မြင်တယ်လို့မှတ်ရင်း မျက်စိန် အဆင်းရှိလို့ မြင်မှုဖြစ်တယ်လို့ သိသွားတယ်၊ ကြားတယ်လို့ မှတ်ရင်း နားနဲ့ အသံရှိလို့ ကြားမှု ဖြစ်တယ်လို့ သိသွားတယ်၊ အဲဒါဟာ ပစ္စယာပရှိရဟည်၏ ပါဘဲ။

သမ္မတသနည်

ဒီညက်က ရင့်ကျက်လာတော့ ရှုမှတ်ရတဲ့ ရပ်နာမ်ကလေးတွေကို အစနဲ့အဆုံးနဲ့ ပိုင်းခြားပြီး သိလာပါတယ်၊ အစ ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘောသဲ၊ အဆုံး ဆိုတာ ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ သဘောသဲ၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အဲဒီလို အစဖြစ် ပေါ်လာပြီးတော့ ပျောက်ကွယ်သွားတာကို တွေ့တဲ့အပါမှာ မမြတ်တဲ့ အနိစ္စတရား ဘဲလို သုံးသပ်ဆင်ခြင် ပါတယ်၊ အဲဒါဟာ သမ္မသန္တာ။

အနိစ္တကို သိရမည်၊ အနိစ္တလက္ခဏကို သိရမည်၊
အနိစ္တနာနပသုနာကို သိရမည်။

အနိစ္စ-မမြေသေတရား ဆိုတာ ဘာလလိုခိုယင် ခက္ခမမပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရပ်နာမခွဲ့ တရားတွေပါပဲ၊ ဒါကြောင့် အငွကထာမှာ “အနိစ္စီး မမြေသေ တရားဟူသည်ကား။” ခန္ဓာ ပုံကဲ့၊ ခန္ဓာဝါးပါး တရားအပေါင်းပင်တည်း” လို ပြဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “ဖြစ်ပျက်သမျှ ရပ်နာမခွဲ့က အနိစ္စတရား” လို ဆောင်ပုဒ် စိထားပါတယ်၊ က ဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ଆର୍ତ୍ତପୁର୍ବ ଯମ୍ବୁ ଗୁର୍ବନ୍ଧୁର ଏଣ୍ଟାଗ ଅନ୍ତିତରବ୍ରାଃ-ଶୀ॥

အဲဒီ ဂုပ်နှစ်ခန္ဓာတွေကို အနိစ္စ-မမြတဲ့တရားလို့ ဘာကြောင့်အသိအမှတ်ပြုရသလဆိုယင် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ကွယ်ပျောက် ကွယ်ပျောက်သွားလိုပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် အနွေကထာမှာ “ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၍ ရှိလာပြီး၍။” အဘာဝါကာရော၊ မရှိသော အခြင်းအရာ ကွယ်ပျောက်သွားသော အခြင်းအရာသည်။ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ မမြုဟု မှတ်သားရကြောင်း အနိစ္စလက္ခဏာ မည်၏” လို့ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။

လူများမှာ မည်သူတဲ့လို့ဘို့ရာ ထူးခြားတဲ့ အမှတ်လက္ခဏာကလေးတွေ အသီးသီးရှိကြပါတယ်၊ အဲဒါလို့ဘဲ ရပ်နာမ်ခန္ဓာတွေမှာလဲ မမြဲဘူးလို့ သိမှတ်ဘို့ရာ လက္ခဏာက ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒါက ဘာလဲဆိုယင် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေဟာ မူလကမရှိသေးတဲ့ အခိုက်အတန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ရှိတဲ့အခိုက်အတန်၊ ရောက်လာကြတယ်၊ ပြီးတော့တခါ မရှိတဲ့ အခိုက်အတန်ရောက်ပြီး ကွယ်ပျောက်သွားကြပြန်တယ်၊ ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ကွယ်ပျောက်သွားတာဟာ မမြဲဘူးလို့ သိမှတ်ဘို့ အနိစ္စလက္ခဏာ ပါဘဲတဲ့ ဟုတ်တယ်၊ တစ်ဗုံတစ်ဗုံဟာ လုံးလုံး မဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒါကို အနိစ္စ မမြဲတဲ့တရားလို့ မဆိုရဘူး၊ အဲဒါက နိဗ္ဗာန်တရားနဲ့ အမည်ပညတ်မျိုးပါဘဲ။ ပြီးတော့ လာပြန်ယင်လဲ မပျောက်မပျောက်ဘဲ ထာဝရတည်နေမယ်ဆိုယင် အဲဒါကိုလဲ မမြဲတဲ့တရားလို့ မဆိုရပေဘူး၊ သို့ပေမဲ့ ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ အမြဲတည်နေတဲ့ တရားဆိုတာကတော့ မရှိပါဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာယင် တခဏချင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာချဉ်းပါဘဲ၊ ဒီလိုကွယ်ပျောက်သွားတာကို အနိစ္စလက္ခဏာ ခေါ်တယ်တဲ့၊ ကဲ ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက်သွားတာက အနိစ္စလက္ခဏာ-ဆို။

ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တေခုခုကို ရှုမှတ်နေရင်း ကွယ်ပျောက်ကွယ်ပျောက်သွားတဲ့ ဒီအနိစ္စလက္ခဏာကို ကိုယ်တိုင်တွေသိဘို့ လိုပါတယ်၊ ဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရမှ မဖြစ်တဲ့ တရားဘဲလို ကိုယ်ပိုင်ညာ၏နဲ့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီလို ရှုရင်း မှတ်ရင်း မမြေားဗုံးလို ကိုယ်ပိုင်ညာ၏နဲ့ ဆုံးဖြတ်နိုင်မှ အနိစ္စအုပ်သုနာညာ၏ အစစ်လို ဆိုရပါတယ်၊ ဒီလို တွေ့တာ သိတာ ဆုံးဖြတ်နိုင်တာကလဲ ရှုမှတ်နေခဲမှာ တွေ့ပြီး သိတာ ဆုံးဖြတ်တာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က ရှုမှတ်ခဲမှာ—လို အထူးညွှန်ပြထားပါတယ်၊ ကဲ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ရုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပြောက်သွားတာကို တွေ့ရရှိ မဖြူဟုသိတာက အနိစ္စနှင့်ပသုနာ့က်-ဆို။

“အနိစ္စမြင်လျှင် ဒုက္ခထင်သည်၊
ဒုက္ခထင်တော့ အနတ္ထ မြင်သည်” လို-

ဆောင်ပုဒ်ကဆိတားပါတယ်၊ ဒါကလ ယခုလိုအချိန်ည်းနည်းနဲ့ ပြီးအောင်ဟောရတဲ့ တရားဖွဲ့မှာ တိတိနဲ့ပြီးအောင်လို့ ချုံးပြီးဟောရတာဘဲ၊ အချိန်များများနဲ့ စုစုံလင်လင် ပြောရယ်တော့ ဒုက္ခလက္ခဏာရယ် ဒုက္ခလက္ခဏာရယ် ဒုက္ခနာနပသုနာရယ်၊ ဒီ ၃-မျိုးကိုလဲ အသီးသီး ခွဲမြှုံးပြီး ပြောဘို့ပါဘဲ။ ပြီးတော့ အနတ္ထာနဲ့ပြုံး ပြည့်ပြည့်စုစုံ ပြောရမယ်ဆိုယင် အတ္ထစွဲလမ်းပုံကို က တော်တော်ကျယ်ကျယ်ရင်းပြရမယ်၊ အနတ္ထရယ် အနတ္ထလက္ခဏာရယ် အနတ္ထနာနပသုနာရယ်၊ ဒီ ၃-မျိုးကိုလဲ ရင်းပြရမယ်၊ ပူနဲ့ ၄-ပါးကွဲပုံလဲ ရင်းပြရမယ်၊ ဒါတွေကိုက ၃-၄-နာရီ မဟောဘဲ မပြည့်စုနိုင်ပါဘူး၊ ယခုတော့မြန်မြန်ပြီးချင်တာနဲ့ အတိခိုး လိုက်ရတော့တာပါဘဲ၊ ကဲ-ဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြ။

အနိစ္စ မြင်လျှင် ဒုက္ခ ထင်သည်၊
ဒုက္ခ ထင်တော့ အနိဇ္ဈ မြင်သည်၊
အနိဇ္ဈမြင်၊ နိမ္မာန်ခွင်၊ ပြေးဝင်ဆိုက်ရောက်သည်။

အနဲ့မြင်ယင် နိုဗ္ဗာန်ရောက်တယ် ဆိုပေမယ့်လို့ တခါလောက်မြင်ရှုနဲ့ ရောက်တယ်လို့တော့ မမှတ်ကနဲ့ပိုး၊ ယခုပြောနေတဲ့ထင်မြင်ပုံက သမ္မဝန်ဆောက သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံဘဲ ရှိသေးတယ်။

အသုဇ္ဈာဏ်

ဒီဘဏ်အရာမှာ ရှုရင်းမှတ်ရင်း မဖြူဘူး ဆင်းရဲ့ အနတ္ထသဘာတရားများ-လို့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ဖန်များလို့ ပိုင်နိုင်တဲ့အခါမှာ မသုံးသပ်ဆင်ခြင်တော့ဘဲ ရှုရံချုံ ရှုမှတ်နေတယ်၊ ဒီတော့မှ အသိတွေက လျင်မြန်လာတယ်၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်ရတဲ့ ရုပ်နာစ် အရုံကလေးတွေရဲ့ အစနဲ့အဆုံးကို တိကန်စိတ်ကန် ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိလာတယ်၊ အဲဒါက ဥဒယွှုယဉ်ပဲ့။ အဲဒီလိုအခါမှာ အရောင်အလင်း တွေလဲ ပေါ်လာတယ်၊ နှစ်သိမ့်အားရမှ ဝိတိ တွေလဲ အကြီးအကျယ် ဖြစ်တတ်တယ်၊ ကိုယ်စိတ်၏ ဤမ်းအေးမှ ပသုဒ္ဓိ ဆိုတာကလဲ အထင်အရား ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်၊ ကြည်လင်မှု ယုံကြည်မှု ကြည်ညိုမှု သွှာ့တရား တွေကလဲ အလွန်အကဲ ပေါ်လာတတ်တယ်၊ မမှတ်နိုင်တာ မသိတာရယ်လို့ မရှုတော့ဘူးလို့ ထင်ရေးလောက်အောင် သတိ တွေ ဉာဏ် တွေကလဲ အလွန်ကောင်းနေတတ်တယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ အင်မတန် စမ်းသာအားရဖြစ်နေတတ်ပါတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ ခုနက ထိနိမိဒိုင်းတုန်းက ပြောခဲ့တဲ့ တရားအရသာထူးတွေပဲ့။ ယောဂါပုဂ္ဂလ်ကတော့ အဲဒါတွေကို နိုဗာန် မဂ်ဖိုလ် တရားထူးရပြီးလို့ကောင် ထင်နေတတ်ပါသေးတယ်။

ဘင်္ဂလူကိုမှ သခ္ပါရွေပေါက္ခာအထိ

အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရပါတယ်၊ အဲဒါတွေကို လွန်မြောက်သွားတော့ ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း ကုန်ကုန်သွားတော်မြောက်သွားတာကိုသာ တွေနေရပါတယ်၊ ဖောင်းလိုက်လို မှတ်လိုက်ယင် ပိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ကလဲ မထင်တော့ဘူး၊ ကိုယ်ပုံသဏ္ဌာန်လဲ မထင်တော့ဘူး၊ တရိုပိရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်၊ ပိန်တယ်လို မှတ်လိုက်ယင်လဲ ဒါ အတိုင်းဘဲ တရိုပိရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်၊ မှတ်ရတဲ့ အာရုံတွင် မဟုတ်သေးဘူး၊ မှတ်သိတဲ့စိတ်ကလေးရော သိသိပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်၊ ဘယ်ဟာကိုဘဲ မှတ်မှတ်၊ အာရုံရော မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးရော ရွှေ့ဆင့် နောက်ဆင့် ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့နေရတယ်၊ စကြောက်နေရာမှာလဲ ကြွေတယ် လှမ်းတယ် ချုတယ်လို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တရိုပိရိပ်နဲ့ ရွှေ့ရွှေ့ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်၊ ခြေပုံသဏ္ဌာန် ကိုယ်ပုံသဏ္ဌာန် ဘာမှ မထင်ဘူး၊ အဲဒါက **ဘာ်ညာဏ်** တဲ့။ တချိုက “ကြွေတယ်” လှမ်းတယ် ချုတယ်” လိုမှတ်ယင် ခြေကားယားလက်ကားယား ပုံသဏ္ဌာန်ပည်တိကြီး ထင်မှာပေါ့လို အပြစ်တင်ပြီး ပြောနေကြတယ်၊ အေဒီလို ပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့မှာ ဒါ ဘာ်ညာဏ်မျိုး မဖြစ်ဘူးသေးပါဘူးလို ဝန်ခံရာရောက်ပါတယ်၊ ဒီဘာ်ညာဏ်ကို တွေားယင်တော့ ဒီလို မရှိမသောပြောမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

အဲဒီ ဘင်္ဂါောက်က အပျက်တွေချည်း တွေ့နေရတော့ ကြောက်စရာကောင်းတယ်လို့ ထင်လာတယ်၊ ဘယ်တော့ ပါဘာ၊ ကြောက်စရာထင်တော့ အပြစ်မြင်လာပြန်တယ်၊ အာဒီနံပါးတော့ ပါဘဲ၊ မပြစ်မြင်တော့ မပျော်နှင့်တော့ဘူး၊ ဌီးငွေ့လာတယ်၊ နိုဒ်ဒါ့ဘေးတော့ ပါဘဲ၊ ဌီးငွေ့တော့ လွတ်မြောက်ချင်လာတယ်၊ မွန့်တွက်မှုတာဘေးတော့ ပါဘဲ၊ လွတ်မြောက်ချင်တော့ လွတ်မြောက်အောင် တဖန် အထူးရှုပြန်တယ်၊ ပဋိသံဃာန်တော့ ပါဘဲ၊ အဲဒီ ပဋိသံဃာန်နဲ့ ရှုလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္ထသဘောတွေ ပိုင်ပိုင်ကြီး သိမ်းမြင်လာတော့ သံဃာန်ဖြစ်လာတယ်၊ ဒီဘေးတော့ အလုန်သိမ်းမျှပါတယ်၊ အလုန်ကောင်းလဲ

ကောင်းပါတယ်၊ ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲနဲ့ ရှစရာ အာရုံတွေကလဲ အလိုလို ထင်ရှားပေါ်နေတယ်၊ ရှုသိမှုကလဲ သူ့အလိုလိုဘဲ တစ်ညွှန်းတည်း ကြောရှည်စွာ ဖြစ်နေတယ်။

ဒီသန်ရုပေက္ခည်၏ ဖြစ်နေတဲ့ အခါမှာ ရှင်ခြေက်ထွေ ဆိုတဲ့ ဆဋ္ဌပေက္ခနဲ့ ပြည့်စုနေပါတယ်၊ အဲဒါကို ယခု ရှင်းလင်း ပြောရမယ်၊ “ငါးအေ ပယ်လေ၊ ရှင်ခြေက်ထွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ် ဆောင်ပွဲတဲ့ ရှင်ခြေက်ထွေနဲ့ ပြည့်စုနေမယ် ဆိုတာက အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒါကို မြတ်စွာဘာရာရားက ဘယ်လိုဝောန်ထားသလဲဆိုတော့—

အရိုင် ၆-ပါးနှင့် ပြည်ခံပုံ

ଗାୟର ହିନ୍ଦୁରେ ହିନ୍ଦୁ ଶକ୍ତିରେ ପାଇବାର ବାଧା ହେବାରେ॥

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းသည်။ ကထဲ၊ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့်။ ဆဋ္ဌ်သမန္ဒာကတောာ၊ အကိုခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ အကိုခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲတဲ့ ဒီလို ရှုံးဦးစွာမေးပြီး တော့ ဒီလိုဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ လူစ၊ ဉြှုသသနာတော်၌။ ဘိက္ခ၍၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခ၍ သံသရာတေးကို ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ဘိက္ခ၍၊ ကိုလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စက္ခနာ၊ မျက်စီဖြင့်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒီသွာ၊ မြင်ပြီး၍။
နေဝ သုမန္တာ ဟောတိ၊ ဝမ်းမြားက် ဝမ်းသာလ မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့။ ဒီပိုင်ထဲမှာ ဒီသွာ၊ မြင်ပြီး၍-လို့ ဆိတ်တယ်နော်၊ အဲဒါ
ကို သတိပြုရမယ်။ ကျမ်းစာတွေထဲမှာ အရေးကြီးတဲ့ အဆင်အပိုင်းကလေးတွေရှိတယ်။ အဲဒီအဆင်အပိုင်းကလေးတွေ သတိ
မပြုဘဲ အမှတ်တစဲ့ပူးသွားယင် လိုရင်းအဓိပ္ပာယ် ပျောက်သွားတတ်တယ်၊ ဒီသွာ- မြင်ပြီး၍-တဲ့၊ မြင်ပြီးတဲ့အခါ ကိုလေသာ
မဖြစ်ဘူးလိုပါတယ်၊ ဒါမျချိုးကျူးစရာကောင်းတယ်၊ မပြင်ရမသိရတဲ့ အာရုန်းစီပြီး၊ ကိုလေသာ မဖြစ်တာကတော့ ချိုးကျူးစရာ
မရှိပါဘူး၊ မြင်မှ မပြင်ဘဲသိမှ မသိရဘဲနဲ့ ဘယ့်နှယ် ကိုလေသာ ဖြစ်မလဲ၊ ကိုယ်မတွေသွားတဲ့ လူတယောက်ဆိုပါတော့
မိန့်မဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ယောကျားဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒီလို လူကို ချစ်လ မချစ်ဘူး၊ မှန်းဘူးဆိုယင် အဲဒါဘာ အုံသစရှိလို့၊
ဘာမှ အုံပြစ်ရာမရှိဘူး၊ ကိုယ်ကတွေဘူးလျက်သားနဲ့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ချစ်စရာကောင်းလျက်သားနဲ့ မချစ်ဘူး၊ မှန်းစရာကောင်း
လျက်သားနဲ့ မှန်းဘူးဆိုယင်၊ ဒါကိုသာ ချိုးကျူးစရာရှိပါတယ်၊ ယခု ယောက်ပုဂ္ဂိုလ် (သို့မဟုတ်) အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကတော့
အဲဒီအဆင်း အဲဒီလူကို မြင်ပါတယ်၊ မြင်သော်လဲဘဲ သူ့မှာ-နေဝ သုမန္တာ ဟောတိ၊ ဝမ်းမြားက် ဝမ်းသာလ မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့၊
ဝမ်းသာစရာ အဆင်မြင်ရလို့လဲ ဝမ်းမသာဘူး၊ ယခု လူတွေဟာ ကိုယ်ချစ်ခင် ပြတ်နှီးတဲ့ အာရုံကလေးတွေကို တွေ့တဲ့အခါ
ဝမ်းသာတယ်၊ သားချစ် သိုးချစ်ကလေးတွေကို မြင်ရလို့ရှိယင် ပြီးပြီးပြီးနဲ့ ဝမ်းသာတယ်၊ လိုချင်စရာကောင်းတဲ့ ဝတ္ထု
ပစ္စည်းကလေးတွေကို အလွယ်တက္ကနဲ့ ရလို့ရှိယင် ဝမ်းသာတယ်၊ အဲဒီလို ပြတ်နှီးစရာ ဝတ္ထုကလေးတွေကို တွေ့ရပေမယ်လို့
ဒီယောကို ဒီအရိယာပုဂ္ဂိုလ်က မြတ်နှီးခြင်း ဝမ်းမြားက် ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့။ ပြီးတော့ မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေ
မှန်းစရာကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တွေ့ရတဲ့အခါမှာ လူတွေက စိတ်ဆိုးတတ်တယ်၊ စိတ်များမသာ ဖြစ်တတ်တယ်၊ ယခု
ယောက်ကတော့ အဲဒီလိုလဲ ဖြစ်ပါဘူးတဲ့၊ န ဒုမ္မန္တာ ဟောတိ၊ နှလုံးမသာလ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့် စက္ခနာ၊ မျက်စီဖြင့်။
ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒီသွာ၊ မြင်ပြီး၍။ နေဝသုမန္တာ ဟောတိ၊ ဝမ်းမြားက် ဝမ်းသာလ မဖြစ်။ န ဒုမ္မန္တာ ဟောတိ၊ စိတ်ပျက်
စိတ်ဆိုးခြင်း နှလုံးမသာခြင်းလ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့် ဘယ်လို့ ဖြစ်နေသလဲ ဆိုတော့-ဥပေက္ခကာ ဝိဟရတိ၊ မချစ်မမှန်း
ညီတည်းကြ သို့ရုံးသို့ရှုကလေးဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်တဲ့၊ ဘာကြောင့် ဒီလို ဖြစ်နေသလဲလို့ ဆိုတော့သတော့၊ အမှတ်ရသည် ဖြစ်၍။
သမ္မတနာရာ၊ မှန်စွာသိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေလိုပါဘဲ-တဲ့။ အမှတ်ရပြီးတော့ အမှန်အတိုင်း သိနေလိုပါဘဲ-တဲ့၊ ဖြစ်တိုင်း
ဖြစ်တိုင်းကို အမှတ်ရပြီးတော့ ရုပ်သဘော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္ထ သဘောကလေးတွေကို အမှန်အတိုင်း သိနေလိုပါဘဲ-တဲ့၊ အဲဒါ
အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ပေးထားပါတယ်။ ဆိုကြရမယ်။

အဆင်းမြင်ရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ မှန်စွာ သိပါစေ-ဆို။

စက္ခနာ ရူပံ့ ဒီသွာ နေဝ သမန္တာ ဟောတိ နဲ့ ဒုမ္မန္တာ၊ ဉာဏ်ကော ဝိဟရတိ သတေသ သမ္မဇာန္တာ-ဆိုတဲ့ ဒီပါ၏
တော်ထဲက စက္ခနာ ရူပံ့ ဒီသွာ-ဆိုတဲ့ ပါ၌အရ အဆင်းမြင်ရာ-လို ဆိုထားပါတယ်၊ သတေသ-ဆိုတဲ့ ပုဒ်အရ ရှုမှတ်ခါ-လို ဆိုထားပါတယ်၊ သမ္မဇာန္တာ-ပုဒ်အရမျန်စွာသိပါစေလို ဆိုထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ဆိုပေမယ့်လို အလုပ်လျောက် ရေးထားတာ မဟုတ်ဘူး၊ ပါ၌တော်ရဲ ဘာသာပိန်ပါဘဲ၊ “အဆင်းမြင်ရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ နှစ်စာ သိပါစေ” အဆင်းမြင်လျှင် ရှုမှတ်

ပြီးတော့ ရုပ်နာမ်သဘောတရား အနိစ္စ ဒုက္ခ အနဲ့ သဘောတရားကို မှန်စွာသိပါစေလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒီလို မှန်စွာသိတော့ ဘာဖြစ်မလဲ ဆိုယင်-

ဝမ်းသာ မဖက်၊ စိတ်မပျက်၊ ရူလျက် လျှစ်လျှော့နေ့-ဆို။

မှန်စွာ သိနေယင် ဝမ်းသာမှုလဲ မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့၊ စိတ်ပျက်မှုလဲ မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့၊ လျှစ်လျှော့နော်ပြီး နေနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီ အကျိုးကို ရပါတယ်-တဲ့၊ ဘယ်လို ဝမ်းသာစရာကောင်းတဲ့ အဆင်းကို မြင်ရပေမယ်လို့ ဝမ်းမသာဘူး၊ ဘယ်လို စိတ်ပျက်စရာ ကောင်းတာကို မြင်ရပေမယ်လို့ စိတ်ပျက်ဘူး၊ ဘယ်လိုဖြစ်နေတဲ့ဆိုယင် လျှော့နော့နော်ပြီးတော့ နေပါတယ်-တဲ့၊ ဒီလို့ နေနိုင်တာက ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်လဲလို့ဆိုယင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တဲ့၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ဘယ်အခါမဆို ဒီအတိုင်း လျှစ်လျှော့နော်ပြီး နေနိုင်တာဘဲ၊ ဘယ်လောက် ချစ်စရာကောင်းတဲ့ နှစ်သက်စရာကောင်းတဲ့ အာရုံကို တွေ့ရသော်လဲ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ချစ်ခြင်း မရှိဘူး၊ ဝမ်းသာခြင်းမရှိဘူး၊ ဘယ်လောက်စိတ်ပျက်စရာ စွဲစရာမှန်းစရာကောင်းတဲ့ အာရုံကိုတွေ့ရသော်လဲ စိတ်ပျက်ခြင်း မှန်းခြင်း ရုံခြင်းမရှိဘူး၊ အဲဒီအဆင်းကလေး အဲဒီမြင်မှုကလေးရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ့ကို အမှန်အတိုင်း သိပြီးတော့ လျှစ်လျှော့နော်ပါတယ်တဲ့၊ သိရုံးမှုကလေးနဲ့ ရူပြီးတော့ သွားနေပါတယ်တဲ့၊ ဒါဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်ဘဲ။

ဒါဖြင့် ယောကိုပုဂ္ဂိုလ်က အဲဒီ ရဟန္တာလို့ ဖြစ်အောင် အားထုတ်လို့ ဖြစ်ပါမလားလို့ ဆိုတော့ ဖြစ်ပါတယ်၊ အငွေကထာ မှာ “ဝိပသာကော၊ ဝိပသာနာရှုသူသည်”၊ တဲ့ ထိုဆဋ္ဌရုံးပေါ်ဘူး၊ ကာတုံး၊ ပြုခြင်းငါး၊ သတ္တာတိုး စွမ်းနိုင်တယ်” လို့ ဆိုထားပါတယ်၊ ဖြစ်ပုံကတော့ ခုနကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း နာမဂျပ်ပရိစွဲသည်ကဆြေး၊ အစဉ်အတိုင်းတက်လာလို့သံ့ရှုပေါ်ဘဲ ညောက်တဲ့အခါကျတော့ ဖြစ်ပါတယ်၊ ယခုလိုဟောရုံးမှာ နာရုံးမှုနဲ့တော့ ဖြစ်ပါလိမ်းမယ်လို့ ဝန်မခံနိုင်ပါဘူး၊ တကယ်တမ်း တင်းတင်းရင်းရင်း ပြည့်ပြည့်စုစုံ အားထုတ်ယင် ဖြစ်မယ်လို့သာ ပြောနိုင်ပါတယ်။

ကိုယ့်ဟာကိုယ် စစ်ဆေးကြည့်

တချိုကမ္မဋ္ဌာန်း ဂိုဏ်းဆရာတ်းတွေက တပည့်တွေ့ကို မြောက်ပင့်ပြီးတော့ ဟောတတ်ကြပါတယ်၊ သူ့တရားကို နာလိုက်လို့ရှိယင် တကြိမ်နာရုံးနဲ့၊ သောတာပန်ဖြစ်တယ်၊ J-ကြိမ်နာယင် သကဒါဂါမ်ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ၊ ဝါဒဖြန့်တဲ့ သိမ်းသွင်းတဲ့ သဘောပါဘဲ၊ အဲဒါ ဆရာပြောတဲ့အတိုင်း မိမိမှာ ဖြစ်တယ် မဖြစ်ဘူးဆိုတာကို ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဝိပသာနာ ညာဏ်စဉ်နဲ့ရော ဓမ္မာဒါသတရားတော်နဲ့ရော ကိုယ့်ဟာကိုယ် စစ်ဆေးကြည့်ဘို့ လိုပါတယ်၊ ဆရာက သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ပြောတာနဲ့ ကိုယ်က ဘာမှမသိဘဲနဲ့ ယောယောင်းပြီး ဖြစ်နေလို့တော့ နေရာမကျဘူး၊ သောတာပန်ဆိုယင် ဘူရား၏ ဂုဏ်တွေ ကို ညာဏ်ဖြင့် တွေ့သိပြီးတော့ ဘူရားအပေါ်မှာ ယုံကြည်မှုခိုင်မြောက်မယ်၊ အသက်ကို သတ်ပစ်မယ်လို့ ဆိုတောင်မှုလဲ ဘူရားကို မစွန်းလွတ်နိုင်အောင် ယုံကြည်မှုခိုင်မြောက်မယ်၊ အဲဒါကို ဗုဒ္ဓအဝေစွာပသာဒေါ်တယ်၊ ဘူရားမှုညာဏ်ဖြင့်တွေ့သိပြီး ယုံကြည်တဲ့ ကြည်ညိုတဲ့ သွေ့ပါတရားတဲ့၊ အဲဒါဟာ မဗ္ဗာဒါသတရား တခုပါဘဲ၊ တရားမှန်တရား၊ မှန်နှင့်တူတဲ့ တရားဂုဏ် အကို တခုပါဘဲ၊ အဲဒါကို တို့တို့နဲ့ မှတ်ရအောင် ဆောင်ပုံကလေး စိတားတယ်။

ဗုဒ္ဓစွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီ၊ ယုံကြည်မြေလွှာ-တဲ့။

တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မြတ်စွာဘူးရားဟောထားတဲ့အတိုင်း ရုပ်နဲ့နာမ်မျှသာ ရှိတယ်ဆိုတာကိုဘဲ ကိုယ်တိုင် တွေ့ရတယ်၊ ရုပ်နာမ်တွေ အားလုံး ခက်မစဲ ဖြစ်ပျက်နေတယ်၊ မမြေား၊ ဆင်းချော်းဘဲ၊ အတ္ထာကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမှုချော်းဘဲ ဆိုတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်၊ မဂ်ညာဏ်ဖြင့် နိုဗာန်ကိုလဲ တွေ့ရတယ်၊ ဖလာသမဟပတ်ဝင်စားပြီးတော့ ဖိုလ်ညာဏ် ဖြင့်လဲ နိုဗာန်ကိုလဲ တွေ့ရတယ်၊ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘူးကို ဘူရားစစ် ဘူရားမှန်ဘဲလို့ ခိုင်ခိုင်မြောက်နေတဲ့ အိုးအတူ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိုဗာန် တရားကိုလဲ ကိုယ်တိုင် မျက်နှာက်တွေ့ပြီး ခိုင်ခိုင်မြောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နောက်နေတဲ့ အဂါယာ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း သံ့ယောက်ကိုလဲ မိမိလို့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေ့လဲလို့ ခိုင်ခိုင်မြောက် ယုံကြည်တယ်၊ တရားကျော့သံ့ပြီး မဂ်ဖိုလ်နောက်နေတဲ့ အဲဒီတွေ့လဲ မဗ္ဗာဒါသ ခေါ်တဲ့ တရားမှန်တွေ့ပါဘဲ။

မဗ္ဗာဒါသရည်၊ တွေ့မြင်ပြီ၊ ယုံကြည်မြေလွှာ၊
သံ့ယောက်ရည်၊ တွေ့မြင်ပြီ၊ ယုံကြည်မြေလွှာ-တဲ့။

ပြီးတော့ အရိယာတို့ မြတ်နိုးတဲ့ ငါးပါးသီလနဲ့လ ကျိုးခြင်း ပျက်ခြင်းမရှိဘဲ ခိုင်မြောက်နေတယ်၊ ဒါလဲ မဗ္ဗာဒါသ တခုဘဲ။

အရိယာကန္တ၊ ငါးသီလ၊ လုံးဝ ပြည့်စုံရာ။
မြတ်သောတာပန်၊ တရားမှန်၊ လေးတန် စုံလင်ရာ-တဲ့။

ဒီဓမ္မာဒါသတရား ငါးပါးနဲ့ တိုက်ဆိုင်ကြည့်ဘူး လိုပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ငါးပါးသီလနဲ့ ပြည့်စုံတယ်ဆိုတာက သူ့ပင် ကိုယ်ရင်း သဘောအတိုင်းကို စင်ကြယ်ပြီး ပြည့်စုံနေရမှာ၊ ငါက တရားအားထုတ်နေတာဘဲ ဒီသီလကို လုံအောင်စောင့်မှုဘဲ လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ချုပ်တီးပြီး စောင့်နေရတာမျိုးကိုတော့ မဆိုလိုပါဘူး၊ ကျူးလွန်နိုင်အောင် ပြင်းထန်တဲ့စိတ်ကို မဖြစ်လာဘဲ ကင်းပြီးပြီး ပြည့်စုံနေတာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါ ပြည့်စုံပြီးလား မပြည့်စုံသေးဘူးလားဆိုတာ စမ်းဆေးကြည့်ဘူး လိုပါတယ်၊ ဒီလို့ စမ်းဆေးမကြည့်ယင် ဟိုဒါကာတယောက်လို့ သောတာပန်လူထွက် ဖြစ်သွားမှာ စိုးရိမ်ရတယ်။

သောတာပန် လူထွက်

တခါက ဒကာတယောက်က ဘုန်းကြီးထံ လျောက်ထားဘူးပါတယ်၊ အဲဒါ ဒကာဟာ အောက်တန်းစား သာမန်ဒကာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အောက်ပညာလဲတတ် ဗဟိုသုတေသန အတော်အတန် ပြည့်စုံတဲ့ အထက်တန်းစား ဒကာတယောက်ပါဘဲ။ သူက ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတပါးထံမှာ တရားအားထုတ်ပါသတဲ့၊ အားထုတ်ပြီးတဲ့အခါမှာ သူ့ဆရာက သူ့ကို သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ပေးပါသတဲ့။ အရိယာတရားနှင့်ပို့ပြီး ဒီလိုအဆုံးအဖြတ်မျိုးကို ဘုရားမှတပါး ဘယ်ရဟန္တာ ဘယ်မထောင်ကမ ပေးဘူး တယ်ဆိုတာ ပို့ဗောဓာပေမှာ မရှိပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ဒီလို့ မဆုံးဖြတ်ကောင်းဘူးလို့ဘဲ အမြဲတမ်း ပြောပြနေပါတယ်၊ ဉာဏ်စဉ်တရားကိုသာ ပောပါတယ်၊ အဲဒီဉာဏ်စဉ်တရားနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး သူ့ဟာသူတဲ့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာနဲ့ သူကလဲသောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ယုံကြည့်ယူဆပြီးတော့ ငါးပါးသီလကိုလဲ လုံခြုံအောင်စောင့်နေပါသတဲ့၊ တနေ့သောအခါကျတော့ သူကိုးကွယ်နေတဲ့ အခြားဆရာတော်ကြီး တပါးထံသွားပြီးတော့ သူတရားအားထုတ်ခဲ့ပဲ တွေ့မြင်ပုံနှင့်တကွ သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ပေးပဲတွေ့ကို လျောက်ပါသတဲ့။ အဲဒီဆရာတော်ကြီးက ဘုန်းကြီးတို့နှင့်လဲ ရင်းပါတယ်၊ ဆရာလို့ဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်၊ ပို့ဗောဓာပေမှာ ကောင်းကောင်းတတ်ကျွမ်းတဲ့ ဆရာတော်ကြီးပါဘဲ၊ ယခုထက်ထိလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ အသက်တော်က ၈၀-ကျော် ၉၀-နှီးပါးရှိနေပါပြီ။ အဲဒီ ဒကာရဲ့ လျောက်ပုံက-

တပည့်တော်ဘူး၊ တရားအားထုတ်ထားပါတယ်၊ ကိုယ်ထဲမှာရှုလိုက်ယင် ဓာတ်တွေ သဘောတရားတွေ တရွေ့တမ္မာနဲ့ ပေါ်နေပါတယ်၊ ဆရာကလဲ သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ပါတယ်၊ တပည့်တော်ကလဲ သောတာပန် ဖြစ်ပြီလို့ ယုံကြည့်နေပါတယ် ဘုရားလို့ သူက လျောက်သတဲ့။

ဒီတော့ အဲဒီဆရာတော်ကြီးက ဘယ့်နှုန်းပြောသလဲဆိုယင် “မင်းဟာ ဘာမှမဟုတ်သေးဘူးတဲ့၊ မင်းဟာတရားကို မဟုတ်သေးဘူး၊ သောတာပန်ဖြစ်ဘူး ဆိုတာကတော့ အဝေးကြီးဘဲ၊ မင်းသွား ဘာမှမဟုတ်သေးဘူး”လို့ အဆုံးအဖြတ်ပေးလိုက်သတဲ့။ ပြီးတော့ အဲဒီဒကာက သူဖြစ်ပုံကို ဆက်ပြီး ပြောပါတယ်၊ “ဒါနဲ့ ဘုရား အဲဒီကထဲက စပြီးတော့ မင်းဟာ ဘာမှ မဟုတ်သေးဘူးလို့ ဆရာတော်ကြီးက ပြောလိုက်တဲ့အတိုင်း တပည့်တော်ဟာ ဘာမှမဟုတ်သေးဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်၊ အစကုန်းကတော့ တပည့်တော်ဟာ သောတာပန်ဖြစ်နေတယ် ဆိုတာနဲ့ သောတာပန် အကျင့်နဲ့ ညီအောင် ငါးပါးသီလကို လုံလုံခြုံနောင့်နေခဲ့ပါတယ်၊ ယခုတော့ ဆရာတော်ကြီးက ‘ဘာမှ မဟုတ်သေးဘူး’လို့ ပြောတာနဲ့ တပည့်တော်ဟာ ငါးပါးသီလတောင် မလုံတော့ဘူးဘူး”လို့ အဲဒီ ဒကာက ပြောပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးက သူကို အားပေးလိုက်ရသေးတယ်၊ “ဟာ ဒကာ ဒီလိုမလုပ်နဲ့၊ အစက ကိုယ့်ဟာကို သောတာပန် ဖြစ်နေမှတော့ ဘယ်သူကဘာပြောပြော၊ ဖြစ်မြေသာဖြစ်နေ၊ နောက်ပြန်မဆုတ်နဲ့ ငါးပါးသီလလဲ စောင့်မြေစောင့် နေပေါ့”လို့ ဘုန်းကြီးက အားပေးစကား ပြောလိုက်ရသေးတယ်၊ အဲဒီ ဒကာလို့ သောတာပန်လူထွက် မဖြစ်ဘူး အရေးကြီးပါတယ်။

ကိုယ်တိုင်တွေ့မ သိမှာ

ဘုန်းကြီး ယခုပြောနေတဲ့ ဆဋ္ဌုပေကွာကတော့ တကယ်ကို ဖြစ်တာပါ၊ ဖြစ်ပုံကတော့ သံရှုပေကွာဉာဏ် ရောက တဲ့အခါမှာ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း အဆင်းကိုရှုမှတ်ပြီး အဖြစ်အပျက်တွေကို အမှန်အတိုင်းသိနေပါတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ ဝမ်းသာ စရာ အာရုံကို တွေ့ပေး ဝမ်းမသာဘဲနဲ့ သံရှုမျှ ရှုနေနိုင်ပါတယ်၊ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်၊ ကိုယ်တိုင်တွေမှသိမယ်၊ အဲဒါဟာ သောတာပန် မဖြစ်သေးပါဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ ရှိပါသေးတယ်၊ ဒါပေမယ်လို့ ဒီသံရှုပေကွာဉာဏ်က အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ဘယ်လို့ နှစ်သက်စရာ ကောင်းတဲ့ အာရုံကို မြင်ရပေး သူမှာ နှစ်သက်မှာ မဖြစ်ဘူး၊ ဘယ်လို့ နှလုံးမသာစရာ အာရုံကို မြင်ပေး ဘာမှမဖြစ်ဘူး၊ သူကသည်းနေ့နှင့်တယ်၊ သိရှိ သံရှုကလေးဘဲ သံသိသွားနေတယ်၊ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွား၊ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားနဲ့ ဖြစ်ပျက်တဲ့ သဘောကလေးတွေကို သံသိသွားနေတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောကိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဒီသံရှုပေကွာဉာဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေတာ၊ အင်မတန်ကို ကြည့်ညိုစရာ ကောင်းပါတယ်၊ သူများကတော့ မသိလို့ မကြည့်ညိုချင်နေပါစေ၊ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ကိုယ်ဟာကိုယ်တော့ ကိုယ်တိုင်တွေနေတာမျိုး သိပ်ကြည့်ညိုစရာ ကောင်းတာ။ စိတ်ကလေးက အင်မတန် သိမ်းမွှေ့ နဲ့ညွှန်နေတယ်၊ လောဘ ဖြစ်စရာ အာရုံမှာလ လောဘ မဖြစ်၊ ဒေါသဖြစ်စရာ အာရုံမှာလ ဒေါသ မဖြစ်၊ ဝမ်းသာစရာမှာလ ဝမ်းမသာဘူး၊ စိတ်ပျက်စရာမှာလ စိတ်မပျက်ဘူး၊ သူဟာ တခါးက ညီမှုနေတာဘဲ၊ တနာရို အားထုတ်နေယင် တနာရိုလုံး၊ J-နာရို ၃-နာရို အားထုတ်နေယင် J-နာရိုလုံး၊ ၃-နာရိုလုံး၊ တနေ့လုံး အားထုတ်နေယင် တနေ့လုံး သံရှု သံရှုကလေး သံသိပြီး မပြတ်သွားနေတယ်၊ ဘာမ အရှုပ်အထွေးမရှိဘူး၊ အင်မတန်ကိုကောင်းတာ။ အဲဒီလို့ တရားအရသာတွေများ တွေ့ချင်ယင် အားထုတ်ကြပေတော့၊ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်မှာတွေမှာ၊ ဘုန်းကြီးတို့က ပြောရှုနဲ့တော့ ဒီတရားအရသာတွေက ပေါ်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “ရဟန္တာအသွေး၊ ယောကိုရင်၊ ရှုလျင် ဖြစ်နိုင်ပဲ” တဲ့ ဆဋ္ဌုပေကွာဆိုတာ ရဟန္တာမှာဖြစ်တဲ့ ဂုဏ်တွေပါဘာ၊ ဒါပေမယ်လို့ ပိပသာနာယောကိုပုဂ္ဂိုလ်မှာလ ရှုယင် အားထုတ်ယင် ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ အင်ကထာက ဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒီအတိုင်း ဘုန်းကြီးတို့ကလ ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားပါတယ်။

ରହାନ୍ତିକାଅବ୍ୟାପ୍ତି ଯେବାକିରଣ୍ଟିମାତ୍ରାଙ୍କିଳାନ୍ତିକାଅବ୍ୟାପ୍ତି ଏହିପରିମାଣରେ ଆଜିରିଲୁଗିଲାଏଇବେ ।

ဝမ်းသာစရာ အာရုံကို မြင်ရလို့လဲ ဝမ်းမသာဘူး၊ စိတ်ပျက်စရာအာရုံကို မြင်ရလို့လဲ စိတ်မပျက်ဘူး၊ သိရုံမျှ သိရုံမျှ လျှစ်လျှော့နှင့်တာဟာ ရဟန္တရဲ့ဂုဏ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ယောကိုပုဂ္ဂိုလ်မှာလဲ ရှုလိုက်ယင် သံ့ရုပ်ကွာညာ၏ရောက်တော့ ဒီ ဂုဏ်ဟာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဖြစ်သလား မဖြစ်ဘူးလားဆိုတာ ကိုယ်တိုင် စမ်းသပ်ကြည့်ပဲ့၊ စမ်းသပ်ကြည့်ယင် သေသေချုပ်ရ ထွေ့ပါလိမ့်မယ်။

ထိုအတူ အသံကြားရာ အနဲ့နဲ့ရှာစသည် အကုန်လုံး နည်းတူ သွားပေတော့၊ ဒါတွေကတော့ အတိုချုံးပြီး ပြောရတော့မယ်၊ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ အတိုချုံးပြီး ရေးထားတယ်၊ ကဲ တပုဒ်စီ တပုဒ်စီ ဆိုသွားကုန်း။

ଅବ୍ୟାକ୍ରମାଃରୀ ରୁଷିତରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତ୍ୱା ସିପିଟେ-ଶି
 ଅନ୍ତିଃ ଶିରୀ ରୁଷିତରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତ୍ୱା ସିପିଟେ-ଶି
 ଅଧିକା ସିରୀ ରୁଷିତରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତ୍ୱା ସିପିଟେ-ଶି
 ଅତ୍ୟନ୍ତେ ଯିରୀ ରୁଷିତରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତ୍ୱା ସିପିଟେ-ଶି
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟା ସିରୀ ରୁଷିତରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତ୍ୱା ସିପିଟେ-ଶି
 ଠିକ୍‌ରୀତିରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତ୍ୱା ସିପିଟେ-ଶି
 ରହିବାକୁଅବ୍ୟାକ୍ରମାଃ ଯେବୀରୀ ରୁଷିତରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତ୍ୱା ସିପିଟେ-ଶି

အဲဒါအကုန်လုံး ဒွါရ ဖြပါးက ဆဋ္ဌဂျာပေက္ဗာ ဖြစ်ပုံတွေပါဘဲ၊ အတိုချုံးပြောရမယ်ဆိုယင်၊ ဒွါရ ဖြပါးက ဘယ်လိုကောင်းတဲ့ အာရုံနဲ့ တွေတွေ၊ ဘာကိုဘဲ မြင်မြင်၊ ဘာကိုဘဲ ကြားကြား၊ ဘယ်လို့ အနဲ့ကိုဘဲ နဲ့နဲ့၊ ဘယ်လို့အရသာကိုဘဲ စားရစားရ၊ ဘယ်လို့အတော့နဲ့ဘဲတွေ့တွေ့၊ ဘယ်လို့စိတ်ကူးတွေ ဘယ်လို့ကောင်းတဲ့ အာရုံတွေဘဲ ပေါ်လာပါလာ၊ စမ်းမသာပါနဲ့တဲ့၊ ဘယ်လို့စိတ်ပျက်စရာ အာရုံနဲ့ဘဲတွေတွေ၊ စိတ်မပျက်ပါနဲ့တဲ့၊ ဘယ်လို့နေရမလဲဆိုတော့ သိရုံသိရုံကလေး သိပြီးတော့ အညီအမျှ လျှစ်လျှော့နေပါတဲ့၊ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြေား၊ ဖြစ်မှ ပျက်မှုက နိုပ်စက်နေလို့ ဆင်းရဲ့ဘဲ၊ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်သွားလို့ အနုတ္ထသဘောတရားမျှဘဲ ဆုတ္တဘာတွေဟာ ပါးစပ်က ရွတ်ဆုံးရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့အလိုလိုကိုသိနေတော့ပါ၊ ရူရင်း ရူရင်း အလိုလိုကို အသိရင်းနေတော့ပါ၊ လက်နဲ့ကိုင်ကြည့်ရသုလို သေသေချာချာ သိနေတော့ပါ၊ အဲဒီလိုသိနေတော့ ဝမ်းသာစရာတွေမှာလဲ ဝမ်းမသာဘူး၊ စိတ်ပျက်စရာတွေမှာလဲ စိတ်မပျက်ဘူး၊ အညီအမျှ လျှစ်လျှော့ပြီးနေပါတယ်တဲ့၊ တနာရိရှုနေယင် တနာရိလုံးလုံး သွားနေတာဘဲ၊ ဘေးက ပုံးပါးလုံးတွေက ဘာပြောနေနေ၊ သူ့က ဂရမစိတ်ကြား၊ ရူမြောသွားနေတာဘဲ၊ သူ့အမှတ်နဲ့ သူ့အာရုံနဲ့ သူ့သတိနဲ့ ရူမြောသွားနေတာဘဲ၊ နှစ်နာရီယဲ သွားတာဘဲ၊ သုံးနာရီယဲ သွားတာဘဲ၊ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်၊ ကြုံယာပုတ်တွေလဲ မျှနေတယ်၊ ညောင်းခြင်း ကိုက်ခဲ့ခြင်း မခံသာခြင်း မရှိဘူး၊ ဒီဘာ၏ရောက်ယင် မှလကရှိနေတဲ့ ရောဂါဒေသတွေတောင် ပျောက်နေတယ်၊ အချို့ယောကိုမှာ ရောဂါဟာလုံးလုံးကို

ပျောက်သွားတယ်၊ နောက်လ မပေါ်လာတော့ဘူး၊ တခါထဲကို ပျောက်သွားတယ်၊ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ ဒုဥက္ခ ၆-ပါးမှာ အညီအမျှရှိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ဒီဂုဏ်တွေဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမြတ်များ ပြည့်စုံပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပိပသသနာ ယောက်ပုဂ္ဂိုလ်လ အားထုတ်လှုရှိယင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံပြီးတော့ နေနိုင်ပါတယ်၊ ကိုယ့်သန္တာနှင့်မှာ ရဟန္တာရဲ့ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံပြီး နေလိုက်ယင် အင်မတန် စုံသာစရာ ကောင်းတာပေါ့၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိပ်ကြည့်ညိုစရာ ကောင်းတာဘဲ၊ သူများက သီမယ်ဆိုယင်လ အင်မတန် ကြည့်ညိုစရာ ကောင်းပါတယ်၊ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘာမသိနဲ့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်မှားမိတဲ့ သူတွေမှာလ အများကြီး အပြစ်တွေ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီသတိပြုစရာ အချက်တွေပါဘဲ၊ ပြီးတော့ အဲဒီတရားကလေးတွေကို အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါမှာ အားထုတ်ကြည့်ဘိုရာလ မမေ့ကြနဲ့ပေါ်လေ၊ ဘုန်းကြီးနှင့်ကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်စား တဆင့်ဟောကြားရတာဘဲ၊ ဟောရုံသာ ဟောနိုင်တာဘဲ၊ ဒီထက်ပိုပြီး မတတ်နိုင်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ကိုယ်တိုင်ကျင့်မှု ကိုယ်တိုင်တွေပြီးသိမှာ၊ ဒီတော့ ဆင့်ပေါက္ဌာအကြောင်းကို ဒါလောက်ပြောယင် တော်လောက်ပါပြီ၊ အချိန်ရှိယင်တော့ ပြောဘိုရာ တော်တော်များများ ရှိပါသေးတယ်။

သီးသန်သစ္ာဓာတ္ထ

“ငါးအင်ပယ်လေ၊ ဂုဏ်ပြောက်တွေ၊ စုံစေစောင့်တပါး” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ နိုဝင်ရဏာငါးပါးပယ်ပုံကို ပြောပြီးပြီ ဂုဏ်ခြောက်တွေနဲ့ ပြည့်စုံပုံလ ပြောပြီးပြီ၊ အစောင့်တပါးနဲ့ ပြည့်စုံပုံလ ပြောပြီးပြီ၊ ဒါတွေပြီးတော့ “လေးရပ်မှိုကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္ာဓာတ္ထသီးသန့်များ” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ထဲက လေးရပ်သော မိုရာကို မိုပုံတွေလ ပြီးသွားပြီ၊ သစ္ာဓာတ္ထသီးသန့်တွေ ပယ်ပုံက တော့ အတိချုပ်ပဲပြောရတော့မယ်၊ ဒါကတော့ အတိချုပ်ဆိုယင် သသတဒို့နဲ့ ဥဇ္ဈာဒီဒို့ ဒီနှစ်ခုပါဘဲ၊ လောကမှာ သသတဗို့ အယူရှိနေတဲ့သွားက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တာဝါဟာ သေပြီးတော့လ တည်မြတ်တည်နေတယ်၊ တနေရာရာမှာ အသက်ကောင်အလိုက် ပြောင်းရွှေ့ပြီး ရှိမြို့ရှိနေတယ်လို့ ထင်တယ်၊ အဲဒီလိုထင်နေတဲ့ မိမိအယူသာမှန်တယ်၊ ဒီပြင် အယူဝါဒတွေ အကုန်များတယ်လို့ သူကပယ်တယ်၊ ဒါဟာ မို့အယူရှိတဲ့ သူတွေရဲ့လမ်းစဉ်ဘဲ၊ ကိုယ့်အယူကို မှန်တယ်၊ သူများအယူကို မှားတယ်လို့ ဒီလိုယူရမှာဘဲ၊ သူများအယူကို မှန်တယ်ဆိုယင် ကိုယ့်အယူကို မှားတယ်ဆိုရာ ကျနေမှာပေါ့။ ပြီးတော့ ဥဇ္ဈာဒီဒို့ အယူရှိတဲ့ သူကလဲ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တာဝါဟာ သေသွားယင်ဘာမှရှိတော့ဘူး၊ အကုန်လုံးများတယ်လို့ ဒီလိုယုံကြည့်ယူဆတားတယ်၊ ဒါကြောင့် သူကလဲ သေပြီးတဲ့နောက် ဟိုဘဝတွေ ရှိသေးတယ်ဆိုတာ အလကား အမှားတွေ မဟုတ်တဲ့ဟာတွေဘဲ ဆိုပြီး ပယ်ချုတယ်၊ ယခြေတ် ရှုပ်ဝါဒအယူမျိုးပါဘဲ။ အဲဒါတွေဟာ ကိုယ့်အယူနဲ့ ကိုယ်သာ မှန်နေတယ်၊ သဘာဝစမ္မ အစစ်အမှန်နဲ့ချိန်ထိုးကြည့်လိုက်ယင်တွေ အမှားတွေချည့်ဘဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီမို့အယူတွေအယူတွေက သီးသန့်သစ္ာတွေတဲ့၊ အဲဒီ သီးသန့်သစ္ာတွေ ကိုလဲ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒါကတော့ အထူးပယ်နေရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ရှုံးစိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အစောင့်သတိကလေးနဲ့ အမြတ်ပြတ် ရှုမှတ်သွားယင် သံ့ရှုပေက္ဌာညာ၏ ရောက်တွေ၊ ဆင့်ပေက္ဌာနဲ့ ပြည့်စုံတယ်၊ အဲဒီကနေပြီး အစဉ်အတိုင်း တက်သွားယင် သောတာပတ္တိမဂ်ညာ၏ ရောက်တွေ၊ ဒီသီးသန့်သစ္ာတွေ အကုန်လုံး ကင်းပျောက်သွားပါတယ်၊ ဒီမို့အို့ဒီတိုးတော် အကုန်လုံး ကင်းပျောက် သွားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒါလဲ ပြီးပြီလို့ဘဲထားပါတော့။ တရားဟောဆိုတာပြီးချင်လာတော့လ ပြီးပြီလို့ ပြောရတာဘဲ၊ မပြီးချင်သေးလို့ ဟောမယ်ဆိုယင်လ ဒီနေရာမှာ ဟောစရာတွေက တော်တော်များပါသေးတယ်၊ ဒီမို့အယူဝါဒစွဲလမ်းပုံက ၁၀-မျိုးတော် ရှိပါတယ်၊ အဲဒါတွေကို အန္တရာဂါဟိ ကုဒို့ လိုက်ပေါ်တယ်၊ အခါတိုင်းတော့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေတော် ပေးထားပါသေးတယ်၊ ဒီတခါတော့ စာရွက်ထဲ မပါပါဘူး၊ အဲဒီဆောင်ပုဒ်တွေက-

- (၁) သတ္တာဝါ မပျက်စီးဘဲ အမြတ်ရှိနေသည်။
- (၂) သတ္တာဝါ သေလျှင် ပျက်စီးသည်၊ အမြတ်တည်နေသည်မဟုတ်။
- (၃) သတ္တာဝါ အဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိသည်။
- (၄) သတ္တာဝါ အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိ။
- (၅) အသက်ကောင်နှင့် ရုပ်ကိုယ် အထူးထူပ်။
- (၆) အသက်ကောင်က တခြား၊ ရုပ်ကိုယ်က တခြား။
- (၇) သတ္တာဝါ သေပြီးနောက်လ ရှိသေးသည်။
- (၈) သတ္တာဝါ သေပြီးနောက် မရှိတော့ပြီ။
- (၉) သတ္တာဝါ သေပြီးနောက် ရှိလ ရှိ၏၊ မရှိလ မရှိ။
- (၁၀) သတ္တာဝါ သေပြီးနောက် ရှိသည်လ မဟုတ်၊ မရှိသည်လ မဟုတ်။

ဒါတွေဟာ သီးသန့်သစ္ာလို့အော်တဲ့ မို့အယူတွေရဲ့ ယူဆပုံဆောင်ပုဒ်တွေပါဘဲ၊ ယခုတော့ အချိန်မရှိလို့ အကျယ်ရှင်းမပြနိုင်ဘူး၊ ဒါလောက်နဲ့ဘဲ အပြီးသတ် လိုက်ကြပါစို့၊ “လေးရပ်မှိုကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္ာ သီးသန့်များ” ဆိုတဲ့ ဒီဆောင်ပုဒ်အရပ်ဆိုယင်ငါးပါး ပြီးသွားပြီ။

ရှာမှိုးခြင်း သုံးမျိုး

ပြီးတော့ “ရှာမှိုး ကင်းစင်း၊ ကြံကြည်လင်း၊ ထွက်ဝင် ပြိမ်းစေသား” တဲ့၊ ရှာမှိုးမှုကင်းရမယ်၊ ရှာမှိုးမှုဆိတာ “ကာမေသန-ကာမရှုက်ကို ရှာမှိုးခြင်း၊ ဘဝသန-ဘဝကို ရှာမှိုးခြင်း၊ ပြုလွှာစရိယေသန-မြတ်သောအကျင့်ကို ရှာမှိုးခြင်း”လို့ သုံးမျိုး သုံးဆင့်ရှိတယ်၊ ကာမရှုက်ကိုရှာမှိုးခြင်း ဆိတာက ကာမရှုက်အာရုံးတွေကို နှစ်သက်သာယာပြီး လိုက်လဲရှာမှိုးနေတာကို ဆိတာပါဘဲ၊ အဲဒါဟာ ဘယ်ကျမှုပြုမ်းသလဲဆိုတော့ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သတိနဲ့မပြတ်ရှုပြီး အားထုတ်သွားလိုရှိယင် သောတာပန်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့လဲ သူက မြင်မ်းသေးပါဘူး၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်လို့ မြင်မ်းသေးပါဘူး၊ အနာဂတ်ဖြစ်လို့ မရှုတော့ဘူး၊ အကျင့်လုံး ကင်းသွားတယ်၊ အဲဒီအနာဂတ်အဖြစ်ကို ရောက်အောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဘဝရှာမှိုးခြင်း ဆိတာကတော့ အနာဂတ်မှာ လဲ မြင်မ်းသေးဘူး၊ ရုပ်သဝ အရုပ်သဝတွေကို အလိုရှိနေသေးတာဘဲ၊ ကိုယ့်သဝကလေးနဲ့ကိုယ် သာယာနေသေးတာဘဲ၊ ရဟန္တဖြစ်သွားတော့မှ သူက ပြိမ်းတယ်၊ ဒါကြောင့် ရဟန္တဖြစ်အောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါတွေကလဲ အထူးအားထုတ်ရတာတွေ မဟုတ်ပါဘူး၊ ရှုပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့ သတိကလေးနဲ့ ရူမှတ်ပြီး အစဉ်အတိုင်း လိုက်သွားလိုရှိယင် ရဟန္တဖြစ်တဲ့ အပါကျတော့ အကျင့်လုံး ပြိမ်းသွားတာပါဘဲ။ မြတ်သောအကျင့် ရှာမှိုးခြင်း ဆိုတာက မြတ်သော အကျင့် မှန်ကို မသိသေးဘဲ ပုထုဇွန်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဟိုအကျင့်က ဟုတ်နဲ့နဲ့ ဒီအကျင့်က ဟုတ်နဲ့နဲ့နဲ့ လိုက်လဲရှာဖွေပြီး ယူဆနေတဲ့ မိမ္ဘာ အယူ မိမ္ဘာအကျင့်တွေကိုဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒီမိမ္ဘာအယူဆိုတဲ့ မြတ်သောအကျင့် ရှာမှိုးခြင်းကတော့ သောတာပတ္တိမှု ရောက်တဲ့အပါမှာ မြတ်သော အကျင့်မှန်ဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှုပ်ပါးတရားအကျင့်ကို သိသွားတဲ့အတွက် အဲဒီ မိမ္ဘာအယူတွေဟာ အကျင့်လုံး ပြိမ်းသွားပါတယ်၊ အဲဒီ ရောက်အောင် အားထုတ်သွားဘုံးပါဘဲ။

ကြံစည်မှုတွေလဲ ကြံည်လင်ရမယ်

ပြီးတော့ “ရှာမှိုး ကင်းစင်း၊ ကြံကြည်လင်” တဲ့၊ ကြံစည်မှုတွေလဲ ကြံည်လင်ရမယ်၊ ဒါကလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို သတိကလေးနဲ့ မှတ်နေယင် ပြည့်စုံသွားပါတယ်၊ ကာမဝိဘက်နဲ့ လိုချင်နှစ်သက်ပြီး ကြံစည်မိယင် အဲဒါကိုမှတ်လိုက်၊ ပျောက်သွားတယ်၊ ဗျာပါဒိတ်ဘက်နဲ့ သူတပါး သေပျက်ရေးအတွက် ကြံစည်မိယင် မှတ်လိုက်၊ သူလဲ ပျောက်သွားတာဘဲ။ ဝိဟိုသိတ်ဘက်နဲ့ ညျဉ်းဆဲသို့ကြံမိယင် အဲဒါကို မှတ်လိုက်၊ သူလဲပျောက်သွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ကြံစည်မှုတွေဟာ ကြံည်လင် ပြီးတော့ သွားပါတယ်၊ အဲဒီလိုရှုမှတ်လို့ ရဟန္တဖြစ်သွားတဲ့အပါမှာ စိတ်အကြံအစည်ဟာ အမြဲမပြတ် ကြံည်လင်သွားပါတယ်၊ အဲဒီရောက်အောင် အားထုတ်ဘုံးပါဘဲ။ “ရှာမှိုး ကင်းစင်း၊ ကြံကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ပြိမ်းစေသား” တဲ့ ထွက်သက် ဝင်သက်ပြီးတဲ့ စတုတ္ထစျောန်နဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့၊ အဲဒီ စျောန်ကတော့ တသိုးတော်း အားထုတ်ယူမှ ရတယ်၊ ဒါကတော့ ရဟန္တဖြစ်ရှုနဲ့လဲ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ ပြည့်စုံနိုင်ဘူး၊ အဘိညာ့ ၆-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ဆွဲသိညားရဟန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ တော်းရဟန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဒီလို ထူးခြားတဲ့ ရဟန္တတွေသာ ဒီစတုတ္ထစျောန်နဲ့ ပြည့်စုံပါတယ်၊ သူကွာ့ဝိပိသုက လို့ခေါ်တဲ့ ရဟန္တတွေမှာတော့ ဒီစျောန်ကို မရဘူး၊ မရပေမဲ့ အဲဒီရဟန္တတွေလဲ နိုဗ္ဗာန်ကိုတော့ အေားရဟန္တတွေလို့ အတူတူရောက်တာပါဘဲ၊ ဒီစျောန်နဲ့ ပြည့်စုံယင်တော့ ပိုကောင်းတာပျော်လေ၊ ဒါကအဆင့်အတန်းမြင့်တာပျော်၊ ပင့်မတန်းနဲ့ ဒုတိယတန်း လို့ ခွဲကြပါစ္စ၊ စျောန်မရဘဲနဲ့ မဂ် ဖိုလ် နိုဗ္ဗာန်ရတယ်ဆိုယင် ဒုတိယတန်းပျော်၊ သူက အညွှားပေါ့၊ စျောန်လဲရတယ်၊ မဂ် ဖိုလ်ရှိုး ရဟန္တလဲ ဖြစ်သွားတယ်ဆိုယင် သူက ပုံမဏေနဲ့ပျော်ပေါ့၊ သာပြီး ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို ပုံမဏေနဲ့ကောင်းပေမဲ့ အားထုတ်တဲ့ ယောက် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်နိုင်မှ ဖြစ်မှာ၊ ပြည့်စုံအောင် အားမထုတ်နိုင်လိုရှိယင်တော့ ဒုတိယတန်းနဲ့ နိုဗ္ဗာန်ရောက်ယင်လဲ ကိစ္စပြီးတာပါဘဲ၊ နိုဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့ အပါကျတော့ ဘုရားရယ်၊ ဆွဲသိညားရဟန္တရယ်၊ တော်းရဟန္တရယ်၊ သူကွာ့ဝိပိသုကရဟန္တရယ်လို့ ဘာမှမထုံးပါဘူး၊ ဆင်းရဲပြိမ်းတာ အတူတူချဉ်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ထွက်သက် ဝင်သက် ပြိမ်းတဲ့ စတုတ္ထစျောန်ဆိုတာကတော့ ရယ် သာပြီး ကောင်းပါတယ်၊ မရယ်လဲ ရဟန္တ ဖြစ်တယ်ဆိုယင် ပြည့်စုံနေတာပါဘဲ၊ အဲဒါကို အထူး သတိပြုဘုံးပါဘဲ။

ଲୁଟ୍ଟିଯାଣ ଲୁଟ୍ଟିକ୍ରିଆଣ୍: ସମ୍ବନ୍ଧ

နောက်ပြီးတော့ “စိတ်ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မချွတ် ဂုဏ်ဆယ်ပါး” တဲ့၊ ဒါကတော့ မှာပြည့်စုံရမည့်အရိယာဝါသတွေဘဲ၊ အစဉ်အတိုင်း အားထုတ်သွားလိုက်ယင် စိတ်ကလေးဟာ ကောင်းစွာ လွတ်သွားပါတယ်တဲ့၊ ရာဂကိုလေသာလက်မှလဲ လွတ်သွားတယ်၊ ဒေါသကိုလေသာ၊ မောဟကိုလေသာ လက်မှလဲ လွတ်သွားတယ်၊ ဒါကတော့ အရဟတ္ထမင်းညွှန်ရောက်တဲ့အခါ လုံးလုံးလွတ်သွားပါတယ်၊ အဲဒါဟာ အရိယာဝါသတရုပါဘဲ။ အဲဒီလို လွတ်သွားမှန်း ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆင်ခြင်ပြီး သိသွားတာဟာ သုတိမှတ္ထပညာ တဲ့၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေ မဖြစ်နိုင်အောင် လွတ်သွားပြီလို ဆင်ခြင်ပြီးသိတဲ့ ပညာပါဘဲ၊ ဒါလဲ အရိယာဝါသတရုဘဲ။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်အာရုံနဲ့ တွေ့တွေ့ လွတ်လပ်နေတယ်၊ အချုပ်အချက် အတွယ်အတာမရှိဘူး၊ ရာဂနဲ့တွယ်တာမှာ မရှိဘူး၊ ဒေါသနဲ့ တွယ်တာမှာ မရှိဘူး၊ မောဟနဲ့ မာနနဲ့ တွယ်တာမှာ မရှိဘူး၊ ဘာ ကိုလေသာနဲ့မှ တွယ်တာမှာ မရှိဘူး၊ လုံးလုံး လွတ်လပ်နေတယ်၊ အဲဒါကို သုတိမှတ္ထစိုက္ခာ လို ဟောထားတယ်၊ ဆောင်ပုဒ်မှာတော့ စိတ်ကောင်းစွာလွတ် လို ဆိုထားတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီလို လွတ်လပ်သွားကြောင်းကို ပြန်ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သိသွားတယ်၊ အဲဒါက သုတိမှတ္ထပညာ ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အရကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သွားပြီလို ဆင်ခြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခာက္ခာပညာ ပါဘဲ၊ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်မှာ ပညာ လွတ် လိုဆိုထားပါတယ်၊ “ငါ့စိတ်တွေဟာ လွတ်လပ်နေတာဘာ၊ ဘယ်မှာမှ အထိအပြုမရှိဘူး၊ အကုန်လုံး လွတ်မြောက်နေတာဘာ” ဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ညွှန်နဲ့ သိရတယ်၊ အဲဒါဟာ ပစ္စဝေက္ခာက္ခာညွှန်ပါဘဲ။

အဲဒီလိုဆင်ခြင်တာကလဲ ရဟန္တာဖြစ်မှသာ ဆင်ခြင်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ သောတာပန်ဖြစ်ယင်လဲ ကိုယ့်မှာ ကိုလေသာ တွေ ကင်းသွားသလောက် လွှတ်ပြောက်နေတာကို သိပါတယ်၊ သူ့စိတ်ဟာ ရျေးကနဲ့ မတူဘူး၊ ဂုပ်နာမ်တရားမှာဘဲလို့ အမှန်အတိုင်း သိပြီးနေတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုတဲ့ အကောင်ကလေး ပျောက်နေတယ်။ ဘုန်းကြီးကိုဆီမှာ တရားအားထုတ်တဲ့ ဒကာကြီးတယောက်က ဒီလိုပြောဘူးတယ်၊ ရျေးကတော့ ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ ပြန်စဉ်းစားလိုက်ယင် အကောင်ကလေး ရှိနေတယ်ဘုရားတဲ့၊ အသက်ကောင်ကလေးက ရှိနေတယ်၊ ယခုတော့ ဘုရား၊ စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း ရုပ်နာမ်ချည်းဘဲ၊ ဖြစ်ပျက်တဲ့တရားချည်းဘဲ ထင်ရှားတွေရလို့ အကောင်ကလေး ပျောက်နေတယ်ဘုရားလို့ သူကပြောတယ်၊ အဲဒါဟာ သောတာပန်ကထဲက စပြီးတော့ သတ္တဝါယံ့ခို့မှ လွှတ်နေတာကို သူ့ကိုယ်ပိုင်ညာကဲ့ဆင်ခြင်ပြီး ပြောတာပါဘဲ၊ ဘုန်းကြီးတို့က ဟောရတာမဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့ဟာနေရာအကျသားဘဲ၊ ဒီဒကာကြီးလဲ ယခုတော့မရှိရာပါဘူး၊ ကွယ်လွန်သွားပါပြီ။

ပြီးတော့ ဝိစိကိစ္စာ-ယုံမှားမှုတဲ့၊ ယုံမှားမှု ဆိုတာဟာ ယုံမှားစရာအကြောင်း မရှိသေးယင်တော့ သူက မဖြစ်ပေါ်လာသေးဘူး၊ ဘုရား တရား သံပါးနဲ့ စပ်ပြီးတော့ လူ တယောက်ယောက်က ယုံမှားဖြစ်လောက်အောင် ပြောယင်ယုံမှားမှုက ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်၊ တရား ရတေားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ယုံမှားမှုက မရှိတော့ဘူး၊ ဘယ်သူက ဘယ်လိုပြောနေနေ၊ သူမှာတော့ ဘုရား တရား သံပါးနဲ့ စပ်ပြီးတော့ယုံမှားမှု မရှိဘူး၊ အဲဒါနဲ့စပ်ပြီးတော့ စိတ်လွတ်မြောက်နေတာဟာ သူမှာ ထင်ရှားနေတယ်။ အဲဒီနည်းဖြင့်ပေါ့လေ သောတာပန်လဲ သောတာပန်အလိုက် လွတ်မြောက်တယ်၊ သကာဒါဂါမဲ့လဲ သကာဒါဂါမဲ့အလိုက် လွတ်မြောက်တယ်၊ အနာဂတ်မှာတော့ ကာမရာဂ ဖျောပါဒတွေမှ လွတ်မြောက်နေတာကို ထင်ရှားတွေ့နေတာဘဲ၊ အဲဒါတွေက ကိုယ်ပိုင်ညွက်နဲ့ကို သိရမှာ၊ သူများပြောရနဲ့ ယုံရတာချိုး မဟုတ်ဘူး၊ ကင်းသင့်ကင်းထိုက်တဲ့ ကိုလေသာတွေ ကင်းနေတယ် ငြိမ်းနေတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း ရှင်းပြီးတော့ သိနေရမှာ၊ ဒါကြောင့်မို့ စိတ်အလိုအားဖြင့်လဲ ကိုလေသာတွေမှ လွတ်မြောက်ရမယ်၊ ပညာအလိုအားဖြင့်လဲ ဒီကိုလေသာတွေ ငါမှာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ လွတ်မြောက်ကြောင်းကို သိရမယ်၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ယူဆထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သောတာပန်မှာ ကင်းသင့် ကင်းထိုက်တဲ့ ကိုလေသာတွေ မိမိသွားနဲ့မှာ မဖြစ်ဘူးဆိုတာကို သိရမှာ၊ အဲဒီ ကိုလေသာတွေ ဖြစ်နေလို့ရှိယင် သောတာပန် မဟုတ်သေးဘူးပဲ့၊ မနောကပြောခဲ့တာလို့ တချိုက သောတာပန်ဆိုတဲ့ အမည်ကိုလဲခံချင်သေး၊ ဒုစရိတ်တွေဂဲ ကင်းအောင်မရှောင်ချင်ဘူး၊ သူတပါးအသက်လဲ သတ်ချင်သေးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က “သောတာပန်ဟာ သူအသက်ကို သတ်ကောင်းတယ် သတ်နိုင်တယ်” လို့ ဆုံးဖြတ်လို့ ဆုံးဖြတ်နဲ့ ဒါကတော့ နေရာမကျတူး၊ အရက်ကြိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အရက်ကိုလဲ သောက်ချင်၊ သောတာပန်လို့လဲ အမည်ခံချင်တော့ “သောတာပန်ဟာ အရက်လဲ သောက်ကောင်းတယ်” လို့ ဆုံးဖြတ်လို့ ဆုံးဖြတ်နဲ့ ဒါပဲ နေရာမကျဘူး၊ ဒီလို့ ကိုယ့်ဘာက်ကိုလိုက်ပြီး မတရားဆုံးဖြတ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ တရားဘက်လိုက်မှုပဲ့၊ အဲဒါကြောင့် “စိတ်ကောင်းစွာလွှာတ်” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်ကလဲ ကိုလေသာနယ်ပယ်က လွတ်မြောက်နေရမယ်၊ သောတာပန်လဲ သောတာပန်အလိုက် ကိုလေသာက လွတ်မြောက်ရမယ်၊ သကာဒါဂါမဲ့လဲ သကာဒါဂါမဲ့အလိုက် လွတ်မြောက်ရမယ်၊ အနာဂတ်မဲ့ အနာဂတ်မှုကိုလဲ လွတ်မြောက်ရမယ်၊ ရဟန္တာ ဆိုယင်တော့ အကုန်လုံး လွတ်မြောက်ရမယ်၊ အဲဒီလို့ လွတ်မြောက်နေတာကိုလဲ ပြန်ဆင်ခြင်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း လွတ်မြောက်နေကြောင်း ထင်ရှားနေရမယ်၊ ကိုယ်တွေ လက်တွေအားဖြင့် ထင်ရှားနေရမယ်၊ စာတွေမဟုတ်ဘူး၊ ဖြစ်တတ်တဲ့ ကိုလေသာ တွေဟာ ရေးတုန်းက တရားအားမထုတ်ခင်က ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ယခု တရားထူးကို ရပြီးတဲ့အခါမှာ အဲဒီ ဖြစ်နေကျ ကိုလေသာ တွေ မဖြစ်လာတော့ဘူး ဆိုတာကို သက်သေခံအဖြစ်နဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ထင်ရှားနေရမယ်၊ ဒါကို ဆိုလိုတယ်။

“စိတ်ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မချွတ်ဂုဏ်ဆယ်ပါး”
“အရိယာဝါသ၊ ဟောဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား”တဲ့။

အရိယာဝါသတရားတွေက စုပါပြီ၊ ပဋိမက ၁၀-နာရီ တရားသိမ်းဘို့ ရည်ရွယ်ထားပေမဲ့ ၁၀-နာရီလဲ မသိမ်းနိုင်ဘူး၊ ယခု ၁၀-နာရီနဲ့ မိနစ် ၂၀-ရောက်သွားပြီ၊ ဒီကနေ့ညာ ဘုန်းကြီးဟောလာတာ ၂-နာရီလောက်ရှိသွားပြီ၊ ကဲ တရားပွဲသိမ်းကြို့ရဲ့၊ ဆောင်ပုဒ်တချို့ကိုဆိုပြီး သိမ်းရမယ်။

တရားအဆုံး နိုင်းချုပ်

ငါးအင်ပယ်လေ၊ ဂုဏ်ခြားက်ထွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး-ဆို။
လေးရပ်မိုကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာ သီးသန့်များ-ဆို။
ရှာမြို့းကင်းစင်၊ ကြံကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ငြိမ်းစေသား-ဆို။
စိတ်ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မချွတ်ဂုဏ်ဆယ်ပါး-ဆို။
အရိယာဝါသ၊ ဟောဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား-ဆို။
ရူမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြို့ဟိုသိတာက အနိစ္စနှပသုနာဉာဏ်။
အနိစ္စမြင်လျင် ဒုက္ခထင်သည်။
ဒုက္ခထင်တော့ အနတ္ထ မြင်သည်။
အနတ္ထမြင်၊ နိုဗ္ဗာန်ခွင့်၊ ပြေးဝင်ဆိုက်ရောက်သည်။
နိုဗ္ဗာန် မြင်က၊ အပါယ်မှာ မှုချ လွတ်မြောက်သည်။

နိုဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်လျင် အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်ပြီး အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်သွားပါတယ်၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အဲဒီ သောတာပန်အဖြစ်ကို ရောက်သည်တိုင်အောင် “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား” ဆုံးတဲ့ဆောင်ပုဒ်အရ အားထုတ်သွားကြဘို့ လိုပါတယ်၊ ထိုထက် တတ်နိုင်သေးယင်လဲ အရဟတ္ထမင် ဖိုလ်အထိ ရောက်အောင် အားထုတ်သွားကြဘို့ပါဘဲ။

ဤအရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို ရိုသေစွာ ကြားနာရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ် စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာန်ဘော် ကြောင့် ယခုတရားနာပရီသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မှုသည့်အတိုင်း ၁၀-ပါး သော အရိယာဝါသတရားတို့ကို ထိုက်သည့်အားလျှပ်စွာ ပါးများအားထုတ်နိုင်ကြ၍ အရိယာတို့၏ စံနေရာတည်းဟူသော အရိယာဝါသနေအိမ်ကြီးတွေကို ကိုယ်စီးကိုယ်င့် တည်ဆောက်ကြ၍၊ ထိုအရိယာတို့၏ စံနေရာအိမ်ကြီးတွေနှင့် ခန့်ခန့်သား ညား တင့်တင့်တယ်တယ် လုလုပြီ့ခြုံ နေနိုင်ကြ၍၊ အပါယ်လေးပါး အစရိုသော သံသရာဝင့်ဆင်းရဲ ဘေးရန်အန္တရာယ် ဟူသမျှ မှ လွတ်မြောက်ကြလျက် ဆင်းခဲပ်သိမ်း ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိုဗ္ဗာန် ချမ်းသာမြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မောက်ပြု နိုင်ကြပါ စေကုန်သတည်း။

သာဓု..... သာဓု..... သာဓု။

အရိယာဝါသတရားတော်ကြီး ပြီး၏။

နေဂံနတ်

အုမ္ပတ်(၁) ရှင်းလင်းချက်

ဤအရိယာဝါသစာအပ် စာမျက်နှာ ၇၄-၌ “ငါးပါးသီလ မလုံလျင် သောတာပန်မဟုတ်ဟု တထစ်ခုမှတ်ရန်” ဟောပြခဲ့၏။ ထိုဟောပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အနည်းငယ် ထပ်မံရင်းလင်းပြီးမည်။ ဤသို့ ထပ်မံရင်းလင်း ပြခြင်းမှာလည်း အလွန်သုတေသနလုပ်သော သူတို့အား သုတမယဉ်ကဲ ပျိုးစေရန်အတွက်သာဖြစ်သည်။ ရေးသို့ဟောခဲ့သော စကားကို ခိုင်မြှော်ရန် အတွက်ကားမဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော... မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော် ကာလမှစ၍ သာသနနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ကျော် ယခုအထိ (အဆိုပါ ဆောင်းပါးရှင်စာရေးဆရာဂြီးမှတ်ပါး) ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပညာရှင်မှန်သမျှတို့သည် သောတာပန်မှာ ငါးပါးသီလ စင်ကြယ်လုံခြုံကြောင်း တည်တည်းပင် ယုဆမှတ်သား ပြောကြားလျက် ရှိကြသည့်ပြင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော ပါဋ္ဌာပညာရှိတို့သည်လည်း ထိုအတိုင်းပင် အသိအမှတ်ပြုလျက် ရှိကြသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

အမှန်အားဖြင့်မှုကား ထိုစာရေးဆရာတို့ တိုးသာလျှင် ကျမ်းကန်အထောက်အထား မရှိပါဘဲ သူများထက် ထူးကြံး
သူ့စိတ်ထဲထင်ရာမြင်ရာတွေကို စိတ်ကူးကြံးဆပြီး အတွေနောမတိမျှဖြင့် ရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ထိုသို့
သော ရေးသားချက်ကိုပင် သုတနည်းသူတို့က ဟုတ်လှပြီထင်ရာ မှတ်သားပြောဆိုခြင်း၊ အလားတဲ့ ရေးသားဖော်ပြခြင်းများကို
ပြကြမည်ဆိုလျှင် ပုဒ္ဓသာသနာတော်၏ ဂုဏ်ကြက်သရေကို ထိခိုက်ခြင်း၊ သောတာပန် အရက်သမား သောတာပန် ဒုသိလစ
သည်တို့ မကြားကောင်း အနာသာပေါ်ထွက်လာခြင်း စသည်ဖြင့် သာသနာတော်၏ အကျိုးမဲ့၊ လူများစွာတို့၏ အကျိုးမဲ့ဖြစ်
ဖွယ်ရာရှိသောကြောင့် လျှစ်လျှော့မထားသင့်သောအရာဖြစ်၍ အချိန်အပါအားလုံးဖွံ့ဖြိုး ဉာဏ်အနေဖြင့်အလိုက်သာ
တရားထဲ၌ ထည့်သွင်း၍ ဖော်ပြခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုဉ်ဝါဒတရားအစဉ်ထဲ၌ သာကပါမြိုက် အကျယ်ပြရန် မသင့်သောကြောင့် ထိုစဉ်အခါက ပြည့်စုစွာမဖြောရပေ၊ ယခုမှုကား သုတနည်းသုတိအတွက် ဖော်ပြသင့်သေးသည်ဟု သဘောရသောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ ပါမြိုအနွေကထာ အချိုက် နောက်ဆက်တဲ့ အနေဖြင့် ဖော်ပြလိုက်ရပေသည်။

အုပ္ပါန ပိုမိုတော် ပဋိမအုပ် စာမျက်နှာ နံပါတ် ၂၃၃-၂၄၄-သီက္ခာသုတေသန သောတာပန်နှင့် သကဒါဂါမဲ ပရှိလှိုင် တို့ကို “သီလေသု ပရိမှုရကာရီ-သီလတို့၏ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေးရှိသူ” ဟူ၍၏၊ သမဂ္ဂသို့ မတွေသောကာရီ-ပညာ မတွေသောကာရီ-သမဂ္ဂနှင့် ပညာ၏ တစိတ်တဒေသ ပမာဏအားဖြင့် ပြုကျင့်လေးရှိသူ” ဟူ၍၏၊ ဟောတော်မှု၏၊ အနာဂတ် ကိုမှ “သီလေသု ပရိမှုရကာရီ-သမဂ္ဂသို့ ပရိမှုရကာရီ-သီလနှင့် အပြည့်စုံ ပြုကျင့်လေးရှိသူ” ဟူ၍၏၊ “ပညာ မတွေသောကာရီ-ပညာ၏ တစိတ်တဒေသ ပမာဏအားဖြင့် ပြုကျင့်လေးရှိသူ” ဟူ၍၏၊ ရဟန်ဘက်မှုကား “သီလေသု ပရိမှုရကာရီ-သမဂ္ဂသို့ ပရိမှုရကာရီ-ပညာ ပရိမှုရကာရီ-သီလ သမဂ္ဂ ပညာ သုံးပါးလုံး၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေးရှိသူ” ဟူ၍၏၊ ဟောတော်မှု၏။

အထက်ပါသုတေသနမှူး အနာဂတ်မြန် ရဟန္တာကို “သီလေသု ပရီပူရကာရီ-သီလတို့ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်သူ” ဟု ဟောသကဲ့သို့ သောတာပန်ကိုလည်း သီလေသု ပရီပူရကာရီ- သီလတို့ အပြည့်အစုံကျင့်သူ ဟူ၍ပင် သီလအရာ၏ တန်းတူထား၍ ဟောတော်မှုသည်။ ထိုကြောင့် သောတာပန်မှာ ကာမရရာဇာပါဒစေသာ ကိုလေသာအချို့ မကင်းသေးသော်လည်း သောတာပလွှာများဖြင့် ပြီးသော သဒ္ဓါ ဝိရိယ သတိ စသောကြမ်းတို့အစွမ်းကြောင့် ရဟန်းဖြစ်လျှင် (လောကဝါ) လောကပြုစ် ရှိသော သီက္ခာပုဒ်တို့နှင့် စပ်၍ သီလ အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်သည် လုံခြုံသည် ဟူ၍ငါင်း၊ လူဝေတ်ကြောင် ဖြစ်လျှင်လည်း ငါးပါးသီလ အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်သည် လုံခြုံသည် ဟူ၍ငါင်း မှတ်ရာ၏၊ ထိုသို့မှန်ယူဘဲ “သောတာပန်မှာ ကာမရရာ ဇာပါဒစေသာ ကိုလေသာတွေ မကင်းသေးသောကြောင့် အသက်အဆွဲရာယ စသော အလွန်အရေးကြီးသည့် အကြောင်းများနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် သီလပျက်နိုင်သေးသည်” စသည်ဖြင့် မိမိ၏ ပုဂ္ဂိုလ်စိတ်နှင့် နှိုင်းယဉ်ကြံဆု၍ ပြောဆိုလျှင် ထိုသူသည် ပြော သီက္ခာသုတေသနမှူး စသောမြတ်စွာဘာရာရား၏ စကားတော်ကို ကျူးော်ပယ်ဖျက်ရာ ရောက်၏။

အလျှပ်အားဖြင့် ကြံဆယ့်သိန်မှာ...သောတာပန်မှာ မဂ်ဖြွှဲးသော သုဒ္ဓိတရားသည် အပြည့်အစုံ ခိုင်မြှုပ်
ရှိ၏ ပါတီမောက္ခ သံဝရဟူခေါ်သော သိက္ခာပုဒ်ဆိုင်ရာသီလသည် ထိုသုဒ္ဓိ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြီးစီးပြည့်စုံ၏ တိုတိနှင့် ရှင်းရင်း
ပြောရလျှင်...မြတ်စွာဘုရားကိုယ့်ကြည်လျှင် ဘုရား၏ စကားကို လိုက်နာ၍ သီလပြည့်စုံ၏၊ မယုံလျှင် မလိုက်နာ၍ မပြည့်စုံ
ဥပမာအားဖြင့် လူမှုမာသည် အေးဆရာကိုယ့်လျှင် ထိုဆရာ၏ စကားကိုလိုက်နာ၏ မယုံလျှင် မလိုက်နာသကဲ့သို့ ပင်တည်း။

သောတာပန်သည်ကား မှန့်အစေစွဲပွဲသာဒေန သမန္ဒာ-ဂတော-ဘရားမြဲ ညာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍ မတုန်မလူပဲ ခိုင်မြှား
ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံပေ၏၊ ထိုအတူပင် တရားတော် သံယာတော်တို့၏ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားနှင့်လည်း
ပြည့်စုံပေ၏၊ ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အပြစ်ရှိသည် မပြုကောင်း”ဟု ပည်တ်ဟောကြား တားမြစ်ထားသော အမှုဟူသမျှ
ကို ရှိသေ့စွာရောင်ကြော်၏၊ အသက်ကိုစွန်း၍သော်လည်း စောင့်စည်း၏၊ ထိုပြင် မဂ်ဖြင့်ပြီးသော စိတ်ယနှင့်လည်း ပြည့်စုံသော
ကြောင့် အချောင်ခို၍ မတရားသဖြင့် ပစ္စည်းရှာခြင်းများကို မပြု၊ လုံးလဝီရိရိယဖြင့် အပန်းခံ၍ မှန်ကန်တရားသော သမ္မာအာဒို့
ဖြင့် ပစ္စည်းရှာ၏၊ ထိုပြင် ရှေး၌ ပြောခဲ့သည်အတိုင်း မဂ်ဖြင့်ပြီးသော သတိဖြင့်လည်း အမှတ်ရနေသောကြောင့် မထိန်းနိုင်
မသိမ်းနိုင်လောက်အောင် ပြင်းထန်သော အပါယ ကမနိယ လောဘ စသည် မဖြစ်နိုင်၊ ဤသဒ္ဓါဝိရိယ သတိစသော ကူးနှေ့တို့
၏ အစွမ်းကြောင့် သောတာပန်မှာ သီလ အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်သည် လုံခြုံသည်-ဟူ၍သာလျှင် ကြံးဆ မှတ်ယူသန့်ပေသည်။

အောက်ပါမှာ ၌ အနက်ကို တိုက်ရိုက်ပြသော အင့်ကထာ စကား ဖြစ်သည်။

သနေပါ ဘဝန္တရဂတ် အရိယသာဝက် အတွေနော အရိယသာဝကဘာဝ အဇာနန္တမြို့ ကောစိ ဒံ ဝဒေယျ “ကျွမ်း ကွန်ကိ ပိုလှိုက် ဇီဝတာ ငောရောပတွာ သကလစက္ခတိုင်ကြေ စက္ခတိတိရှုံး ပဋိပဇ္ဈာဟီ”တိ၊ နေဝ သောတ် ဇီဝတာ ငောရောပယျ အထာပ် နဲ့ ဒံ ဝဒေယျ။ “သမ ကျွမ်း နယ်တေသာသီ၊ သီသံ တေ ဆိန္တသာမှ”-တိ၊ သီသံမေဝသီ ဆိန္တယျ။ နဲ့ စ သေ တံယ်တေသာသီ (ဥပရိပဇ္ဈာသ အငွကထာ-ဂျာ၊ အဂုံတ္ထရ အငွကထာ ၁-၃၅၃၊ သမ္မာဟ ဝိနောဒီ အငွကထာ-၄၀၆)။

ဘဝတပါးသို့ ရောက်နေ၍ မိမိအရိယာဖြစ်ကြောင်းကိုပင် မသိသော သောတာပန် အရိယာတပည့်ကို (ပြောဆိုခွင့်ရှိသူ) တစ်ဦးတယောက်က “ဤ ပိုးစ ပရွတ်ဆီတ်ကို သတ်ပြီးလျှင် စကြာဝလွှာတတိုက်လုံးညွှန် စကြာဝတေးမင်း အဖြစ်ကို ပြုလေ့” ဟု အကယ်၍ ဆိုပြားအံ့၊ ထိုသောတာပန် အရိယာ တပည့်သည့် ထိုပိုးစ ပရွတ်ဆီတ်ကို မသတ်နိုင်ရာသည့်သာလျှင်တည်း၊ တနည်းအားဖြင့်လည်း “ဤအကောင်ကိုမသတ်လျှင် သင်၏ဦးခေါင်းဖြင့် ဖြတ်ကုန်အံ့” ဟု ဤသို့မှုလည်း ထိုသောတာပန် အရိယာ တပည့်ကို ဆိုကုန်ပြားအံ့၊ ထိုသောတာပန်၏ ဦးခေါင်းကိုသာလျှင် ဖြတ်ရလေကုန်ရာ၏ ထိုသောတာပန်သည်ကား ထိုအကောင်ကို မသတ်လေရာ။ (မြန်မာပြန်)။

အထက်ပါ အဋ္ဌကထာသည် ပြဆိုခဲ့သော သီလေသူ ပရီယုရကာရီ စသော ပါမိတော်နှင့်အညီ သိလွယ်စေရန် ပုံပမာဆောင်ရွက် ပြဆိုသော စကားဖြစ်သည်။

အောက်ပါမှာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ မိမိတို့၏ အခြေအနေနှင့် တိုက်ဆိုင် ချိန်ထိုးကည့်ရန် မြတ်စွာဘူးရား ဟောတော်မှသော ဓမ္မာဒါသသုတေ (ကြေားမံတရား) ဖြစ်သည်။

(က) လူမာနှင့် အရိယသာဝကော ပုံဖွေ အပေစ္စပွဲသာဒေဇါန် သမန္တာဂတော ဟောတိ လူတိပိသော ဘက် အရဟံသာဝါ။

(e) ඔහු පෙන්වයායේද වාම්පූගලෝ ගොත් වුග්‍රාමෝ තැබුණු මෙහෙයුවයි।

(က) သံပေါ် အဝေါ့ပွဲသာဒေန သမန္တာဂတော ပောတိ သုပ္ပါးပန္တာ ဘဝတော သာဝက သံပေါ်။ အနတ်ရုံ ပုသက္ကလား လောကသာတိ။

အယံ ခေါ်သော အာနှစ် ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရီယာယော၊ ယေန သမန္တာကတော့ အရိယသာဝကော အာကခံမာနော အတ္ထနာဝ အတ္ထာနဲ့ ဗုံကရေယျ “ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရွှောနိရယောနှိ ခီဏပေတိဝိသယော ခီဏပါယ ဒုဂုတိပိနိပါတော့၊ သောတာပန္တာ-ဟမသိ အပိနိပါတစမ္မာ နိယတော့ သမ္မာမိပရာယကော”ဟိ။ (သတ်မဟာဝါပါဋိ-ကဝ၊ မဟာဝရ သံယတ် ပါဋိ-၃၁၁)။

(က) အနုတ် ပြုသာသနတော်၏ အရိယာတပည့်သည် “ထိမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မှထိက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မှု၏ ။။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မှုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘကါ၏ မည်တော်မှု၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ မတုန်မလုပ် ကြည့်ညိုခြင်းနင် ပြည့်စုံ၏ ။

(ခ) ”တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်းပါ။ (အရိယာ) ပညာရှိ တို့သာ ကိုယ်စိကိုယ်င သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း” ဟု တရားတော်၏ မတုန်မလူပဲ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(ဂ) “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံပါယာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏။ ပါ။ သတ္တုဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏” ဟု သံပါယာတော်၏ မတုန်မလူပဲ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(ဃ) မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သောဗုပါ။ သမခိုက် ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဤသည်ပင် ကြေးမံတရားတည်း၊ ယင်းကြေးမံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုပါမှ “ငါမှာ ငရဲပုံသန္တာ ကုန်ပြီ၊ တိရှိတွေ့န်ပုံသန္တာ ကုန်ပြီ၊ ပြိုတွေ့ပုံသန္တာ ကုန်ပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ဖွယ် ကုန်ပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်၏။ အပါယ်ဘုံသို့ ပျက်စီး၍ မကျိုးနှင့်ပြီ၊ ကတိုဘက် ကိုန်းသေမြှုပြီ၊ အထက်မဂ် ဘက် သုံးပါးလျှင် နောက်ဆုံးသော ရောက်ရာရှိ၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ပြောကြားနိုင် ပေ၏။ (မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ ဓမ္မာဒါသသုတေသန (ကြေးမံတရား)မှ(ဃ) အပိုဒ်သည် ဤမြှို့ထုတ်ပြလိုဂင်းဖြစ်၏။ ထိုအပိုဒ်ကို အဋ္ဌကထာတို့ အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ပြထား၏။

အရိယာကဏ္ဍာဟိုဟို အရိယာနဲ့ ကဏ္ဍာဟို ပိုယောဟို မနာပေဟို။ ပုံ ဟို သီလနို ဘဝန္တရာဂတာပိ အရိယာ နော့ပေ၏။ စံ တေသံ ပိုယာနဲ့။ တာနဲ့ သန္တာယောတံ ရှုတဲ့၊ အခလျှောပိတိအာဒီ သဒီသဝသန ရှုတဲ့။ မှခဝန္တာယူး ဆိုနဲ့သော ပါတိ ခလျှောတံ ရှုတဲ့တို့၊ မလျှောဘိန္တာ ဆိုဒုံးတို့၊ ကေသွံး ပဒေသေ ပိုသဘာဂဝန္တာဂါရိ သုလလာတို့၊ နာနားနံ့နှုန်းတို့တွေ့ ကမ္မာသာတို့၊ စေမော ပင့်ပါင့်ယာ အာဒီမှု့ ဝါ အဇွဲ ဝါ ဘိန္တတွာ သီလံ ခလျှောမှာမလျှောဘိန္တး ဆိုဒုံး ယတ္တ ကထ္တစ် ဒီးနှဲ့ ဝါ တိန္တး ဝါ ပင့်ပါင့်ယာ ဘိန္တး သုလလံ၊ ဇကန္တရုံး ဘိန္တး ကမ္မာသာတို့။ တေသံ ဒေါသာနဲ့ အဘာဝနဲ့ အခလျှောဒီတာ ဝေဒီတဗ္ဗာဗုပါ။ သမခိုက်သံဝိုင်းနှုန်းကောဟိုတို့ အပွန်သမခိုက် အပွန်သမခိုက် ဝါ သံဝိုင်းတုံး သမထွောဟို။ (သံယုတ်ပဋ္ဌကထာ ၃-၃၀၈-စသည်။)

အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော ဟူရှု၏ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ် ချစ်အပ် မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော (ဟု ဆိုလို၏)။ မှန်ပေ၏။ ငါးပါးသီလတို့ကို အရိယာတို့သည် ဘဝတပါးသို့ ရောက်နောက်သော်လည်း မပျက်စေကုန်၊ ဤသို့လျှင် ထိုအရိယာတို့သည် ချစ်အပ်ပေကုန်၏။ ထိုငါးပါးသီလတို့ကို ရည်၍ ”အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့” ဟူသော ထိုစကားကို ဆိုပေသည်။ မကျိုးကုန် စသည်ကို တူသည်၏။ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်ပေသည်။ တူပုံးကုန် စွမ်းရေး၏။ တစိတ်တိုင်း ကျိုးပဲ့သောခွက်ကို ကျိုးပဲ့သည်ဟူ၍၏။ အလယ်၍ပေါက်သောခွက်ကို ပေါက်သည်ဟူ၍၏။ တနေရာ၏။ အဆင်း အမျိုးကွဲသော နွားမကို ကြောင်ကျားသည် ဟူ၍၏။ အမျိုးမျိုးသော အပြောက်အကွက်ရှိသော နွားမကို ပြောက်သည်ဟူ၍၏။ ပြောဆိုရသကဲ့သို့ ထိုအတူပင် သီက္ခာပုဒ်အစဉ်အားဖြင့် အစဉ်ဖြစ်စေ၊ အဆုံးဖြုံးဖြစ်စေ တရာ့ချုပ်သောသီလသည် ကျိုးသည်မည်၏။ အလယ်၍ သီက္ခာပုဒ်တရာ့ပျက်လျှင် ပြောက်သည်မည်၏။ ထိုသို့သော အပြစ်များ မရှိသဖြင့် မကျိုးသည်အဖြစ် စသည်ကို သီအပ်၏။။ သမခိုက် ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော ဟူရှု၏ စုံမှု့ မင်းဖို့လဲ အပွန်သမခိုက်သံဝိုင်းတုံး ဥပစာ သမခိုက်သော်၏။ ဖြစ်စေခြင်းငါး စွမ်းနိုင်ကုန်သော (ဟု ဆိုလို၏)။ (မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ ပိုင်းအဋ္ဌကထာတို့ဖြင့် သောတာပန် အရိယာမှာ ငါးပါးသီလထဲက သီက္ခာပုဒ် တရာ့ချုပ် မပျက်ဘဲ ပြည့်စုံစင်ကြယ်ကြောင်း၊ ယခုဘဝတို့သာ မဟုတ်၊ နောင်ဘဝတို့၏လည်း မပျက်ပဲ ပြည့်စုံစင်ကြယ်ကြောင်း ထင်ရှား ပြ၏။ ထို့ပြင် သမခိုက်သံဝိုင်းနှုန်းကောဟို-သမခိုက် ဖြစ်စေတတ်ကုန်သောဟူသော ဂုဏ်ပုဒ်ဖြင့် သီလစုံကြယ်မှ သမခိုက်အစစ်ဖြစ်နိုင်သည်ကို လည်း ပြ၏။

အောက်ပါ အရှို့တွေ့ရသံယုတ်ပိုင်းတို့မှု့ကား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကြုံရှောင်သော သီက္ခာပုဒ်ငါးပါးကို အသီးအသီး ထင်ရှား ပြတော်မှု့၏။

ယတော ခေါ် ဂဟာပတိ အရိယာသာသကသု ပုံသွောယာနဲ့ ဝေရာနဲ့ ရုပသန္တာနဲ့ ဟောနှိုး စတုဟို စ သောတာပတ္တိ ယင်းဟို သမန္တာကတော ဟောတို့။ သော အာကခံမာနော အတ္တာနဲ့ အတ္တာနဲ့ ပျောကရေယျ “ခိုက်နံရယာမှု့ ခိုက်တိရှိသွားနဲ့ ယောနဲ့ ခိုက်ပေါ်တို့ဝိုင်းပါတော သောတာပန္တာ ဟမသုံး အဝိနိပါတ်မော နံယတော သမမှုံးပိရာ ယကော” တို့။

ကတမာနိ ပဋိ ဘယာနိ ဝေရာနိ ရူပသန္တာနိ ဟောနှီး၊ ယံ ဂဟပတိ ပါကာတိပါတပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မကမ္မာ ဘယံ ဝေရုံ ပသဝတိ၊ သမ္မရာရာယိ ကမ္မာ ဘယံ ဝေရုံ ပသဝတိ၊ စေတသိကမ္မာ ဒုက္ခ ဒိဋ္ဌဓမ္မကမ္မာ ဘယံ ဝေရုံ ပသဝတိ၊ ပါကာတိပါတာ ပဋိဓရတသု စံ တံ ဘယံ ဝေရုံ ရူပသန္တာနိ ဟောတိ။

ယံ ဂဟပတိ အဒိန္ဒာဒါယိ။ပါ။ကာမေသုမိဇ္ဈာဇာရှိ။ပါ။ မှသာဝါဒီ။ပါ။ သူရာမေရယ မဇ္ဈာမာဒွာယိ သူရာမေရယ မဇ္ဈာမာဒွာန်ပစ္စယော ဒိဋ္ဌဓမ္မကမ္မာ ဘယံ ဝေရုံ ပသဝတိ။ပါ။ သူရာမေရယ မဇ္ဈာမာဒွာနာ ပဋိဓရတသု စံ တံ ဘယံ ဝေရုံ ရူပသန္တာနိ ဟောတိ။ ကူမာနိ ပဋိ ဘယာနိ ဝေရာနိ ရူပသန္တာနိ ဟောနှီး။

ကတမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂီ္ဗာ သမန္တာဂတော ဟောတိ၊ ကုစ ဂဟပတိ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓ အဝေစွဲပွဲသာဒေန သမန္တာဂတော ဟောတိ။ပါ။ ဓမ္မာ။ပါ။ သံပေါ အဝေစွဲပွဲသာဒေန သမန္တာဂတော ဟောတိ။ပါ။ အရိယကန္တာဟိ သီလေဟိ သမန္တာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍာဟိ အစွဲဒွဲဟိ အသုဇလေဟိ အကမ္မာ သေဟိ။ပါ။ သမခိုသံဝါ့နံကောဟိ။

ယတော ခေါ ဂဟပတိ အရိယသာဝကော ကူမာနိ ပဋိ ဘယာနိ ဝေရာနိ ရူပသန္တာနိ ဟောနှီး၊ ကူမေဟိ စ စတူဟိ သောတာပတ္တိယင်္ဂီ္ဗာ သမန္တာဂတော ဟောတိ။ သော အာကခံမာနာ အတ္ထာနာဝ အတ္ထာနံ ဗျာကရေယျ “ခီကနံရယောမို့။ပါ။ သောတာပန္နာဟမသွို့။ပါ။ သမ္မာခံပရာယကော”တိ။

(အင်္တာရပါ့ တတိယအုပ် ၂၀၅၊ သံယုတ် ပဋိမ ၂၉၇)

(အနာထပိက်) သူကြွယ် အကြင်အခါ၌ အရိယာတပည့်အား ဘေးရန်ငါးမျိုးတို့သည် ဌ်မ်းအေးကုန်၏ သောတာပန် အကိုလေးမျိုးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအခါ ထိုအရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါမှာ ငရဲပဋိသန္တာကုန်ပြီ၊ တိရှိတ္ထာန် ပဋိသန္တာကုန်ပြီ၊ ပြောကြားပဋိသန္တာကုန်ပြီ၊ အပါယ်ခုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျေရောက်ဖွံ့ဖြိုးကုန်ပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်၏၊ အပါယ်ဘုံသို့ ပျက်စီး၍ မကျနိုင်ပြီ၊ ဂတိဘာ၏ ကိန်းသေမြဲပြီ၊ အထက်မင်ဘာ၏ သုံးပါးလျှင် နောက်ဆုံး သတ်ရောက်ရာရှိ၏”ဟု မိမိကိုယ်တိုင် မိမိအကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ပြောကြားနိုင်ပေ၏။

အဘယ်ဘေးရန်မျိုးတို့ ဌ်မ်းကုန်သန္တာည်းဟူမှ သူကြွယ် သူအသက် သတ်သူသည် သူအသက် သတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်မောက်ဘေးရန်လည်းပါး၏၊ တမလွှန် ဘေးရန်လည်းပါး၏၊ စိတ်ဆင်းရောင်းကိုလည်း ခံစားရ၏၊ သတ်ခြင်းမှ ရောင်ကြော်သူသည် မျက်မောက်ဘေးရန်လည်း မပါး၊ တမလွှန်ဘေးရန်လည်း မပါး၊ စိတ်ဆင်းရောင်းကိုလည်း နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၊ သူအသက် သတ်ခြင်းမှ ရောင်ကြော်သူအား ဤသို့လျှင် ထိုဘေးရန်သည် ဌ်မ်းအေး၏။

သူကြွယ်သူ့ဥစ္စာကို လုယက်ခိုးယူသူသည်။ပါ။ကာမဂ္ဂ၏တို့၌ မှားယွင်းစွာပြုကျင့်သူသည်။ပါ။ လိမ်လည်ပြောသူ သည်။ပါ။ သေရည်အရက် သောက်စားသူသည် သေရည်အရက် သောက်စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်မောက်ဘေးရန်လည်းပါး၏။ပါ။ သေရည်အရက် သောက်စားခြင်းမှ ရောင်ကြော်သူအား ဤသို့လျှင် ထိုဘေးရန်သည် ဌ်မ်းအေး၏။

အဘယ်သောတာပန် အကိုလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်းဟူမှ-သူကြွယ် ဤသာသနတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားနိုင်သေား။ပါ။ သမခိုသံဝါ့နံကော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

သူကြွယ်အကြင်အခါ၌ အရိယာတပည့်အား ဤဘေးရန်ငါးမျိုးတို့သည် ဌ်မ်းအေးကုန်၏၊ ဤသောတာပန် အကိုလေးမျိုးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအခါ၌ အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါမှာ ငရဲပဏိသန္တာကုန်ပြီ။ပါ။ ငါသည် သောတာပန် ဖြစ်၏။ပါ။ အထက်မင်ဘာ၏ သုံးပါးလျှင် နောက်ဆုံး သက်ရောက်ရာရှိ၏”ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ဆုံးဖြတ် ပြောကြားနိုင်ပေ၏။ (မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ ပါ၌၌ ဘေးရန်ဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထား၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ပြထား၏။

ဤမျှသော ပါ၌ အန္တကထာစကားတိဖြင့် သောတာပန် အရိယာအစစ်မှာ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ငါးပါးသီလမပုဂ္ဂကြောင်း ငါးပါးသီလ လုံးစစ်ကြယ် လုံခြုံကြောင်း ယုံကြည့်ဆုံးဖြတ်နိုင်ပြီ ထိုကြောင့်ပင် ဤသို့သော ပါ၌အန္တကထာတိုကို ထောက်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်း ရှင်လူ ဟုသမ္မတို့သည် “သောတာပန်မှာ ငါးပါးသီလ လုံခြုံစင်ကြယ်သည်” ငါးပါးသီလမှ မလုပ် သောတာပန်ဟု အမည်ခံလျှင် ထိုသောတာပန်မှာ ဘုရားဟော ပါ၌၊ ထို၏အဖွင့်၊ အန္တကထာစသော ကျမ်းကန်တို့နှင့် ညီသော သောတာပန် အစစ်မဟုတ်၊ အတုအပ သောတာပန် ဖြစ်သည်” ဟု၍သာ တထစ်ခု မှတ်ယူထားကြပေသည်။

ଶ୍ରୀମତୀ (୧) କୁଣ୍ଡଳାପୁରୀ ପ୍ରିସ୍ଟିଲ୍

ଓଡ଼ିଆ (ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦରେ କାହିଁଏବଂ କାହିଁଏବଂ)

အမှတ် (၂) ရှင်းလင်းချက်ပြီး၏။

အမှတ်(၁) ရှင်းလင်းချက်

စာမျက်နှာ ၂၅-၂၆ “သူလိုရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်” ဟူသော စာပိုဒ်တွင် သူ-ဟူသော နာမ်စားဖြင့် ဝါယောဓာတ်ကိုဆိုသည်၊ လိုရာဘက်-ဟူသောစကားသည် တင်စား၍ဆိုသော စကားဖြစ်သည်၊ အဘိန့်ဟာရပစ္စာ-ပဋိနာနပ်မှ အဘိန့်ဟာရ-ရေးရှုဆောင်သည်-ဟူရှု ဟူသော စကားသည် သုတနည်း သူများ နားမလည်နိုင်သော အသိခက်သော စကားဖြစ်သည်၊ ငှံးဖြင့် ဦးတမ်းခြင်း၊ ဦးတည်ခြင်း အနက်ကို ပြေ၏၊ ထိုဦးတမ်းခြင်း၊ ဦးတည်ခြင်းအနက်ကိုလည်း သုတနည်းသူတို့မှာ နားလည်ရန်မလွယ်လှသေး၊ ထို့ကြောင့် ရေးရှု၊ ဦးတမ်း၊ ဦးတည်ဟူသော ထိုပုဒ်တို့၏အစား “သူလိုရာ ဘက်” ဟု ဆိုထားသည်၊ ဝါယောဓာတ်ဆောင်သွား လိုရာဘက် ရေးရှု ဦးတည်မိမိရာဘက်-ဟု ဆို၏၊ ထို့သို့ဆိုရှု ဝါယောဓာတ်မှာ အလိုဟူ၍ မရှိပြားသော်လည်း မြန်မာတို့၏ ပြောရှိးဆိုစဉ်အားဖြင့် “မိုးသည် သူရွာလိုရာ ရွာ၏၊ လေသည် သူတိုက်လိုရာ တိုက်၏” ဟူသော ဥပမာ စကားတိုကဲသို့ ကြော်လည်း “သူလိုရာဘက်” ဟု တင်စား၍ ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိပ်င အဘန္ဒဟာရ-ရှေးရှေဆောင်ခြင်း-ဟူသည်မှာလည်း ဤအရ၌ “ပုရတော အဘန္ဒဟာရော ကမနန္တ ဂုစ္တိ” ဟူသော သတိပွဲနယ်တဲ့အဖွင့် အဋ္ဌကထားဖွဲ့သို့ ရွှေသွားခြင်းမျှကိုသာ ဆိုလိုသည်မဟုတ်ပေ၊ ဘူတာသယ်ဗုဒ္ဓသောန္တရွှေ့ပုဂ္ဂိုလ်
ဟေတုဘာပါ-ဟူသော မဟာနိုကာနှင့်အညီ ဘူတရုပ်အပါင်း၏ အရပ်အပါး၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော (ဝါယော၏) တွေန်းဆောင်မှုကိုသာ ဆိုလိုပေသည်၊ ထိုကြောင့် တွေန်းလျက်-ဟူသော ဝိသေသန ပုဒ်ပါ ထည့်၍ “တွေန်းလျက်ဆောင်သည်” ဟု ဆိုထားသည်။

အထူးမှတ်ရန်မှာ ဝါယောဓာတ်သည် ကမ္မဒ စီတွေ့ပေါ်အောဟာရအေးဖြင့် ၄-မျိုးရှိရာတွင် စီတွေ့ပေါ်ယော လိုရာ ဘက် ရေးရှု ဦးတမ်းမိရာဘက်သည် ငါးကို ဖြစ်စေသော နေကစိတ်၏ အလိုရှိရာဘက်ပင် ဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် ကျွေးခြင်း ဆန်ခြင်းစသော စီတွေ့ပေါ်၏ ပစ္စာပဋ္ဌာန်ကို ပြောသောအခါစိတ်၏ အလိုရှိရာဘက်သို့ ဆောင်သွားပုံဖြင့် ရှင်းလင်းပြောလျှင် သိလွယ်၏၊ ဝိပသုနာအရာ၌ ထိုဝါယော ၄-မျိုးတို့တွင် ကျွေးခြင်း ဆန်ခြင်း လူပုဂ္ဂားခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်အမှုအရာ စီတွေ့ပေါ်ယောရုပ်ကို အမှုးဆုံးရှုမှတ်ရ၏၊ ထိုကြောင့် ထိုစီတွေ့ပေါ်ယော၏ ပစ္စာပဏ္ဍာန်ကို ရှင်းပြလိုက်လျှင် ဖောင်းမှ ပိန်မှုစသော အခြားဝါယောရုပ်တို့၏ (အတွင်းဘက် အပြင်ဘက်စသော လိုရာဘက်-ရေးရှု ဦးတမ်းမိရာဘက်သို့ ဆောင်သွားခြင်းဟူသော) ပစ္စာပဏ္ဍာန်ကိုလည်း ထင်ရှားသိနိုင်တော့သည်သာတည်း၊ သို့ဖြစ်၍ ထိုစာပိုဒ်၏ အမို့ယ်ကို ရှင်းပြရာတွင်စိတ်နှင့် စီတွေ့ပေါ်ယောကို ပစ္စာပဏ္ဍာန် ရှင်းပြခဲ့ပေသည်။

ဤအရာ၌ ရုပ်၏ ပစ္စာပဏ္ဍာန်ကို ဝိပသုနာ မရှုကောင်းဟူ၍င်း၊ ဝါယော၏ ပစ္စာပဏ္ဍာန်ကို အကျိုးဆက် ဖလပစ္စာပဏ္ဍာန် ဟူ၍င်း၊ ပညတ်ဟူ၍င်း ဝိတန္ထာဝါပိုလိုတစ်က ပြောဆိုနေသော မိစ္စဝါဒကိုလည်း ရှင်းလင်း ပြသင့်သောကြောင့် ငါးကိုလည်း အကျိုးချုပ် ရှင်းလင်းပြုးအံ့။

ပစ္စာပဏ္ဍာန် ပဒ္ဒာန် တို့ဖြင့်လည်း ရှုခေါ်၏

လက္ခဏရသီဝင်သေန ပရိုဂ္ဂဟောတဗ္ဗာ - လက္ခဏာ ရသစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ် ကုန်၏-ဟူ သော ဝိသုဒ္ဓမာ (J-JJJ) ၏ အဖွင့် မဟာဋီကာ၌ ပရိုဂ္ဂဟဝိပန် ခန့်နိုင်ခြေသေ ဂုဏ္ဍာ ဝေါတီ အမို့ယ်ကော-ဟု မိန့်ဆိုတော် မူ၏။

လက္ခဏာ ရသ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းပုံ အစီရင်ကို ဝိသုဒ္ဓမာ ခန့်နိုင်ခြေသွား ပြခဲ့ပြီ၊ အပြည့်အစုံ အကျိုးကို သိလိုလျှင် ထိုခန့်နိုင်ခြေသွား ပြန်ကြည့်ပါဟု ဆိုလို၏။

ခန့်နိုင်ခြေသွား ကြည့်လျှင် စေတသိက် နာမ်တရား သိမ်းဆည်းပုံ အစီအရင်ကို-

ဖူသတိတီ ဖသော၊ သွာယံ ဖူသနလက္ခဏော၊ သယ်ဇူနရသော၊ သန္တိပါတပစ္စာပဏ္ဍာနော၊ အာပါတ ဂတိသယပဒ္ဒာနော-

ဤသိစသည်ဖြင့်-

(၁) လက္ခဏ (၂) ရသ (၃) ပစ္စာပဏ္ဍာန် (၄) ပဒ္ဒာန် တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းပုံ ရှုပုံ အစီအရင်ကို အပြည့်အစုံ ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

စိတ်ဝိုက် သိမ်းဆည်းပုံ အစီအရင်ကိုလည်း စက္ခတိုက်စာတ်စသည်ဖြင့် ၇-မျိုးခွဲ၍ အသီးအသီး လက္ခဏ ရသ ပစ္စာပဏ္ဍာန် ပဒ္ဒာန် ၄-မျိုးလုံးဖြင့် အပြည့်အစုံ ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

ရူပက္ခန်း ရုပ်တရား သိမ်းဆည်းပုံ အစီအရင်ကိုလည်း စက္ခတိုက်စာတ်စသည်ဖြင့် ၇-မျိုးခွဲ၍ အသီးအသီး လက္ခဏရသာ ပစ္စာပဏ္ဍာန် ပဒ္ဒာန် ၄-မျိုးလုံးဖြင့် အပြည့်အစုံ ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ရူပက္ခန်း ရုပ်တရား သိမ်းဆည်းပုံကိုလည်း မဟာဘုတ် ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးမှစ၍ ထိုအတူပင် လက္ခဏ ရသ ပစ္စာပဏ္ဍာန် ပဒ္ဒာန် ၄-မျိုးလုံးဖြင့် အပြည့်အစုံ ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုတွင် ဓာတ် ၄-ပါးကို ဤသို့ ပြထား၏။

ဘူတရုပံ့ စတုဖို့စံ ပထိုးစာတူ အာပေါ်စာတူ တေဇော်စာတူ ဝါယောဓာတူတို့၊ တာသံ လက္ခဏရသာ ပစ္စာပဏ္ဍာန် စတုဓာတ်ဝေးထွားနှင့် ပြဆိုခဲ့ပြီ။ မပြခဲ့ရသေးသော ပဒ္ဒာန်အားဖြင့်မူကား ထိုဓာတ် ၄-ပါးလုံးတို့ပင် ကြွင်းသောဓာတ် ၃-ပါးလျှင် နီးသောအကြောင်း ပဒ္ဒာန်ရှိကုန်၏။ (မြန်မာပြန်)

ဘူတရုပံ့သည် ပထိုးစာတူ အာပေါ်စာတူ တေဇော်စာတူ ဝါယောဓာတ်ဟူ၍ ၄-ပါးအပြားရှိ၏၊ ငါးတို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စာပဏ္ဍာန်တို့ကို စတုဓာတ်ဝေးထွားနှင့် ပြဆိုခဲ့ပြီ။ မပြခဲ့ရသေးသော ပဒ္ဒာန်အားဖြင့်မူကား ထိုဓာတ် ၄-ပါးလုံးတို့ပင် ကြွင်းသောဓာတ် ၃-ပါးလျှင် နီးသောအကြောင်း ပဒ္ဒာန်ရှိကုန်၏။ (မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဖြင့် စတ် ၄-ပါးကို လက္ခဏာ ရသပစ္စပဋ္ဌနှင့်ဖြင့် ရူရန်အစီအရင်သည် စတုဓာတုဝါ ဝို့ ပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဟူ၍င်း၊ ပဒ္ဒာန်းအားဖြင့်မှုကား မိမိမြှင့်းသော အခြားခာတ် ၃-ပါးဟူသော ပဒ္ဒာန်ဖြင့် ရူရမည် ဟူ၍င်းဆိုလို၏၊ ထို့ကြောင့် စတုဓာတုဝါဝို့ပြခဲ့သော ရူပုံအစီအရင်ကို ကြည့်ရပေလိမ့်မည်၊ ကြည့်သွင် အောက်ပါ အတိုင်း တွေ့ရလိမ့်မည်။

လက္ခဏာဒီတောတိ ပထဝိဓာတု ကို လက္ခဏာ ကို ရသာ ကို ပစ္စပဋ္ဌနာတိ စံ စတသောပါ ဓာတုယာ အာဝဇ္ဇာတာ ပထဝိဓာတု ကက္ခိုဋ္ဌလက္ခဏာ ပတိဋ္ဌာန ရသာ သမျို့စွဲနပစ္စပဋ္ဌာန၊ အာပေါဓာတု ပေါ်ရတာ လက္ခဏာ ဗြိုဟနရသာ သံ့ဟပစ္စပဋ္ဌာန၊ တောော် ဓာတု ဥဏ္ဍာဏလက္ခဏာ ပရိပါစန ရသာ မဒ္ဒဝါနပွဲဒါန ပစ္စပဋ္ဌာန၊ ဝါယောဓာတု ဝိတ္ထမ္မနလက္ခဏာ သမှိုဒကရသာ အဘိနိဟာရပစ္စပဋ္ဌာနတိ စံ လက္ခဏာဒီတော် မနသိကာတ္ထာ။ (စတုဓာတုဝါဝို့အဖွင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁-၃၆၂)။

လက္ခဏာစသည်အားဖြင့်-ဟူရှုံး ပထဝိဓာတုသည် အဘယ်လက္ခဏာရှိသနည်း၊ အဘယ်ရသုရှိသနည်း၊ အဘယ် ပစ္စပဋ္ဌနှင့်ရှိသနည်းဟု ဤသုတေသနတို့ဖြင့် စတ် ၄-ပါးလုံးတို့ကို ဆင်ခြင်ပြီးသွင် ပထဝိဓာတုသည် ခက်မာခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏ တည်ရှုကိစ္စရှိ၏ ခံလင့်ခြင်း ပစ္စပဋ္ဌနှင့်ရှိ၏၊ အာပေါဓာတုသည် ယိုစီးခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ပျိုးစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ပေါင်းစွဲခြင်း ပစ္စပဋ္ဌနှင့်ရှိ၏ တောော်ဓာတုသည် ပူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ ရင်ကျက်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ နူးညံ့ခြင်းကိုပေးခြင်း ပစ္စပဋ္ဌနှင့်ရှိ၏။ ဝါယောဓာတုသည် တော်ကုန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ လူပုံခြင်း လူပုံခြင်း (ဘုန်းခြင်း) ကိစ္စရသုရှိ၏ (ဘူတာရပ် အပေါင်းကို) ရေးရှုဆောင်ခြင်း ပစ္စပဋ္ဌနှင့်ရှိ၏ ဟူ၍ ဤသုတေသန စသည်အားဖြင့် နှစ်ဦးသွင်းအပ်ကုန်၏။ (မြန်မာပြန်)

ယခုထုတ်ပြခဲ့သော မဟာဋ္ဌကာနှင့်တကွ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စကားရပ်တို့ဖြင့် နာမ်တရားတို့ကိုင်း၊ ရုပ်တရားတို့ကိုင်း လက္ခဏာရသတို့ဖြင့် ရူအပ်သကဲ့သို့ပင် ပစ္စပဋ္ဌနှင့်ဖြင့်လည်း ရူအပ်ရှုကောင်းကြောင်း အလွန်ပင် ထင်ရှားလှပေ၏၊ ထိုပြင် ပဒ္ဒာန်ဖြင့် ရှုကောင်းကြောင်းလည်း ထင်ရှားလှပေ၏။

အောက်ပါအဋ္ဌကထာနို့ကာတို့ဖြင့်မှုကား ရပ်ကို ပစ္စပဋ္ဌနှင့်ပဒ္ဒာန်တို့ဖြင့် ရူအပ်ရှုကောင်းကြောင်း သာ၍ပ်ထင်ရှား သေး၏။

ဉာဏ်ရုပိနှင့် ဉာဏ် ရူပုံ ရူပုံ၊ ဇွဲကံ ရူပုံ၊ ဉာဏော ဥပုံ ရူပုံ နထိုတိ ရူပုံန သဘာဝဇ္ဇာဝ ဘူတု ပါဒါယ အေအး အာဒီး ကတွော လက္ခဏာ ရသ ပစ္စပဋ္ဌာန ပဒ္ဒာနဝါသန အနိဝင်သသရုပပရိဂုဟော ဂုဏ္ဍားရွှေ့နှင့် လက္ခဏာ။ (သုတေသနဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ၅၃)။

ဉာဏ်ရုပုံ ဟူသော စကားဖြင့် “ဤသည်ကား ရပ်တည်း၊ ဤမျှလောက်သည်ကား ရပ်တည်း၊ ဤထက်အလွန် ရုပ်သည် မရှိတော့ပြီ” ဟု ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောကိုင်း၊ ဘူတာရပ် ဥပါဒါရပ် အပြားကိုင်း၊ အစပြု၍ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စပဋ္ဌာန် ပဒ္ဒာန်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ အလုံးစုံသော ရပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို ပြဆိုအပ်၏။ (မြန်မာပြန်)

တတ္တ လက္ခဏာ နာမ တသေ တသေ ရူပ ဝိသေသသ အနည်သာဓရကော် သဘာဝေါ။ ရသော တသေဝအတ္တနော် ဖလံ ပတိ ပစ္စယာဘဝေါ။ ပစ္စပဋ္ဌာန် တသေပရမတ္တတော် ဝိဇ္ဇာနတ္တ ယာထာဝတော် ဉာဏ်သု ဂေါ်စရာဘဝေါ။ ပဒ္ဒာန် အသန္တကာရဏံး၊ တော်သပစ္စယာယတ္တရတိတာ ဒသိတာ။ (င်း၏အဖွင့်နှို့ကာ ၅၃)။

ထိုတွင် လက္ခဏာ မည်သည်မှာ ထိုထို (ပထဝိ စသော) ရပ်အထူး၏ (အာပေါ စသော) တပါးသော ရပ်တို့နှင့် မဆက်ဆံသော (ကက္ခိုဋ္ဌာဏ်စသော) သဘောရင်းပေတည်း၊ ရသ မည်သည်မှာ ထိုရပ်၏ မိမိအကျိုးကို စွဲ၍ ကျေးဇူးပြတတ် သည်၏ အဖြစ်ပေတည်း၊ ပစ္စပဋ္ဌာန် မည်သည်မှာ ထိုရပ်၏ ပရမတ္တအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာဘုတ်၏ ကျက်စားရာ အာရုံ၏ အဖြစ်ပေတည်း၊ ပဒ္ဒာန် မည်သည်မှာ နီးစွာသော အကြောင်းပေတည်း၊ င်းဖြင့် ထိုရပ်၏ အကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။ (နှို့ကာ၏ မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ သုတေသနဟာဝါ အဋ္ဌကထာ နှို့ကာတို့ဖြင့် ရုပ်ရုပ်ပြသော ဉာဏ်ရုပုံ ဟူသော ပါ့ဗိုတော်ကို ဖွင့်ပြ၏ ထိုပါ့ဗိုတော်မှာလည်း ဘုရား အလောင်းတော်အား နာမရုပ ပရိဂုဟ ဝိပသုနာ့ဗာ့ဗာ်ဖြင့် ပုံကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပေသည်၊ ဤသု ရုပ်သက်သက်ရုပ်ပုံကို ပြရုပ်ပင် လက္ခဏာ ရသ ပစ္စပဋ္ဌာန် ပဒ္ဒာန် ၄-ပါးလုံးဖြင့် ရုပုံကို တိတိကျကျ ဖွင့်ပြထားသောကြောင့် ရုပ်ကို ပစ္စပဋ္ဌာန်ဖြင့် ရှုကောင်းကြောင်းမှာ အလွန်အလွန်ပင် ထင်ရှားလှပေ၏၊ ထိုအတူပင် ပဒ္ဒာန်ဖြင့် ရှုကောင်းကြောင်းလည်း ထင်ရှားလှပေ၏။

ဤသို့ ရပ်ကို ပစ္စပဋ္ဌာန်ဖြင့် ရှုပုံကို ပါ၏အငွေကထာ ဦးကာတို့၏ အလွန်ထင်ရှားစွာ ပြဆိုထားသောကြောင့် “ရပ်ကို ပစ္စပဋ္ဌာန်ဖြင့် မရှုကောင်း” ဟု ပစ်ပယ်ပြောဆိုသောသူသည် ယခုထုတ်ပြခဲ့သော သုတေသနဘာဝါပါ၏ အငွေကထား ဦးကာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အငွေကထာ မဟာဦးကာတို့ကို ပယ်ဖျက်ရာ ရောက်၏၊ ထိုကြောင့် ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့လည်း ရောက်၏၊ ရပ်နာမ် နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ပဒ္ဇာန်ဖြင့် မရှုကောင်း-ဟု ပစ်ပယ်ပြောဆိုသော သူသည်လည်း အလားတူပင် အဆိုပါ ပါ၏ အငွေကထာ ဦးကာတို့ကို ပယ်ဖျက်ရာလည်း ရောက်၏၊ ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့လည်း ရောက်၏၊ ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ သည်မှာ အမှန်ကို အမှားဖြစ်အောင်, အမှားကို အမှန်ဖြစ်အောင် ဖူးယွင်းစွာ ယဉ်ဆ ပြောဆိုသဖြင့် ပညာရှိတို့၏ စိတ်နှင့်လုံးကို တုန်လှပ်စေတတ်သော ဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ပတ်ပေါ်။

ဝါယော၏ ပစ္စပဋ္ဌာန်လည်း ပရမတ်ပင်

ပစ္စပဋ္ဌာန် တသေ ပရမတ္တတော့ ဝိဇ္ဇာန်တွာ ယာထာဝတော ဉာဏ်သာ ဂေါစရာဘဝါ-ရပ်၏ ပစ္စပဋ္ဌာန် မည်သည် မှာ ထိုရပ်၏ ပရမတ္တအားဖြင့် ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဉာဏ်၏ ကျက်စားရာ အာရုံအဖြစ်ပတ်ပေါ်။ (သုတေသနဘာဝါဦးကာ-၅၃)။

အထက်ပါဦးကာ၏ “ပရမတ္တအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောကြောင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဉာဏ်၏ ကျက်စားရာ အာရုံဖြစ်သည်” ဟုအထင်အရား ဆိုထားသောကြောင့် ဝါယောဓတ်၏ အဘိန့်ဟာရ ပစ္စပဋ္ဌာန်ကိုလည်း ပရမတ္တအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဉာဏ်၏ ထင်ပေါ်လာသော ပရမတ္တတရားဟူ၍သာ သိအပ်၏၊ ဝိတဏ္ဍာဝါဒီတို့ ဆိုသကဲ့သို့ ပည်ဟူ၍ကား မသိအပ် မမှတ်အပ်သည်သာတည်း။

ပရမတ္တတရား ဖြစ်ရမှုသာမဟုတ်သေး၊ ရှုလိုရင်းဓာတ်အစစ်လည်း ဖြစ်သေးကြောင်းကို အောက်ပါ မဟာဦးကာဖြင့် သိအပ်၏။

ပဒ္ဇာန် ပန္တတ္တ အညဗောဓာတ္တသာ နဲ့ ဥဒ္ဓာ-ပဒ္ဇာန်ကိုကား ရှုလိုရင်းဓာတ်မှ တြဲးတပါး အလွတ်တရား ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ဗုဒ္ဓရာဇ်၏ ပထိမှကြောင်းသော အခြားဓာတ် ၃-ပါးပင် ဖြစ်သည်၊ သို့ဖြစ်၍ ပထိဓာတ်ကို ရှုလိုသူမှာ ပထိဝါး၏ ပဒ္ဇာန်ဖြစ်သော အာပေါ တေဇော ဝါယောတို့သည် ရှုလိုရင်း ပထိဓာတ်မှ တြဲးတပါး အလွတ် တရားသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏ ထိုအတူပင် အာပေါကို ရှုလိုသူမှာ ပထိ တေဇော ဝါယော တို့သည်ငါး၊ တေဇောကို ရှုလိုသူမှာ ပထိ အာပေါ ဝါယော တို့သည်ငါး၊ ဝါယောကို ရှုလိုသူမှာ ပထိ အာပေါ တေဇောတို့သည်ငါး ရှုလိုရင်းဓာတ်မှ တြဲးတပါး အလွတ်တရားတို့ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ရှုလိုရင်းဓာတ်ကိုသာ တည့်တည့်မတ်မတ် ရှုရန် ပြသော ဤ လက္ခဏာဒိတော အရရှုနည်းမြှုပိုင်း တရားကိုယ်ဖြစ်သော လက္ခဏာ ရသ ပစ္စပဋ္ဌာန်တို့ကိုသာ ပြသည်၊ ရှုလိုရင်းဓာတ်မှ တြဲးတပါး အလွတ်တရား ဖြစ်သော ကြောင်းသော ဓာတ် ၃-ပါးဟူသော ပဒ္ဇာန်ကိုကား မပြ-ဟု ဆိုလို၏။

ဤဦးကာ၏ အသီးအသီးကား ဓာတ်တပါးတပါး၏ ပဒ္ဇာန်ဖြစ်သော အခြားဓာတ် ၃-ပါးကို အညဗောဓာ-ရှုလိုရင်းဓာတ် မှ တြဲးတပါး အလွတ်တရား-ဟု ဆိုသဖြင့် လက္ခဏာဒိတော အရ ရှုနည်းမြှုပိုင်း ပြထားသော လက္ခဏာ ရသ ပစ္စပဋ္ဌာန်တို့ကို ကား ရှုလိုသောဓာတ်မှ တြဲးတပါး အလွတ်တရား-အညဗောဓာ မဟုတ်၊ ရှုလိုရင်း ပရမတ္တဓာတ်တရားပင် ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ငါးတို့ကို လက္ခဏာဒိတော အရရှုနည်းမြှုပိုင်း ပြသည်ဟူ၍လည်း ဆိုရောရောက်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ဝါယောဓာတ်၏ လက္ခဏာနှင့် ရသတို့သည် ပရမတ္တဓာတ် အစစ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝါယောဓာတ်၏ အဘိန့်ဟာရပစ္စပဋ္ဌာန် ကိုလည်း ပရမတ်ဝါယော အစစ်ပင် ဟု မြိမ်းစွာ မှတ်ယူအပ်ပေ၏။

သမ္မတို့စာကာရောန် ဉာဏ်သာ ပစ္စပတို့တိတိ သမ္မတို့စာ ပစ္စပဋ္ဌာန်-သဟာတ်တရားတို့ကို ခံလင့်သော အခြင်း အရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရေးရှုထင်တတ်သောကြောင့် သမ္မတို့စာ ပစ္စပဋ္ဌာန်မည်၏။ (မဟာဦးကာ ၁-၄၄၉)။

သမ္မတို့စာကာရောန် ဉာဏ်သာ ပစ္စပတို့တိတိ သမ္မတို့စာ ပစ္စပဋ္ဌာန်-သဟာတ်တရားတို့ကို ခံလင့်သော အခြင်း အရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရေးရှုထင်တတ်သောကြောင့် သမ္မတို့စာ ပစ္စပဋ္ဌာန်မည်၏။ (မဟာဦးကာ ၁-၄၄၉)။

အထက်ပါ မဟာဋ္ဌကာသည် ပထဝိဘတ်၏ သမွှဲ့စွဲနှင့် ပစ္စပဋ္ဌာနပုဒ်ကို ဖွင့်ပြသော စကားဖြစ်သည်၊ ထိုစကားဖြင့်
ကြောင်းသော အာပေါကော် ဝါယောဘတ်တို့၏ ပစ္စပဋ္ဌာန် တို့လည်း ဥပဋ္ဌာနာကာရပစ္စပဏ္ဍာန်ချည်းပင် ဖြစ်ကြောင်း သိစေပါ
သည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ငှုံးမာတ် ၃-ပါးတို့၏ အရာ၌ ပစ္စပဏ္ဍာနပုဒ်ကို ထပ်၍ မဖွင့်ပြဘဲ ရှိလေသည်။

ဤမြှေဖြင့် ဝါယောဘတ်၏ အဘိန္ဒိဟာရ ပစ္စပဏ္ဍာန်မှာ ပညာတ်လည်းမဟုတ်၊ အကျိုးဆက် ဖလပစ္စပဏ္ဍာန်လည်း
မဟုတ်၊ အာကာရပစ္စပဏ္ဍာန် ပရမတဝါယောပင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် ငှုံးအဘိန္ဒိဟာရ ပစ္စပဏ္ဍာန်ဖြင့်လည်း ဝါယော
ဘတ်ကို ဝိပဿနာရှုအပ် ရှုကောင်းကြောင်း မြှေမြှေ့စွာ မှတ်ယူနိုင်လောက်ပေါ်။

ဤဘင်း အရိယာဝါသ တရားဓတော် နနာက်ဆက်တဲ့

ရှင်းလင်းချက် ပြီး၏။

(၃၀-၇-၆၄)

မှတ်ချက်

၁။ ရှင်းလင်းချက် အမှတ် (၁) နောက်ဆက်တွဲမှာ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

*ဒေါသကြီးတဲ့ အစိမ ကပ်ကျေးနှင့်ပေါက်ရာ ညီမလေး သေရှုရာမှု

[ဓာတ်များအထူးထံမှ]

မန္တလေးမြို့ ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးသို့ နောက်ရှိလ ၂၅-ရက်နေ့ ညနေ ၃-နာရီအချိန်ခန့်က ယာဘက် ရင်အုံတွင် ကပ်ကျေးဒဏ်ရာနှင့် သေဆုံးနေသော အလောင်းတလောင်း မန္တလေးခရိုင် ပုသိမ်ကြီး ရွှေ့နာမှ တဆင့် ရောက်ရှိလာကြောင်း။

ဒေါသ

သေဆုံးသူမှာ မန္တလေးခရိုင် ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ် ဒေါသတော်ရာနေ့ ၇၂:အေး၏သို့ အရှိခို့သူ ၁၂-နှစ် အချယ်ရှိ မိန်းခလေးတုံးဖြစ်၍ ငှါး၏ အစိမအရှင်း အသက် ၂၂-နှစ်အချယ်ရှိ မကြည်ဆိုသူ၏ ဒေါသမထိန်းနိုင်မှုကြောင့် ယခုကဲ့သို့ မရှုမလှ သေဆုံးရသည်ဆိုကြောင်း။

ပြောတိကြည့်ရန်

ဖြစ်ပျက်ပုံမှာ နောက်ရှိလ ၂၄-ရက်နေ့ည ၇-နာရီခဲ့ အချိန်ခန့်တွင် မရှိကလေးသည် နေအိမ်အတွင်း၌ ဆေးလိပ်လိပ်နေသော အစိမဖြစ်သူ မကြည်က စွာအရေး ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ကပြနေသော ဆိုင်းပြောတ်သို့ သွားရောက် ကြည့်ရှုရန်ခေါ်ရာ မရှိကလေးက မလိုက်လိုကြောင်း ပြင်းသဖြင့် ညီမလေးအား ကြည့်လိုသော စေတနာနှင့် အောင်ငါးပြီး ခေါ်သဖြင့် မရှိက အစိမဖြစ်သူ မကြည်အား ပြန်လှန်ဆုံးသည်ဆို၏။

ထိုကဲ့သို့ ညီမဖြစ်သူက ပြန်လှန်ဆုံးသဖြင့် မကြည့်မှာ ဒေါသကို မထိန်သိမ်းနိုင်တော့သဲ ဆေးလိပ် လိပ်နေရင်း ဖြစ်၍ လက်ထဲတွင် အသင့်ရှိနေသော ကပ်ကျေးဖြင့် ပေါက်လိုက်ရာ မရှိကလေး၏ ညာဘက် ရင်အုံကို ကပ်ကျေးသွားနှင့် ထိမှန်ပြီး လဲကျွေးရာ အစိမဖြစ်သူ မကြည့်မှာ ညီမငယ်ထံသို့ သွားရောက်မွေ့ယူ ပြုစေရင်း မရှိကလေးမှာ ရှုံးသော ဒဏ်ရာနှင့် အစိမဖြစ်သူ မကြည့်၏ ရင်ခွင်ထဲ၌ပင် သေဆုံးသွားတော့သည် ဆို၏။

ဖော်ပြီ

ထိုအဖြစ်အပျက်ကို ဒေါသတော်သုကြီးက သက်ဆိုင်ရာ ပုသိမ်ကြီးရွှေ့နာသို့ သွားရောက် အေကြောင်း ကြားသဖြင့် ရဲအဖွဲ့ဝင်များက စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးလျှင် အလောင်းကို ဌာနမှတဆင့် မန္တလေးပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးသို့ ပိုလိုက်ကြောင်း မကြည်အား ပုံံမ ၃၀၂-အရ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားလိုက်ကြောင်း။

မကြည့်မှာ ညီမငယ်ကလေး မရှိအား အလွန်ချစ်ခင်သူဖြစ်ပြီး ငှါး၏ လက်ချက်ဖြင့် သေဆုံးရသော ကြောင့် ပူဇေား သောကရောက်ရှိကာ ထိုကြေး၌မဆုံး ဖြစ်နေတော့ကြောင်း။

[ဟံသာဝတီသတင်းစဉ် ၂၈-၁-၆၁ နေ့ထဲတဲ့ ကောက်နှစ် ဖော်ပြပါသည်။]

မှတ်ချက်

၂။ ရှင်းလင်းချက်အမှတ် (၂) နောက်ဆက်တွဲမှာ ကြည့်ပါ။

မှတ်ချက်

၃။ ရှင်းလင်းချက်အမှတ် (၃) နောက်ဆက်တွဲမှာ ကြည့်ပါ။